PUNJAB POLICE • PSSSB • PUNJAB PCS • GOVERNMENT EXAMS

HOUSE OF ASPIRANTS

LOGICAL REASONING

CHAPTER 2

Analogy

Prepared by someone who has already achieved what you are preparing for.

WEBSITE
houseofaspirants.in

EDITION
October 2026

LANGUAGE
Punjabi & English

House of Aspirants

Punjab's bilingual exam-preparation platform

houseofaspirants.in

Welcome, Aspirant

Thank you for choosing **House of Aspirants**. These notes are written for every serious government-exam aspirant: **exam-oriented, easy to understand and free**.

> *"Prepared by someone who has already achieved what you are preparing for."*

HOW TO GET THE MOST FROM THESE NOTES

1 Read
Go through the chapter once and mark the points that are new to you.

2 Practise
Attempt this chapter's MCQ quiz on houseofaspirants.in.

3 Revise
Check previous year questions on the topic and revise your marked points.

Visit Our Website

- Bilingual notes: Punjabi & English
- Daily quiz & chapter-wise MCQs
- Monthly current affairs
- 10+ years of previous year papers
- Progress tracking

Scan to visit

www.houseofaspirants.in

Join Our Telegram Channel

- Latest notes, first
- Daily updates
- Exam notifications
- Weekly PDFs
- Live guidance sessions

Scan to join

t.me/HouseOfAspirant

Keep Learning. Keep Growing. Keep Achieving.

Team House of Aspirants

© 2026 House of Aspirants. These notes are for educational purposes only. Reproduction, redistribution or commercial use without permission is prohibited.

CHAPTER 2

Analogy

ਸਮਾਨਤਾ

IN THIS CHAPTER · ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਵਿੱਚ

- Identify exact word relationships
  ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਪਛਾਣੋ
- Master number and digit rules
  ਸੰਖਿਆ ਅਤੇ digits ਦੇ ਨਿਯਮ ਸਿੱਖੋ
- Use alphabet positions and codes
  Alphabet ਦੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਅਤੇ Code ਵਰਤੋ
- Read symbol and figure changes
  ਚਿੰਨ੍ਹ ਅਤੇ ਆਕਾਰਾਂ ਦੇ ਬਦਲਾਅ ਸਮਝੋ
- Build speed with solved examples
  ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਸਵਾਲਾਂ ਨਾਲ ਤੇਜ਼ੀ ਲਿਆਓ
- Practise 50 graded MCQs
  ਦਰਜੇ ਅਨੁਸਾਰ 50 MCQ ਕਰੋ

Basics you must know

ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਮੁੱਢਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸਮਝੋ

Analogy means a matching relationship. In A : B :: C : D, the single colon means “is related to” and the double colon means “in the same way as”. You are matching the link, not merely finding a word connected with C.

Analogy ਦਾ ਮਤਲਬ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਸੰਬੰਧ ਹੈ। A : B :: C : D ਵਿੱਚ ਇੱਕ colon ਦਾ ਮਤਲਬ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋ colon ਦਾ ਮਤਲਬ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ C ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ, ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ ਲੱਭਣਾ ਹੈ।

FROM ZERO · ਬਿਲਕੁਲ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ

Think of a bicycle and a car. Wheel : Bicycle :: Wheel : Car can preserve part → whole. But Bicycle : Wheel :: Car : Wheel preserves whole → part. Both are sensible; their directions differ. Write the relationship in a short sentence before you inspect the options.

ਸਾਈਕਲ ਅਤੇ ਕਾਰ ਸੋਚੋ। ਪਹੀਆ : ਸਾਈਕਲ :: ਪਹੀਆ : ਕਾਰ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ → ਪੂਰਾ ਹੈ। ਸਾਈਕਲ : ਪਹੀਆ :: ਕਾਰ : ਪਹੀਆ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ → ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਬਣਦੇ ਹਨ ਪਰ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਖ ਹੈ। Options ਵੇਖਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਛੋਟਾ ਸੰਬੰਧ ਵਾਲਾ ਵਾਕ ਬਣਾਓ।

The same directed link must connect both pairs. ਦੋਵੇਂ ਜੋੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਇੱਕੋ ਹੋਣ।

The universal four-step method ਹਰ ਸਵਾਲ ਲਈ ਚਾਰ ਕਦਮ

1. Identify the reference: which pair or set shows the rule?
   ਮਾਡਲ ਪਛਾਣੋ: ਕਿਹੜਾ ਜੋੜਾ ਜਾਂ ਸੈੱਟ ਨਿਯਮ ਦੱਸਦਾ ਹੈ?
2. Name the narrow relation: tool, home, synonym, square, shift or another exact rule.
   ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਦੱਸੋ: ਸਾਧਨ, ਘਰ, ਮਿਲਦਾ ਅਰਥ, ਵਰਗ, shift ਜਾਂ ਹੋਰ ਪੱਕਾ ਨਿਯਮ।
3. Apply it in the same order without changing constants or operations.

ਗਿਣਤੀ ਜਾਂ ਕਿਰਿਆ ਬਦਲੇ ਬਿਨਾਂ ਉਸੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਲਗਾਓ।

4. Check every option and every component; accept the unique complete match.
   ਹਰ option ਅਤੇ ਹਰ ਹਿੱਸਾ ਜਾਂਚੋ; ਪੂਰਾ ਮਿਲਦਾ ਇਕੱਲਾ ਜਵਾਬ ਲਵੋ।

A single numerical reference is not a proof of a unique mathematical function. In exam-style questions, prefer a simple shared rule supported by all references and the options. If two comparably simple rules lead to different listed answers, the question needs clarification; do not learn an invented priority such as “multiplication always wins”.

ਇੱਕ ਸੰਖਿਆ ਜੋੜੇ ਤੋਂ ਇਕੱਲਾ ਗਣਿਤੀ function ਪੱਕਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਪੇਪਰ ਵਾਲੇ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਮਾਡਲਾਂ ਅਤੇ options ਨਾਲ ਮਿਲਦਾ ਸੌਖਾ ਸਾਂਝਾ ਨਿਯਮ ਲਵੋ। ਦੋ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਸੌਖੇ ਨਿਯਮ ਵੱਖ listed ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਤਾਂ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਸਫ਼ਾਈ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ; ਗੁਣਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਜਿੱਤਦਾ ਹੈ ਵਰਗਾ ਬਣਾਵਟੀ ਨਿਯਮ ਨਾ ਸਿੱਖੋ।

Alphabet memory chart: A=1 to Z=26 Alphabet ਦੀਆਂ ਥਾਵਾਂ: A=1 ਤੋਂ Z=26

Letter · ਅੱਖਰ	Forward · ਸਿੱਧੀ ਥਾਂ	Reverse · ਉਲਟ ਥਾਂ	Opposite · ਉਲਟ ਜੋੜਾ
A	1	26	Z
B	2	25	Y
C	3	24	X
D	4	23	W
E	5	22	V
F	6	21	U
G	7	20	T
H	8	19	S
I	9	18	R
J	10	17	Q
K	11	16	P
L	12	15	O
M	13	14	N

Letter · ਅੱਖਰ	Forward · ਸਿੱਧੀ ਥਾਂ	Reverse · ਉਲਟ ਥਾਂ	Opposite · ਉਲਟ ਜੋੜਾ
N	14	13	M
O	15	12	L
P	16	11	K
Q	17	10	J
R	18	9	I
S	19	8	H
T	20	7	G
U	21	6	F

Letter · ਅੱਖਰ	Forward · ਸਿੱਧੀ ਥਾਂ	Reverse · ਉਲਟ ਥਾਂ	Opposite · ਉਲਟ ਜੋੜਾ
V	22	5	E
W	23	4	D
X	24	3	C
Y	25	2	B
Z	26	1	A

EJOTY AND REVERSE POSITIONS · EJOTY ਅਤੇ ਉਲਟ ਥਾਵਾਂ

E=5, J=10, O=15, T=20, Y=25. Recall the nearest anchor: H is two before J, so H=8; W is two before Y, so W=23. For forward position p, reverse position and opposite letter's forward position both equal **27−p**.

E=5, J=10, O=15, T=20, Y=25। ਨੇੜੇ ਵਾਲਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਯਾਦ ਕਰੋ: H, J ਤੋਂ ਦੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ H=8; W, Y ਤੋਂ ਦੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ W=23। ਸਿੱਧੀ ਥਾਂ p ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਲਟ ਥਾਂ ਅਤੇ opposite ਅੱਖਰ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਥਾਂ ਦੋਵੇਂ **27−p** ਹਨ।

Why it works: A and Z have positions 1+26=27, B and Y have 2+25=27, and the sum stays 27. Limitation: reversing a word's order is a different operation.

ਕਿਉਂ ਚੱਲਦਾ ਹੈ: A ਅਤੇ Z ਦੀਆਂ ਥਾਵਾਂ 1+26=27, B ਅਤੇ Y ਦੀਆਂ 2+25=27 ਹਨ; ਜੋੜ 27 ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਹੱਦ: ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਕ੍ਰਮ reverse ਕਰਨਾ ਵੱਖ ਕੰਮ ਹੈ।

Opposite pairs · ਉਲਟ ਜੋੜੇ
A–Z · B–Y · C–X · D–W
E–V · F–U · G–T · H–S
I–R · J–Q · K–P · L–O · M–N

Number memory chart ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਦਾ ਯਾਦ ਵਾਲਾ ਟੇਬਲ

In a formula, n means the starting number; k or b usually means a fixed adjustment confirmed by the references. The sign ± means two separate possibilities, plus or minus. Brackets come first, then powers and roots, then multiplication/division from left to right, then addition/subtraction from left to right. Absolute difference means subtracting the smaller number from the larger: |3−8|=5, not −5.

Formula ਵਿੱਚ n ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਅੰਕ ਹੈ; k ਜਾਂ b ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਮਾਡਲਾਂ ਨਾਲ ਪੱਕਾ ਹੋਇਆ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਜੋੜਨ/ਘਟਾਉਣ ਵਾਲਾ ਅੰਕ ਹੈ। ± ਦਾ ਮਤਲਬ ਦੋ ਵੱਖ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ, ਜੋੜ ਜਾਂ ਘਟਾਓ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ brackets, ਫਿਰ ਘਾਤ ਅਤੇ ਮੂਲ, ਫਿਰ ਖੱਬੇ ਤੋਂ ਸੱਜੇ ਗੁਣਾ/ਭਾਗ ਅਤੇ ਅਖੀਰ ਖੱਬੇ ਤੋਂ ਸੱਜੇ ਜੋੜ/ਘਟਾਓ ਕਰੋ। ਧਨ ਫ਼ਰਕ ਲਈ ਵੱਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਛੋਟਾ ਘਟਾਓ: |3−8|=5, −5 ਨਹੀਂ।

n	n^2 · ਵਰਗ	n^3 · ਘਣ (1–15)
1	1	1
2	4	8
3	9	27
4	16	64
5	25	125
6	36	216

n	n² · ਵਰਗ	n³ · ਘਣ (1–15)
7	49	343
8	64	512
9	81	729
10	100	1000

n	n² · ਵਰਗ	n³ · ਘਣ (1–15)
11	121	1331
12	144	1728
13	169	2197
14	196	2744
15	225	3375
16	256	—
17	289	—
18	324	—
19	361	—
20	400	—

n	n² · ਵਰਗ	n³ · ਘਣ (1–15)
21	441	—
22	484	—
23	529	—
24	576	—
25	625	—
26	676	—
27	729	—
28	784	—
29	841	—
30	900	—

Primes up to 100: **2, 3, 5, 7, 11, 13, 17, 19, 23, 29, 31, 37, 41, 43, 47, 53, 59, 61, 67, 71, 73, 79, 83, 89, 97.** Rank starts with 2 at rank 1. Check a suspected prime n for divisibility by primes up to √n. For example, 49 is not prime because 7×7=49.

100 ਤੱਕ prime: **2, 3, 5, 7, 11, 13, 17, 19, 23, 29, 31, 37, 41, 43, 47, 53, 59, 61, 67, 71, 73, 79, 83, 89, 97।** Rank 1 ਉੱਤੇ 2 ਹੈ। n ਨੂੰ prime ਜਾਂਚਣ ਲਈ √n ਤੱਕ ਦੇ primes ਨਾਲ ਭਾਗ ਵੇਖੋ। ਜਿਵੇਂ 49 prime ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ 7×7=49।

Rule · ਨਿਯਮ	Meaning/example · ਮਤਲਬ/ਮਿਸਾਲ
$n^2+n=n(n+1)$	$8^2+8=8\times9=72$
$n^2-n=n(n-1)$	$8^2-8=8\times7=56$
$(n+1)^2=n^2+2n+1$	$11^2=10^2+20+1=121$
$a^2-b^2=(a-b)(a+b)$	$13^2-8^2=5\times21=105$
Reverse position $=27-p$	G=7 → reverse position 20; opposite T
k-letter reverse-position sum $=27k-$forward sum	CAT: 3 letters, forward sum 24 → 81−24=57
Factorial $n!=1\times2\times\ldots\times n$	3!=6; 4!=24; 5!=120; 6!=720; 7!=5040
nth odd $=2n-1$; nth even $=2n$	5th odd=9; 5th even=10

Memory method: squares increase by successive odd numbers: $10^2=100$, $11^2=100+21=121$, $12^2=121+23=144$. For a cube, multiply a memorised square by the same number: $8^3=64\times8=512$. An operation and its inverse undo each other: ×5 is checked by ÷5.

ਯਾਦ ਦਾ ਤਰੀਕਾ: ਵਰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਅਗਲੇ ਵਿਸ਼ਮ ਅੰਕ ਜੋੜਦੇ ਜਾਓ: $10^2=100$, $11^2=100+21=121$, $12^2=121+23=144$। ਘਣ ਲਈ ਯਾਦ ਵਰਗ ਨੂੰ ਉਸੇ ਅੰਕ ਨਾਲ ਗੁਣਾ ਕਰੋ: $8^3=64\times8=512$। ਕਿਰਿਆ ਦੀ ਉਲਟ ਕਿਰਿਆ ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਦੀ ਹੈ: ×5 ਦੀ ਜਾਂਚ ÷5 ਨਾਲ ਕਰੋ।

40 common word-relation patterns ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ 40 ਆਮ ਸੰਬੰਧ

No.	Relation · ਸੰਬੰਧ	Example · ਮਿਸਾਲ
1	Synonym ਮਿਲਦਾ ਅਰਥ	Brave → Courageous ਬਹਾਦਰ → ਹਿੰਮਤੀ
2	Antonym ਉਲਟ ਅਰਥ	Hot → Cold ਗਰਮ → ਠੰਢਾ
3	Worker–tool ਪੇਸ਼ਾ–ਸਾਧਨ	Carpenter → Saw ਤਰਖਾਣ → ਆਰਾ
4	Worker–workplace ਪੇਸ਼ਾ–ਥਾਂ	Teacher → School ਅਧਿਆਪਕ → ਸਕੂਲ
5	Worker–task ਪੇਸ਼ਾ–ਕੰਮ	Author → Writing ਲੇਖਕ → ਲਿਖਣਾ
6	Worker–person served ਪੇਸ਼ਾ–ਸੇਵਾ ਲੈਣ ਵਾਲਾ	Doctor → Patient ਡਾਕਟਰ → ਮਰੀਜ਼
7	Producer–product ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ–ਚੀਜ਼	Potter → Pots ਘੁਮਿਆਰ → ਘੜੇ
8	Material–product ਮਾਲ–ਚੀਜ਼	Pulp → Paper ਕਾਗਜ਼ੀ ਗੁੱਦਾ → ਕਾਗਜ਼

No.	Relation · ਸੰਬੰਧ	Example · ਮਿਸਾਲ
9	Product–material ਚੀਜ਼–ਮਾਲ	Furniture → Wood ਫਰਨੀਚਰ → ਲੱਕੜ
10	Tool–working material ਸਾਧਨ–ਵਰਤੀ ਸਮੱਗਰੀ	Needle → Thread ਸੂਈ → ਧਾਗਾ

No.	Relation · ਸੰਬੰਧ	Example · ਮਿਸਾਲ
11	Part–whole ਹਿੱਸਾ–ਪੂਰਾ	Wheel → Car ਪਹੀਆ → ਕਾਰ
12	Whole–part ਪੂਰਾ–ਹਿੱਸਾ	Book → Page ਕਿਤਾਬ → ਸਫ਼ਾ
13	Building block–structure ਛੋਟੇ ਹਿੱਸੇ–ਬਣਤਰ	Brick → Wall ਇੱਟ → ਕੰਧ
14	Individual–group ਮੈਂਬਰ–ਸਮੂਹ	Soldier → Army ਸਿਪਾਹੀ → ਫੌਜ
15	Group–individual ਸਮੂਹ–ਮੈਂਬਰ	Crew → Sailor ਜਹਾਜ਼ ਦਾ ਅਮਲਾ → ਮਲਾਹ
16	Animal–young ਜਾਨਵਰ–ਬੱਚਾ	Cow → Calf ਗਾਂ → ਵੱਛਾ
17	Young–adult ਬੱਚਾ–ਵੱਡਾ	Tadpole → Frog ਡੱਡੂ ਦਾ ਬੱਚਾ → ਡੱਡੂ
18	Male–female ਨਰ–ਮਾਦਾ	Fox → Vixen ਲੂੰਬੜ → ਮਾਦਾ ਲੂੰਬੜੀ
19	Animal–sound ਜਾਨਵਰ–ਆਵਾਜ਼	Lion → Roar ਸ਼ੇਰ → ਦਹਾੜ
20	Object–sound ਚੀਜ਼–ਆਵਾਜ਼	Coins → Jingle ਸਿੱਕੇ → ਛਣਕਣਾ

No.	Relation · ਸੰਬੰਧ	Example · ਮਿਸਾਲ
21	Animal–home ਜਾਨਵਰ–ਘਰ	Bee → Hive ਮਧੂਮੱਖੀ → ਛੱਤਾ
22	Person–residence ਵਿਅਕਤੀ–ਰਿਹਾਇਸ਼	Nun → Convent Nun → Convent
23	Animal–movement ਜਾਨਵਰ–ਚਾਲ	Duck → Waddle ਬਤਖ਼ → ਮਟਕ ਕੇ ਤੁਰਨਾ
24	Study–object ਵਿਸ਼ਾ–ਵਸਤੂ	Botany → Plants ਬਨਸਪਤੀ ਵਿਗਿਆਨ → ਪੌਦੇ

No.	Relation · ਸੰਬੰਧ	Example · ਮਿਸਾਲ
25	Specialist–field ਮਾਹਿਰ–ਖੇਤਰ	Astronomer → Astronomy ਖਗੋਲ ਵਿਗਿਆਨੀ → ਖਗੋਲ ਵਿਗਿਆਨ
26	Author–work ਲੇਖਕ–ਰਚਨਾ	Premchand → Godaan ਪ੍ਰੇਮਚੰਦ → ਗੋਦਾਨ
27	Country–capital ਦੇਸ਼–ਰਾਜਧਾਨੀ	India → New Delhi ਭਾਰਤ → ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ
28	State–capital ਰਾਜ–ਰਾਜਧਾਨੀ	Punjab → Chandigarh ਪੰਜਾਬ → ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ
29	Country–currency ਦੇਸ਼–ਮੁਦਰਾ	Thailand → Baht ਥਾਈਲੈਂਡ → ਬਾਤ
30	City–landmark ਸ਼ਹਿਰ–ਮਸ਼ਹੂਰ ਥਾਂ	Agra → Taj Mahal ਆਗਰਾ → ਤਾਜ ਮਹਲ

No.	Relation · ਸੰਬੰਧ	Example · ਮਿਸਾਲ
31	Instrument–quantity ਯੰਤਰ–ਮਾਤਰਾ	Ammeter → Electric current ਐਮੀਟਰ → ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਕਰੰਟ
32	Quantity–unit ਮਾਤਰਾ–ਇਕਾਈ	Force → Newton ਬਲ → ਨਿਊਟਨ
33	Unit–quantity ਇਕਾਈ–ਮਾਤਰਾ	Watt → Power ਵਾਟ → ਸ਼ਕਤੀ
34	Sport–venue ਖੇਡ–ਥਾਂ	Boxing → Ring ਮੁੱਕੇਬਾਜ਼ੀ → ਮੁੱਕੇਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਰਿੰਗ
35	Sport–equipment ਖੇਡ–ਸਾਮਾਨ	Cricket → Bat ਕ੍ਰਿਕਟ → ਬੱਲਾ
36	Cause–effect ਕਾਰਨ–ਨਤੀਜਾ	Friction → Heat ਰਗੜ → ਗਰਮੀ
37	Object–function ਚੀਜ਼–ਕੰਮ	Knife → Cutting ਚਾਕੂ → ਕੱਟਣਾ
38	Degree/intensity ਤੀਬਰਤਾ	Warm → Hot ਕੋਸਾ → ਗਰਮ
39	Example–class ਮਿਸਾਲ–ਕਿਸਮ	Rose → Flower ਗੁਲਾਬ → ਫੁੱਲ
40	Stage/sequence ਅਵਸਥਾ/ਕ੍ਰਮ	Seed → Plant ਬੀਜ → ਪੌਦਾ

Also recognise characteristic (salt → salty) and symbol (dove → peace) relations. The same objects can appear in different categories; the reference pair decides which link matters.

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ (ਲੂਣ → ਨਮਕੀਨ) ਅਤੇ ਚਿੰਨ੍ਹ (ਘੁੱਗੀ → ਸ਼ਾਂਤੀ) ਵੀ ਪਛਾਣੋ। ਇੱਕੋ ਚੀਜ਼ ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਵਿੱਚ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ; ਪਹਿਲਾ ਜੋੜਾ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿਹੜਾ ਸੰਬੰਧ ਲੈਣਾ ਹੈ।

Collective nouns: extended recall table ਸਮੂਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ: ਵਧੀਕ ਯਾਦ ਟੇਬਲ

Individual/collection · ਮੈਂਬਰ/ਚੀਜ਼ਾਂ	Group name · ਸਮੂਹ
Performing artists ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਕਰਦੇ ਕਲਾਕਾਰ	Troupe ਟੋਲੀ
Bees ਮਧੂਮੱਖੀਆਂ	Swarm ਝੁੰਡ
Cattle ਪਸ਼ੂ	Herd ਝੁੰਡ
Chicks ਚੂਚੇ	Brood ਇੱਕੋ ਮਾਂ ਦੇ ਚੂਚਿਆਂ ਦਾ ਇਕੱਠ
Drawers ਦਰਾਜ਼	Chest ਦਰਾਜ਼ਾਂ ਵਾਲੀ ਅਲਮਾਰੀ
Fish ਮੱਛੀਆਂ	Shoal / school ਝੁੰਡ
Flowers ਫੁੱਲ	Bouquet ਗੁਲਦਸਤਾ
Geese ਗੂਸ ਪੰਛੀ	Gaggle ਝੁੰਡ
Goods ਮਾਲ	Stock ਭੰਡਾਰ

Individual/collection · ਮੈਂਬਰ/ਚੀਜ਼ਾਂ	Group name · ਸਮੂਹ
Grapes ਅੰਗੂਰ	Bunch ਗੁੱਛਾ
People ਲੋਕ	Crowd ਭੀੜ
Ministers ਮੰਤਰੀ	Council ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ
Musicians ਸੰਗੀਤਕਾਰ	Band ਟੋਲੀ
Nomads ਖਾਨਾਬਦੋਸ਼	Horde (traditional vocabulary) ਵੱਡਾ ਇਕੱਠ; ਪੁਰਾਣੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ
Travellers / pilgrims ਯਾਤਰੀ	Caravan ਕਾਫ਼ਲਾ
Players ਖਿਡਾਰੀ	Team ਟੀਮ

Individual/collection · ਮੈਂਬਰ/ਚੀਜ਼ਾਂ	Group name · ਸਮੂਹ
Pupils ਵਿਦਿਆਰਥੀ	Class ਜਮਾਤ
Rioters ਹੰਗਾਮਾ ਕਰਦੇ ਲੋਕ	Mob ਬੇਕਾਬੂ ਭੀੜ

Individual/collection · ਮੈਂਬਰ/ਚੀਜ਼ਾਂ	Group name · ਸਮੂਹ
Robbers ਲੁਟੇਰੇ	Gang ਗਿਰੋਹ
Riders ਸਵਾਰ	Cavalcade ਸਵਾਰਾਂ ਦੀ ਕਤਾਰ
Sailors ਮਲਾਹ	Crew ਅਮਲਾ
Sheep ਭੇਡਾਂ	Flock ਝੁੰਡ
Singers ਗਾਇਕ	Chorus ਇਕੱਠੇ ਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਟੋਲੀ
Soldiers ਸਿਪਾਹੀ	Army ਫੌਜ
Termites ਸਿਉਂਕ	Colony ਬਸਤੀ

Animals: young, female and movement ਜਾਨਵਰ: ਬੱਚੇ, ਮਾਦਾ ਅਤੇ ਚਾਲ

Animal · ਜਾਨਵਰ	Young one · ਬੱਚਾ
Bear ਰਿੱਛ	Cub ਸ਼ੇਰ ਆਦਿ ਦਾ ਬੱਚਾ
Butterfly ਤਿਤਲੀ	Caterpillar (larva) ਸੁੰਡੀ (larva)
Cat ਬਿੱਲੀ	Kitten ਬਿੱਲੀ ਦਾ ਬੱਚਾ
Cockroach ਕਾਕਰੋਚ	Nymph ਕਾਕਰੋਚ ਆਦਿ ਦਾ ਛੋਟਾ ਰੂਪ
Cow ਗਾਂ	Calf ਵੱਛਾ
Deer ਹਿਰਨ	Fawn ਹਿਰਨ ਦਾ ਬੱਚਾ

Animal · ਜਾਨਵਰ	Young one · ਬੱਚਾ
Dog ਕੁੱਤਾ	Puppy ਕੁੱਤੇ ਦਾ ਬੱਚਾ
Duck ਬਤਖ਼	Duckling ਬਤਖ਼ ਦਾ ਬੱਚਾ

Animal · ਜਾਨਵਰ	Young one · ਬੱਚਾ
Frog ਡੱਡੂ	Tadpole ਡੱਡੂ ਦਾ ਬੱਚਾ
Hen ਮੁਰਗੀ	Chick ਮੁਰਗੀ ਦਾ ਬੱਚਾ
Horse ਘੋੜਾ	Foal; male colt, female filly Foal; ਨਰ colt, ਮਾਦਾ filly
Lion ਸ਼ੇਰ	Cub ਸ਼ੇਰ ਆਦਿ ਦਾ ਬੱਚਾ
Sheep ਭੇਡ	Lamb ਲੇਲਾ
Swan ਹੰਸ	Cygnet ਹੰਸ ਦਾ ਬੱਚਾ
Tiger ਬਾਘ	Cub ਸ਼ੇਰ ਆਦਿ ਦਾ ਬੱਚਾ

Male · ਨਰ/ਮਰਦ	Female · ਮਾਦਾ/ਔਰਤ
Bull ਸਾਨ੍ਹ	Cow ਗਾਂ
Cock ਕੁੱਕੜ	Hen ਮੁਰਗੀ
Colt ਨਰ ਘੋੜੇ ਦਾ ਬੱਚਾ	Filly ਮਾਦਾ ਘੋੜੇ ਦਾ ਬੱਚਾ
Drake ਨਰ ਬਤਖ਼	Duck ਮਾਦਾ ਬਤਖ਼
Fox ਨਰ ਲੂੰਬੜ	Vixen ਮਾਦਾ ਲੂੰਬੜੀ
Gander ਨਰ ਗੂਸ	Goose ਮਾਦਾ ਗੂਸ
Stallion ਵੱਡਾ ਨਰ ਘੋੜਾ	Mare ਘੋੜੀ

Male · ਨਰ/ਮਰਦ	Female · ਮਾਦਾ/ਔਰਤ
Lion ਸ਼ੇਰ	Lioness ਸ਼ੇਰਨੀ

Male · ਨਰ/ਮਰਦ	Female · ਮਾਦਾ/ਔਰਤ
Stag ਨਰ ਹਿਰਨ	Doe ਹਿਰਨੀ
Brother ਭਰਾ	Sister ਭੈਣ
Man ਆਦਮੀ	Woman ਔਰਤ
Monk ਭਿਕਸ਼ੂ	Nun ਸੰਨਿਆਸਣ
Nephew ਭਤੀਜਾ/ਭਾਣਜਾ	Niece ਭਤੀਜੀ/ਭਾਣਜੀ
Son ਪੁੱਤਰ	Daughter ਧੀ
Wizard ਜਾਦੂਗਰ	Witch (traditional usage) ਜਾਦੂਗਰਨੀ; ਰਵਾਇਤੀ ਵਰਤੋਂ
Bachelor ਅਣਵਿਆਹਿਆ ਆਦਮੀ	Unmarried woman; spinster (dated) ਅਣਵਿਆਹੀ ਔਰਤ; spinster ਪੁਰਾਣਾ ਸ਼ਬਦ

A heifer is a young female bovine that has not calved; a bullock is a castrated male. They are not an exact male–female age-matched pair. Prefer bull–cow for ordinary gender analogy. “Horse” can be a species term; “stallion” is the precise adult male term.

Heifer ਉਹ ਜਵਾਨ ਮਾਦਾ ਪਸ਼ੂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਅਜੇ ਬੱਚਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ; bullock ਖੱਸੀ ਕੀਤਾ ਨਰ ਹੈ। ਇਹ ਉਮਰ ਅਤੇ ਹਾਲਤ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਸਿੱਧਾ ਨਰ–ਮਾਦਾ ਜੋੜਾ ਨਹੀਂ। ਆਮ ਲਿੰਗ ਵਾਲੇ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ bull–cow ਲਵੋ। Horse ਪੂਰੀ ਕਿਸਮ ਲਈ ਵੀ ਹੈ; stallion ਵੱਡੇ ਨਰ ਦਾ ਸਹੀ ਨਾਂ ਹੈ।

Animal · ਜਾਨਵਰ	Movement · ਚਾਲ
Bear ਰਿੱਛ	Lumber ਭਾਰੇ ਕਦਮਾਂ ਨਾਲ ਤੁਰਨਾ
Bird ਪੰਛੀ	Fly ਉੱਡਣਾ
Cock ਕੁੱਕੜ	Strut ਅਕੜ ਕੇ ਤੁਰਨਾ
Donkey ਗਧਾ	Trot ਦੁਲਕੀ ਚਾਲ
Duck ਬਤਖ਼	Waddle ਮਟਕ ਕੇ ਤੁਰਨਾ

Animal · ਜਾਨਵਰ	Movement · ਚਾਲ
Eagle ਉਕਾਬ	Swoop ਝਪਟਣਾ

Animal · ਜਾਨਵਰ	Movement · ਚਾਲ
Elephant ਹਾਥੀ	Amble ਹੌਲੀ ਚਾਲ
Lamb ਲੇਲਾ	Frisk ਛਾਲਾਂ ਮਾਰਨਾ
Lion ਸ਼ੇਰ	Prowl ਦਬੇ ਪੈਰੀਂ ਚੱਲਣਾ
Owl ਉੱਲੂ	Flit ਛੋਟੀਆਂ ਉਡਾਰੀਆਂ
Rabbit ਖਰਗੋਸ਼	Leap ਛਾਲ ਮਾਰਨਾ

Sounds and dwellings ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਰਹਿਣ ਦੀਆਂ ਥਾਵਾਂ

Animal/object · ਜਾਨਵਰ/ਚੀਜ਼	Sound · ਆਵਾਜ਼
Bells ਘੰਟੀਆਂ	Chime ਘੰਟੀਆਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼
Camel ਊਠ	Grunt ਘੁਰਘੁਰ
Cat ਬਿੱਲੀ	Mew ਮਿਆਉਂ
Cattle ਪਸ਼ੂ	Low ਪਸ਼ੂ ਦੀ ਰੰਭਣ ਦੀ ਆਵਾਜ਼
Cock ਕੁੱਕੜ	Crow (sound) ਕੁੱਕੜ ਦੀ ਬਾਂਗ
Coins ਸਿੱਕੇ	Jingle ਛਣਕਣਾ
Crow ਕਾਂ	Caw ਕਾਂ ਦੀ ਕਾਂ-ਕਾਂ
Dog ਕੁੱਤਾ	Bark ਭੌਂਕਣਾ

Animal/object · ਜਾਨਵਰ/ਚੀਜ਼	Sound · ਆਵਾਜ਼
Donkey ਗਧਾ	Bray ਢੈਂਚੂ-ਢੈਂਚੂ
Duck ਬਤਖ਼	Quack ਬਤਖ਼ ਦੀ ਕਵੈਕ
Elephant ਹਾਥੀ	Trumpet ਹਾਥੀ ਦੀ ਚਿੰਘਾੜ
Frog ਡੱਡੂ	Croak ਟਰ-ਟਰ
Goat ਬੱਕਰੀ	Bleat ਮੇ-ਮੇ
Hen ਮੁਰਗੀ	Cackle ਕੁੜ-ਕੁੜ
Jackal ਗਿੱਦੜ	Howl ਹੂਕ
Leaves ਪੱਤੇ	Rustle ਸਰਸਰਾਹਟ

Animal/object · ਜਾਨਵਰ/ਚੀਜ਼	Sound · ਆਵਾਜ਼
Lion ਸ਼ੇਰ	Roar ਦਹਾੜ
Monkey ਬਾਂਦਰ	Gibber ਬਾਂਦਰ ਦੀ ਚੀਕ-ਚੀਂ
Mice ਚੂਹੇ	Squeak ਚੀਂ-ਚੀਂ
Rain ਮੀਂਹ	Patter ਟਿਪ-ਟਿਪ
Snake ਸੱਪ	Hiss ਫੁੰਕਾਰ
Sparrow ਚਿੜੀ	Chirp ਚਹਿਕਣਾ
Thunder ਬੱਦਲਾਂ ਦੀ ਗਰਜ	Roar ਦਹਾੜ

Animal/person · ਜਾਨਵਰ/ਵਿਅਕਤੀ	Dwelling · ਘਰ
Bee ਮਧੂਮੱਖੀ	Hive ਛੱਤਾ
Bird ਪੰਛੀ	Nest ਆਲ੍ਹਣਾ
Dog ਕੁੱਤਾ	Kennel ਕੁੱਤੇ ਦਾ ਘਰ
Eagle ਉਕਾਬ	Eyrie ਉਕਾਬ ਦਾ ਉੱਚਾ ਆਲ੍ਹਣਾ
Horse ਘੋੜਾ	Stable ਅਸਤਬਲ
Lion ਸ਼ੇਰ	Den ਜੰਗਲੀ ਜਾਨਵਰ ਦੀ ਖੋਹ

Animal/person · ਜਾਨਵਰ/ਵਿਅਕਤੀ	Dwelling · ਘਰ
Mouse ਚੂਹਾ	Hole ਚੂਹੇ ਦਾ ਬਿੱਲ
Nun ਸੰਨਿਆਸਣ	Convent ਨਨਾਂ ਦਾ ਆਸ਼ਰਮ
Pig ਸੂਰ	Sty ਸੂਰ ਦਾ ਵਾੜਾ
Rabbit / hare ਖਰਗੋਸ਼/ਸਹਾ	Burrow ਬਿੱਲ
Cow ਗਾਂ	Shed ਪਸ਼ੂਆਂ ਦਾ ਸ਼ੈੱਡ
Fish ਮੱਛੀਆਂ	Pond (a common habitat) ਤਲਾਬ (ਆਮ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਥਾਂ)

An igloo is a traditional snow shelter used by some Inuit communities, not the universal home of an entire people. Fish have many habitats; pond is a conventional example rather than an exclusive home. Avoid questions with two equally valid dwelling options.

Igloo ਕੁਝ Inuit ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਦਾ ਰਵਾਇਤੀ ਬਰਫ਼ ਵਾਲਾ ਆਸਰਾ ਹੈ, ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਇਕੱਲਾ ਘਰ ਨਹੀਂ। ਮੱਛੀਆਂ ਕਈ ਥਾਵਾਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ; ਤਲਾਬ ਆਮ ਮਿਸਾਲ ਹੈ, ਇਕੱਲਾ ਘਰ ਨਹੀਂ। ਦੋ ਬਰਾਬਰ ਠੀਕ ਘਰ ਵਾਲੇ options ਵਾਲਾ ਸਵਾਲ ਨਾ ਬਣਾਓ।

Study and place facts ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਥਾਵਾਂ ਦੇ ਤੱਥ

Study/place · ਵਿਸ਼ਾ/ਥਾਂ	Object/capital · ਵਸਤੂ/ਰਾਜਧਾਨੀ
Botany ਬਨਸਪਤੀ ਵਿਗਿਆਨ	Plants ਪੌਦੇ
Zoology ਜੀਵ ਵਿਗਿਆਨ	Animals ਜਾਨਵਰ
Entomology ਕੀਟ ਵਿਗਿਆਨ	Insects ਕੀੜੇ
Ornithology ਪੰਛੀ ਵਿਗਿਆਨ	Birds ਪੰਛੀ
Ichthyology ਮੱਛੀ ਵਿਗਿਆਨ	Fish ਮੱਛੀਆਂ
Geology ਭੂ-ਵਿਗਿਆਨ	Earth ਧਰਤੀ
Astronomy ਖਗੋਲ ਵਿਗਿਆਨ	Celestial bodies ਆਕਾਸ਼ੀ ਪਿੰਡ
Seismology ਭੂਚਾਲ ਵਿਗਿਆਨ	Earthquakes ਭੂਚਾਲ
India ਭਾਰਤ	New Delhi ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ
Bangladesh ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼	Dhaka ਢਾਕਾ

Study/place · ਵਿਸ਼ਾ/ਥਾਂ	Object/capital · ਵਸਤੂ/ਰਾਜਧਾਨੀ
Bhutan ਭੂਟਾਨ	Thimphu ਥਿੰਫੂ
Nepal ਨੇਪਾਲ	Kathmandu ਕਾਠਮੰਡੂ
USA ਅਮਰੀਕਾ	Washington, D.C. ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਡੀ.ਸੀ.
Portugal ਪੁਰਤਗਾਲ	Lisbon ਲਿਸਬਨ
Punjab ਪੰਜਾਬ	Chandigarh ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ
Gujarat ਗੁਜਰਾਤ	Gandhinagar ਗਾਂਧੀਨਗਰ

Study/place · ਵਿਸ਼ਾ/ਥਾਂ	Object/capital · ਵਸਤੂ/ਰਾਜਧਾਨੀ
Maharashtra ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ	Mumbai ਮੁੰਬਈ
Tamil Nadu ਤਮਿਲ ਨਾਡੂ	Chennai ਚੇਨਈ
Karnataka ਕਰਨਾਟਕ	Bengaluru ਬੈਂਗਲੁਰੂ

Country · ਦੇਸ਼	Currency · ਮੁਦਰਾ
India ਭਾਰਤ	Indian rupee ਭਾਰਤੀ ਰੁਪਇਆ
China ਚੀਨ	Yuan (renminbi) ਯੁਆਨ (ਰੇਨਮਿਨਬੀ)
Thailand ਥਾਈਲੈਂਡ	Baht ਬਾਤ
Iraq ਇਰਾਕ	Iraqi dinar ਇਰਾਕੀ ਦੀਨਾਰ
Portugal / Spain / Netherlands ਪੁਰਤਗਾਲ / ਸਪੇਨ / ਨੀਦਰਲੈਂਡਜ਼	Euro ਯੂਰੋ

Instrument–quantity–unit: keep them separate ਯੰਤਰ–ਮਾਤਰਾ–ਇਕਾਈ: ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਰੱਖੋ

Instrument · ਯੰਤਰ	Quantity · ਮਾਤਰਾ	Unit/note · ਇਕਾਈ/ਨੋਟ
Thermometer ਥਰਮਾਮੀਟਰ	Temperature ਤਾਪਮਾਨ	Kelvin (SI) ਕੈਲਵਿਨ (SI)
Hygrometer ਹਾਈਗ੍ਰੋਮੀਟਰ	Humidity ਨਮੀ	Often relative humidity, % ਅਕਸਰ relative humidity, %
Barometer ਬੈਰੋਮੀਟਰ	Atmospheric pressure ਹਵਾ ਦਾ ਦਬਾਅ	Pascal (SI) ਪਾਸਕਲ (SI)
Ammeter ਐਮੀਟਰ	Electric current ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਕਰੰਟ	Ampere ਐਂਪੀਅਰ
Voltmeter ਵੋਲਟਮੀਟਰ	Potential difference ਵਿਭਵ ਅੰਤਰ	Volt ਵੋਲਟ
Odometer ਓਡੋਮੀਟਰ	Distance travelled ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਦੂਰੀ	Metre (SI); commonly km ਮੀਟਰ (SI); ਆਮ km

Instrument · ਯੰਤਰ	Quantity · ਮਾਤਰਾ	Unit/note · ਇਕਾਈ/ਨੋਟ
Speedometer ਸਪੀਡੋਮੀਟਰ	Speed ਗਤੀ	m/s (SI); commonly km/h m/s (SI); ਆਮ km/h
Anemometer ਐਨੀਮੋਮੀਟਰ	Wind speed ਹਵਾ ਦੀ ਗਤੀ	m/s m/s
Seismograph ਸੀਸਮੋਗ੍ਰਾਫ	Ground motion/vibrations ਧਰਤੀ ਦੀ ਹਿਲਜੁਲ/ਕੰਪਨ	Records motion; not a magnitude unit ਹਿਲਜੁਲ ਦਰਜ; magnitude ਦੀ ਇਕਾਈ ਨਹੀਂ
Screw gauge ਸਕ੍ਰੂ ਗੇਜ	Small thickness/diameter ਛੋਟੀ ਮੋਟਾਈ/ਵਿਆਸ	Metre (SI); commonly mm ਮੀਟਰ (SI); ਆਮ mm
Sphygmomanometer ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਯੰਤਰ	Blood pressure ਖੂਨ ਦਾ ਦਬਾਅ	Pascal (SI); commonly mmHg ਪਾਸਕਲ (SI); ਆਮ mmHg

Quantity · ਮਾਤਰਾ	SI unit · SI ਇਕਾਈ
Length ਲੰਬਾਈ	Metre ਮੀਟਰ
Mass ਪੁੰਜ	Kilogram ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ
Time ਸਮਾਂ	Second ਸਕਿੰਟ
Electric current ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਕਰੰਟ	Ampere ਐਂਪੀਅਰ
Temperature ਤਾਪਮਾਨ	Kelvin ਕੈਲਵਿਨ
Amount of substance ਪਦਾਰਥ ਦੀ ਮਾਤਰਾ	Mole ਮੋਲ
Luminous intensity ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਤੀਬਰਤਾ	Candela ਕੈਂਡੇਲਾ
Force ਬਲ	Newton ਨਿਊਟਨ
Energy / work ਊਰਜਾ / ਕੰਮ	Joule ਜੂਲ

Quantity · ਮਾਤਰਾ	SI unit · SI ਇਕਾਈ
Pressure ਦਬਾਅ	Pascal ਪਾਸਕਲ
Power ਸ਼ਕਤੀ	Watt ਵਾਟ
Potential difference ਵਿਭਵ ਅੰਤਰ	Volt ਵੋਲਟ
Frequency ਆਵ੍ਰਿਤੀ	Hertz ਹਰਟਜ਼
Resistance ਰੋਧ	Ohm ਓਮ
Conductance ਚਾਲਕਤਾ	Siemens ਸੀਮੈਂਸ
Area ਖੇਤਰਫਲ	Square metre ਵਰਗ ਮੀਟਰ
Volume ਆਇਤਨ	Cubic metre ਘਣ ਮੀਟਰ
Plane angle ਸਮਤਲੀ ਕੋਣ	Radian ਰੇਡੀਅਨ

Common accepted non-SI units: hectare for area (1 ha=10,000 m^2) and litre for volume (1 L=0.001 m^3). Mho is the historical name equivalent to siemens for conductance. Do not label these three entries as SI base units.

SI ਨਾਲ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਆਮ non-SI ਇਕਾਈਆਂ: ਖੇਤਰਫਲ ਲਈ hectare (1 ha=10,000 m^2) ਅਤੇ ਆਇਤਨ ਲਈ litre (1 L=0.001 m^3)। Conductance ਲਈ mho, siemens ਦਾ ਪੁਰਾਣਾ ਬਰਾਬਰ ਨਾਂ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਨੂੰ SI ਦੀਆਂ ਮੁੱਢਲੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਨਾ ਲਿਖੋ।

How to reach the one-minute target ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਦੇ ਟੀਚੇ ਤੱਕ ਕਿਵੇਂ ਪਹੁੰਚਣਾ ਹੈ

1. First learn accurately without a timer. Explain the relation aloud in your own words.
   ਪਹਿਲਾਂ ਘੜੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਹੀ ਸਿੱਖੋ। ਆਪਣੀ ਬੋਲੀ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧ ਬੋਲੋ।
2. On the second attempt, target 30–40 seconds for routine items and up to 60 seconds for longer codes.
   ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਆਮ ਸਵਾਲ ਲਈ 30–40 ਅਤੇ ਲੰਬੇ Code ਲਈ 60 ਸਕਿੰਟ ਤੱਕ ਟੀਚਾ ਰੱਖੋ।
3. If no useful rule appears after about 35–40 seconds, mark the question and return after easier items.
   35–40 ਸਕਿੰਟ ਵਿੱਚ ਢੁਕਵਾਂ ਨਿਯਮ ਨਾ ਮਿਲੇ ਤਾਂ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਾ ਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸੌਖੇ ਸਵਾਲ ਕਰ ਲਵੋ।
4. Record why an error happened: vocabulary, direction, wrong rule, arithmetic or incomplete checking. Practise that weakness.
   ਗਲਤੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਲਿਖੋ: ਸ਼ਬਦ, ਦਿਸ਼ਾ, ਗਲਤ ਨਿਯਮ, ਗਿਣਤੀ ਜਾਂ ਅਧੂਰੀ ਜਾਂਚ। ਉਸ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰੋ।

Exam-pattern labels below identify original practice questions shaped like exam questions; they are not claims that the question appeared in a named year. Analogy is included in official SSC/RRB reasoning coverage; exact counts vary by exam and shift.

ਹੇਠਲੇ exam-pattern ਨਾਂ ਮੂਲ ਅਭਿਆਸ ਸਵਾਲਾਂ ਦੀ ਬਣਤਰ ਦੱਸਦੇ ਹਨ; ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਸਾਲ ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ ਆਏ ਸਨ। SSC/RRB ਦੀ ਸਰਕਾਰੀ reasoning ਸਮੱਗਰੀ ਵਿੱਚ analogy ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ; ਪੱਕੀ ਗਿਣਤੀ exam ਅਤੇ shift ਨਾਲ ਬਦਲਦੀ ਹੈ।

Reference checks: SSC syllabus; RRB NTPC notification; BIPM SI Brochure; ECB euro information.

ਤੱਥ ਪੱਕੇ ਕਰਨ ਲਈ: ਉੱਪਰ SSC, RRB NTPC, BIPM ਦੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਅਤੇ ECB ਦੀ euro ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਰੋਤ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।

TYPE 1 Meaning relations

ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ

1. What is it? ਇਹ ਕੀ ਹੈ?

These pairs connect meanings. Brave and courageous describe the same quality; hot and cold describe opposite conditions. Read the meaning before looking for a spelling pattern.

ਇਨ੍ਹਾਂ ਜੋੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਜੁੜੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। Brave ਅਤੇ courageous ਦੋਵੇਂ ਬਹਾਦਰੀ ਦੱਸਦੇ ਹਨ; hot ਅਤੇ cold ਉਲਟ ਹਾਲਤਾਂ ਹਨ। ਪਹਿਲਾਂ ਅਰਥ ਵੇਖੋ, ਫਿਰ ਅੱਖਰਾਂ ਬਾਰੇ ਸੋਚੋ।

2. Recognise it in the exam ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਪਛਾਣੀਏ?

Look for familiar adjectives or actions in A : B :: C : ?. Options often contain both a synonym and an antonym of C.

A : B :: C : ? ਵਿੱਚ ਗੁਣ ਜਾਂ ਕੰਮ ਦੱਸਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ ਹੋਣਗੇ। Options ਵਿੱਚ C ਦਾ ਮਿਲਦਾ ਅਰਥ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਲਟ ਅਰਥ ਵੀ।

3. Build the concept from zero ਮੁੱਢ ਤੋਂ ਸਮਝੋ

KEY IDEA · ਮੁੱਖ ਗੱਲ

A synonym has the same or nearly the same meaning in the stated sense. An antonym has the opposite meaning. Light can mean illumination or not heavy: light : heavy fixes the weight meaning. Pair direction and grammatical sense must remain suitable.

Synonym ਦਾ ਅਰਥ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਜਾਂ ਬਹੁਤ ਨੇੜੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। Antonym ਦਾ ਅਰਥ ਉਲਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। Light ਦਾ ਮਤਲਬ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਲਕਾ ਵੀ; light : heavy ਵਿੱਚ ਹਲਕਾ ਵਾਲਾ ਅਰਥ ਲੈਣਾ ਹੈ। ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਮਤਲਬ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਇੱਕੋ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਖੋ।

Clue / link · ਇਸ਼ਾਰਾ / ਸੰਬੰਧ	Small worked model · ਛੋਟਾ ਮਾਡਲ
Same meaning ਮਿਲਦਾ ਅਰਥ	Brave → Courageous ਬਹਾਦਰ → ਹਿੰਮਤੀ
Opposite meaning ਉਲਟ ਅਰਥ	Ancient → Modern ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਦਾ → ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦਾ
Context decides ਸੰਦਰਭ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ	Light → Heavy: weight ਹਲਕਾ → ਭਾਰਾ: ਵਜ਼ਨ

4. Standard method ਹਰ ਵਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਦਮ

1. Read both words in the reference pair and choose their relevant meanings.
   ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਸ਼ਬਦ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਢੁਕਵਾਂ ਅਰਥ ਲਵੋ।
2. Name the relation: same meaning or opposite meaning.
   ਸੰਬੰਧ ਦਾ ਨਾਂ ਦਿਓ: ਮਿਲਦਾ ਅਰਥ ਜਾਂ ਉਲਟ ਅਰਥ।

3. Apply that relation to C and compare all four options.
   ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ C ਉੱਤੇ ਲਗਾ ਕੇ ਚਾਰੇ options ਵੇਖੋ।

5. One-minute shortcut / fastest method ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਦਾ shortcut / ਸਭ ਤੋਂ ਤੇਜ਼ ਤਰੀਕਾ

SHORTCUT · ਸ਼ਾਰਟਕੱਟ

Use the two-word label SAME or OPPOSITE beside the reference pair.
ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਨਾਲ SAME ਜਾਂ OPPOSITE ਮਨ ਵਿੱਚ ਲਿਖ ਲਵੋ।

Why it works: The label stops an attractive but wrong opposite/synonym from distracting you.
ਕਿਉਂ ਚੱਲਦਾ ਹੈ: ਇਹ ਨਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮਿਲਦੇ ਤੇ ਉਲਟ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਭਟਕਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਂਦਾ ਹੈ।

When it does not work: A word with two meanings needs context; association alone does not establish a synonym.
ਕਦੋਂ ਨਹੀਂ ਚੱਲਦਾ: ਦੋ ਅਰਥਾਂ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ ਲਈ ਸੰਦਰਭ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਸਿਰਫ਼ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ synonym ਨਹੀਂ ਬਣ ਜਾਂਦਾ।

6. Graded solved examples ਸੌਖੇ ਤੋਂ ਔਖੇ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਸਵਾਲ

Easy
ਸੌਖਾ

1.1 Hot : Cold :: Up : ?
ਗਰਮ : ਠੰਢਾ :: ਉੱਪਰ : ?

A) High
ਉੱਚਾ

B) Top
ਸਿਖਰ

C) Down
ਹੇਠਾਂ

D) Across
ਆਰ-ਪਾਰ

Answer: C — Down

Quick method (≈20–40 sec)

The link is antonym match: Hot has the opposite meaning to Cold.

Apply it to Up: Up has the opposite meaning to Down.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Hot is the starting member and Cold is the related member.
2. Name the exact relation: Antonym match. The factual/meaning check is: Hot has the opposite meaning to Cold.
3. Keep that direction for the target: Up has the opposite meaning to Down.
4. Substitute the options in “Up has the opposite meaning to ___”. Only Down preserves this relation in the intended sense; High, Top, Across do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਉਲਟ ਅਰਥ ਹੈ। ਗਰਮ ਅਤੇ ਠੰਢਾ ਦੇ ਅਰਥ ਉਲਟ ਹਨ।

ਉੱਪਰ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਉੱਪਰ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਉਲਟ ਹਨ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਗਰਮ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਠੰਢਾ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਉਲਟ ਅਰਥ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਗਰਮ ਅਤੇ ਠੰਢਾ ਦੇ ਅਰਥ ਉਲਟ ਹਨ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਉੱਪਰ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਉਲਟ ਹਨ।

4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਹੇਠਾਂ ਠੀਕ ਹੈ; ਉੱਚਾ, ਸਿਖਰ, ਆਰ-ਪਾਰ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

Easy

ਸੌਖਾ

1.2 **Brave : Courageous :: Rapid : ?**

ਬਹਾਦਰ : ਹਿੰਮਤੀ :: ਤੇਜ਼ : ?

A) Slow
ਹੌਲੀ

B) Fast
ਤੇਜ਼

C) Late
ਦੇਰ ਨਾਲ

D) Weak
ਕਮਜ਼ੋਰ

Answer: B — Fast

Quick method (≈20–40 sec)

The link is synonym match: Brave has nearly the same meaning as Courageous.

Apply it to Rapid: Rapid has nearly the same meaning as Fast.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Brave is the starting member and Courageous is the related member.
2. Name the exact relation: Synonym match. The factual/meaning check is: Brave has nearly the same meaning as Courageous.
3. Keep that direction for the target: Rapid has nearly the same meaning as Fast.
4. Substitute the options in “Rapid has nearly the same meaning as ___”. Only Fast preserves this relation in the intended sense; Slow, Late, Weak do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਮਿਲਦਾ ਅਰਥ ਹੈ। ਬਹਾਦਰ ਅਤੇ ਹਿੰਮਤੀ ਦੇ ਅਰਥ ਮਿਲਦੇ ਹਨ।

ਤੇਜ਼ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਤੇਜ਼ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਦੇ ਅਰਥ ਮਿਲਦੇ ਹਨ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਬਹਾਦਰ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਹਿੰਮਤੀ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਮਿਲਦਾ ਅਰਥ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਬਹਾਦਰ ਅਤੇ ਹਿੰਮਤੀ ਦੇ ਅਰਥ ਮਿਲਦੇ ਹਨ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਤੇਜ਼ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਦੇ ਅਰਥ ਮਿਲਦੇ ਹਨ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਤੇਜ਼ ਠੀਕ ਹੈ; ਹੌਲੀ, ਦੇਰ ਨਾਲ, ਕਮਜ਼ੋਰ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

Medium

ਦਰਮਿਆਨਾ

1.3 **Ancient : Modern :: Expand : ?**

ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਦਾ : ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦਾ :: ਫੈਲਾਉਣਾ : ?

A) Enlarge
ਵੱਡਾ ਕਰਨਾ

B) Extend
ਵਧਾਉਣਾ

C) Contract
ਸੁੰਗੜਨਾ

D) Open
ਖੋਲ੍ਹਣਾ

Answer: C — Contract

Quick method (≈20–40 sec)

The link is antonym match: Ancient has the opposite meaning to Modern.

Apply it to Expand: Expand has the opposite meaning to Contract.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Ancient is the starting member and Modern is the related member.
2. Name the exact relation: Antonym match. The factual/meaning check is: Ancient has the opposite meaning to Modern.
3. Keep that direction for the target: Expand has the opposite meaning to Contract.
4. Substitute the options in “Expand has the opposite meaning to ___”. Only Contract preserves this relation in the intended sense; Enlarge, Extend, Open do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਉਲਟ ਅਰਥ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਅਤੇ ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਦੇ ਅਰਥ ਉਲਟ ਹਨ।

ਫੈਲਾਉਣਾ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਫੈਲਾਉਣਾ ਅਤੇ ਸੁੰਗੜਨਾ ਦੇ ਅਰਥ ਉਲਟ ਹਨ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਉਲਟ ਅਰਥ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਅਤੇ ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਦੇ ਅਰਥ ਉਲਟ ਹਨ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਫੈਲਾਉਣਾ ਅਤੇ ਸੁੰਗੜਨਾ ਦੇ ਅਰਥ ਉਲਟ ਹਨ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਸੁੰਗੜਨਾ ਠੀਕ ਹੈ; ਵੱਡਾ ਕਰਨਾ, ਵਧਾਉਣਾ, ਖੋਲ੍ਹਣਾ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

Medium

ਦਰਮਿਆਨਾ

1.4 Silent : Quiet :: Begin : ?

ਚੁੱਪ : ਖਾਮੋਸ਼ :: ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ : ?

A) Finish
ਖ਼ਤਮ ਕਰਨਾ

B) Commence
ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ

C) Pause
ਰੁਕਣਾ

D) Stop
ਰੋਕਣਾ

Answer: B — Commence

Quick method (≈20–40 sec)

The link is synonym match: Silent has nearly the same meaning as Quiet.

Apply it to Begin: Begin has nearly the same meaning as Commence.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Silent is the starting member and Quiet is the related member.
2. Name the exact relation: Synonym match. The factual/meaning check is: Silent has nearly the same meaning as Quiet.
3. Keep that direction for the target: Begin has nearly the same meaning as Commence.
4. Substitute the options in “Begin has nearly the same meaning as ___”. Only Commence preserves this relation in the intended sense; Finish, Pause, Stop do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਮਿਲਦਾ ਅਰਥ ਹੈ। ਚੁੱਪ ਅਤੇ ਖਾਮੋਸ਼ ਦੇ ਅਰਥ ਮਿਲਦੇ ਹਨ।

ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ਦੇ ਅਰਥ ਮਿਲਦੇ ਹਨ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਚੁੱਪ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਖਾਮੋਸ਼ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਮਿਲਦਾ ਅਰਥ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਚੁੱਪ ਅਤੇ ਖਾਮੋਸ਼ ਦੇ ਅਰਥ ਮਿਲਦੇ ਹਨ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ਦੇ ਅਰਥ ਮਿਲਦੇ ਹਨ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ਠੀਕ ਹੈ; ਖ਼ਤਮ ਕਰਨਾ, ਰੁਕਣਾ, ਰੋਕਣਾ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

Medium

ਦਰਮਿਆਨਾ

1.5 **Generous : Stingy :: Victory : ?**

ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਦਿਲ ਵਾਲਾ : ਕੰਜੂਸ :: ਜਿੱਤ : ?

A) Success
ਸਫ਼ਲਤਾ

B) Reward
ਇਨਾਮ

C) Contest
ਮੁਕਾਬਲਾ

D) Defeat
ਹਾਰ

Answer: D — Defeat

Quick method (≈20–40 sec)

The link is antonym match: Generous has the opposite meaning to Stingy.

Apply it to Victory: Victory has the opposite meaning to Defeat.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Generous is the starting member and Stingy is the related member.
2. Name the exact relation: Antonym match. The factual/meaning check is: Generous has the opposite meaning to Stingy.
3. Keep that direction for the target: Victory has the opposite meaning to Defeat.
4. Substitute the options in “Victory has the opposite meaning to ___”. Only Defeat preserves this relation in the intended sense; Success, Reward, Contest do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਉਲਟ ਅਰਥ ਹੈ। ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਦਿਲ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਕੰਜੂਸ ਦੇ ਅਰਥ ਉਲਟ ਹਨ।

ਜਿੱਤ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਜਿੱਤ ਅਤੇ ਹਾਰ ਦੇ ਅਰਥ ਉਲਟ ਹਨ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਦਿਲ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਕੰਜੂਸ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਉਲਟ ਅਰਥ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਦਿਲ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਕੰਜੂਸ ਦੇ ਅਰਥ ਉਲਟ ਹਨ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਜਿੱਤ ਅਤੇ ਹਾਰ ਦੇ ਅਰਥ ਉਲਟ ਹਨ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਹਾਰ ਠੀਕ ਹੈ; ਸਫ਼ਲਤਾ, ਇਨਾਮ, ਮੁਕਾਬਲਾ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

Hard

ਔਖਾ

1.6 **Scarce : Abundant :: Fragile : ?**

ਘੱਟ ਮਿਲਣ ਵਾਲਾ : ਬਹੁਤ ਮਿਲਣ ਵਾਲਾ :: ਛੇਤੀ ਟੁੱਟਣ ਵਾਲਾ : ?

A) Brittle
ਭੁਰਭੁਰਾ

B) Sturdy
ਮਜ਼ਬੂਤ

C) Delicate
ਨਾਜ਼ੁਕ

D) Thin
ਪਤਲਾ

Answer: B — Sturdy

Quick method (≈20–40 sec)

The link is antonym match: Scarce has the opposite meaning to Abundant.

Apply it to Fragile: Fragile has the opposite meaning to Sturdy.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Scarce is the starting member and Abundant is the related member.
2. Name the exact relation: Antonym match. The factual/meaning check is: Scarce has the opposite meaning to Abundant.
3. Keep that direction for the target: Fragile has the opposite meaning to Sturdy.
4. Substitute the options in "Fragile has the opposite meaning to ___". Only Sturdy preserves this relation in the intended sense; Brittle, Delicate, Thin do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਉਲਟ ਅਰਥ ਹੈ। ਘੱਟ ਮਿਲਣ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਮਿਲਣ ਵਾਲਾ ਦੇ ਅਰਥ ਉਲਟ ਹਨ।

ਛੇਤੀ ਟੁੱਟਣ ਵਾਲਾ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਛੇਤੀ ਟੁੱਟਣ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਦੇ ਅਰਥ ਉਲਟ ਹਨ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਘੱਟ ਮਿਲਣ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਬਹੁਤ ਮਿਲਣ ਵਾਲਾ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਉਲਟ ਅਰਥ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਘੱਟ ਮਿਲਣ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਮਿਲਣ ਵਾਲਾ ਦੇ ਅਰਥ ਉਲਟ ਹਨ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਛੇਤੀ ਟੁੱਟਣ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਦੇ ਅਰਥ ਉਲਟ ਹਨ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਮਜ਼ਬੂਤ ਠੀਕ ਹੈ; ਭੁਰਭੁਰਾ, ਨਾਜ਼ੁਕ, ਪਤਲਾ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

Hard

ਔਖਾ

1.7 **Light (not heavy) : Heavy :: Shallow : ?**

ਹਲਕਾ : ਭਾਰਾ :: ਘੱਟ ਡੂੰਘਾ : ?

A) Bright
ਚਮਕਦਾਰ

B) Dark
ਹਨੇਰਾ

C) Deep
ਡੂੰਘਾ

D) Narrow
ਤੰਗ

Answer: C — Deep

Quick method (≈20–40 sec)

The link is antonym match: Light (not heavy) has the opposite meaning to Heavy.

Apply it to Shallow: Shallow has the opposite meaning to Deep.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Light (not heavy) is the starting member and Heavy is the related member.

2. Name the exact relation: Antonym match. The factual/meaning check is: Light (not heavy) has the opposite meaning to Heavy.
3. Keep that direction for the target: Shallow has the opposite meaning to Deep.
4. Substitute the options in “Shallow has the opposite meaning to ___”. Only Deep preserves this relation in the intended sense; Bright, Dark, Narrow do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਉਲਟ ਅਰਥ ਹੈ। ਹਲਕਾ ਅਤੇ ਭਾਰਾ ਦੇ ਅਰਥ ਉਲਟ ਹਨ।

ਘੱਟ ਡੂੰਘਾ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਘੱਟ ਡੂੰਘਾ ਅਤੇ ਡੂੰਘਾ ਦੇ ਅਰਥ ਉਲਟ ਹਨ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਹਲਕਾ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਭਾਰਾ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਉਲਟ ਅਰਥ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਹਲਕਾ ਅਤੇ ਭਾਰਾ ਦੇ ਅਰਥ ਉਲਟ ਹਨ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਘੱਟ ਡੂੰਘਾ ਅਤੇ ਡੂੰਘਾ ਦੇ ਅਰਥ ਉਲਟ ਹਨ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਡੂੰਘਾ ਠੀਕ ਹੈ; ਚਮਕਦਾਰ, ਹਨੇਰਾ, ਤੰਗ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

SSC CHSL pattern (original practice)

ਪੇਪਰ ਦੇ ਢੰਗ ਦਾ ਸਵਾਲ · SSC CHSL pattern (original practice)

1.8 **Accept : Reject :: Include : ?**

ਮੰਨਣਾ : ਰੱਦ ਕਰਨਾ :: ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ : ?

A) Exclude
ਬਾਹਰ ਰੱਖਣਾ

B) Invite
ਸੱਦਣਾ

C) Collect
ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ

D) Allow
ਆਗਿਆ ਦੇਣਾ

Answer: A — Exclude

Quick method (≈20–40 sec)

The link is antonym match: Accept has the opposite meaning to Reject.

Apply it to Include: Include has the opposite meaning to Exclude.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Accept is the starting member and Reject is the related member.
2. Name the exact relation: Antonym match. The factual/meaning check is: Accept has the opposite meaning to Reject.
3. Keep that direction for the target: Include has the opposite meaning to Exclude.
4. Substitute the options in “Include has the opposite meaning to ___”. Only Exclude preserves this relation in the intended sense; Invite, Collect, Allow do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਉਲਟ ਅਰਥ ਹੈ। ਮੰਨਣਾ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਦੇ ਅਰਥ ਉਲਟ ਹਨ।

ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣਾ ਦੇ ਅਰਥ ਉਲਟ ਹਨ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਮੰਨਣਾ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਉਲਟ ਅਰਥ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਮੰਨਣਾ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਦੇ ਅਰਥ ਉਲਟ ਹਨ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣਾ ਦੇ ਅਰਥ ਉਲਟ ਹਨ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਬਾਹਰ ਰੱਖਣਾ ਠੀਕ ਹੈ; ਸੱਦਣਾ, ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ, ਆਗਿਆ ਦੇਣਾ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

7. Common mistakes ਆਮ ਗਲਤੀਆਂ

COMMON MISTAKES · ਆਮ ਗਲਤੀਆਂ

1. Choosing cold for rapid because the question contains opposites elsewhere.
   ਹੋਰ ਸ਼ਬਦ ਉਲਟ ਹੋਣ ਕਰਕੇ rapid ਲਈ ਵੀ ਬਿਨਾਂ ਵੇਖੇ ਉਲਟ ਸ਼ਬਦ ਚੁਣ ਲੈਣਾ।
2. Treating related words, such as doctor and hospital, as synonyms.
   Doctor ਅਤੇ hospital ਵਰਗੇ ਜੁੜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ synonym ਮੰਨ ਲੈਣਾ।

8. Exam tip ਪੇਪਰ ਲਈ ਸੁਝਾਅ

EXAM TIP · ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸੁਝਾਅ

A standard verbal-analogy form in SSC/state-style practice. Aim for 15–25 seconds after learning the vocabulary; eliminate options with the wrong meaning direction.

SSC ਅਤੇ ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਦਾ ਆਮ ਸ਼ਬਦੀ ਰੂਪ ਹੈ। ਸ਼ਬਦ ਆਉਂਦੇ ਹੋਣ ਤਾਂ 15–25 ਸਕਿੰਟ ਦਾ ਟੀਚਾ ਰੱਖੋ; ਗਲਤ ਅਰਥ ਵਾਲੇ options ਕੱਟੋ।

TYPE 2 Worker, work, tool and workplace

ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ, ਕੰਮ, ਸਾਧਨ ਅਤੇ ਥਾਂ

1. What is it? ਇਹ ਕੀ ਹੈ?

A farmer uses a plough and works in a field. A worker may be linked to a tool, a place, a task, a product or a person served. These are separate relationships.

ਕਿਸਾਨ ਹਲ ਵਰਤਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਸਾਧਨ, ਥਾਂ, ਕੰਮ, ਬਣਾਈ ਚੀਜ਼ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਨਾਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੱਖਰੇ ਸੰਬੰਧ ਹਨ।

2. Recognise it in the exam ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਪਛਾਣੀਏ?

The first word names a profession. Options may mix its equipment, workplace and customer.

ਪਹਿਲਾ ਸ਼ਬਦ ਕਿਸੇ ਪੇਸ਼ੇ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। Options ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਸਾਧਨ, ਕੰਮ ਦੀ ਥਾਂ ਅਤੇ ਗਾਹਕ ਮਿਲਾ ਕੇ ਦਿੱਤੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

3. Build the concept from zero ਮੁੱਢ ਤੋਂ ਸਮਝੋ

KEY IDEA · ਮੁੱਖ ਗੱਲ

Use one exact verb. Carpenter uses a saw; teacher works at a school; doctor treats a patient; potter makes pots. A tool is held or operated, a workplace is a location, and a beneficiary receives a service. For reversed pairs, reverse the sentence too.

ਇੱਕ ਸਹੀ ਕਿਰਿਆ ਵਰਤੋ। ਤਰਖਾਣ ਆਰਾ ਵਰਤਦਾ ਹੈ; ਅਧਿਆਪਕ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਡਾਕਟਰ ਮਰੀਜ਼ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਘੁਮਿਆਰ ਘੜੇ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਧਨ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਥਾਂ ਉੱਤੇ ਕੰਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਜੋੜਾ ਉਲਟ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਵਾਕ ਵੀ ਉਲਟ ਪੜ੍ਹੋ।

Clue / link · ਇਸ਼ਾਰਾ / ਸੰਬੰਧ	Small worked model · ਛੋਟਾ ਮਾਡਲ
Uses ਵਰਤਦਾ ਹੈ	Tailor → Needle ਦਰਜ਼ੀ → ਸੂਈ
Works at ਕੰਮ ਦੀ ਥਾਂ	Judge → Court ਜੱਜ → ਅਦਾਲਤ
Serves ਸੇਵਾ ਲੈਣ ਵਾਲਾ	Lawyer → Client ਵਕੀਲ → ਮੁਵੱਕਲ
Makes ਬਣਾਈ ਚੀਜ਼	Potter → Pots ਘੁਮਿਆਰ → ਘੜੇ

4. Standard method ਹਰ ਵਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਦਮ

1. Circle the profession and identify the role of the second word.
   ਪੇਸ਼ਾ ਪਛਾਣੋ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਰੋਲ ਵੇਖੋ।
2. Say uses, works at, makes, performs or serves.
   ਵਰਤਦਾ ਹੈ, ਇੱਥੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਹੋ।
3. Keep the same role for the new profession; reject related but different roles.
   ਨਵੇਂ ਪੇਸ਼ੇ ਲਈ ਵੀ ਉਹੀ ਰੋਲ ਰੱਖੋ; ਹੋਰ ਜੁੜੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਕੱਟ ਦਿਓ।

5. One-minute shortcut / fastest method ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਦਾ shortcut / ਸਭ ਤੋਂ ਤੇਜ਼ ਤਰੀਕਾ

SHORTCUT · ਸ਼ਾਰਟਕੱਟ

Put the pair into a short verb sentence before opening the options.

Options ਵੇਖਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੋੜੇ ਦਾ ਛੋਟਾ ਕਿਰਿਆ ਵਾਲਾ ਵਾਕ ਬਣਾਓ।

Why it works: The verb identifies the precise category instead of a loose connection.

ਕਿਉਂ ਚੱਲਦਾ ਹੈ: ਕਿਰਿਆ ਨਾਲ ਸਿਰਫ਼ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਦੀ ਥਾਂ ਸਹੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।

When it does not work: A profession can use several tools; the question and options must support one clear parallel.

ਕਦੋਂ ਨਹੀਂ ਚੱਲਦਾ: ਕਿਸੇ ਪੇਸ਼ੇ ਦੇ ਕਈ ਸਾਧਨ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ; ਸਵਾਲ ਅਤੇ options ਨਾਲ ਇੱਕ ਸਾਫ਼ ਜੋੜ ਬਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

6. Graded solved examples ਸੌਖੇ ਤੋਂ ਔਖੇ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਸਵਾਲ

Easy

ਸੌਖਾ

2.1 **Carpenter : Saw :: Tailor : ?**

ਤਰਖਾਣ : ਆਰਾ :: ਦਰਜ਼ੀ : ?

A) Needle
ਸੂਈ

B) Hammer
ਹਥੌੜਾ

C) Plough
ਹਲ

D) Stethoscope
ਸਟੈਥੋਸਕੋਪ

Answer: A — Needle

Quick method (≈20–40 sec)

The link is worker–tool: Carpenter uses the tool Saw.

Apply it to Tailor: Tailor uses the tool Needle.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Carpenter is the starting member and Saw is the related member.
2. Name the exact relation: Worker–tool. The factual/meaning check is: Carpenter uses the tool Saw.
3. Keep that direction for the target: Tailor uses the tool Needle.
4. Substitute the options in "Tailor uses the tool ___". Only Needle preserves this relation in the intended sense; Hammer, Plough, Stethoscope do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਪੇਸ਼ਾ–ਸਾਧਨ ਹੈ। ਤਰਖਾਣ, ਆਰਾ ਵਰਤਦਾ ਹੈ।

ਦਰਜ਼ੀ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਦਰਜ਼ੀ, ਸੂਈ ਵਰਤਦਾ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਤਰਖਾਣ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਆਰਾ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਪੇਸ਼ਾ–ਸਾਧਨ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਤਰਖਾਣ, ਆਰਾ ਵਰਤਦਾ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਦਰਜ਼ੀ, ਸੂਈ ਵਰਤਦਾ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਸੂਈ ਠੀਕ ਹੈ; ਹਥੌੜਾ, ਹਲ, ਸਟੈਥੋਸਕੋਪ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

Easy

ਸੌਖਾ

2.2 **Teacher : School :: Judge : ?**

ਅਧਿਆਪਕ : ਸਕੂਲ :: ਜੱਜ : ?

A) Hospital
ਹਸਪਤਾਲ

B) Bank
ਬੈਂਕ

C) Court
ਅਦਾਲਤ

D) Farm
ਖੇਤ

Answer: C — Court

Quick method (≈20–40 sec)

The link is worker–workplace: Teacher usually works at School.

Apply it to Judge: Judge usually works at Court.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Teacher is the starting member and School is the related member.
2. Name the exact relation: Worker–workplace. The factual/meaning check is: Teacher usually works at School.

3. Keep that direction for the target: Judge usually works at Court.
4. Substitute the options in "Judge usually works at ___". Only Court preserves this relation in the intended sense; Hospital, Bank, Farm do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਪੇਸ਼ਾ–ਥਾਂ ਹੈ। ਅਧਿਆਪਕ ਦੀ ਕੰਮ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਸਕੂਲ ਹੈ।

ਜੱਜ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਜੱਜ ਦੀ ਕੰਮ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਅਦਾਲਤ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਅਧਿਆਪਕ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਸਕੂਲ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਪੇਸ਼ਾ–ਥਾਂ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਅਧਿਆਪਕ ਦੀ ਕੰਮ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਸਕੂਲ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਜੱਜ ਦੀ ਕੰਮ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਅਦਾਲਤ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਅਦਾਲਤ ਠੀਕ ਹੈ; ਹਸਪਤਾਲ, ਬੈਂਕ, ਖੇਤ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

Medium

ਦਰਮਿਆਨਾ

2.3 **Doctor : Patient :: Lawyer : ?**

ਡਾਕਟਰ : ਮਰੀਜ਼ :: ਵਕੀਲ : ?

A) Client
ਮੁਵੱਕਲ

B) Judge
ਜੱਜ

C) Court
ਅਦਾਲਤ

D) Police
ਪੁਲਿਸ

Answer: A — Client

Quick method (≈20–40 sec)

The link is worker–person served: Doctor provides professional service to Patient.

Apply it to Lawyer: Lawyer provides professional service to Client.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Doctor is the starting member and Patient is the related member.
2. Name the exact relation: Worker–person served. The factual/meaning check is: Doctor provides professional service to Patient.
3. Keep that direction for the target: Lawyer provides professional service to Client.
4. Substitute the options in "Lawyer provides professional service to ___". Only Client preserves this relation in the intended sense; Judge, Court, Police do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਪੇਸ਼ਾ–ਸੇਵਾ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਡਾਕਟਰ, ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਸੇਵਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਵਕੀਲ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਵਕੀਲ, ਮੁਵੱਕਲ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਸੇਵਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਡਾਕਟਰ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਮਰੀਜ਼ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਪੇਸ਼ਾ–ਸੇਵਾ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਡਾਕਟਰ, ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਸੇਵਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਵਕੀਲ, ਮੁਵੱਕਲ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਸੇਵਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਮੁਵੱਕਲ ਠੀਕ ਹੈ; ਜੱਜ, ਅਦਾਲਤ, ਪੁਲਿਸ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

Medium

ਦਰਮਿਆਨਾ

2.4 **Chef : Restaurant :: Druggist : ?**

ਰਸੋਈਆ : ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ :: ਦਵਾਈ ਵੇਚਣ ਵਾਲਾ : ?

A) School
ਸਕੂਲ

B) Bank
ਬੈਂਕ

C) Pharmacy
ਦਵਾਈ ਦੀ ਦੁਕਾਨ

D) Studio
ਸਟੂਡੀਓ

Answer: C — Pharmacy

Quick method (≈20–40 sec)

The link is worker–workplace: Chef usually works at Restaurant.

Apply it to Druggist: Druggist usually works at Pharmacy.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Chef is the starting member and Restaurant is the related member.
2. Name the exact relation: Worker–workplace. The factual/meaning check is: Chef usually works at Restaurant.
3. Keep that direction for the target: Druggist usually works at Pharmacy.
4. Substitute the options in "Druggist usually works at ___". Only Pharmacy preserves this relation in the intended sense; School, Bank, Studio do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਪੇਸ਼ਾ–ਥਾਂ ਹੈ। ਰਸੋਈਆ ਦੀ ਕੰਮ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਹੈ।

ਦਵਾਈ ਵੇਚਣ ਵਾਲਾ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਦਵਾਈ ਵੇਚਣ ਵਾਲਾ ਦੀ ਕੰਮ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਦਵਾਈ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਰਸੋਈਆ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਪੇਸ਼ਾ–ਥਾਂ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਰਸੋਈਆ ਦੀ ਕੰਮ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਦਵਾਈ ਵੇਚਣ ਵਾਲਾ ਦੀ ਕੰਮ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਦਵਾਈ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਦਵਾਈ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਠੀਕ ਹੈ; ਸਕੂਲ, ਬੈਂਕ, ਸਟੂਡੀਓ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

Medium

ਦਰਮਿਆਨਾ

2.5 **Potter : Pots :: Weaver : ?**

ਘੁਮਿਆਰ : ਘੜੇ :: ਜੁਲਾਹਾ : ?

A) Loom
ਖੱਡੀ

B) Cloth
ਕੱਪੜਾ

C) Cotton
ਕਪਾਹ

D) Workshop
ਕਾਰਖਾਨਾ

Answer: B — Cloth

Quick method (≈20–40 sec)

The link is producer–product: Potter makes Pots.

Apply it to Weaver: Weaver makes Cloth.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Potter is the starting member and Pots is the related member.
2. Name the exact relation: Producer–product. The factual/meaning check is: Potter makes Pots.
3. Keep that direction for the target: Weaver makes Cloth.
4. Substitute the options in "Weaver makes ___". Only Cloth preserves this relation in the intended sense; Loom, Cotton, Workshop do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ–ਚੀਜ਼ ਹੈ। ਘੁਮਿਆਰ, ਘੜੇ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਜੁਲਾਹਾ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਜੁਲਾਹਾ, ਕੱਪੜਾ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਘੁਮਿਆਰ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਘੜੇ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ–ਚੀਜ਼ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਘੁਮਿਆਰ, ਘੜੇ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਜੁਲਾਹਾ, ਕੱਪੜਾ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਕੱਪੜਾ ਠੀਕ ਹੈ; ਖੱਡੀ, ਕਪਾਹ, ਕਾਰਖਾਨਾ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

Hard

ਔਖਾ

2.6 Author : Writing :: Sculptor : ?

ਲੇਖਕ : ਲਿਖਣਾ :: ਮੂਰਤੀਕਾਰ : ?

A) Stone
ਪੱਥਰ

B) Sculpting
ਮੂਰਤੀ ਬਣਾਉਣਾ

C) Chisel
ਛੈਣੀ

D) Museum
ਅਜਾਇਬਘਰ

Answer: B — Sculpting

Quick method (≈20–40 sec)

The link is worker–task: Author performs the work of Writing.

Apply it to Sculptor: Sculptor performs the work of Sculpting.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Author is the starting member and Writing is the related member.
2. Name the exact relation: Worker–task. The factual/meaning check is: Author performs the work of Writing.
3. Keep that direction for the target: Sculptor performs the work of Sculpting.
4. Substitute the options in "Sculptor performs the work of ___". Only Sculpting preserves this relation in the intended sense; Stone, Chisel, Museum do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਪੇਸ਼ਾ–ਕੰਮ ਹੈ। ਲੇਖਕ ਦਾ ਕੰਮ ਲਿਖਣਾ ਹੈ।

ਮੂਰਤੀਕਾਰ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਮੂਰਤੀਕਾਰ ਦਾ ਕੰਮ ਮੂਰਤੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਲੇਖਕ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਲਿਖਣਾ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਪੇਸ਼ਾ–ਕੰਮ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਲੇਖਕ ਦਾ ਕੰਮ ਲਿਖਣਾ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਮੂਰਤੀਕਾਰ ਦਾ ਕੰਮ ਮੂਰਤੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਮੂਰਤੀ ਬਣਾਉਣਾ ਠੀਕ ਹੈ; ਪੱਥਰ, ਛੈਣੀ, ਅਜਾਇਬਘਰ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

Hard

ਔਖਾ

2.7 **Astronomer : Telescope :: Surgeon : ?**

ਖਗੋਲ ਵਿਗਿਆਨੀ : ਦੂਰਬੀਨ :: ਸਰਜਨ : ?

A) Scalpel
ਸਰਜਰੀ ਵਾਲਾ ਚਾਕੂ

B) Hospital
ਹਸਪਤਾਲ

C) Operation theatre
ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਕਮਰਾ

D) Surgery
ਸਰਜਰੀ

Answer: A — Scalpel

Quick method (≈20–40 sec)

The link is worker–tool: Astronomer uses the tool Telescope.

Apply it to Surgeon: Surgeon uses the tool Scalpel.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Astronomer is the starting member and Telescope is the related member.
2. Name the exact relation: Worker–tool. The factual/meaning check is: Astronomer uses the tool Telescope.
3. Keep that direction for the target: Surgeon uses the tool Scalpel.
4. Substitute the options in "Surgeon uses the tool ___". Only Scalpel preserves this relation in the intended sense; Hospital, Operation theatre, Surgery do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਪੇਸ਼ਾ–ਸਾਧਨ ਹੈ। ਖਗੋਲ ਵਿਗਿਆਨੀ, ਦੂਰਬੀਨ ਵਰਤਦਾ ਹੈ।

ਸਰਜਨ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਸਰਜਨ, ਸਰਜਰੀ ਵਾਲਾ ਚਾਕੂ ਵਰਤਦਾ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਖਗੋਲ ਵਿਗਿਆਨੀ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਦੂਰਬੀਨ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਪੇਸ਼ਾ–ਸਾਧਨ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਖਗੋਲ ਵਿਗਿਆਨੀ, ਦੂਰਬੀਨ ਵਰਤਦਾ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਸਰਜਨ, ਸਰਜਰੀ ਵਾਲਾ ਚਾਕੂ ਵਰਤਦਾ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਸਰਜਰੀ ਵਾਲਾ ਚਾਕੂ ਠੀਕ ਹੈ; ਹਸਪਤਾਲ, ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਕਮਰਾ, ਸਰਜਰੀ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

SSC CHSL pattern (original practice)

ਪੇਪਰ ਦੇ ਢੰਗ ਦਾ ਸਵਾਲ · SSC CHSL pattern (original practice)

2.8 **Painter : Brush :: Blacksmith : ?**

ਚਿੱਤਰਕਾਰ : ਬਰੱਸ਼ :: ਲੁਹਾਰ : ?

A) Cloth
ਕੱਪੜਾ

B) Hammer
ਹਥੌੜਾ

C) Steel
ਸਟੀਲ

D) Workshop
ਕਾਰਖਾਨਾ

Answer: B — Hammer

Quick method (≈20–40 sec)

The link is worker–tool: Painter uses the tool Brush.

Apply it to Blacksmith: Blacksmith uses the tool Hammer.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Painter is the starting member and Brush is the related member.
2. Name the exact relation: Worker–tool. The factual/meaning check is: Painter uses the tool Brush.
3. Keep that direction for the target: Blacksmith uses the tool Hammer.
4. Substitute the options in “Blacksmith uses the tool ___”. Only Hammer preserves this relation in the intended sense; Cloth, Steel, Workshop do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਪੇਸ਼ਾ–ਸਾਧਨ ਹੈ। ਚਿੱਤਰਕਾਰ, ਬਰੱਸ਼ ਵਰਤਦਾ ਹੈ।

ਲੁਹਾਰ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਲੁਹਾਰ, ਹਥੌੜਾ ਵਰਤਦਾ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਚਿੱਤਰਕਾਰ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਬਰੱਸ਼ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਪੇਸ਼ਾ–ਸਾਧਨ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਚਿੱਤਰਕਾਰ, ਬਰੱਸ਼ ਵਰਤਦਾ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਲੁਹਾਰ, ਹਥੌੜਾ ਵਰਤਦਾ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਹਥੌੜਾ ਠੀਕ ਹੈ; ਕੱਪੜਾ, ਸਟੀਲ, ਕਾਰਖਾਨਾ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

7. Common mistakes ਆਮ ਗਲਤੀਆਂ

COMMON MISTAKES · ਆਮ ਗਲਤੀਆਂ

1. Matching a tool in the first pair with a workplace in the second.
   ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਦੇ ਸਾਧਨ ਨਾਲ ਦੂਜੇ ਜੋੜੇ ਦੀ ਥਾਂ ਮਿਲਾ ਦੇਣਾ।
2. Reading patient–doctor as doctor–patient.
   ਮਰੀਜ਼–ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰ–ਮਰੀਜ਼ ਪੜ੍ਹ ਲੈਣਾ।

8. Exam tip ਪੇਪਰ ਲਈ ਸੁਝਾਅ

EXAM TIP · ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸੁਝਾਅ

Useful for SSC, Railway and Punjab recruitment-style verbal questions. Spend about 20–30 seconds; classify the options as tool/place/person first.

SSC, Railway ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਭਰਤੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦੀ ਸਵਾਲਾਂ ਲਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੈ। ਲਗਭਗ 20–30 ਸਕਿੰਟ ਲਵੋ; ਪਹਿਲਾਂ options ਨੂੰ ਸਾਧਨ/ਥਾਂ/ਵਿਅਕਤੀ ਵਿੱਚ ਵੰਡੋ।

TYPE 3 Material, source and product

ਕੱਚਾ ਮਾਲ, ਸਰੋਤ ਅਤੇ ਬਣੀ ਚੀਜ਼

1. What is it? ਇਹ ਕੀ ਹੈ?

Milk can be made into curd; wood can be made into furniture. Such a pair links a starting material to a finished product, or the finished product back to its material.

ਦੁੱਧ ਤੋਂ ਦਹੀਂ ਅਤੇ ਲੱਕੜ ਤੋਂ ਫਰਨੀਚਰ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਜੋੜਾ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲੇ ਮਾਲ ਨੂੰ ਬਣੀ ਚੀਜ਼ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਣੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਮਾਲ ਨਾਲ ਜੋੜਦਾ ਹੈ।

2. Recognise it in the exam ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਪਛਾਣੀਏ?

Expect substances, manufactured objects, crops or producers. Check whether the pair reads material → product or product → material.

ਪਦਾਰਥ, ਬਣੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ, ਫਸਲਾਂ ਜਾਂ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿੱਤੇ ਹੋਣਗੇ। ਵੇਖੋ ਦਿਸ਼ਾ ਮਾਲ → ਚੀਜ਼ ਹੈ ਜਾਂ ਚੀਜ਼ → ਮਾਲ।

3. Build the concept from zero ਮੁੱਢ ਤੋਂ ਸਮਝੋ

KEY IDEA · ਮੁੱਖ ਗੱਲ

Raw material is transformed during production. A tool helps production but is not the material: a saw cuts wood; a chair is made from wood. A source gives a product, such as a bee producing honey. Do not confuse a producer with an ingredient.

ਕੱਚਾ ਮਾਲ ਬਦਲ ਕੇ ਚੀਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਸਾਧਨ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਮਾਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ: ਆਰਾ ਲੱਕੜ ਕੱਟਦਾ ਹੈ, ਕੁਰਸੀ ਲੱਕੜ ਤੋਂ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਸਰੋਤ ਤੋਂ ਚੀਜ਼ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਮਧੂਮੱਖੀ ਤੋਂ ਸ਼ਹਿਦ। ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਨਾ ਰਲਾਓ।

Clue / link · ਇਸ਼ਾਰਾ / ਸੰਬੰਧ	Small worked model · ਛੋਟਾ ਮਾਡਲ
Material → product ਮਾਲ → ਬਣੀ ਚੀਜ਼	Pulp → Paper ਕਾਗਜ਼ੀ ਗੁੱਦਾ → ਕਾਗਜ਼
Product → material ਬਣੀ ਚੀਜ਼ → ਮਾਲ	Furniture → Wood ਫਰਨੀਚਰ → ਲੱਕੜ
Source → product ਸਰੋਤ → ਚੀਜ਼	Bee → Honey ਮਧੂਮੱਖੀ → ਸ਼ਹਿਦ

4. Standard method ਹਰ ਵਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਦਮ

1. Read the pair aloud using made from, made into or produces.
   ਜੋੜਾ ਤੋਂ ਬਣਦਾ ਹੈ, ਤੋਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੋ।
2. Draw the direction from material/source to result.
   ਮਾਲ ਜਾਂ ਸਰੋਤ ਤੋਂ ਨਤੀਜੇ ਵੱਲ ਦਿਸ਼ਾ ਸੋਚੋ।
3. Use the identical direction and type of production for C.
   C ਲਈ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ ਅਤੇ ਬਣਨ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਲਵੋ।

5. One-minute shortcut / fastest method ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਦਾ shortcut / ਸਭ ਤੋਂ ਤੇਜ਼ ਤਰੀਕਾ

SHORTCUT · ਸ਼ਾਰਟਕੱਟ

Ask only: what becomes what? For reverse pairs, what is it made from?

ਸਿਰਫ਼ ਪੁੱਛੋ: ਕਿਸ ਤੋਂ ਕੀ ਬਣਦਾ ਹੈ? ਉਲਟ ਜੋੜੇ ਲਈ: ਇਹ ਕਿਸ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਹੈ?

Why it works: It separates the material from equipment and place.

ਕਿਉਂ ਚੱਲਦਾ ਹੈ: ਇਸ ਨਾਲ ਮਾਲ, ਸਾਧਨ ਅਤੇ ਥਾਂ ਵੱਖ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

When it does not work: An object can have several materials; avoid an option merely possible when another is the exact conventional relation.

ਕਦੋਂ ਨਹੀਂ ਚੱਲਦਾ: ਚੀਜ਼ ਕਈ ਮਾਲਾਂ ਦੀ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ; ਸਿਰਫ਼ ਸੰਭਵ ਹੋਣ ਨਾਲ option ਨਾ ਚੁਣੋ, ਢੁਕਵਾਂ ਪੱਕਾ ਸੰਬੰਧ ਵੇਖੋ।

6. Graded solved examples ਸੌਖੇ ਤੋਂ ਔਖੇ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਸਵਾਲ

Easy

ਸੌਖਾ

3.1 **Pulp : Paper :: Clay : ?**

ਕਾਗਜ਼ੀ ਗੁੱਦਾ : ਕਾਗਜ਼ :: ਮਿੱਟੀ : ?

A) Glass
ਕੱਚ

B) Cotton
ਕਪਾਹ

C) Pottery
ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਭਾਂਡੇ

D) Steel
ਸਟੀਲ

Answer: C — Pottery

Quick method (≈20–40 sec)

The link is material → product: Pulp is used to make Paper.

Apply it to Clay: Clay is used to make Pottery.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Pulp is the starting member and Paper is the related member.
2. Name the exact relation: Material → product. The factual/meaning check is: Pulp is used to make Paper.
3. Keep that direction for the target: Clay is used to make Pottery.
4. Substitute the options in "Clay is used to make ___". Only Pottery preserves this relation in the intended sense; Glass, Cotton, Steel do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਮਾਲ → ਚੀਜ਼ ਹੈ। ਕਾਗਜ਼ੀ ਗੁੱਦਾ ਤੋਂ ਕਾਗਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ।

ਮਿੱਟੀ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਮਿੱਟੀ ਤੋਂ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਭਾਂਡੇ ਬਣਦਾ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਕਾਗਜ਼ੀ ਗੁੱਦਾ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਕਾਗਜ਼ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਮਾਲ → ਚੀਜ਼ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਕਾਗਜ਼ੀ ਗੁੱਦਾ ਤੋਂ ਕਾਗਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਮਿੱਟੀ ਤੋਂ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਭਾਂਡੇ ਬਣਦਾ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਭਾਂਡੇ ਠੀਕ ਹੈ; ਕੱਚ, ਕਪਾਹ, ਸਟੀਲ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

Easy

ਸੌਖਾ

3.2 **Milk : Curd :: Grapes : ?**

ਦੁੱਧ : ਦਹੀਂ :: ਅੰਗੂਰ : ?

A) Bunch
ਗੁੱਛਾ

B) Raisins
ਸੌਗੀ

C) Vine
ਅੰਗੂਰ ਦੀ ਵੇਲ

D) Seeds
ਬੀਜ

Answer: B — Raisins

Quick method (≈20–40 sec)

The link is material → product: Milk is used to make Curd.

Apply it to Grapes: Grapes is used to make Raisins.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Milk is the starting member and Curd is the related member.
2. Name the exact relation: Material → product. The factual/meaning check is: Milk is used to make Curd.

3. Keep that direction for the target: Grapes is used to make Raisins.
4. Substitute the options in “Grapes is used to make ___”. Only Raisins preserves this relation in the intended sense; Bunch, Vine, Seeds do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਮਾਲ → ਚੀਜ਼ ਹੈ। ਦੁੱਧ ਤੋਂ ਦਹੀਂ ਬਣਦਾ ਹੈ।

ਅੰਗੂਰ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਅੰਗੂਰ ਤੋਂ ਸੌਗੀ ਬਣਦਾ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਦੁੱਧ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਦਹੀਂ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਮਾਲ → ਚੀਜ਼ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਦੁੱਧ ਤੋਂ ਦਹੀਂ ਬਣਦਾ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਅੰਗੂਰ ਤੋਂ ਸੌਗੀ ਬਣਦਾ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਸੌਗੀ ਠੀਕ ਹੈ; ਗੁੱਛਾ, ਅੰਗੂਰ ਦੀ ਵੇਲ, ਬੀਜ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

Medium

ਦਰਮਿਆਨਾ

3.3 **Furniture : Wood :: Bread : ?**

ਫਰਨੀਚਰ : ਲੱਕੜ :: ਬਰੈੱਡ : ?

A) Flour
ਆਟਾ

B) Oven
ਤੰਦੂਰ

C) Baker
ਬੇਕਰ

D) Knife
ਚਾਕੂ

Answer: A — Flour

Quick method (≈20–40 sec)

The link is product → material: Furniture is made from Wood.

Apply it to Bread: Bread is made from Flour.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Furniture is the starting member and Wood is the related member.
2. Name the exact relation: Product → material. The factual/meaning check is: Furniture is made from Wood.
3. Keep that direction for the target: Bread is made from Flour.
4. Substitute the options in “Bread is made from ___”. Only Flour preserves this relation in the intended sense; Oven, Baker, Knife do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਚੀਜ਼ → ਮਾਲ ਹੈ। ਫਰਨੀਚਰ ਦਾ ਮਾਲ ਲੱਕੜ ਹੈ।

ਬਰੈੱਡ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਬਰੈੱਡ ਦਾ ਮਾਲ ਆਟਾ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਫਰਨੀਚਰ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਲੱਕੜ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਚੀਜ਼ → ਮਾਲ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਫਰਨੀਚਰ ਦਾ ਮਾਲ ਲੱਕੜ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਬਰੈੱਡ ਦਾ ਮਾਲ ਆਟਾ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਆਟਾ ਠੀਕ ਹੈ; ਤੰਦੂਰ, ਬੇਕਰ, ਚਾਕੂ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

Medium

ਦਰਮਿਆਨਾ

3.4 **Bee : Honey :: Silkworm : ?**

ਮਧੂਮੱਖੀ : ਸ਼ਹਿਦ :: ਰੇਸ਼ਮ ਦਾ ਕੀੜਾ : ?

A) Silk
ਰੇਸ਼ਮ

B) Wool
ਉੱਨ

C) Hive
ਛੱਤਾ

D) Wax
ਮੋਮ

Answer: A — Silk

Quick method (≈20–40 sec)

The link is source → product: Bee produces Honey.

Apply it to Silkworm: Silkworm produces Silk.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Bee is the starting member and Honey is the related member.
2. Name the exact relation: Source → product. The factual/meaning check is: Bee produces Honey.
3. Keep that direction for the target: Silkworm produces Silk.
4. Substitute the options in "Silkworm produces ___". Only Silk preserves this relation in the intended sense; Wool, Hive, Wax do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਸਰੋਤ → ਚੀਜ਼ ਹੈ। ਮਧੂਮੱਖੀ ਤੋਂ ਸ਼ਹਿਦ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

ਰੇਸ਼ਮ ਦਾ ਕੀੜਾ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਰੇਸ਼ਮ ਦਾ ਕੀੜਾ ਤੋਂ ਰੇਸ਼ਮ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਮਧੂਮੱਖੀ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਸ਼ਹਿਦ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਸਰੋਤ → ਚੀਜ਼ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਮਧੂਮੱਖੀ ਤੋਂ ਸ਼ਹਿਦ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਰੇਸ਼ਮ ਦਾ ਕੀੜਾ ਤੋਂ ਰੇਸ਼ਮ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਰੇਸ਼ਮ ਠੀਕ ਹੈ; ਉੱਨ, ਛੱਤਾ, ਮੋਮ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

Medium

ਦਰਮਿਆਨਾ

3.5 **Sugarcane : Sugar :: Cotton : ?**

ਗੰਨਾ : ਖੰਡ :: ਕਪਾਹ : ?

A) Seeds
ਬੀਜ

B) Cloth
ਕੱਪੜਾ

C) Roots
ਜੜ੍ਹਾਂ

D) Leaves
ਪੱਤੇ

Answer: B — Cloth

Quick method (≈20–40 sec)

The link is material → product: Sugarcane is used to make Sugar.

Apply it to Cotton: Cotton is used to make Cloth.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Sugarcane is the starting member and Sugar is the related member.
2. Name the exact relation: Material → product. The factual/meaning check is: Sugarcane is used to make Sugar.

3. Keep that direction for the target: Cotton is used to make Cloth.
4. Substitute the options in “Cotton is used to make ___”. Only Cloth preserves this relation in the intended sense; Seeds, Roots, Leaves do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਮਾਲ → ਚੀਜ਼ ਹੈ। ਗੰਨਾ ਤੋਂ ਖੰਡ ਬਣਦਾ ਹੈ।

ਕਪਾਹ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਕਪਾਹ ਤੋਂ ਕੱਪੜਾ ਬਣਦਾ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਗੰਨਾ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਖੰਡ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਮਾਲ → ਚੀਜ਼ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਗੰਨਾ ਤੋਂ ਖੰਡ ਬਣਦਾ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਕਪਾਹ ਤੋਂ ਕੱਪੜਾ ਬਣਦਾ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਕੱਪੜਾ ਠੀਕ ਹੈ; ਬੀਜ, ਜੜ੍ਹਾਂ, ਪੱਤੇ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

Hard

ਔਖਾ

3.6 **Needle : Thread :: Pen : ?**

ਸੂਈ : ਧਾਗਾ :: ਕਲਮ : ?

A) Saw
ਆਰਾ

B) Loom
ਖੱਡੀ

C) Hive
ਛੱਤਾ

D) Ink
ਸਿਆਹੀ

Answer: D — Ink

Quick method (≈20–40 sec)

The link is tool–working material: Needle carries as its working medium Thread.

Apply it to Pen: Pen carries as its working medium Ink.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Needle is the starting member and Thread is the related member.
2. Name the exact relation: Tool–working material. The factual/meaning check is: Needle carries as its working medium Thread.
3. Keep that direction for the target: Pen carries as its working medium Ink.
4. Substitute the options in “Pen carries as its working medium ___”. Only Ink preserves this relation in the intended sense; Saw, Loom, Hive do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਸਾਧਨ–ਵਰਤੀ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ। ਸੂਈ ਵਿੱਚ/ਰਾਹੀਂ ਵਰਤੀ ਸਮੱਗਰੀ ਧਾਗਾ ਹੈ।

ਕਲਮ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਕਲਮ ਵਿੱਚ/ਰਾਹੀਂ ਵਰਤੀ ਸਮੱਗਰੀ ਸਿਆਹੀ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਸੂਈ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਧਾਗਾ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਸਾਧਨ–ਵਰਤੀ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਸੂਈ ਵਿੱਚ/ਰਾਹੀਂ ਵਰਤੀ ਸਮੱਗਰੀ ਧਾਗਾ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਕਲਮ ਵਿੱਚ/ਰਾਹੀਂ ਵਰਤੀ ਸਮੱਗਰੀ ਸਿਆਹੀ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਸਿਆਹੀ ਠੀਕ ਹੈ; ਆਰਾ, ਖੱਡੀ, ਛੱਤਾ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

Hard

ਔਖਾ

3.7 **Paper : Pulp :: Pottery : ?**

ਕਾਗਜ਼ : ਕਾਗਜ਼ੀ ਗੁੱਦਾ :: ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਭਾਂਡੇ : ?

A) Potter
ਘੁਮਿਆਰ

B) Clay
ਮਿੱਟੀ

C) Oven
ਤੰਦੂਰ

D) Brush
ਬਰੱਸ਼

Answer: B — Clay

Quick method (≈20–40 sec)

The link is product → material: Paper is made from Pulp.

Apply it to Pottery: Pottery is made from Clay.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Paper is the starting member and Pulp is the related member.
2. Name the exact relation: Product → material. The factual/meaning check is: Paper is made from Pulp.
3. Keep that direction for the target: Pottery is made from Clay.
4. Substitute the options in "Pottery is made from ___". Only Clay preserves this relation in the intended sense; Potter, Oven, Brush do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਚੀਜ਼ → ਮਾਲ ਹੈ। ਕਾਗਜ਼ ਦਾ ਮਾਲ ਕਾਗਜ਼ੀ ਗੁੱਦਾ ਹੈ।

ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਭਾਂਡੇ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਭਾਂਡੇ ਦਾ ਮਾਲ ਮਿੱਟੀ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਕਾਗਜ਼ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਕਾਗਜ਼ੀ ਗੁੱਦਾ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਚੀਜ਼ → ਮਾਲ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਕਾਗਜ਼ ਦਾ ਮਾਲ ਕਾਗਜ਼ੀ ਗੁੱਦਾ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਭਾਂਡੇ ਦਾ ਮਾਲ ਮਿੱਟੀ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਮਿੱਟੀ ਠੀਕ ਹੈ; ਘੁਮਿਆਰ, ਤੰਦੂਰ, ਬਰੱਸ਼ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

RRB NTPC pattern (original practice)

ਪੇਪਰ ਦੇ ਢੰਗ ਦਾ ਸਵਾਲ · RRB NTPC pattern (original practice)

3.8 **Sheep : Wool :: Cow : ?**

ਭੇਡ : ਉੱਨ :: ਗਾਂ : ?

A) Calf
ਵੱਛਾ

B) Shed
ਪਸ਼ੂਆਂ ਦਾ ਸ਼ੈੱਡ

C) Milk
ਦੁੱਧ

D) Herd
ਪਸ਼ੂਆਂ ਦਾ ਝੁੰਡ

Answer: C — Milk

Quick method (≈20–40 sec)

The link is source → product: Sheep produces Wool.

Apply it to Cow: Cow produces Milk.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Sheep is the starting member and Wool is the related member.
2. Name the exact relation: Source → product. The factual/meaning check is: Sheep produces Wool.
3. Keep that direction for the target: Cow produces Milk.
4. Substitute the options in "Cow produces ___". Only Milk preserves this relation in the intended sense; Calf, Shed, Herd do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਸਰੋਤ → ਚੀਜ਼ ਹੈ। ਭੇਡ ਤੋਂ ਉੱਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

ਗਾਂ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਗਾਂ ਤੋਂ ਦੁੱਧ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਭੇਡ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਉੱਨ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਸਰੋਤ → ਚੀਜ਼ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਭੇਡ ਤੋਂ ਉੱਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਗਾਂ ਤੋਂ ਦੁੱਧ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਦੁੱਧ ਠੀਕ ਹੈ; ਵੱਛਾ, ਪਸ਼ੂਆਂ ਦਾ ਸ਼ੈੱਡ, ਪਸ਼ੂਆਂ ਦਾ ਝੁੰਡ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

7. Common mistakes ਆਮ ਗਲਤੀਆਂ

COMMON MISTAKES · ਆਮ ਗਲਤੀਆਂ

1. Choosing a factory because both products are made there.
   ਫੈਕਟਰੀ ਚੁਣ ਲੈਣਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਥੇ ਚੀਜ਼ ਬਣਦੀ ਹੈ।
2. Reversing pulp → paper into product → raw material.
   ਗੁੱਦਾ → ਕਾਗਜ਼ ਨੂੰ ਬਣੀ ਚੀਜ਼ → ਮਾਲ ਸਮਝ ਲੈਣਾ।

8. Exam tip ਪੇਪਰ ਲਈ ਸੁਝਾਅ

EXAM TIP · ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸੁਝਾਅ

A recurring relationship category in verbal practice; no fixed question count is guaranteed. Aim for 20–30 seconds and reject tool/place options.

ਸ਼ਬਦੀ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਸੰਬੰਧ ਹੈ; ਸਵਾਲਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਪੱਕੀ ਨਹੀਂ। 20–30 ਸਕਿੰਟ ਦਾ ਟੀਚਾ ਰੱਖੋ ਅਤੇ ਸਾਧਨ/ਥਾਂ ਕੱਟੋ।

TYPE 4 Part and whole

ਹਿੱਸਾ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਚੀਜ਼

1. What is it? ਇਹ ਕੀ ਹੈ?

A page belongs to a book, and a wheel is part of a car. The smaller component helps form the larger object. A kind of object is a different relation: rose is a flower.

ਸਫ਼ਾ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਅਤੇ ਪਹੀਆ ਕਾਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਛੋਟੇ ਹਿੱਸੇ ਮਿਲ ਕੇ ਵੱਡੀ ਚੀਜ਼ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਕਿਸਮ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਵੱਖ ਹੈ: ਗੁਲਾਬ ਇੱਕ ਫੁੱਲ ਹੈ।

2. Recognise it in the exam ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਪਛਾਣੀਏ?

You see objects with components, words with letters, or organisations with members. Options often contain a container or a category as traps.

ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਪੁਰਜ਼ੇ, ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅੱਖਰ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਆ ਸਕਦੇ ਹਨ। Options ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਜਾਂ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕੇ ਫਸਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

3. Build the concept from zero ਮੁੱਢ ਤੋਂ ਸਮਝੋ

KEY IDEA · ਮੁੱਖ ਗੱਲ

Part → whole means A is a constituent of B. Whole → part reverses it. Brick → wall is a building block relation; word → sentence is a language-building relation. A book is kept in a library, but a page is a physical part of a book. Use the nearest corresponding whole.

ਹਿੱਸਾ → ਪੂਰਾ ਵਿੱਚ A, B ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਪੂਰਾ → ਹਿੱਸਾ ਵਿੱਚ ਦਿਸ਼ਾ ਉਲਟ ਹੈ। ਇੱਟਾਂ ਕੰਧ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦ ਵਾਕ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਕਿਤਾਬ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਸਫ਼ਾ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਅਸਲੀ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਢੁਕਵਾਂ ਪੂਰਾ ਲਵੋ।

Clue / link · ਇਸ਼ਾਰਾ / ਸੰਬੰਧ	Small worked model · ਛੋਟਾ ਮਾਡਲ
Part → whole ਹਿੱਸਾ → ਪੂਰਾ	Wheel → Car ਪਹੀਆ → ਕਾਰ
Block → structure ਛੋਟਾ ਹਿੱਸਾ → ਬਣਤਰ	Brick → Wall ਇੱਟ → ਕੰਧ
Kind → class: different ਕਿਸਮ → ਸ਼੍ਰੇਣੀ: ਵੱਖ ਸੰਬੰਧ	Rose → Flower ਗੁਲਾਬ → ਫੁੱਲ

4. Standard method ਹਰ ਵਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਦਮ

1. Ask whether A forms part of B or B forms part of A.
   ਪੁੱਛੋ A, B ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਜਾਂ B, A ਦਾ।
2. Distinguish a component, a member, a container and a category.
   ਹਿੱਸਾ, ਮੈਂਬਰ, ਰੱਖਣ ਦੀ ਥਾਂ ਅਤੇ ਕਿਸਮ ਵੱਖ ਕਰੋ।
3. Match the corresponding whole at the same level.
   ਉਸੇ ਪੱਧਰ ਦਾ ਪੂਰਾ ਚੁਣੋ।

5. One-minute shortcut / fastest method ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਦਾ shortcut / ਸਭ ਤੋਂ ਤੇਜ਼ ਤਰੀਕਾ

SHORTCUT · ਸ਼ਾਰਟਕੱਟ

Use “A is one part of B” as a replacement sentence.

A, B ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਵਾਲਾ ਵਾਕ ਲਗਾਓ।

Why it works: The sentence exposes options that only contain or resemble the object.

ਕਿਉਂ ਚੱਲਦਾ ਹੈ: ਇਸ ਵਾਕ ਨਾਲ ਸਿਰਫ਼ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਮਿਲਦੇ-ਜੁਲਦੇ options ਫੜੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

When it does not work: Some components belong to many wholes; the options must isolate the intended structural level.

ਕਦੋਂ ਨਹੀਂ ਚੱਲਦਾ: ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਕਈ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ; options ਨਾਲ ਸਹੀ ਪੱਧਰ ਪੱਕਾ ਕਰੋ।

6. Graded solved examples ਸੌਖੇ ਤੋਂ ਔਖੇ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਸਵਾਲ

Easy

ਸੌਖਾ

4.1 **Wheel : Car :: Page : ?**

ਪਹੀਆ : ਕਾਰ :: ਸਫ਼ਾ : ?

A) Library
ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ

B) Shelf
ਸ਼ੈਲਫ਼

C) Book
ਕਿਤਾਬ

D) Writer
ਲਿਖਾਰੀ

Answer: C — Book

Quick method (≈20–40 sec)

The link is part → whole: Wheel is a component of Car.

Apply it to Page: Page is a component of Book.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Wheel is the starting member and Car is the related member.
2. Name the exact relation: Part → whole. The factual/meaning check is: Wheel is a component of Car.
3. Keep that direction for the target: Page is a component of Book.
4. Substitute the options in "Page is a component of ___". Only Book preserves this relation in the intended sense; Library, Shelf, Writer do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਹਿੱਸਾ → ਪੂਰਾ ਹੈ। ਪਹੀਆ, ਕਾਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।

ਸਫ਼ਾ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਸਫ਼ਾ, ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਪਹੀਆ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਕਾਰ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਹਿੱਸਾ → ਪੂਰਾ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਪਹੀਆ, ਕਾਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਸਫ਼ਾ, ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਕਿਤਾਬ ਠੀਕ ਹੈ; ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ, ਸ਼ੈਲਫ਼, ਲਿਖਾਰੀ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

Easy

ਸੌਖਾ

4.2 **Brick : Wall :: Word : ?**

ਇੱਟ : ਕੰਧ :: ਸ਼ਬਦ : ?

A) Letter
ਅੱਖਰ

B) Sentence
ਵਾਕ

C) Ink
ਸਿਆਹੀ

D) Voice
ਆਵਾਜ਼

Answer: B — Sentence

Quick method (≈20–40 sec)

The link is part → whole: Brick is a component of Wall.

Apply it to Word: Word is a component of Sentence.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Brick is the starting member and Wall is the related member.
2. Name the exact relation: Part → whole. The factual/meaning check is: Brick is a component of Wall.

3. Keep that direction for the target: Word is a component of Sentence.
4. Substitute the options in “Word is a component of ___”. Only Sentence preserves this relation in the intended sense; Letter, Ink, Voice do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਹਿੱਸਾ → ਪੂਰਾ ਹੈ। ਇੱਟ, ਕੰਧ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।

ਸ਼ਬਦ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਸ਼ਬਦ, ਵਾਕ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਇੱਟ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਕੰਧ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਹਿੱਸਾ → ਪੂਰਾ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਇੱਟ, ਕੰਧ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਸ਼ਬਦ, ਵਾਕ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਵਾਕ ਠੀਕ ਹੈ; ਅੱਖਰ, ਸਿਆਹੀ, ਆਵਾਜ਼ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

Medium

ਦਰਮਿਆਨਾ

4.3 **Petal : Flower :: Finger : ?**

ਪੰਖੁੜੀ : ਫੁੱਲ :: ਉਂਗਲ : ?

A) Hand
ਹੱਥ

B) Glove
ਦਸਤਾਨਾ

C) Skin
ਚਮੜੀ

D) School
ਸਕੂਲ

Answer: A — Hand

Quick method (≈20–40 sec)

The link is part → whole: Petal is a component of Flower.

Apply it to Finger: Finger is a component of Hand.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Petal is the starting member and Flower is the related member.
2. Name the exact relation: Part → whole. The factual/meaning check is: Petal is a component of Flower.
3. Keep that direction for the target: Finger is a component of Hand.
4. Substitute the options in “Finger is a component of ___”. Only Hand preserves this relation in the intended sense; Glove, Skin, School do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਹਿੱਸਾ → ਪੂਰਾ ਹੈ। ਪੰਖੁੜੀ, ਫੁੱਲ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।

ਉਂਗਲ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਉਂਗਲ, ਹੱਥ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਪੰਖੁੜੀ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਫੁੱਲ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਹਿੱਸਾ → ਪੂਰਾ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਪੰਖੁੜੀ, ਫੁੱਲ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਉਂਗਲ, ਹੱਥ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਹੱਥ ਠੀਕ ਹੈ; ਦਸਤਾਨਾ, ਚਮੜੀ, ਸਕੂਲ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

Medium

ਦਰਮਿਆਨਾ

4.4 **Book : Chapter :: Tree : ?**

ਕਿਤਾਬ : ਅਧਿਆਇ :: ਰੁੱਖ : ?

A) Forest
ਜੰਗਲ

B) Bird
ਪੰਛੀ

C) Branch
ਟਾਹਣੀ

D) Nest
ਆਲ੍ਹਣਾ

Answer: C — Branch

Quick method (≈20–40 sec)

The link is whole → part: Book has the component Chapter.

Apply it to Tree: Tree has the component Branch.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Book is the starting member and Chapter is the related member.
2. Name the exact relation: Whole → part. The factual/meaning check is: Book has the component Chapter.
3. Keep that direction for the target: Tree has the component Branch.
4. Substitute the options in "Tree has the component ___". Only Branch preserves this relation in the intended sense; Forest, Bird, Nest do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਪੂਰਾ → ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਅਧਿਆਇ ਹੈ।

ਰੁੱਖ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਰੁੱਖ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਟਾਹਣੀ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਕਿਤਾਬ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਅਧਿਆਇ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਪੂਰਾ → ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਅਧਿਆਇ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਰੁੱਖ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਟਾਹਣੀ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਟਾਹਣੀ ਠੀਕ ਹੈ; ਜੰਗਲ, ਪੰਛੀ, ਆਲ੍ਹਣਾ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

Medium

ਦਰਮਿਆਨਾ

4.5 **Key : Keyboard :: Page : ?**

ਚਾਬੀ : ਕੀਬੋਰਡ :: ਸਫ਼ਾ : ?

A) Computer
ਕੰਪਿਊਟਰ

B) Ink
ਸਿਆਹੀ

C) Book
ਕਿਤਾਬ

D) Library
ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ

Answer: C — Book

Quick method (≈20–40 sec)

The link is part → whole: Key is a component of Keyboard.

Apply it to Page: Page is a component of Book.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Key is the starting member and Keyboard is the related member.
2. Name the exact relation: Part → whole. The factual/meaning check is: Key is a component of Keyboard.

3. Keep that direction for the target: Page is a component of Book.
4. Substitute the options in “Page is a component of ___”. Only Book preserves this relation in the intended sense; Computer, Ink, Library do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਹਿੱਸਾ → ਪੂਰਾ ਹੈ। ਚਾਬੀ, ਕੀਬੋਰਡ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।

ਸਫ਼ਾ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਸਫ਼ਾ, ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਚਾਬੀ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਕੀਬੋਰਡ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਹਿੱਸਾ → ਪੂਰਾ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਚਾਬੀ, ਕੀਬੋਰਡ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਸਫ਼ਾ, ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਕਿਤਾਬ ਠੀਕ ਹੈ; ਕੰਪਿਊਟਰ, ਸਿਆਹੀ, ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

Hard

ਔਖਾ

4.6 **Engine : Vehicle :: Heart : ?**

ਇੰਜਣ : ਵਾਹਨ :: ਦਿਲ : ?

A) Circulatory system
ਖੂਨ ਦੇ ਗੇੜ ਦਾ ਤੰਤਰ

B) Lung
ਫੇਫੜਾ

C) Blood
ਖੂਨ

D) Pulse
ਨਬਜ਼

Answer: A — Circulatory system

Quick method (≈20–40 sec)

The link is part → whole: Engine is a component of Vehicle.

Apply it to Heart: Heart is a component of Circulatory system.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Engine is the starting member and Vehicle is the related member.
2. Name the exact relation: Part → whole. The factual/meaning check is: Engine is a component of Vehicle.
3. Keep that direction for the target: Heart is a component of Circulatory system.
4. Substitute the options in “Heart is a component of ___”. Only Circulatory system preserves this relation in the intended sense; Lung, Blood, Pulse do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਹਿੱਸਾ → ਪੂਰਾ ਹੈ। ਇੰਜਣ, ਵਾਹਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।

ਦਿਲ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਦਿਲ, ਖੂਨ ਦੇ ਗੇੜ ਦਾ ਤੰਤਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਇੰਜਣ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਵਾਹਨ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਹਿੱਸਾ → ਪੂਰਾ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਇੰਜਣ, ਵਾਹਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਦਿਲ, ਖੂਨ ਦੇ ਗੇੜ ਦਾ ਤੰਤਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਖੂਨ ਦੇ ਗੇੜ ਦਾ ਤੰਤਰ ਠੀਕ ਹੈ; ਫੇਫੜਾ, ਖੂਨ, ਨਬਜ਼ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

Hard

ਔਖਾ

4.7 **Sentence : Word :: Word : ?**

ਵਾਕ : ਸ਼ਬਦ :: ਸ਼ਬਦ : ?

A) Book
ਕਿਤਾਬ

B) Voice
ਆਵਾਜ਼

C) Paper
ਕਾਗਜ਼

D) Letter
ਅੱਖਰ

Answer: D — Letter

Quick method (≈20–40 sec)

The link is whole → part: Sentence has the component Word.

Apply it to Word: Word has the component Letter.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Sentence is the starting member and Word is the related member.
2. Name the exact relation: Whole → part. The factual/meaning check is: Sentence has the component Word.
3. Keep that direction for the target: Word has the component Letter.
4. Substitute the options in "Word has the component ___". Only Letter preserves this relation in the intended sense; Book, Voice, Paper do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਪੂਰਾ → ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਵਾਕ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸ਼ਬਦ ਹੈ।

ਸ਼ਬਦ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਅੱਖਰ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਵਾਕ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਸ਼ਬਦ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਪੂਰਾ → ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਵਾਕ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸ਼ਬਦ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਅੱਖਰ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਅੱਖਰ ਠੀਕ ਹੈ; ਕਿਤਾਬ, ਆਵਾਜ਼, ਕਾਗਜ਼ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

SSC CHSL pattern (original practice)

ਪੇਪਰ ਦੇ ਢੰਗ ਦਾ ਸਵਾਲ · SSC CHSL pattern (original practice)

4.8 **Car : Wheel :: Hand : ?**

ਕਾਰ : ਪਹੀਆ :: ਹੱਥ : ?

A) Finger
ਉਂਗਲ

B) Glove
ਦਸਤਾਨਾ

C) Body
ਸਰੀਰ

D) Voice
ਆਵਾਜ਼

Answer: A — Finger

Quick method (≈20–40 sec)

The link is whole → part: Car has the component Wheel.

Apply it to Hand: Hand has the component Finger.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Car is the starting member and Wheel is the related member.
2. Name the exact relation: Whole → part. The factual/meaning check is: Car has the component Wheel.

3. Keep that direction for the target: Hand has the component Finger.
4. Substitute the options in “Hand has the component ___”. Only Finger preserves this relation in the intended sense; Glove, Body, Voice do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਪੂਰਾ → ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਕਾਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਪਹੀਆ ਹੈ।

ਹੱਥ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਹੱਥ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਉਂਗਲ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਕਾਰ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਪਹੀਆ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਪੂਰਾ → ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਕਾਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਪਹੀਆ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਹੱਥ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਉਂਗਲ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਉਂਗਲ ਠੀਕ ਹੈ; ਦਸਤਾਨਾ, ਸਰੀਰ, ਆਵਾਜ਼ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

7. Common mistakes ਆਮ ਗਲਤੀਆਂ

COMMON MISTAKES · ਆਮ ਗਲਤੀਆਂ

1. Calling rose → flower part → whole.
   ਗੁਲਾਬ → ਫੁੱਲ ਨੂੰ ਹਿੱਸਾ → ਪੂਰਾ ਕਹਿਣਾ।
2. Choosing library for page because books are stored there.
   ਸਫ਼ੇ ਲਈ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਚੁਣਨਾ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਤਾਬਾਂ ਉੱਥੇ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

8. Exam tip ਪੇਪਰ ਲਈ ਸੁਝਾਅ

EXAM TIP · ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸੁਝਾਅ

Useful in word and same-pair questions. Aim for 20–30 seconds; eliminate storage places when the reference is a physical component.

ਸ਼ਬਦੀ ਅਤੇ ਇੱਕੋ ਜੋੜਾ ਚੁਣਨ ਵਾਲੇ ਸਵਾਲਾਂ ਲਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੈ। 20–30 ਸਕਿੰਟ ਲਵੋ; ਅਸਲੀ ਹਿੱਸਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਕੱਟੋ।

TYPE 5 Young ones, gender and life stages

ਬੱਚੇ, ਨਰ-ਮਾਦਾ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਅਵਸਥਾਵਾਂ

1. What is it? ਇਹ ਕੀ ਹੈ?

A calf is a young cow; a mare is a female horse. A tadpole develops into a frog. Each pair describes a different biological link.

ਵੱਛਾ ਗਾਂ ਦਾ ਬੱਚਾ ਹੈ; mare ਮਾਦਾ ਘੋੜਾ ਹੈ। Tadpole ਵੱਡਾ ਹੋ ਕੇ ਡੱਡੂ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਜੋੜਿਆਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸੰਬੰਧ ਵੱਖ ਹਨ।

2. Recognise it in the exam ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਪਛਾਣੀਏ?

The pair contains an animal, a young-one name, a male/female name or a growth stage.

ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਜਾਨਵਰ, ਉਸਦੇ ਬੱਚੇ ਦਾ ਨਾਂ, ਨਰ/ਮਾਦਾ ਜਾਂ ਵਧਣ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਹੋਵੇਗੀ।

3. Build the concept from zero ਮੁੱਢ ਤੋਂ ਸਮਝੋ

KEY IDEA · ਮੁੱਖ ਗੱਲ

Adult → young differs from male → female. Foal means a young horse of either sex; colt is a young male and filly a young female. A caterpillar is the larval stage of a butterfly, so caterpillar and larva must not be competing answers unless the wording distinguishes them. Bullock means a castrated male bovine, not the male equivalent of heifer.

ਵੱਡਾ ਜਾਨਵਰ → ਬੱਚਾ ਅਤੇ ਨਰ → ਮਾਦਾ ਵੱਖ ਹਨ। Foal ਕਿਸੇ ਵੀ ਲਿੰਗ ਦਾ ਛੋਟਾ ਘੋੜਾ ਹੈ; colt ਨਰ ਅਤੇ filly ਮਾਦਾ ਬੱਚਾ ਹੈ। Caterpillar ਤਿਤਲੀ ਦੀ larval ਅਵਸਥਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ caterpillar ਅਤੇ larva ਇਕੱਠੇ ਗਲਤ-ਸਹੀ options ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੇ। Bullock ਖੱਸੀ ਕੀਤਾ ਨਰ ਪਸ਼ੂ ਹੈ; ਇਸ ਨੂੰ heifer ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਨਰ ਜੋੜਾ ਨਾ ਮੰਨੋ।

Clue / link · ਇਸ਼ਾਰਾ / ਸੰਬੰਧ	Small worked model · ਛੋਟਾ ਮਾਡਲ
Adult → young ਵੱਡਾ → ਬੱਚਾ	Swan → Cygnet ਹੰਸ → ਹੰਸ ਦਾ ਬੱਚਾ
Male → female ਨਰ → ਮਾਦਾ	Fox → Vixen ਲੂੰਬੜ → ਮਾਦਾ ਲੂੰਬੜੀ
Earlier → adult ਪਹਿਲੀ ਅਵਸਥਾ → ਵੱਡਾ	Tadpole → Frog ਡੱਡੂ ਦਾ ਬੱਚਾ → ਡੱਡੂ

4. Standard method ਹਰ ਵਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਦਮ

1. Identify adult/young, male/female or earlier/later stage.
   ਵੱਡਾ/ਬੱਚਾ, ਨਰ/ਮਾਦਾ ਜਾਂ ਪਹਿਲੀ/ਅਗਲੀ ਅਵਸਥਾ ਪਛਾਣੋ।
2. Check the direction, including whether the young one is first.
   ਦਿਸ਼ਾ ਵੇਖੋ; ਬੱਚਾ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।
3. Recall the precise name and reject names of other species or sexes.
   ਸਹੀ ਨਾਂ ਯਾਦ ਕਰੋ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜਾਨਵਰਾਂ ਜਾਂ ਲਿੰਗਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਕੱਟੋ।

5. One-minute shortcut / fastest method ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਦਾ shortcut / ਸਭ ਤੋਂ ਤੇਜ਼ ਤਰੀਕਾ

SHORTCUT · ਸ਼ਾਰਟਕੱਟ

Tag the pair YOUNG, FEMALE or STAGE, then recall the table.

ਜੋੜੇ ਨੂੰ YOUNG, FEMALE ਜਾਂ STAGE ਕਹਿ ਕੇ ਟੇਬਲ ਯਾਦ ਕਰੋ।

Why it works: A single tag prevents a gender answer from replacing a young-one answer.

ਕਿਉਂ ਚੱਲਦਾ ਹੈ: ਇੱਕ ਨਾਂ ਲਾਉਣ ਨਾਲ ਬੱਚੇ ਦੀ ਥਾਂ ਮਾਦਾ ਵਾਲਾ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਚੁਣਿਆ ਜਾਂਦਾ।

When it does not work: No honest arithmetic shortcut replaces animal vocabulary; learn difficult names in small groups.

ਕਦੋਂ ਨਹੀਂ ਚੱਲਦਾ: ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਗਿਣਤੀ ਵਾਲਾ shortcut ਨਹੀਂ; ਔਖੇ ਨਾਂ ਛੋਟੇ ਗਰੁੱਪਾਂ ਵਿੱਚ ਯਾਦ ਕਰੋ।

6. Graded solved examples ਸੌਖੇ ਤੋਂ ਔਖੇ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਸਵਾਲ

Easy

ਸੌਖਾ

5.1 **Cow : Calf :: Sheep : ?**

ਗਾਂ : ਵੱਛਾ :: ਭੇਡ : ?

A) Foal
ਘੋੜੇ ਦਾ ਬੱਚਾ

B) Cub
ਸ਼ੇਰ ਆਦਿ ਦਾ ਬੱਚਾ

C) Puppy
ਕੁੱਤੇ ਦਾ ਬੱਚਾ

D) Lamb
ਲੇਲਾ

Answer: D — Lamb

Quick method (≈20–40 sec)

The link is adult → young: Cow has the young one Calf.

Apply it to Sheep: Sheep has the young one Lamb.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Cow is the starting member and Calf is the related member.
2. Name the exact relation: Adult → young. The factual/meaning check is: Cow has the young one Calf.
3. Keep that direction for the target: Sheep has the young one Lamb.
4. Substitute the options in "Sheep has the young one ___". Only Lamb preserves this relation in the intended sense; Foal, Cub, Puppy do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਵੱਡਾ → ਬੱਚਾ ਹੈ। ਗਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਦਾ ਨਾਂ ਵੱਛਾ ਹੈ।

ਭੇਡ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਭੇਡ ਦੇ ਬੱਚੇ ਦਾ ਨਾਂ ਲੇਲਾ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਗਾਂ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਵੱਛਾ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਵੱਡਾ → ਬੱਚਾ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਗਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਦਾ ਨਾਂ ਵੱਛਾ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਭੇਡ ਦੇ ਬੱਚੇ ਦਾ ਨਾਂ ਲੇਲਾ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਲੇਲਾ ਠੀਕ ਹੈ; ਘੋੜੇ ਦਾ ਬੱਚਾ, ਸ਼ੇਰ ਆਦਿ ਦਾ ਬੱਚਾ, ਕੁੱਤੇ ਦਾ ਬੱਚਾ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

Easy

ਸੌਖਾ

5.2 **Cat : Kitten :: Dog : ?**

ਬਿੱਲੀ : ਬਿੱਲੀ ਦਾ ਬੱਚਾ :: ਕੁੱਤਾ : ?

A) Duckling
ਬਤਖ਼ ਦਾ ਬੱਚਾ

B) Puppy
ਕੁੱਤੇ ਦਾ ਬੱਚਾ

C) Calf
ਵੱਛਾ

D) Fawn
ਹਿਰਨ ਦਾ ਬੱਚਾ

Answer: B — Puppy

Quick method (≈20–40 sec)

The link is adult → young: Cat has the young one Kitten.

Apply it to Dog: Dog has the young one Puppy.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Cat is the starting member and Kitten is the related member.
2. Name the exact relation: Adult → young. The factual/meaning check is: Cat has the young one Kitten.
3. Keep that direction for the target: Dog has the young one Puppy.
4. Substitute the options in "Dog has the young one ___". Only Puppy preserves this relation in the intended sense; Duckling, Calf, Fawn do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਵੱਡਾ → ਬੱਚਾ ਹੈ। ਬਿੱਲੀ ਦੇ ਬੱਚੇ ਦਾ ਨਾਂ ਬਿੱਲੀ ਦਾ ਬੱਚਾ ਹੈ।

ਕੁੱਤਾ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਕੁੱਤਾ ਦੇ ਬੱਚੇ ਦਾ ਨਾਂ ਕੁੱਤੇ ਦਾ ਬੱਚਾ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਬਿੱਲੀ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਬਿੱਲੀ ਦਾ ਬੱਚਾ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਵੱਡਾ → ਬੱਚਾ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਬਿੱਲੀ ਦੇ ਬੱਚੇ ਦਾ ਨਾਂ ਬਿੱਲੀ ਦਾ ਬੱਚਾ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਕੁੱਤਾ ਦੇ ਬੱਚੇ ਦਾ ਨਾਂ ਕੁੱਤੇ ਦਾ ਬੱਚਾ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਕੁੱਤੇ ਦਾ ਬੱਚਾ ਠੀਕ ਹੈ; ਬਤਖ਼ ਦਾ ਬੱਚਾ, ਵੱਛਾ, ਹਿਰਨ ਦਾ ਬੱਚਾ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

Medium

ਦਰਮਿਆਨਾ

5.3 **Frog : Tadpole :: Butterfly : ?**

ਡੱਡੂ : ਡੱਡੂ ਦਾ ਬੱਚਾ :: ਤਿਤਲੀ : ?

A) Caterpillar
ਸੁੰਡੀ

B) Chick
ਮੁਰਗੀ ਦਾ ਬੱਚਾ

C) Nymph
ਕਾਕਰੋਚ ਆਦਿ ਦਾ ਛੋਟਾ ਰੂਪ

D) Cygnet
ਹੰਸ ਦਾ ਬੱਚਾ

Answer: A — Caterpillar

Quick method (≈20–40 sec)

The link is adult → young: Frog has the young one Tadpole.

Apply it to Butterfly: Butterfly has the young one Caterpillar.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Frog is the starting member and Tadpole is the related member.
2. Name the exact relation: Adult → young. The factual/meaning check is: Frog has the young one Tadpole.
3. Keep that direction for the target: Butterfly has the young one Caterpillar.
4. Substitute the options in "Butterfly has the young one ___". Only Caterpillar preserves this relation in the intended sense; Chick, Nymph, Cygnet do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਵੱਡਾ → ਬੱਚਾ ਹੈ। ਡੱਡੂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਦਾ ਨਾਂ ਡੱਡੂ ਦਾ ਬੱਚਾ ਹੈ।

ਤਿਤਲੀ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਤਿਤਲੀ ਦੇ ਬੱਚੇ ਦਾ ਨਾਂ ਸੁੰਡੀ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਡੱਡੂ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਡੱਡੂ ਦਾ ਬੱਚਾ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਵੱਡਾ → ਬੱਚਾ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਡੱਡੂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਦਾ ਨਾਂ ਡੱਡੂ ਦਾ ਬੱਚਾ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਤਿਤਲੀ ਦੇ ਬੱਚੇ ਦਾ ਨਾਂ ਸੁੰਡੀ ਹੈ।

4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਸੁੰਡੀ ਠੀਕ ਹੈ; ਮੁਰਗੀ ਦਾ ਬੱਚਾ, ਕਾਕਰੋਚ ਆਦਿ ਦਾ ਛੋਟਾ ਰੂਪ, ਹੰਸ ਦਾ ਬੱਚਾ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

Medium

ਦਰਮਿਆਨਾ

5.4 **Lion : Lioness :: Fox : ?**

ਸ਼ੇਰ : ਸ਼ੇਰਨੀ :: ਲੂੰਬੜ : ?

A) Vixen
ਮਾਦਾ ਲੂੰਬੜੀ

B) Mare
ਘੋੜੀ

C) Doe
ਹਿਰਨੀ

D) Hen
ਮੁਰਗੀ

Answer: A — Vixen

Quick method (≈20–40 sec)

The link is male → female: Lion has the female counterpart Lioness.

Apply it to Fox: Fox has the female counterpart Vixen.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Lion is the starting member and Lioness is the related member.
2. Name the exact relation: Male → female. The factual/meaning check is: Lion has the female counterpart Lioness.
3. Keep that direction for the target: Fox has the female counterpart Vixen.
4. Substitute the options in “Fox has the female counterpart ___”. Only Vixen preserves this relation in the intended sense; Mare, Doe, Hen do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਨਰ → ਮਾਦਾ ਹੈ। ਸ਼ੇਰ ਦੀ ਮਾਦਾ ਸ਼ੇਰਨੀ ਹੈ।

ਲੂੰਬੜ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਲੂੰਬੜ ਦੀ ਮਾਦਾ ਮਾਦਾ ਲੂੰਬੜੀ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਸ਼ੇਰ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਸ਼ੇਰਨੀ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਨਰ → ਮਾਦਾ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਸ਼ੇਰ ਦੀ ਮਾਦਾ ਸ਼ੇਰਨੀ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਲੂੰਬੜ ਦੀ ਮਾਦਾ ਮਾਦਾ ਲੂੰਬੜੀ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਮਾਦਾ ਲੂੰਬੜੀ ਠੀਕ ਹੈ; ਘੋੜੀ, ਹਿਰਨੀ, ਮੁਰਗੀ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

Medium

ਦਰਮਿਆਨਾ

5.5 **Duck : Duckling :: Swan : ?**

ਬਤਖ਼ : ਬਤਖ਼ ਦਾ ਬੱਚਾ :: ਹੰਸ : ?

A) Chick
ਮੁਰਗੀ ਦਾ ਬੱਚਾ

B) Fawn
ਹਿਰਨ ਦਾ ਬੱਚਾ

C) Nymph
ਕਾਕਰੋਚ ਆਦਿ ਦਾ ਛੋਟਾ ਰੂਪ

D) Cygnet
ਹੰਸ ਦਾ ਬੱਚਾ

Answer: D — Cygnet

Quick method (≈20–40 sec)

The link is adult → young: Duck has the young one Duckling.

Apply it to Swan: Swan has the young one Cygnet.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Duck is the starting member and Duckling is the related member.
2. Name the exact relation: Adult → young. The factual/meaning check is: Duck has the young one Duckling.
3. Keep that direction for the target: Swan has the young one Cygnet.
4. Substitute the options in "Swan has the young one ___". Only Cygnet preserves this relation in the intended sense; Chick, Fawn, Nymph do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਵੱਡਾ → ਬੱਚਾ ਹੈ। ਬਤਖ਼ ਦੇ ਬੱਚੇ ਦਾ ਨਾਂ ਬਤਖ਼ ਦਾ ਬੱਚਾ ਹੈ।

ਹੰਸ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਹੰਸ ਦੇ ਬੱਚੇ ਦਾ ਨਾਂ ਹੰਸ ਦਾ ਬੱਚਾ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਬਤਖ਼ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਬਤਖ਼ ਦਾ ਬੱਚਾ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਵੱਡਾ → ਬੱਚਾ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਬਤਖ਼ ਦੇ ਬੱਚੇ ਦਾ ਨਾਂ ਬਤਖ਼ ਦਾ ਬੱਚਾ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਹੰਸ ਦੇ ਬੱਚੇ ਦਾ ਨਾਂ ਹੰਸ ਦਾ ਬੱਚਾ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਹੰਸ ਦਾ ਬੱਚਾ ਠੀਕ ਹੈ; ਮੁਰਗੀ ਦਾ ਬੱਚਾ, ਹਿਰਨ ਦਾ ਬੱਚਾ, ਕਾਕਰੋਚ ਆਦਿ ਦਾ ਛੋਟਾ ਰੂਪ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

Hard

ਔਖਾ

5.6 Drake : Duck :: Gander : ?

ਨਰ ਬਤਖ਼ : ਬਤਖ਼ :: ਨਰ ਹੰਸ/ਗੂਸ : ?

A) Goose
ਗੂਸ

B) Hen
ਮੁਰਗੀ

C) Mare
ਘੋੜੀ

D) Vixen
ਮਾਦਾ ਲੂੰਬੜੀ

Answer: A — Goose

Quick method (≈20–40 sec)

The link is male → female: Drake has the female counterpart Duck.

Apply it to Gander: Gander has the female counterpart Goose.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Drake is the starting member and Duck is the related member.
2. Name the exact relation: Male → female. The factual/meaning check is: Drake has the female counterpart Duck.
3. Keep that direction for the target: Gander has the female counterpart Goose.
4. Substitute the options in "Gander has the female counterpart ___". Only Goose preserves this relation in the intended sense; Hen, Mare, Vixen do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਨਰ → ਮਾਦਾ ਹੈ। ਨਰ ਬਤਖ਼ ਦੀ ਮਾਦਾ ਬਤਖ਼ ਹੈ।

ਨਰ ਹੰਸ/ਗੂਸ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਨਰ ਹੰਸ/ਗੂਸ ਦੀ ਮਾਦਾ ਗੂਸ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਨਰ ਬਤਖ਼ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਬਤਖ਼ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਨਰ → ਮਾਦਾ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਨਰ ਬਤਖ਼ ਦੀ ਮਾਦਾ ਬਤਖ਼ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਨਰ ਹੰਸ/ਗੂਸ ਦੀ ਮਾਦਾ ਗੂਸ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਗੂਸ ਠੀਕ ਹੈ; ਮੁਰਗੀ, ਘੋੜੀ, ਮਾਦਾ ਲੂੰਬੜੀ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

Hard

ਔਖਾ

5.7 **Fawn : Deer :: Foal : ?**

ਹਿਰਨ ਦਾ ਬੱਚਾ : ਹਿਰਨ :: ਘੋੜੇ ਦਾ ਬੱਚਾ : ?

A) Cow
ਗਾਂ

B) Sheep
ਭੇਡ

C) Horse
ਘੋੜਾ

D) Goose
ਗੂਸ

Answer: C — Horse

Quick method (≈20–40 sec)

The link is young → adult: Fawn develops into the adult Deer.

Apply it to Foal: Foal develops into the adult Horse.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Fawn is the starting member and Deer is the related member.
2. Name the exact relation: Young → adult. The factual/meaning check is: Fawn develops into the adult Deer.
3. Keep that direction for the target: Foal develops into the adult Horse.
4. Substitute the options in “Foal develops into the adult ___”. Only Horse preserves this relation in the intended sense; Cow, Sheep, Goose do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਬੱਚਾ → ਵੱਡਾ ਹੈ। ਹਿਰਨ ਦਾ ਬੱਚਾ ਵੱਡਾ ਹੋ ਕੇ ਹਿਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ।

ਘੋੜੇ ਦਾ ਬੱਚਾ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਘੋੜੇ ਦਾ ਬੱਚਾ ਵੱਡਾ ਹੋ ਕੇ ਘੋੜਾ ਬਣਦਾ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਹਿਰਨ ਦਾ ਬੱਚਾ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਹਿਰਨ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਬੱਚਾ → ਵੱਡਾ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਹਿਰਨ ਦਾ ਬੱਚਾ ਵੱਡਾ ਹੋ ਕੇ ਹਿਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਘੋੜੇ ਦਾ ਬੱਚਾ ਵੱਡਾ ਹੋ ਕੇ ਘੋੜਾ ਬਣਦਾ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਘੋੜਾ ਠੀਕ ਹੈ; ਗਾਂ, ਭੇਡ, ਗੂਸ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

SSC CHSL pattern (original practice)

ਪੇਪਰ ਦੇ ਢੰਗ ਦਾ ਸਵਾਲ · SSC CHSL pattern (original practice)

5.8 **Colt : Filly :: Stag : ?**

ਨਰ ਘੋੜੇ ਦਾ ਬੱਚਾ : ਮਾਦਾ ਘੋੜੇ ਦਾ ਬੱਚਾ :: ਨਰ ਹਿਰਨ : ?

A) Calf
ਵੱਛਾ

B) Fawn
ਹਿਰਨ ਦਾ ਬੱਚਾ

C) Vixen
ਮਾਦਾ ਲੂੰਬੜੀ

D) Doe
ਹਿਰਨੀ

Answer: D — Doe

Quick method (≈20–40 sec)

The link is male → female: Colt has the female counterpart Filly.

Apply it to Stag: Stag has the female counterpart Doe.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Colt is the starting member and Filly is the related member.
2. Name the exact relation: Male → female. The factual/meaning check is: Colt has the female counterpart Filly.
3. Keep that direction for the target: Stag has the female counterpart Doe.
4. Substitute the options in "Stag has the female counterpart ___". Only Doe preserves this relation in the intended sense; Calf, Fawn, Vixen do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਨਰ → ਮਾਦਾ ਹੈ। ਨਰ ਘੋੜੇ ਦਾ ਬੱਚਾ ਦੀ ਮਾਦਾ ਮਾਦਾ ਘੋੜੇ ਦਾ ਬੱਚਾ ਹੈ।

ਨਰ ਹਿਰਨ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਨਰ ਹਿਰਨ ਦੀ ਮਾਦਾ ਹਿਰਨੀ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਨਰ ਘੋੜੇ ਦਾ ਬੱਚਾ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਮਾਦਾ ਘੋੜੇ ਦਾ ਬੱਚਾ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਨਰ → ਮਾਦਾ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਨਰ ਘੋੜੇ ਦਾ ਬੱਚਾ ਦੀ ਮਾਦਾ ਮਾਦਾ ਘੋੜੇ ਦਾ ਬੱਚਾ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਨਰ ਹਿਰਨ ਦੀ ਮਾਦਾ ਹਿਰਨੀ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਹਿਰਨੀ ਠੀਕ ਹੈ; ਵੱਛਾ, ਹਿਰਨ ਦਾ ਬੱਚਾ, ਮਾਦਾ ਲੂੰਬੜੀ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

7. Common mistakes ਆਮ ਗਲਤੀਆਂ

COMMON MISTAKES · ਆਮ ਗਲਤੀਆਂ

1. Assuming colt means every young horse.
   ਹਰ ਛੋਟੇ ਘੋੜੇ ਨੂੰ colt ਮੰਨ ਲੈਣਾ।
2. Matching animal–young with animal–female.
   ਜਾਨਵਰ–ਬੱਚੇ ਨਾਲ ਜਾਨਵਰ–ਮਾਦਾ ਮਿਲਾ ਦੇਣਾ।

8. Exam tip ਪੇਪਰ ਲਈ ਸੁਝਾਅ

EXAM TIP · ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸੁਝਾਅ

A familiar factual analogy form. Aim for 15–25 seconds if recalled; if the name is unknown, eliminate known species rather than inventing a relation.

ਤੱਥਾਂ ਵਾਲਾ ਜਾਣਿਆ ਰੂਪ ਹੈ। ਨਾਂ ਯਾਦ ਹੋਵੇ ਤਾਂ 15–25 ਸਕਿੰਟ ਲਵੋ; ਨਾਂ ਨਾ ਆਵੇ ਤਾਂ ਜਾਣੇ ਹੋਏ ਹੋਰ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਕੱਟੋ।

TYPE 6 Sounds, homes and movements

ਆਵਾਜ਼ਾਂ, ਰਹਿਣ ਦੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਚਾਲਾਂ

1. What is it? ਇਹ ਕੀ ਹੈ?

A dog barks and lives in a kennel; a duck quacks and waddles. A sound, a shelter and a movement are three different answers to three different questions.

ਕੁੱਤਾ ਭੌਂਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ kennel ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ; ਬਤਖ਼ quack ਕਰਦੀ ਅਤੇ ਮਟਕ ਕੇ ਤੁਰਦੀ ਹੈ। ਆਵਾਜ਼, ਘਰ ਅਤੇ ਚਾਲ ਤਿੰਨ ਵੱਖ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਹਨ।

2. Recognise it in the exam ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਪਛਾਣੀਏ?

An animal or object is paired with a sound word, a dwelling or a movement verb. A person may also be linked to a conventional residence.

ਜਾਨਵਰ ਜਾਂ ਚੀਜ਼ ਨਾਲ ਆਵਾਜ਼, ਘਰ ਜਾਂ ਤੁਰਨ ਦੀ ਕਿਰਿਆ ਦਿੱਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਰਵਾਇਤੀ ਰਹਿਣ ਦੀ ਥਾਂ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

3. Build the concept from zero ਮੁੱਢ ਤੋਂ ਸਮਝੋ

KEY IDEA · ਮੁੱਖ ਗੱਲ

Sound words name what we hear: snake → hiss, coins → jingle. Home words name a dwelling: bee → hive. Movement words describe motion: duck → waddle. These are conventional vocabulary links, not exclusive scientific claims: a bird can walk as well as fly.

ਆਵਾਜ਼ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਸੁਣਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਦੱਸਦੇ ਹਨ: ਸੱਪ → hiss, ਸਿੱਕੇ → jingle। ਘਰ ਰਹਿਣ ਦੀ ਥਾਂ ਹੈ: ਮਧੂਮੱਖੀ → hive। ਚਾਲ ਹਿਲਣਾ ਦੱਸਦੀ ਹੈ: ਬਤਖ਼ → waddle। ਇਹ ਰਵਾਇਤੀ ਸ਼ਬਦੀ ਜੋੜੇ ਹਨ; ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਕਿ ਪੰਛੀ ਉੱਡਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਤੁਰ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ।

Clue / link · ਇਸ਼ਾਰਾ / ਸੰਬੰਧ	Small worked model · ਛੋਟਾ ਮਾਡਲ
Sound ਆਵਾਜ਼	Lion → Roar ਸ਼ੇਰ → ਦਹਾੜ
Home ਘਰ	Horse → Stable ਘੋੜਾ → ਅਸਤਬਲ
Movement ਚਾਲ	Duck → Waddle ਬਤਖ਼ → ਮਟਕ ਕੇ ਤੁਰਨਾ

4. Standard method ਹਰ ਵਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਦਮ

1. Ask “what sound?”, “where does it live?” or “how does it move?”.
   ਪੁੱਛੋ: ਕਿਹੜੀ ਆਵਾਜ਼? ਕਿੱਥੇ ਰਹਿੰਦਾ? ਕਿਵੇਂ ਚੱਲਦਾ?
2. Choose the same question for the new animal/object.
   ਨਵੇਂ ਜਾਨਵਰ ਜਾਂ ਚੀਜ਼ ਲਈ ਵੀ ਉਹੀ ਸਵਾਲ ਲਵੋ।
3. Recall the conventional word and compare its meaning with the options.
   ਰਵਾਇਤੀ ਸ਼ਬਦ ਯਾਦ ਕਰੋ ਅਤੇ options ਦੇ ਅਰਥ ਮਿਲਾਓ।

5. One-minute shortcut / fastest method ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਦਾ shortcut / ਸਭ ਤੋਂ ਤੇਜ਼ ਤਰੀਕਾ

SHORTCUT · ਸ਼ਾਰਟਕੱਟ

Write S, H or M mentally for sound, home or movement.

ਮਨ ਵਿੱਚ sound, home ਜਾਂ movement ਲਈ S, H ਜਾਂ M ਰੱਖੋ।

Why it works: It keeps the relation category fixed while options try to mix categories.

ਕਿਉਂ ਚੱਲਦਾ ਹੈ: Options ਵੱਖਰੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਵੀ ਸੰਬੰਧ ਦੀ ਕਿਸਮ ਪੱਕੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।

When it does not work: Some animals have several accepted homes or sounds; use the specific conventional term and avoid overlapping options.

ਕਦੋਂ ਨਹੀਂ ਚੱਲਦਾ: ਕਈ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਠੀਕ ਘਰ ਜਾਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਹਨ; ਸਵਾਲ ਦਾ ਖਾਸ ਰਵਾਇਤੀ ਨਾਂ ਵੇਖੋ।

6. Graded solved examples ਸੌਖੇ ਤੋਂ ਔਖੇ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਸਵਾਲ

Easy

ਸੌਖਾ

6.1 Lion : Roar :: Snake : ?

ਸ਼ੇਰ : ਦਹਾੜ :: ਸੱਪ : ?

A) Caw
ਕਾਂ ਦੀ ਕਾਂ-ਕਾਂ

B) Hiss
ਫੁੰਕਾਰ

C) Mew
ਮਿਆਉਂ

D) Bleat
ਮੇ-ਮੇ

Answer: B — Hiss

Quick method (≈20–40 sec)

The link is animal/object → sound: Lion makes the conventional sound Roar.

Apply it to Snake: Snake makes the conventional sound Hiss.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Lion is the starting member and Roar is the related member.
2. Name the exact relation: Animal/object → sound. The factual/meaning check is: Lion makes the conventional sound Roar.
3. Keep that direction for the target: Snake makes the conventional sound Hiss.
4. Substitute the options in “Snake makes the conventional sound ___”. Only Hiss preserves this relation in the intended sense; Caw, Mew, Bleat do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਜਾਨਵਰ/ਚੀਜ਼ → ਆਵਾਜ਼ ਹੈ। ਸ਼ੇਰ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਦਹਾੜ ਹੈ।

ਸੱਪ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਸੱਪ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਫੁੰਕਾਰ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਸ਼ੇਰ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਦਹਾੜ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਜਾਨਵਰ/ਚੀਜ਼ → ਆਵਾਜ਼ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਸ਼ੇਰ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਦਹਾੜ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਸੱਪ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਫੁੰਕਾਰ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਫੁੰਕਾਰ ਠੀਕ ਹੈ; ਕਾਂ ਦੀ ਕਾਂ-ਕਾਂ, ਮਿਆਉਂ, ਮੇ-ਮੇ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

Easy

ਸੌਖਾ

6.2 **Dog : Kennel :: Bee : ?**

ਕੁੱਤਾ : ਕੁੱਤੇ ਦਾ ਘਰ :: ਮਧੂਮੱਖੀ : ?

A) Hive
ਛੱਤਾ

B) Stable
ਅਸਤਬਲ

C) Burrow
ਬਿੱਲ

D) Nest
ਆਲ੍ਹਣਾ

Answer: A — Hive

Quick method (≈20–40 sec)

The link is animal → home: Dog has the conventional dwelling Kennel.

Apply it to Bee: Bee has the conventional dwelling Hive.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Dog is the starting member and Kennel is the related member.
2. Name the exact relation: Animal → home. The factual/meaning check is: Dog has the conventional dwelling Kennel.
3. Keep that direction for the target: Bee has the conventional dwelling Hive.
4. Substitute the options in "Bee has the conventional dwelling ___". Only Hive preserves this relation in the intended sense; Stable, Burrow, Nest do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਜਾਨਵਰ → ਘਰ ਹੈ। ਕੁੱਤਾ ਦੀ ਰਹਿਣ ਦੀ ਥਾਂ ਕੁੱਤੇ ਦਾ ਘਰ ਹੈ।

ਮਧੂਮੱਖੀ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਮਧੂਮੱਖੀ ਦੀ ਰਹਿਣ ਦੀ ਥਾਂ ਛੱਤਾ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਕੁੱਤਾ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਕੁੱਤੇ ਦਾ ਘਰ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਜਾਨਵਰ → ਘਰ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਕੁੱਤਾ ਦੀ ਰਹਿਣ ਦੀ ਥਾਂ ਕੁੱਤੇ ਦਾ ਘਰ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਮਧੂਮੱਖੀ ਦੀ ਰਹਿਣ ਦੀ ਥਾਂ ਛੱਤਾ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਛੱਤਾ ਠੀਕ ਹੈ; ਅਸਤਬਲ, ਬਿੱਲ, ਆਲ੍ਹਣਾ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

Medium

ਦਰਮਿਆਨਾ

6.3 **Horse : Stable :: Rabbit : ?**

ਘੋੜਾ : ਅਸਤਬਲ :: ਖਰਗੋਸ਼ : ?

A) Den
ਜੰਗਲੀ ਜਾਨਵਰ ਦੀ ਖੋਹ

B) Burrow
ਬਿੱਲ

C) Pond
ਤਲਾਬ

D) Eyrie
ਉਕਾਬ ਦਾ ਉੱਚਾ ਆਲ੍ਹਣਾ

Answer: B — Burrow

Quick method (≈20–40 sec)

The link is animal → home: Horse has the conventional dwelling Stable.

Apply it to Rabbit: Rabbit has the conventional dwelling Burrow.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Horse is the starting member and Stable is the related member.
2. Name the exact relation: Animal → home. The factual/meaning check is: Horse has the conventional dwelling Stable.
3. Keep that direction for the target: Rabbit has the conventional dwelling Burrow.
4. Substitute the options in "Rabbit has the conventional dwelling ___". Only Burrow preserves this relation in the intended sense; Den, Pond, Eyrie do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਜਾਨਵਰ → ਘਰ ਹੈ। ਘੋੜਾ ਦੀ ਰਹਿਣ ਦੀ ਥਾਂ ਅਸਤਬਲ ਹੈ।

ਖਰਗੋਸ਼ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਖਰਗੋਸ਼ ਦੀ ਰਹਿਣ ਦੀ ਥਾਂ ਬਿੱਲ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਘੋੜਾ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਅਸਤਬਲ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਜਾਨਵਰ → ਘਰ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਘੋੜਾ ਦੀ ਰਹਿਣ ਦੀ ਥਾਂ ਅਸਤਬਲ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਖਰਗੋਸ਼ ਦੀ ਰਹਿਣ ਦੀ ਥਾਂ ਬਿੱਲ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਬਿੱਲ ਠੀਕ ਹੈ; ਜੰਗਲੀ ਜਾਨਵਰ ਦੀ ਖੋਹ, ਤਲਾਬ, ਉਕਾਬ ਦਾ ਉੱਚਾ ਆਲ੍ਹਣਾ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

Medium

ਦਰਮਿਆਨਾ

6.4 Duck : Waddle :: Lion : ?

ਬਤਖ਼ : ਮਟਕ ਕੇ ਤੁਰਨਾ :: ਸ਼ੇਰ : ?

A) Gallop
ਸਰਪਟ ਦੌੜਨਾ

B) Swoop
ਝਪਟਣਾ

C) Prowl
ਦਬੇ ਪੈਰੀਂ ਚੱਲਣਾ

D) Crawl
ਰੀਂਗਣਾ

Answer: C — Prowl

Quick method (≈20–40 sec)

The link is animal → movement: Duck moves in the manner Waddle.

Apply it to Lion: Lion moves in the manner Prowl.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Duck is the starting member and Waddle is the related member.
2. Name the exact relation: Animal → movement. The factual/meaning check is: Duck moves in the manner Waddle.
3. Keep that direction for the target: Lion moves in the manner Prowl.
4. Substitute the options in "Lion moves in the manner ___". Only Prowl preserves this relation in the intended sense; Gallop, Swoop, Crawl do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਜਾਨਵਰ → ਚਾਲ ਹੈ। ਬਤਖ਼ ਦੀ ਚਾਲ ਮਟਕ ਕੇ ਤੁਰਨਾ ਹੈ।

ਸ਼ੇਰ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਸ਼ੇਰ ਦੀ ਚਾਲ ਦਬੇ ਪੈਰੀਂ ਚੱਲਣਾ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਬਤਖ਼ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਮਟਕ ਕੇ ਤੁਰਨਾ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਜਾਨਵਰ → ਚਾਲ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਬਤਖ਼ ਦੀ ਚਾਲ ਮਟਕ ਕੇ ਤੁਰਨਾ ਹੈ।

3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਸ਼ੇਰ ਦੀ ਚਾਲ ਦਬੇ ਪੈਰੀਂ ਚੱਲਣਾ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਦਬੇ ਪੈਰੀਂ ਚੱਲਣਾ ਠੀਕ ਹੈ; ਸਰਪਟ ਦੌੜਨਾ, ਝਪਟਣਾ, ਰੀਂਗਣਾ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

Medium

ਦਰਮਿਆਨਾ

6.5 **Goat : Bleat :: Crow : ?**

ਬੱਕਰੀ : ਮੇ-ਮੇ :: ਕਾਂ : ?

A) Roar
ਦਹਾੜ

B) Quack
ਬਤਖ਼ ਦੀ ਕਵੈਕ

C) Caw
ਕਾਂ ਦੀ ਕਾਂ-ਕਾਂ

D) Bark
ਭੌਂਕਣਾ

Answer: C — Caw

Quick method (≈20–40 sec)

The link is animal/object → sound: Goat makes the conventional sound Bleat.

Apply it to Crow: Crow makes the conventional sound Caw.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Goat is the starting member and Bleat is the related member.
2. Name the exact relation: Animal/object → sound. The factual/meaning check is: Goat makes the conventional sound Bleat.
3. Keep that direction for the target: Crow makes the conventional sound Caw.
4. Substitute the options in "Crow makes the conventional sound ___". Only Caw preserves this relation in the intended sense; Roar, Quack, Bark do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਜਾਨਵਰ/ਚੀਜ਼ → ਆਵਾਜ਼ ਹੈ। ਬੱਕਰੀ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਮੇ-ਮੇ ਹੈ।

ਕਾਂ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਕਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਕਾਂ ਦੀ ਕਾਂ-ਕਾਂ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਬੱਕਰੀ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਮੇ-ਮੇ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਜਾਨਵਰ/ਚੀਜ਼ → ਆਵਾਜ਼ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਬੱਕਰੀ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਮੇ-ਮੇ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਕਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਕਾਂ ਦੀ ਕਾਂ-ਕਾਂ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਕਾਂ ਦੀ ਕਾਂ-ਕਾਂ ਠੀਕ ਹੈ; ਦਹਾੜ, ਬਤਖ਼ ਦੀ ਕਵੈਕ, ਭੌਂਕਣਾ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

Hard

ਔਖਾ

6.6 **Coins : Jingle :: Leaves : ?**

ਸਿੱਕੇ : ਛਣਕਣਾ :: ਪੱਤੇ : ?

A) Chime
ਘੰਟੀਆਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼

B) Patter
ਟਿਪ-ਟਿਪ

C) Hiss
ਫੁੰਕਾਰ

D) Rustle
ਸਰਸਰਾਹਟ

Answer: D — Rustle

Quick method (≈20–40 sec)

The link is animal/object → sound: Coins makes the conventional sound Jingle.

Apply it to Leaves: Leaves makes the conventional sound Rustle.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Coins is the starting member and Jingle is the related member.
2. Name the exact relation: Animal/object → sound. The factual/meaning check is: Coins makes the conventional sound Jingle.
3. Keep that direction for the target: Leaves makes the conventional sound Rustle.
4. Substitute the options in “Leaves makes the conventional sound ___”. Only Rustle preserves this relation in the intended sense; Chime, Patter, Hiss do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਜਾਨਵਰ/ਚੀਜ਼ → ਆਵਾਜ਼ ਹੈ। ਸਿੱਕੇ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਛਣਕਣਾ ਹੈ।

ਪੱਤੇ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਪੱਤੇ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸਰਸਰਾਹਟ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਸਿੱਕੇ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਛਣਕਣਾ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਜਾਨਵਰ/ਚੀਜ਼ → ਆਵਾਜ਼ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਸਿੱਕੇ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਛਣਕਣਾ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਪੱਤੇ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸਰਸਰਾਹਟ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਸਰਸਰਾਹਟ ਠੀਕ ਹੈ; ਘੰਟੀਆਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼, ਟਿਪ-ਟਿਪ, ਫੁੰਕਾਰ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

Hard

ਔਖਾ

6.7 Eagle : Eyrie :: Horse : ?

ਉਕਾਬ : ਉਕਾਬ ਦਾ ਉੱਚਾ ਆਲ੍ਹਣਾ :: ਘੋੜਾ : ?

A) Nest
ਆਲ੍ਹਣਾ

B) Stable
ਅਸਤਬਲ

C) Sty
ਸੂਰ ਦਾ ਵਾੜਾ

D) Shed
ਪਸ਼ੂਆਂ ਦਾ ਸ਼ੈੱਡ

Answer: B — Stable

Quick method (≈20–40 sec)

The link is animal → home: Eagle has the conventional dwelling Eyrie.

Apply it to Horse: Horse has the conventional dwelling Stable.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Eagle is the starting member and Eyrie is the related member.
2. Name the exact relation: Animal → home. The factual/meaning check is: Eagle has the conventional dwelling Eyrie.
3. Keep that direction for the target: Horse has the conventional dwelling Stable.
4. Substitute the options in “Horse has the conventional dwelling ___”. Only Stable preserves this relation in the intended sense; Nest, Sty, Shed do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਜਾਨਵਰ → ਘਰ ਹੈ। ਉਕਾਬ ਦੀ ਰਹਿਣ ਦੀ ਥਾਂ ਉਕਾਬ ਦਾ ਉੱਚਾ ਆਲ੍ਹਣਾ ਹੈ।

ਘੋੜਾ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਘੋੜਾ ਦੀ ਰਹਿਣ ਦੀ ਥਾਂ ਅਸਤਬਲ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਉਕਾਬ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਉਕਾਬ ਦਾ ਉੱਚਾ ਆਲ੍ਹਣਾ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਜਾਨਵਰ → ਘਰ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਉਕਾਬ ਦੀ ਰਹਿਣ ਦੀ ਥਾਂ ਉਕਾਬ ਦਾ ਉੱਚਾ ਆਲ੍ਹਣਾ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਘੋੜਾ ਦੀ ਰਹਿਣ ਦੀ ਥਾਂ ਅਸਤਬਲ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਅਸਤਬਲ ਠੀਕ ਹੈ; ਆਲ੍ਹਣਾ, ਸੂਰ ਦਾ ਵਾੜਾ, ਪਸ਼ੂਆਂ ਦਾ ਸ਼ੈੱਡ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

RRB NTPC pattern (original practice)

ਪੇਪਰ ਦੇ ਢੰਗ ਦਾ ਸਵਾਲ · RRB NTPC pattern (original practice)

6.8 **Frog : Croak :: Donkey : ?**

ਡੱਡੂ : ਟਰ-ਟਰ :: ਗਧਾ : ?

A) Bray
ਢੈਂਚੂ-ਢੈਂਚੂ

B) Roar
ਦਹਾੜ

C) Bark
ਭੌਂਕਣਾ

D) Crow (sound)
ਕੁੱਕੜ ਦੀ ਬਾਂਗ

Answer: A — Bray

Quick method (≈20–40 sec)

The link is animal/object → sound: Frog makes the conventional sound Croak.

Apply it to Donkey: Donkey makes the conventional sound Bray.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Frog is the starting member and Croak is the related member.
2. Name the exact relation: Animal/object → sound. The factual/meaning check is: Frog makes the conventional sound Croak.
3. Keep that direction for the target: Donkey makes the conventional sound Bray.
4. Substitute the options in “Donkey makes the conventional sound ___”. Only Bray preserves this relation in the intended sense; Roar, Bark, Crow (sound) do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਜਾਨਵਰ/ਚੀਜ਼ → ਆਵਾਜ਼ ਹੈ। ਡੱਡੂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਟਰ-ਟਰ ਹੈ।

ਗਧਾ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਗਧਾ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਢੈਂਚੂ-ਢੈਂਚੂ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਡੱਡੂ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਟਰ-ਟਰ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਜਾਨਵਰ/ਚੀਜ਼ → ਆਵਾਜ਼ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਡੱਡੂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਟਰ-ਟਰ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਗਧਾ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਢੈਂਚੂ-ਢੈਂਚੂ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਢੈਂਚੂ-ਢੈਂਚੂ ਠੀਕ ਹੈ; ਦਹਾੜ, ਭੌਂਕਣਾ, ਕੁੱਕੜ ਦੀ ਬਾਂਗ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

7. Common mistakes ਆਮ ਗਲਤੀਆਂ

COMMON MISTAKES · ਆਮ ਗਲਤੀਆਂ

1. Choosing roar for lion when the reference asks movement.
   ਚਾਲ ਪੁੱਛੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸ਼ੇਰ ਲਈ roar ਚੁਣ ਲੈਣਾ।
2. Confusing stable, sty, hive and kennel.

Stable, sty, hive ਅਤੇ kennel ਨੂੰ ਰਲਾ ਦੇਣਾ।

8. Exam tip ਪੇਪਰ ਲਈ ਸੁਝਾਅ

EXAM TIP · ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸੁਝਾਅ

Useful in basic verbal analogy and vocabulary-based state practice. Aim for 15–25 seconds; cross out options from the wrong S/H/M category.

ਬੁਨਿਆਦੀ ਸ਼ਬਦੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਪੱਧਰੀ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੈ। 15–25 ਸਕਿੰਟ ਲਵੋ; ਗਲਤ S/H/M ਕਿਸਮ ਵਾਲੇ options ਕੱਟੋ।

TYPE 7 Individual and collective group

ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਸਮੂਹ

1. What is it? ਇਹ ਕੀ ਹੈ?

Several players form a team, and several sheep form a flock. A collective noun is the name used for a group. It is different from the place where the group lives.

ਕਈ ਖਿਡਾਰੀ ਮਿਲ ਕੇ team ਅਤੇ ਕਈ ਭੇਡਾਂ ਮਿਲ ਕੇ flock ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਮੂਹ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਨਾਂ collective noun ਹੈ। ਇਹ ਉਸ ਸਮੂਹ ਦੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੈ।

2. Recognise it in the exam ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਪਛਾਣੀਏ?

One side contains people, animals or collected objects; the other contains a collective noun such as crew, swarm or bouquet.

ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਲੋਕ, ਜਾਨਵਰ ਜਾਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ crew, swarm ਜਾਂ bouquet ਵਰਗਾ ਸਮੂਹ ਦਾ ਨਾਂ ਹੋਵੇਗਾ।

3. Build the concept from zero ਮੁੱਢ ਤੋਂ ਸਮਝੋ

KEY IDEA · ਮੁੱਖ ਗੱਲ

Individual → group means a number of A form B. Soldier → army is a membership relation; flower → bouquet is an arranged collection. Fish may form a shoal or school, so those should not be rival answers in an unrestricted question. Context can distinguish a crowd from a mob.

ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ → ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਕਈ A ਮਿਲ ਕੇ B ਬਣਦੇ ਹਨ। ਸਿਪਾਹੀ → army ਮੈਂਬਰ ਵਾਲਾ ਸੰਬੰਧ ਹੈ; ਫੁੱਲ → bouquet ਸਜਾਇਆ ਇਕੱਠ ਹੈ। ਮੱਛੀਆਂ ਲਈ shoal ਅਤੇ school ਦੋਵੇਂ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਸਧਾਰਨ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਦੋਵੇਂ ਵੱਖ options ਨਾ ਬਣਾਓ। Crowd ਅਤੇ mob ਵਿੱਚ ਸੰਦਰਭ ਦਾ ਫ਼ਰਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

Clue / link · ਇਸ਼ਾਰਾ / ਸੰਬੰਧ	Small worked model · ਛੋਟਾ ਮਾਡਲ
People ਲੋਕ	Sailor → Crew ਮਲਾਹ → ਜਹਾਜ਼ ਦਾ ਅਮਲਾ
Animals ਜਾਨਵਰ	Sheep → Flock ਭੇਡ → ਭੇਡਾਂ/ਪੰਛੀਆਂ ਦਾ ਝੁੰਡ
Objects ਚੀਜ਼ਾਂ	Flowers → Bouquet ਫੁੱਲ → ਫੁੱਲਾਂ ਦਾ ਗੁਲਦਸਤਾ

4. Standard method ਹਰ ਵਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਦਮ

1. Identify the individual or object being collected.
   ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਮੈਂਬਰ ਜਾਂ ਚੀਜ਼ ਪਛਾਣੋ।
2. Read “a group of these is called ___”.
   ਪੜ੍ਹੋ: ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
3. Preserve direction and reject a dwelling, workplace or container.
   ਦਿਸ਼ਾ ਰੱਖੋ ਅਤੇ ਘਰ, ਕੰਮ ਦੀ ਥਾਂ ਜਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਡੱਬਾ ਕੱਟੋ।

5. One-minute shortcut / fastest method ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਦਾ shortcut / ਸਭ ਤੋਂ ਤੇਜ਼ ਤਰੀਕਾ

SHORTCUT · ਸ਼ਾਰਟਕੱਟ

Use “many A = B” as a memory sentence.
ਯਾਦ ਲਈ ਕਈ A = B ਵਾਲਾ ਵਾਕ ਵਰਤੋ।

Why it works: It distinguishes a group noun from an individual or shelter.
ਕਿਉਂ ਚੱਲਦਾ ਹੈ: ਇਸ ਨਾਲ ਸਮੂਹ ਦਾ ਨਾਂ, ਇਕੱਲੇ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਘਰ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

When it does not work: Some collections have more than one accepted term; a clear MCQ must not offer two equivalent terms.
ਕਦੋਂ ਨਹੀਂ ਚੱਲਦਾ: ਕੁਝ ਸਮੂਹਾਂ ਦੇ ਕਈ ਠੀਕ ਨਾਂ ਹਨ; ਸਾਫ਼ MCQ ਵਿੱਚ ਦੋ ਇਕੋ ਜਿਹੇ ਠੀਕ ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ।

6. Graded solved examples ਸੌਖੇ ਤੋਂ ਔਖੇ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਸਵਾਲ

Easy
ਸੌਖਾ

7.1 **Soldier : Army :: Sailor : ?**
ਸਿਪਾਹੀ : ਫੌਜ :: ਮਲਾਹ : ?

A) Team
ਟੀਮ

B) Class
ਜਮਾਤ

C) Herd
ਪਸ਼ੂਆਂ ਦਾ ਝੁੰਡ

D) Crew
ਜਹਾਜ਼ ਦਾ ਅਮਲਾ

Answer: D — Crew

Quick method (≈20–40 sec)

The link is individual → group: Soldier forms a group called Army.

Apply it to Sailor: Sailor forms a group called Crew.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Soldier is the starting member and Army is the related member.
2. Name the exact relation: Individual → group. The factual/meaning check is: Soldier forms a group called Army.
3. Keep that direction for the target: Sailor forms a group called Crew.
4. Substitute the options in “Sailor forms a group called ___”. Only Crew preserves this relation in the intended sense; Team, Class, Herd do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਮੈਂਬਰ → ਸਮੂਹ ਹੈ। ਸਿਪਾਹੀ ਦੇ ਸਮੂਹ ਦਾ ਨਾਂ ਫੌਜ ਹੈ।

ਮਲਾਹ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਮਲਾਹ ਦੇ ਸਮੂਹ ਦਾ ਨਾਂ ਜਹਾਜ਼ ਦਾ ਅਮਲਾ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਸਿਪਾਹੀ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਫੌਜ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਮੈਂਬਰ → ਸਮੂਹ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਸਿਪਾਹੀ ਦੇ ਸਮੂਹ ਦਾ ਨਾਂ ਫੌਜ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਮਲਾਹ ਦੇ ਸਮੂਹ ਦਾ ਨਾਂ ਜਹਾਜ਼ ਦਾ ਅਮਲਾ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਜਹਾਜ਼ ਦਾ ਅਮਲਾ ਠੀਕ ਹੈ; ਟੀਮ, ਜਮਾਤ, ਪਸ਼ੂਆਂ ਦਾ ਝੁੰਡ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

Easy

ਸੌਖਾ

7.2 **Player : Team :: Musician : ?**

ਖਿਡਾਰੀ : ਟੀਮ :: ਸੰਗੀਤਕਾਰ : ?

A) Crowd
ਭੀੜ

B) Band
ਸੰਗੀਤ ਟੋਲੀ

C) Class
ਜਮਾਤ

D) Fleet
ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦਾ ਬੇੜਾ

Answer: B — Band

Quick method (≈20–40 sec)

The link is individual → group: Player forms a group called Team.

Apply it to Musician: Musician forms a group called Band.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Player is the starting member and Team is the related member.
2. Name the exact relation: Individual → group. The factual/meaning check is: Player forms a group called Team.
3. Keep that direction for the target: Musician forms a group called Band.
4. Substitute the options in “Musician forms a group called ___”. Only Band preserves this relation in the intended sense; Crowd, Class, Fleet do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਮੈਂਬਰ → ਸਮੂਹ ਹੈ। ਖਿਡਾਰੀ ਦੇ ਸਮੂਹ ਦਾ ਨਾਂ ਟੀਮ ਹੈ।

ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਦੇ ਸਮੂਹ ਦਾ ਨਾਂ ਸੰਗੀਤ ਟੋਲੀ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਖਿਡਾਰੀ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਟੀਮ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਮੈਂਬਰ → ਸਮੂਹ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਖਿਡਾਰੀ ਦੇ ਸਮੂਹ ਦਾ ਨਾਂ ਟੀਮ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਦੇ ਸਮੂਹ ਦਾ ਨਾਂ ਸੰਗੀਤ ਟੋਲੀ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਸੰਗੀਤ ਟੋਲੀ ਠੀਕ ਹੈ; ਭੀੜ, ਜਮਾਤ, ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦਾ ਬੇੜਾ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

Medium

ਦਰਮਿਆਨਾ

7.3 **Cattle : Herd :: Sheep : ?**

ਪਸ਼ੂ : ਪਸ਼ੂਆਂ ਦਾ ਝੁੰਡ :: ਭੇਡ : ?

A) Pack
ਕੁੱਤਿਆਂ/ਬਘਿਆੜਾਂ ਦੀ ਟੋਲੀ

B) Swarm
ਕੀੜਿਆਂ ਦਾ ਝੁੰਡ

C) Flock
ਭੇਡਾਂ/ਪੰਛੀਆਂ ਦਾ ਝੁੰਡ

D) School (fish)
ਮੱਛੀਆਂ ਦਾ ਝੁੰਡ

Answer: C — Flock

Quick method (≈20–40 sec)

The link is individual → group: Cattle forms a group called Herd.

Apply it to Sheep: Sheep forms a group called Flock.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Cattle is the starting member and Herd is the related member.
2. Name the exact relation: Individual → group. The factual/meaning check is: Cattle forms a group called Herd.
3. Keep that direction for the target: Sheep forms a group called Flock.
4. Substitute the options in "Sheep forms a group called ___". Only Flock preserves this relation in the intended sense; Pack, Swarm, School (fish) do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਮੈਂਬਰ → ਸਮੂਹ ਹੈ। ਪਸ਼ੂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਦਾ ਨਾਂ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦਾ ਝੁੰਡ ਹੈ।

ਭੇਡ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਭੇਡ ਦੇ ਸਮੂਹ ਦਾ ਨਾਂ ਭੇਡਾਂ/ਪੰਛੀਆਂ ਦਾ ਝੁੰਡ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਪਸ਼ੂ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦਾ ਝੁੰਡ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਮੈਂਬਰ → ਸਮੂਹ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਪਸ਼ੂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਦਾ ਨਾਂ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦਾ ਝੁੰਡ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਭੇਡ ਦੇ ਸਮੂਹ ਦਾ ਨਾਂ ਭੇਡਾਂ/ਪੰਛੀਆਂ ਦਾ ਝੁੰਡ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਭੇਡਾਂ/ਪੰਛੀਆਂ ਦਾ ਝੁੰਡ ਠੀਕ ਹੈ; ਕੁੱਤਿਆਂ/ਬਘਿਆੜਾਂ ਦੀ ਟੋਲੀ, ਕੀੜਿਆਂ ਦਾ ਝੁੰਡ, ਮੱਛੀਆਂ ਦਾ ਝੁੰਡ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

Medium

ਦਰਮਿਆਨਾ

7.4 **Flowers : Bouquet :: Grapes : ?**

ਫੁੱਲ : ਫੁੱਲਾਂ ਦਾ ਗੁਲਦਸਤਾ :: ਅੰਗੂਰ : ?

A) Herd
ਪਸ਼ੂਆਂ ਦਾ ਝੁੰਡ

B) Crew
ਜਹਾਜ਼ ਦਾ ਅਮਲਾ

C) Colony
ਬਸਤੀ

D) Bunch
ਗੁੱਛਾ

Answer: D — Bunch

Quick method (≈20–40 sec)

The link is individual → group: Flowers forms a group called Bouquet.

Apply it to Grapes: Grapes forms a group called Bunch.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Flowers is the starting member and Bouquet is the related member.

2. Name the exact relation: Individual → group. The factual/meaning check is: Flowers forms a group called Bouquet.
3. Keep that direction for the target: Grapes forms a group called Bunch.
4. Substitute the options in "Grapes forms a group called ___". Only Bunch preserves this relation in the intended sense; Herd, Crew, Colony do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਮੈਂਬਰ → ਸਮੂਹ ਹੈ। ਫੁੱਲ ਦੇ ਸਮੂਹ ਦਾ ਨਾਂ ਫੁੱਲਾਂ ਦਾ ਗੁਲਦਸਤਾ ਹੈ।

ਅੰਗੂਰ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਅੰਗੂਰ ਦੇ ਸਮੂਹ ਦਾ ਨਾਂ ਗੁੱਛਾ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਫੁੱਲ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਫੁੱਲਾਂ ਦਾ ਗੁਲਦਸਤਾ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਮੈਂਬਰ → ਸਮੂਹ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਫੁੱਲ ਦੇ ਸਮੂਹ ਦਾ ਨਾਂ ਫੁੱਲਾਂ ਦਾ ਗੁਲਦਸਤਾ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਅੰਗੂਰ ਦੇ ਸਮੂਹ ਦਾ ਨਾਂ ਗੁੱਛਾ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਗੁੱਛਾ ਠੀਕ ਹੈ; ਪਸ਼ੂਆਂ ਦਾ ਝੁੰਡ, ਜਹਾਜ਼ ਦਾ ਅਮਲਾ, ਬਸਤੀ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

Medium

ਦਰਮਿਆਨਾ

7.5 **Bees : Swarm :: Singers : ?**

ਮਧੂਮੱਖੀਆਂ : ਕੀੜਿਆਂ ਦਾ ਝੁੰਡ :: ਗਾਇਕ : ?

A) Bells
ਘੰਟੀਆਂ

B) Council
ਕੌਂਸਲ

C) Gang
ਗਿਰੋਹ

D) Chorus
ਇਕੱਠੇ ਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਟੋਲੀ

Answer: D — Chorus

Quick method (≈20–40 sec)

The link is individual → group: Bees forms a group called Swarm.

Apply it to Singers: Singers forms a group called Chorus.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Bees is the starting member and Swarm is the related member.
2. Name the exact relation: Individual → group. The factual/meaning check is: Bees forms a group called Swarm.
3. Keep that direction for the target: Singers forms a group called Chorus.
4. Substitute the options in "Singers forms a group called ___". Only Chorus preserves this relation in the intended sense; Bells, Council, Gang do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਮੈਂਬਰ → ਸਮੂਹ ਹੈ। ਮਧੂਮੱਖੀਆਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਦਾ ਨਾਂ ਕੀੜਿਆਂ ਦਾ ਝੁੰਡ ਹੈ।

ਗਾਇਕ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਗਾਇਕ ਦੇ ਸਮੂਹ ਦਾ ਨਾਂ ਇਕੱਠੇ ਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਟੋਲੀ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਮਧੂਮੱਖੀਆਂ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਕੀੜਿਆਂ ਦਾ ਝੁੰਡ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਮੈਂਬਰ → ਸਮੂਹ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਮਧੂਮੱਖੀਆਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਦਾ ਨਾਂ ਕੀੜਿਆਂ ਦਾ ਝੁੰਡ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਗਾਇਕ ਦੇ ਸਮੂਹ ਦਾ ਨਾਂ ਇਕੱਠੇ ਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਟੋਲੀ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਇਕੱਠੇ ਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਟੋਲੀ ਠੀਕ ਹੈ; ਘੰਟੀਆਂ, ਕੌਂਸਲ, ਗਿਰੋਹ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

Hard

ਔਖਾ

7.6 **Ministers : Council :: Robbers : ?**

ਮੰਤਰੀ : ਕੌਂਸਲ :: ਲੁਟੇਰੇ : ?

A) Gang
ਗਿਰੋਹ

B) Class
ਜਮਾਤ

C) Crew
ਜਹਾਜ਼ ਦਾ ਅਮਲਾ

D) Shoal
ਮੱਛੀਆਂ ਦਾ ਝੁੰਡ

Answer: A — Gang

Quick method (≈20–40 sec)

The link is individual → group: Ministers forms a group called Council.

Apply it to Robbers: Robbers forms a group called Gang.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Ministers is the starting member and Council is the related member.
2. Name the exact relation: Individual → group. The factual/meaning check is: Ministers forms a group called Council.
3. Keep that direction for the target: Robbers forms a group called Gang.
4. Substitute the options in "Robbers forms a group called ___". Only Gang preserves this relation in the intended sense; Class, Crew, Shoal do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਮੈਂਬਰ → ਸਮੂਹ ਹੈ। ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਸਮੂਹ ਦਾ ਨਾਂ ਕੌਂਸਲ ਹੈ।

ਲੁਟੇਰੇ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਲੁਟੇਰੇ ਦੇ ਸਮੂਹ ਦਾ ਨਾਂ ਗਿਰੋਹ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਕੌਂਸਲ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਮੈਂਬਰ → ਸਮੂਹ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਸਮੂਹ ਦਾ ਨਾਂ ਕੌਂਸਲ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਲੁਟੇਰੇ ਦੇ ਸਮੂਹ ਦਾ ਨਾਂ ਗਿਰੋਹ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਗਿਰੋਹ ਠੀਕ ਹੈ; ਜਮਾਤ, ਜਹਾਜ਼ ਦਾ ਅਮਲਾ, ਮੱਛੀਆਂ ਦਾ ਝੁੰਡ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

Hard

ਔਖਾ

7.7 **Geese : Gaggle :: Termites : ?**

ਗੂਸ ਪੰਛੀ : ਗੂਸ ਦਾ ਝੁੰਡ :: ਸਿਉਂਕ : ?

A) Brood
ਇਕੱਠੇ ਚੂਚੇ

B) Troupe
ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੀ ਟੋਲੀ

C) Colony
ਬਸਤੀ

D) Flock
ਭੇਡਾਂ/ਪੰਛੀਆਂ ਦਾ ਝੁੰਡ

Answer: C — Colony

Quick method (≈20–40 sec)

The link is individual → group: Geese forms a group called Gaggle.

Apply it to Termites: Termites forms a group called Colony.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Geese is the starting member and Gaggle is the related member.
2. Name the exact relation: Individual → group. The factual/meaning check is: Geese forms a group called Gaggle.
3. Keep that direction for the target: Termites forms a group called Colony.
4. Substitute the options in "Termites forms a group called ___". Only Colony preserves this relation in the intended sense; Brood, Troupe, Flock do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਮੈਂਬਰ → ਸਮੂਹ ਹੈ। ਗੂਸ ਪੰਛੀ ਦੇ ਸਮੂਹ ਦਾ ਨਾਂ ਗੂਸ ਦਾ ਝੁੰਡ ਹੈ।

ਸਿਉਂਕ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਸਿਉਂਕ ਦੇ ਸਮੂਹ ਦਾ ਨਾਂ ਬਸਤੀ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਗੂਸ ਪੰਛੀ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਗੂਸ ਦਾ ਝੁੰਡ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਮੈਂਬਰ → ਸਮੂਹ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਗੂਸ ਪੰਛੀ ਦੇ ਸਮੂਹ ਦਾ ਨਾਂ ਗੂਸ ਦਾ ਝੁੰਡ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਸਿਉਂਕ ਦੇ ਸਮੂਹ ਦਾ ਨਾਂ ਬਸਤੀ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਬਸਤੀ ਠੀਕ ਹੈ; ਇਕੱਠੇ ਚੂਚੇ, ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੀ ਟੋਲੀ, ਭੇਡਾਂ/ਪੰਛੀਆਂ ਦਾ ਝੁੰਡ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

SSC CHSL pattern (original practice)

ਪੇਪਰ ਦੇ ਢੰਗ ਦਾ ਸਵਾਲ · SSC CHSL pattern (original practice)

7.8 **Army : Soldier :: Crew : ?**

ਫੌਜ : ਸਿਪਾਹੀ :: ਜਹਾਜ਼ ਦਾ ਅਮਲਾ : ?

A) Player
ਖਿਡਾਰੀ

B) Sailor
ਮਲਾਹ

C) Musician
ਸੰਗੀਤਕਾਰ

D) Teacher
ਅਧਿਆਪਕ

Answer: B — Sailor

Quick method (≈20–40 sec)

The link is group → member: Army is a group containing Soldier.

Apply it to Crew: Crew is a group containing Sailor.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Army is the starting member and Soldier is the related member.
2. Name the exact relation: Group → member. The factual/meaning check is: Army is a group containing Soldier.
3. Keep that direction for the target: Crew is a group containing Sailor.
4. Substitute the options in "Crew is a group containing ___". Only Sailor preserves this relation in the intended sense; Player, Musician, Teacher do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਸਮੂਹ → ਮੈਂਬਰ ਹੈ। ਫੌਜ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਸਿਪਾਹੀ ਹੈ।

ਜਹਾਜ਼ ਦਾ ਅਮਲਾ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਜਹਾਜ਼ ਦਾ ਅਮਲਾ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਮਲਾਹ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਫੌਜ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਸਿਪਾਹੀ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਸਮੂਹ → ਮੈਂਬਰ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਫੌਜ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਸਿਪਾਹੀ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਜਹਾਜ਼ ਦਾ ਅਮਲਾ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਮਲਾਹ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਮਲਾਹ ਠੀਕ ਹੈ; ਖਿਡਾਰੀ, ਸੰਗੀਤਕਾਰ, ਅਧਿਆਪਕ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

7. Common mistakes ਆਮ ਗਲਤੀਆਂ

COMMON MISTAKES · ਆਮ ਗਲਤੀਆਂ

1. Using hive as the collective noun for bees.
   ਮਧੂਮੱਖੀਆਂ ਦਾ ਸਮੂਹ hive ਕਹਿ ਦੇਣਾ।
2. Mixing group → member and member → group.
   ਸਮੂਹ → ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਮੈਂਬਰ → ਸਮੂਹ ਰਲਾ ਦੇਣਾ।

8. Exam tip ਪੇਪਰ ਲਈ ਸੁਝਾਅ

EXAM TIP · ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸੁਝਾਅ

A standard vocabulary relation. Spend 15–25 seconds; options such as hive or stable can often be eliminated as homes.

ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦਾ ਆਮ ਸੰਬੰਧ ਹੈ। 15–25 ਸਕਿੰਟ ਲਵੋ; hive ਜਾਂ stable ਵਰਗੇ ਘਰ ਵਾਲੇ options ਕੱਟੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

TYPE 8 Study, specialists, books and sports

ਅਧਿਐਨ, ਮਾਹਿਰ, ਕਿਤਾਬਾਂ ਅਤੇ ਖੇਡਾਂ

1. What is it? ਇਹ ਕੀ ਹੈ?

Botany studies plants; tennis is played on a court. These pairs depend on a known fact and an exact category. A scientist, a subject and an instrument are not interchangeable.

Botany ਵਿੱਚ ਪੌਦੇ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ; tennis ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਖੇਡੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਜੋੜੇ ਜਾਣੇ ਤੱਥ ਅਤੇ ਸਹੀ ਕਿਸਮ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹਨ। ਵਿਗਿਆਨੀ, ਵਿਸ਼ਾ ਅਤੇ ਯੰਤਰ ਇੱਕੋ ਚੀਜ਼ ਨਹੀਂ।

2. Recognise it in the exam ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਪਛਾਣੀਏ?

Look for study names ending in -logy, specialist names, famous books, sports, venues or equipment. The ending is a clue, not proof of the answer.

-logy ਵਾਲੇ ਵਿਸ਼ੇ, ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ, ਮਸ਼ਹੂਰ ਕਿਤਾਬਾਂ, ਖੇਡਾਂ, ਮੈਦਾਨ ਜਾਂ ਸਾਮਾਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅੰਤ ਇਸ਼ਾਰਾ ਹੈ, ਜਵਾਬ ਦਾ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ।

3. Build the concept from zero ਮੁੱਢ ਤੋਂ ਸਮਝੋ

KEY IDEA · ਮੁੱਖ ਗੱਲ

First identify the factual slot: subject studies object; specialist studies field; author wrote work; sport uses equipment; sport is played at venue. Ornithology is the study of birds, whereas entomology is the study of insects. A racket is equipment and a court is a venue.

ਪਹਿਲਾਂ ਤੱਥ ਦੀ ਥਾਂ ਪਛਾਣੋ: ਵਿਸ਼ਾ ਕਿਸ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਦਾ, ਮਾਹਿਰ ਕਿਸ ਖੇਤਰ ਦਾ, ਲੇਖਕ ਨੇ ਕਿਹੜੀ ਰਚਨਾ ਲਿਖੀ, ਖੇਡ ਦਾ ਸਾਮਾਨ ਜਾਂ ਮੈਦਾਨ ਕੀ ਹੈ। Ornithology ਪੰਛੀਆਂ ਅਤੇ entomology ਕੀੜਿਆਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਹੈ। Racket ਸਾਮਾਨ ਹੈ ਅਤੇ court ਥਾਂ ਹੈ।

Clue / link · ਇਸ਼ਾਰਾ / ਸੰਬੰਧ	Small worked model · ਛੋਟਾ ਮਾਡਲ
Study → object ਵਿਸ਼ਾ → ਵਸਤੂ	Geology → Earth ਭੂ-ਵਿਗਿਆਨ → ਧਰਤੀ
Author → work ਲੇਖਕ → ਰਚਨਾ	Premchand → Godaan ਪ੍ਰੇਮਚੰਦ → ਗੋਦਾਨ
Sport → venue ਖੇਡ → ਥਾਂ	Boxing → Ring ਮੁੱਕੇਬਾਜ਼ੀ → ਮੁੱਕੇਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਰਿੰਗ

4. Standard method ਹਰ ਵਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਦਮ

1. Label the reference as study/object, author/work or sport/venue/equipment.
   ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਾ/ਵਸਤੂ, ਲੇਖਕ/ਰਚਨਾ ਜਾਂ ਖੇਡ/ਥਾਂ/ਸਾਮਾਨ ਕਹੋ।
2. Recall the fact for C from the same category.
   C ਲਈ ਉਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਤੱਥ ਯਾਦ ਕਰੋ।
3. Check order and exclude merely associated facts.
   ਕ੍ਰਮ ਵੇਖੋ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹੋਰ ਤੱਥ ਕੱਟੋ।

5. One-minute shortcut / fastest method ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਦਾ shortcut / ਸਭ ਤੋਂ ਤੇਜ਼ ਤਰੀਕਾ

SHORTCUT · ਸ਼ਾਰਟਕੱਟ

Recall in small clusters: botany–plants, zoology–animals, ornithology–birds, entomology–insects.
ਛੋਟੇ ਗਰੁੱਪ ਯਾਦ ਕਰੋ: botany–ਪੌਦੇ, zoology–ਜਾਨਵਰ, ornithology–ਪੰਛੀ, entomology–ਕੀੜੇ।

Why it works: Related clusters reduce the number of separate facts you must retrieve.
ਕਿਉਂ ਚੱਲਦਾ ਹੈ: ਗਰੁੱਪ ਨਾਲ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤੱਥ ਯਾਦ ਤੋਂ ਕੱਢਣੇ ਸੌਖੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

When it does not work: Word endings cannot reliably reveal every branch of study or author. Learn and check the fact.
ਕਦੋਂ ਨਹੀਂ ਚੱਲਦਾ: ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅੰਤ ਤੋਂ ਹਰ ਵਿਸ਼ਾ ਜਾਂ ਲੇਖਕ ਨਹੀਂ ਲੱਭਦਾ। ਤੱਥ ਸਿੱਖੋ ਅਤੇ ਪੱਕਾ ਕਰੋ।

6. Graded solved examples ਸੌਖੇ ਤੋਂ ਔਖੇ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਸਵਾਲ

Easy
ਸੌਖਾ

8.1 Botany : Plants :: Zoology : ?
ਬਨਸਪਤੀ ਵਿਗਿਆਨ : ਪੌਦੇ :: ਜੀਵ ਵਿਗਿਆਨ : ?

A) Insects
ਕੀੜੇ

B) Rocks
ਚੱਟਾਨਾਂ

C) Stars
ਤਾਰੇ

D) Animals
ਜਾਨਵਰ

Answer: D — Animals

Quick method (≈20–40 sec)

The link is study → subject matter: Botany studies Plants.

Apply it to Zoology: Zoology studies Animals.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Botany is the starting member and Plants is the related member.
2. Name the exact relation: Study → subject matter. The factual/meaning check is: Botany studies Plants.
3. Keep that direction for the target: Zoology studies Animals.
4. Substitute the options in "Zoology studies ___". Only Animals preserves this relation in the intended sense; Insects, Rocks, Stars do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਅਧਿਐਨ → ਵਸਤੂ ਹੈ। ਬਨਸਪਤੀ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਪੌਦੇ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਜੀਵ ਵਿਗਿਆਨ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਜੀਵ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਜਾਨਵਰ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਬਨਸਪਤੀ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਪੌਦੇ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਅਧਿਐਨ → ਵਸਤੂ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਬਨਸਪਤੀ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਪੌਦੇ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਜੀਵ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਜਾਨਵਰ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਜਾਨਵਰ ਠੀਕ ਹੈ; ਕੀੜੇ, ਚੱਟਾਨਾਂ, ਤਾਰੇ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

Easy

ਸੌਖਾ

8.2 Entomology : Insects :: Ornithology : ?

ਕੀਟ ਵਿਗਿਆਨ : ਕੀੜੇ :: ਪੰਛੀ ਵਿਗਿਆਨ : ?

A) Fish
ਮੱਛੀਆਂ

B) Plants
ਪੌਦੇ

C) Reptiles
ਸੱਪ ਆਦਿ ਰੀਂਗਣ ਵਾਲੇ ਜੀਵ

D) Birds
ਪੰਛੀ

Answer: D — Birds

Quick method (≈20–40 sec)

The link is study → subject matter: Entomology studies Insects.

Apply it to Ornithology: Ornithology studies Birds.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Entomology is the starting member and Insects is the related member.
2. Name the exact relation: Study → subject matter. The factual/meaning check is: Entomology studies Insects.
3. Keep that direction for the target: Ornithology studies Birds.
4. Substitute the options in "Ornithology studies ___". Only Birds preserves this relation in the intended sense; Fish, Plants, Reptiles do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਅਧਿਐਨ → ਵਸਤੂ ਹੈ। ਕੀਟ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕੀੜੇ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਪੰਛੀ ਵਿਗਿਆਨ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਪੰਛੀ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਪੰਛੀ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਕੀਟ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਕੀੜੇ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਅਧਿਐਨ → ਵਸਤੂ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਕੀਟ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕੀੜੇ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਪੰਛੀ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਪੰਛੀ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਪੰਛੀ ਠੀਕ ਹੈ; ਮੱਛੀਆਂ, ਪੌਦੇ, ਸੱਪ ਆਦਿ ਰੀਂਗਣ ਵਾਲੇ ਜੀਵ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

Medium

ਦਰਮਿਆਨਾ

8.3 **Tennis : Court :: Boxing : ?**

ਟੈਨਿਸ : ਅਦਾਲਤ :: ਮੁੱਕੇਬਾਜ਼ੀ : ?

A) Ring
ਮੁੱਕੇਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਰਿੰਗ

B) Pool
ਤੈਰਨ ਦਾ ਤਲਾਬ

C) Track
ਦੌੜ ਦਾ ਟਰੈਕ

D) Pitch
ਪਿੱਚ

Answer: A — Ring

Quick method (≈20–40 sec)

The link is sport → venue: Tennis is played at a Court.

Apply it to Boxing: Boxing is played at a Ring.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Tennis is the starting member and Court is the related member.
2. Name the exact relation: Sport → venue. The factual/meaning check is: Tennis is played at a Court.
3. Keep that direction for the target: Boxing is played at a Ring.
4. Substitute the options in “Boxing is played at a ___”. Only Ring preserves this relation in the intended sense; Pool, Track, Pitch do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਖੇਡ → ਥਾਂ ਹੈ। ਟੈਨਿਸ ਦੀ ਥਾਂ ਅਦਾਲਤ ਹੈ।

ਮੁੱਕੇਬਾਜ਼ੀ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਮੁੱਕੇਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਥਾਂ ਮੁੱਕੇਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਰਿੰਗ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਟੈਨਿਸ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਅਦਾਲਤ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਖੇਡ → ਥਾਂ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਟੈਨਿਸ ਦੀ ਥਾਂ ਅਦਾਲਤ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਮੁੱਕੇਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਥਾਂ ਮੁੱਕੇਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਰਿੰਗ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਮੁੱਕੇਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਰਿੰਗ ਠੀਕ ਹੈ; ਤੈਰਨ ਦਾ ਤਲਾਬ, ਦੌੜ ਦਾ ਟਰੈਕ, ਪਿੱਚ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

Medium

ਦਰਮਿਆਨਾ

8.4 **Geology : Earth :: Astronomy : ?**

ਭੂ-ਵਿਗਿਆਨ : ਧਰਤੀ :: ਖਗੋਲ ਵਿਗਿਆਨ : ?

A) Cells
ਕੋਸ਼ਿਕਾਵਾਂ

B) Celestial bodies
ਆਕਾਸ਼ੀ ਪਿੰਡ

C) Diseases
ਬਿਮਾਰੀਆਂ

D) Insects
ਕੀੜੇ

Answer: B — Celestial bodies

Quick method (≈20–40 sec)

The link is study → subject matter: Geology studies Earth.

Apply it to Astronomy: Astronomy studies Celestial bodies.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Geology is the starting member and Earth is the related member.
2. Name the exact relation: Study → subject matter. The factual/meaning check is: Geology studies Earth.
3. Keep that direction for the target: Astronomy studies Celestial bodies.
4. Substitute the options in "Astronomy studies ___". Only Celestial bodies preserves this relation in the intended sense; Cells, Diseases, Insects do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਅਧਿਐਨ → ਵਸਤੂ ਹੈ। ਭੂ-ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਧਰਤੀ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਖਗੋਲ ਵਿਗਿਆਨ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਖਗੋਲ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆਕਾਸ਼ੀ ਪਿੰਡ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਭੂ-ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਧਰਤੀ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਅਧਿਐਨ → ਵਸਤੂ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਭੂ-ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਧਰਤੀ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਖਗੋਲ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆਕਾਸ਼ੀ ਪਿੰਡ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਆਕਾਸ਼ੀ ਪਿੰਡ ਠੀਕ ਹੈ; ਕੋਸ਼ਿਕਾਵਾਂ, ਬਿਮਾਰੀਆਂ, ਕੀੜੇ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

Medium

ਦਰਮਿਆਨਾ

8.5 **Swimming : Pool :: Cricket : ?**

ਤੈਰਾਕੀ : ਤੈਰਨ ਦਾ ਤਲਾਬ :: ਕ੍ਰਿਕਟ : ?

A) Pitch
ਪਿੱਚ

B) Ring
ਮੁੱਕੇਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਰਿੰਗ

C) Court
ਅਦਾਲਤ

D) Hive
ਛੱਤਾ

Answer: A — Pitch

Quick method (≈20–40 sec)

The link is sport → venue: Swimming is played at a Pool.

Apply it to Cricket: Cricket is played at a Pitch.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Swimming is the starting member and Pool is the related member.
2. Name the exact relation: Sport → venue. The factual/meaning check is: Swimming is played at a Pool.
3. Keep that direction for the target: Cricket is played at a Pitch.
4. Substitute the options in "Cricket is played at a ___". Only Pitch preserves this relation in the intended sense; Ring, Court, Hive do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਖੇਡ → ਥਾਂ ਹੈ। ਤੈਰਾਕੀ ਦੀ ਥਾਂ ਤੈਰਨ ਦਾ ਤਲਾਬ ਹੈ।

ਕ੍ਰਿਕਟ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਕ੍ਰਿਕਟ ਦੀ ਥਾਂ ਪਿੱਚ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਤੈਰਾਕੀ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਤੈਰਨ ਦਾ ਤਲਾਬ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਖੇਡ → ਥਾਂ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਤੈਰਾਕੀ ਦੀ ਥਾਂ ਤੈਰਨ ਦਾ ਤਲਾਬ ਹੈ।

3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਕ੍ਰਿਕਟ ਦੀ ਥਾਂ ਪਿੱਚ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਪਿੱਚ ਠੀਕ ਹੈ; ਮੁੱਕੇਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਰਿੰਗ, ਅਦਾਲਤ, ਛੱਤਾ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

Hard

ਔਖਾ

8.6 **Tennis : Racket :: Cricket : ?**

ਟੈਨਿਸ : ਰੈਕੇਟ :: ਕ੍ਰਿਕਟ : ?

A) Pool
ਤੈਰਨ ਦਾ ਤਲਾਬ

B) Bat
ਬੱਲਾ

C) Cue
ਬਿਲੀਅਰਡ ਦਾ ਡੰਡਾ

D) Needle
ਸੂਈ

Answer: B — Bat

Quick method (≈20–40 sec)

The link is sport → equipment: Tennis uses the equipment Racket.

Apply it to Cricket: Cricket uses the equipment Bat.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Tennis is the starting member and Racket is the related member.
2. Name the exact relation: Sport → equipment. The factual/meaning check is: Tennis uses the equipment Racket.
3. Keep that direction for the target: Cricket uses the equipment Bat.
4. Substitute the options in “Cricket uses the equipment ___”. Only Bat preserves this relation in the intended sense; Pool, Cue, Needle do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਖੇਡ → ਸਾਮਾਨ ਹੈ। ਟੈਨਿਸ ਵਿੱਚ ਰੈਕੇਟ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕ੍ਰਿਕਟ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਕ੍ਰਿਕਟ ਵਿੱਚ ਬੱਲਾ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਟੈਨਿਸ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਰੈਕੇਟ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਖੇਡ → ਸਾਮਾਨ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਟੈਨਿਸ ਵਿੱਚ ਰੈਕੇਟ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਕ੍ਰਿਕਟ ਵਿੱਚ ਬੱਲਾ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਬੱਲਾ ਠੀਕ ਹੈ; ਤੈਰਨ ਦਾ ਤਲਾਬ, ਬਿਲੀਅਰਡ ਦਾ ਡੰਡਾ, ਸੂਈ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

Hard

ਔਖਾ

8.7 **Premchand : Godaan :: Shakespeare : ?**

ਪ੍ਰੇਮਚੰਦ : ਗੋਦਾਨ :: ਸ਼ੇਕਸਪੀਅਰ : ?

A) Gitanjali
ਗੀਤਾਂਜਲੀ

B) Gora
ਗੋਰਾ

C) Malgudi Days
ਮਾਲਗੁਡੀ ਡੇਜ਼

D) Hamlet
ਹੈਮਲੈੱਟ

Answer: D — Hamlet

Quick method (≈20–40 sec)

The link is author → work: Premchand wrote Godaan.

Apply it to Shakespeare: Shakespeare wrote Hamlet.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Premchand is the starting member and Godaan is the related member.
2. Name the exact relation: Author → work. The factual/meaning check is: Premchand wrote Godaan.
3. Keep that direction for the target: Shakespeare wrote Hamlet.
4. Substitute the options in "Shakespeare wrote ___". Only Hamlet preserves this relation in the intended sense; Gitanjali, Gora, Malgudi Days do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਲੇਖਕ → ਰਚਨਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੇਮਚੰਦ ਨੇ ਗੋਦਾਨ ਲਿਖੀ ਹੈ।

ਸ਼ੇਕਸਪੀਅਰ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਸ਼ੇਕਸਪੀਅਰ ਨੇ ਹੈਮਲੈੱਟ ਲਿਖੀ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਪ੍ਰੇਮਚੰਦ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਗੋਦਾਨ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਲੇਖਕ → ਰਚਨਾ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਪ੍ਰੇਮਚੰਦ ਨੇ ਗੋਦਾਨ ਲਿਖੀ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਸ਼ੇਕਸਪੀਅਰ ਨੇ ਹੈਮਲੈੱਟ ਲਿਖੀ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਹੈਮਲੈੱਟ ਠੀਕ ਹੈ; ਗੀਤਾਂਜਲੀ, ਗੋਰਾ, ਮਾਲਗੁਡੀ ਡੇਜ਼ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

SSC CHSL pattern (original practice)

ਪੇਪਰ ਦੇ ਢੰਗ ਦਾ ਸਵਾਲ · SSC CHSL pattern (original practice)

8.8 **Seismology : Earthquakes :: Ichthyology : ?**

ਭੂਚਾਲ ਵਿਗਿਆਨ : ਭੂਚਾਲ :: ਮੱਛੀ ਵਿਗਿਆਨ : ?

A) Birds
ਪੰਛੀ

B) Weather
ਮੌਸਮ

C) Fish
ਮੱਛੀਆਂ

D) Rocks
ਚੱਟਾਨਾਂ

Answer: C — Fish

Quick method (≈20–40 sec)

The link is study → subject matter: Seismology studies Earthquakes.

Apply it to Ichthyology: Ichthyology studies Fish.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Seismology is the starting member and Earthquakes is the related member.
2. Name the exact relation: Study → subject matter. The factual/meaning check is: Seismology studies Earthquakes.
3. Keep that direction for the target: Ichthyology studies Fish.
4. Substitute the options in "Ichthyology studies ___". Only Fish preserves this relation in the intended sense; Birds, Weather, Rocks do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਅਧਿਐਨ → ਵਸਤੂ ਹੈ। ਭੂਚਾਲ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਭੂਚਾਲ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਮੱਛੀ ਵਿਗਿਆਨ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਮੱਛੀ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਮੱਛੀਆਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਭੂਚਾਲ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਭੂਚਾਲ ਹੈ।

2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਅਧਿਐਨ → ਵਸਤੂ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਭੂਚਾਲ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਭੂਚਾਲ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਮੱਛੀ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਮੱਛੀਆਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਮੱਛੀਆਂ ਠੀਕ ਹੈ; ਪੰਛੀ, ਮੌਸਮ, ਚੱਟਾਨਾਂ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

7. Common mistakes ਆਮ ਗਲਤੀਆਂ

COMMON MISTAKES · ਆਮ ਗਲਤੀਆਂ

1. Choosing an instrument when the first pair is study → object.
   ਪਹਿਲਾ ਜੋੜਾ ਵਿਸ਼ਾ → ਵਸਤੂ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਯੰਤਰ ਚੁਣ ਲੈਣਾ।
2. Matching a sports venue with sports equipment.
   ਖੇਡ ਦੀ ਥਾਂ ਨਾਲ ਖੇਡ ਦਾ ਸਾਮਾਨ ਮਿਲਾ ਦੇਣਾ।

8. Exam tip ਪੇਪਰ ਲਈ ਸੁਝਾਅ

EXAM TIP · ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸੁਝਾਅ

Useful for factual verbal questions in SSC/Railway/state preparation. Aim for 20–30 seconds; if recall fails, eliminate wrong categories first.

SSC/Railway/ਰਾਜ ਭਰਤੀ ਦੀ ਤੱਥਾਂ ਵਾਲੀ ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੈ। 20–30 ਸਕਿੰਟ ਲਵੋ; ਤੱਥ ਯਾਦ ਨਾ ਆਵੇ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗਲਤ ਕਿਸਮ ਦੇ options ਕੱਟੋ।

TYPE 9 Country, capital, currency and location

ਦੇਸ਼, ਰਾਜਧਾਨੀ, ਮੁਦਰਾ ਅਤੇ ਥਾਂ

1. What is it? ਇਹ ਕੀ ਹੈ?

India has New Delhi as its capital and uses the Indian rupee. These are two different factual links. A state can also be paired with its capital.

ਭਾਰਤ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਦਰਾ ਭਾਰਤੀ ਰੁਪਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਦੋ ਵੱਖ ਤੱਥ ਹਨ। ਰਾਜ ਦਾ ਜੋੜਾ ਉਸਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਨਾਲ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

2. Recognise it in the exam ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਪਛਾਣੀਏ?

The pair contains countries, states, capitals, currencies or landmarks. Some options may be large cities that are not capitals.

ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼, ਰਾਜ, ਰਾਜਧਾਨੀ, ਮੁਦਰਾ ਜਾਂ ਮਸ਼ਹੂਰ ਥਾਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਵੱਡੇ ਸ਼ਹਿਰ options ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਰਾਜਧਾਨੀ ਨਹੀਂ ਹਨ।

3. Build the concept from zero ਮੁੱਢ ਤੋਂ ਸਮਝੋ

KEY IDEA · ਮੁੱਖ ਗੱਲ

Capital is a government seat, not automatically the largest city. Currency is money, not a city. Preserve country → capital versus capital → country. Use present-day facts unless the question explicitly names a historical period. Portugal, Spain and the Netherlands use the euro; peseta and guilder are historical names.

ਰਾਜਧਾਨੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮੁੱਖ ਥਾਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸ਼ਹਿਰ ਹੋਵੇ। ਮੁਦਰਾ ਪੈਸਾ ਹੈ, ਸ਼ਹਿਰ ਨਹੀਂ। ਦੇਸ਼ → ਰਾਜਧਾਨੀ ਅਤੇ ਰਾਜਧਾਨੀ → ਦੇਸ਼ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਰੱਖੋ। ਸਵਾਲ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਮਾਂ ਨਾ ਦੱਸੇ ਤਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਤੱਥ ਲਵੋ। ਪੁਰਤਗਾਲ, ਸਪੇਨ ਅਤੇ ਨੀਦਰਲੈਂਡਜ਼ ਵਿੱਚ euro ਹੈ; peseta ਅਤੇ guilder ਪੁਰਾਣੇ ਨਾਂ ਹਨ।

Clue / link · ਇਸ਼ਾਰਾ / ਸੰਬੰਧ	Small worked model · ਛੋਟਾ ਮਾਡਲ
Country → capital ਦੇਸ਼ → ਰਾਜਧਾਨੀ	Bhutan → Thimphu ਭੂਟਾਨ → ਥਿੰਫੂ
State → capital ਰਾਜ → ਰਾਜਧਾਨੀ	Gujarat → Gandhinagar ਗੁਜਰਾਤ → ਗਾਂਧੀਨਗਰ
Country → currency ਦੇਸ਼ → ਮੁਦਰਾ	Thailand → Baht ਥਾਈਲੈਂਡ → ਬਾਤ

4. Standard method ਹਰ ਵਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਦਮ

1. Name the relationship without using the particular country names.
   ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸੰਬੰਧ ਦਾ ਨਾਂ ਦਿਓ।
2. Decide whether current or historical information is requested.
   ਵੇਖੋ ਮੌਜੂਦਾ ਜਾਂ ਇਤਿਹਾਸਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪੁੱਛੀ ਹੈ।
3. Recall C's matching capital/currency/location and recheck direction.
   C ਦੀ ਢੁਕਵੀਂ ਰਾਜਧਾਨੀ/ਮੁਦਰਾ/ਥਾਂ ਯਾਦ ਕਰਕੇ ਦਿਸ਼ਾ ਮੁੜ ਵੇਖੋ।

5. One-minute shortcut / fastest method ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਦਾ shortcut / ਸਭ ਤੋਂ ਤੇਜ਼ ਤਰੀਕਾ

SHORTCUT · ਸ਼ਾਰਟਕੱਟ

Group facts regionally and read the category before recalling a name.

ਇਲਾਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਤੱਥ ਯਾਦ ਕਰੋ ਅਤੇ ਨਾਂ ਯਾਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸਮ ਪੜ੍ਹੋ।

Why it works: Category filtering prevents a familiar city from defeating a correct currency.

ਕਿਉਂ ਚੱਲਦਾ ਹੈ: ਕਿਸਮ ਛਾਂਟਣ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਸ਼ਹਿਰ ਸਹੀ ਮੁਦਰਾ ਦੀ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਚੁਣਿਆ ਜਾਂਦਾ।

When it does not work: There is no dependable calculation shortcut for an unknown capital or currency.

ਕਦੋਂ ਨਹੀਂ ਚੱਲਦਾ: ਅਣਜਾਣ ਰਾਜਧਾਨੀ ਜਾਂ ਮੁਦਰਾ ਲਈ ਗਿਣਤੀ ਵਾਲਾ ਭਰੋਸੇਯੋਗ shortcut ਨਹੀਂ ਹੈ।

6. Graded solved examples ਸੌਖੇ ਤੋਂ ਔਖੇ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਸਵਾਲ

Easy

ਸੌਖਾ

9.1 India : New Delhi :: Bangladesh : ?

ਭਾਰਤ : ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ :: ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ : ?

A) Thimphu
ਥਿੰਫੂ

B) Colombo
ਕੋਲੰਬੋ

C) Dhaka
ਢਾਕਾ

D) Kathmandu
ਕਾਠਮੰਡੂ

Answer: C — Dhaka

Quick method (≈20–40 sec)

The link is place → capital: India has the capital New Delhi.

Apply it to Bangladesh: Bangladesh has the capital Dhaka.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: India is the starting member and New Delhi is the related member.
2. Name the exact relation: Place → capital. The factual/meaning check is: India has the capital New Delhi.
3. Keep that direction for the target: Bangladesh has the capital Dhaka.
4. Substitute the options in "Bangladesh has the capital ___". Only Dhaka preserves this relation in the intended sense; Thimphu, Colombo, Kathmandu do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਦੇਸ਼/ਰਾਜ → ਰਾਜਧਾਨੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਹੈ।

ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਢਾਕਾ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਦੇਸ਼/ਰਾਜ → ਰਾਜਧਾਨੀ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਭਾਰਤ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਢਾਕਾ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਢਾਕਾ ਠੀਕ ਹੈ; ਥਿੰਫੂ, ਕੋਲੰਬੋ, ਕਾਠਮੰਡੂ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

Easy

ਸੌਖਾ

9.2 Punjab : Chandigarh :: Gujarat : ?

ਪੰਜਾਬ : ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ :: ਗੁਜਰਾਤ : ?

A) Surat
ਸੂਰਤ

B) Gandhinagar
ਗਾਂਧੀਨਗਰ

C) Rajkot
ਰਾਜਕੋਟ

D) Vadodara
ਵਡੋਦਰਾ

Answer: B — Gandhinagar

Quick method (≈20–40 sec)

The link is place → capital: Punjab has the capital Chandigarh.

Apply it to Gujarat: Gujarat has the capital Gandhinagar.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Punjab is the starting member and Chandigarh is the related member.
2. Name the exact relation: Place → capital. The factual/meaning check is: Punjab has the capital Chandigarh.
3. Keep that direction for the target: Gujarat has the capital Gandhinagar.
4. Substitute the options in "Gujarat has the capital ___". Only Gandhinagar preserves this relation in the intended sense; Surat, Rajkot, Vadodara do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਦੇਸ਼/ਰਾਜ → ਰਾਜਧਾਨੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਹੈ।

ਗੁਜਰਾਤ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਗੁਜਰਾਤ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਗਾਂਧੀਨਗਰ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਦੇਸ਼/ਰਾਜ → ਰਾਜਧਾਨੀ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਹੈ।

3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਗੁਜਰਾਤ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਗਾਂਧੀਨਗਰ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਗਾਂਧੀਨਗਰ ਠੀਕ ਹੈ; ਸੂਰਤ, ਰਾਜਕੋਟ, ਵਡੋਦਰਾ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

Medium

ਦਰਮਿਆਨਾ

9.3 **India : Rupee :: Thailand : ?**

ਭਾਰਤ : ਰੁਪਇਆ :: ਥਾਈਲੈਂਡ : ?

A) Yen
ਯੇਨ

B) Taka
ਟਕਾ

C) Baht
ਬਾਤ

D) Euro
ਯੂਰੋ

Answer: C — Baht

Quick method (≈20–40 sec)

The link is country → currency: India uses the currency Rupee.

Apply it to Thailand: Thailand uses the currency Baht.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: India is the starting member and Rupee is the related member.
2. Name the exact relation: Country → currency. The factual/meaning check is: India uses the currency Rupee.
3. Keep that direction for the target: Thailand uses the currency Baht.
4. Substitute the options in “Thailand uses the currency ___”. Only Baht preserves this relation in the intended sense; Yen, Taka, Euro do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਦੇਸ਼ → ਮੁਦਰਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਮੁਦਰਾ ਰੁਪਇਆ ਹੈ।

ਥਾਈਲੈਂਡ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਥਾਈਲੈਂਡ ਦੀ ਮੁਦਰਾ ਬਾਤ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਰੁਪਇਆ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਦੇਸ਼ → ਮੁਦਰਾ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਭਾਰਤ ਦੀ ਮੁਦਰਾ ਰੁਪਇਆ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਥਾਈਲੈਂਡ ਦੀ ਮੁਦਰਾ ਬਾਤ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਬਾਤ ਠੀਕ ਹੈ; ਯੇਨ, ਟਕਾ, ਯੂਰੋ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

Medium

ਦਰਮਿਆਨਾ

9.4 **Bhutan : Thimphu :: Nepal : ?**

ਭੂਟਾਨ : ਥਿੰਫੂ :: ਨੇਪਾਲ : ?

A) Dhaka
ਢਾਕਾ

B) Kabul
ਕਾਬੁਲ

C) Kathmandu
ਕਾਠਮੰਡੂ

D) Male
ਮਾਲੇ

Answer: C — Kathmandu

Quick method (≈20–40 sec)

The link is place → capital: Bhutan has the capital Thimphu.

Apply it to Nepal: Nepal has the capital Kathmandu.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Bhutan is the starting member and Thimphu is the related member.
2. Name the exact relation: Place → capital. The factual/meaning check is: Bhutan has the capital Thimphu.
3. Keep that direction for the target: Nepal has the capital Kathmandu.
4. Substitute the options in "Nepal has the capital ___". Only Kathmandu preserves this relation in the intended sense; Dhaka, Kabul, Male do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਦੇਸ਼/ਰਾਜ → ਰਾਜਧਾਨੀ ਹੈ। ਭੂਟਾਨ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਥਿੰਫੂ ਹੈ।

ਨੇਪਾਲ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਨੇਪਾਲ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਕਾਠਮੰਡੂ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਭੂਟਾਨ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਥਿੰਫੂ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਦੇਸ਼/ਰਾਜ → ਰਾਜਧਾਨੀ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਭੂਟਾਨ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਥਿੰਫੂ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਨੇਪਾਲ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਕਾਠਮੰਡੂ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਕਾਠਮੰਡੂ ਠੀਕ ਹੈ; ਢਾਕਾ, ਕਾਬੁਲ, ਮਾਲੇ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

Medium

ਦਰਮਿਆਨਾ

9.5 China : Yuan :: Iraq : ?

ਚੀਨ : ਯੁਆਨ :: ਇਰਾਕ : ?

A) Won
ਵੋਨ

B) Baht
ਬਾਤ

C) Rupee
ਰੁਪਇਆ

D) Dinar
ਦੀਨਾਰ

Answer: D — Dinar

Quick method (≈20–40 sec)

The link is country → currency: China uses the currency Yuan.

Apply it to Iraq: Iraq uses the currency Dinar.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: China is the starting member and Yuan is the related member.
2. Name the exact relation: Country → currency. The factual/meaning check is: China uses the currency Yuan.
3. Keep that direction for the target: Iraq uses the currency Dinar.
4. Substitute the options in "Iraq uses the currency ___". Only Dinar preserves this relation in the intended sense; Won, Baht, Rupee do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਦੇਸ਼ → ਮੁਦਰਾ ਹੈ। ਚੀਨ ਦੀ ਮੁਦਰਾ ਯੁਆਨ ਹੈ।

ਇਰਾਕ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਇਰਾਕ ਦੀ ਮੁਦਰਾ ਦੀਨਾਰ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਚੀਨ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਯੁਆਨ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਦੇਸ਼ → ਮੁਦਰਾ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਚੀਨ ਦੀ ਮੁਦਰਾ ਯੁਆਨ ਹੈ।

3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਇਰਾਕ ਦੀ ਮੁਦਰਾ ਦੀਨਾਰ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਦੀਨਾਰ ਠੀਕ ਹੈ; ਵੋਨ, ਬਾਤ, ਰੁਪਇਆ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

Hard

ਔਖਾ

9.6 **Portugal : Lisbon :: Spain : ?**

ਪੁਰਤਗਾਲ : ਲਿਸਬਨ :: ਸਪੇਨ : ?

A) Madrid
ਮੈਡਰਿਡ

B) Paris
ਪੈਰਿਸ

C) Rome
ਰੋਮ

D) Berlin
ਬਰਲਿਨ

Answer: A — Madrid

Quick method (≈20–40 sec)

The link is place → capital: Portugal has the capital Lisbon.

Apply it to Spain: Spain has the capital Madrid.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Portugal is the starting member and Lisbon is the related member.
2. Name the exact relation: Place → capital. The factual/meaning check is: Portugal has the capital Lisbon.
3. Keep that direction for the target: Spain has the capital Madrid.
4. Substitute the options in “Spain has the capital ___”. Only Madrid preserves this relation in the intended sense; Paris, Rome, Berlin do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਦੇਸ਼/ਰਾਜ → ਰਾਜਧਾਨੀ ਹੈ। ਪੁਰਤਗਾਲ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਲਿਸਬਨ ਹੈ।

ਸਪੇਨ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਸਪੇਨ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਮੈਡਰਿਡ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਪੁਰਤਗਾਲ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਲਿਸਬਨ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਦੇਸ਼/ਰਾਜ → ਰਾਜਧਾਨੀ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਪੁਰਤਗਾਲ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਲਿਸਬਨ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਸਪੇਨ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਮੈਡਰਿਡ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਮੈਡਰਿਡ ਠੀਕ ਹੈ; ਪੈਰਿਸ, ਰੋਮ, ਬਰਲਿਨ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

Hard

ਔਖਾ

9.7 **Portugal : Euro :: Netherlands : ?**

ਪੁਰਤਗਾਲ : ਯੂਰੋ :: ਨੀਦਰਲੈਂਡਜ਼ : ?

A) Dollar
ਡਾਲਰ

B) Pound
ਪੌਂਡ

C) Dinar
ਦੀਨਾਰ

D) Euro
ਯੂਰੋ

Answer: D — Euro

Quick method (≈20–40 sec)

The link is country → currency: Portugal uses the currency Euro.

Apply it to Netherlands: Netherlands uses the currency Euro.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Portugal is the starting member and Euro is the related member.
2. Name the exact relation: Country → currency. The factual/meaning check is: Portugal uses the currency Euro.
3. Keep that direction for the target: Netherlands uses the currency Euro.
4. Substitute the options in "Netherlands uses the currency ___". Only Euro preserves this relation in the intended sense; Dollar, Pound, Dinar do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਦੇਸ਼ → ਮੁਦਰਾ ਹੈ। ਪੁਰਤਗਾਲ ਦੀ ਮੁਦਰਾ ਯੂਰੋ ਹੈ।

ਨੀਦਰਲੈਂਡਜ਼ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਨੀਦਰਲੈਂਡਜ਼ ਦੀ ਮੁਦਰਾ ਯੂਰੋ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਪੁਰਤਗਾਲ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਯੂਰੋ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਦੇਸ਼ → ਮੁਦਰਾ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਪੁਰਤਗਾਲ ਦੀ ਮੁਦਰਾ ਯੂਰੋ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਨੀਦਰਲੈਂਡਜ਼ ਦੀ ਮੁਦਰਾ ਯੂਰੋ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਯੂਰੋ ਠੀਕ ਹੈ; ਡਾਲਰ, ਪੌਂਡ, ਦੀਨਾਰ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

RRB NTPC pattern (original practice)

ਪੇਪਰ ਦੇ ਢੰਗ ਦਾ ਸਵਾਲ · RRB NTPC pattern (original practice)

9.8 **Agra : Taj Mahal :: Amritsar : ?**

ਆਗਰਾ : ਤਾਜ ਮਹਲ :: ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ : ?

A) Golden Temple
ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ

B) Red Fort
ਲਾਲ ਕਿਲ੍ਹਾ

C) Gateway of India
ਗੇਟਵੇ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ

D) Charminar
ਚਾਰਮਿਨਾਰ

Answer: A — Golden Temple

Quick method (≈20–40 sec)

The link is city → landmark: Agra is the city containing Taj Mahal.

Apply it to Amritsar: Amritsar is the city containing Golden Temple.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Agra is the starting member and Taj Mahal is the related member.
2. Name the exact relation: City → landmark. The factual/meaning check is: Agra is the city containing Taj Mahal.
3. Keep that direction for the target: Amritsar is the city containing Golden Temple.
4. Substitute the options in "Amritsar is the city containing ___". Only Golden Temple preserves this relation in the intended sense; Red Fort, Gateway of India, Charminar do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਸ਼ਹਿਰ → ਮਸ਼ਹੂਰ ਥਾਂ ਹੈ। ਆਗਰਾ ਵਿੱਚ ਤਾਜ ਮਹਲ ਹੈ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਆਗਰਾ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਤਾਜ ਮਹਲ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਸ਼ਹਿਰ → ਮਸ਼ਹੂਰ ਥਾਂ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਆਗਰਾ ਵਿੱਚ ਤਾਜ ਮਹਲ ਹੈ।

3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਠੀਕ ਹੈ; ਲਾਲ ਕਿਲ੍ਹਾ, ਗੇਟਵੇ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ, ਚਾਰਮਿਨਾਰ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

7. Common mistakes ਆਮ ਗਲਤੀਆਂ

COMMON MISTAKES · ਆਮ ਗਲਤੀਆਂ

1. Choosing Mumbai as India's capital because it is a major city.
   ਵੱਡਾ ਸ਼ਹਿਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਮੁੰਬਈ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਚੁਣ ਲੈਣਾ।
2. Using an old currency without a historical date.
   ਇਤਿਹਾਸਕ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪੁਰਾਣੀ ਮੁਦਰਾ ਚੁਣ ਲੈਣਾ।

8. Exam tip ਪੇਪਰ ਲਈ ਸੁਝਾਅ

EXAM TIP · ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸੁਝਾਅ

Factual analogy practice overlaps general awareness. Aim for 15–25 seconds; classify every option as city, country or currency before guessing.

ਇਸ ਕਿਸਮ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਆਮ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾਲ ਵੀ ਜੁੜਦਾ ਹੈ। 15–25 ਸਕਿੰਟ ਲਵੋ; ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ਹਿਰ, ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਮੁਦਰਾ ਵੱਖ ਕਰੋ।

TYPE 10 Instrument and measurement

ਯੰਤਰ ਅਤੇ ਮਾਪੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਚੀਜ਼

1. What is it? ਇਹ ਕੀ ਹੈ?

A thermometer measures temperature, while a barometer measures atmospheric pressure. The first word names a device; the second tells what that device measures or records.

Thermometer ਤਾਪਮਾਨ ਅਤੇ barometer ਹਵਾ ਦਾ ਦਬਾਅ ਮਾਪਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ ਸ਼ਬਦ ਯੰਤਰ ਹੈ; ਦੂਜਾ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੀ ਮਾਪਦਾ ਜਾਂ ਦਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ।

2. Recognise it in the exam ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਪਛਾਣੀਏ?

Device names often end in -meter or -graph. Options contain quantities, units and phenomena. Do not decide from the ending alone.

ਯੰਤਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਅਕਸਰ -meter ਜਾਂ -graph ਨਾਲ ਮੁੱਕਦੇ ਹਨ। Options ਵਿੱਚ ਮਾਤਰਾਵਾਂ, ਇਕਾਈਆਂ ਅਤੇ ਘਟਨਾਵਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਿਰਫ਼ ਅੰਤ ਵੇਖ ਕੇ ਫ਼ੈਸਲਾ ਨਾ ਕਰੋ।

3. Build the concept from zero ਮੁੱਢ ਤੋਂ ਸਮਝੋ

KEY IDEA · ਮੁੱਖ ਗੱਲ

An instrument is the device; a quantity is what is measured; a unit expresses its value. Ammeter → electric current → ampere. A seismograph records ground motion associated with earthquakes; it does not directly report an earthquake's magnitude merely by being a seismograph. An odometer records distance, not speed.

ਯੰਤਰ ਸਾਧਨ ਹੈ; ਮਾਤਰਾ ਮਾਪੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ; ਇਕਾਈ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਕੀਮਤ ਲਿਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। Ammeter → ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਕਰੰਟ → ampere। Seismograph ਭੂਚਾਲ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਧਰਤੀ ਦੀ ਹਿਲਜੁਲ ਦਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਇਸ ਨੂੰ ਸਿੱਧਾ magnitude ਮਾਪਣ ਵਾਲਾ ਨਾ ਕਹੋ। Odometer ਦੂਰੀ ਦਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਗਤੀ ਨਹੀਂ।

Clue / link · ਇਸ਼ਾਰਾ / ਸੰਬੰਧ	Small worked model · ਛੋਟਾ ਮਾਡਲ
Device ਯੰਤਰ	Thermometer ਥਰਮਾਮੀਟਰ
Quantity ਮਾਤਰਾ	Temperature ਤਾਪਮਾਨ
SI unit SI ਇਕਾਈ	Kelvin ਕੈਲਵਿਨ

4. Standard method ਹਰ ਵਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਦਮ

1. Identify the instrument and say its actual function.
   ਯੰਤਰ ਪਛਾਣ ਕੇ ਉਸਦਾ ਅਸਲੀ ਕੰਮ ਦੱਸੋ।
2. Decide whether the second member is a quantity or recorded phenomenon.
   ਵੇਖੋ ਦੂਜਾ ਮੈਂਬਰ ਮਾਤਰਾ ਹੈ ਜਾਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਘਟਨਾ।
3. Match the new device with the same category; reject units.
   ਨਵੇਂ ਯੰਤਰ ਲਈ ਉਹੀ ਕਿਸਮ ਚੁਣੋ; ਇਕਾਈਆਂ ਕੱਟੋ।

5. One-minute shortcut / fastest method ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਦਾ shortcut / ਸਭ ਤੋਂ ਤੇਜ਼ ਤਰੀਕਾ

SHORTCUT · ਸ਼ਾਰਟਕੱਟ

Mentally complete: “This device measures/records ___”.
ਮਨ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਕਰੋ: ਇਹ ਯੰਤਰ ___ ਮਾਪਦਾ/ਦਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ।

Why it works: The verb separates a device’s function from its unit.
ਕਿਉਂ ਚੱਲਦਾ ਹੈ: ਕਿਰਿਆ ਨਾਲ ਯੰਤਰ ਦਾ ਕੰਮ ਉਸਦੀ ਇਕਾਈ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

When it does not work: The name alone may mislead: a hydrometer and a hygrometer measure different things.
ਕਦੋਂ ਨਹੀਂ ਚੱਲਦਾ: ਨਾਂ ਧੋਖਾ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ: hydrometer ਅਤੇ hygrometer ਵੱਖ ਚੀਜ਼ਾਂ ਮਾਪਦੇ ਹਨ।

6. Graded solved examples ਸੌਖੇ ਤੋਂ ਔਖੇ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਸਵਾਲ

Easy
ਸੌਖਾ

10.1 Thermometer : Temperature :: Hygrometer : ?
ਥਰਮਾਮੀਟਰ : ਤਾਪਮਾਨ :: ਹਾਈਗ੍ਰੋਮੀਟਰ : ?

A) Pressure
ਦਬਾਅ

B) Humidity
ਨਮੀ

C) Distance
ਦੂਰੀ

D) Electric current
ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਕਰੰਟ

Answer: B — Humidity

Quick method (≈20–40 sec)

The link is instrument → measured quantity: Thermometer measures or records Temperature.

Apply it to Hygrometer: Hygrometer measures or records Humidity.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Thermometer is the starting member and Temperature is the related member.
2. Name the exact relation: Instrument → measured quantity. The factual/meaning check is: Thermometer measures or records Temperature.
3. Keep that direction for the target: Hygrometer measures or records Humidity.
4. Substitute the options in "Hygrometer measures or records ___". Only Humidity preserves this relation in the intended sense; Pressure, Distance, Electric current do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਯੰਤਰ → ਮਾਤਰਾ ਹੈ। ਥਰਮਾਮੀਟਰ, ਤਾਪਮਾਨ ਮਾਪਦਾ ਜਾਂ ਦਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਹਾਈਗ੍ਰੋਮੀਟਰ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਹਾਈਗ੍ਰੋਮੀਟਰ, ਨਮੀ ਮਾਪਦਾ ਜਾਂ ਦਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਥਰਮਾਮੀਟਰ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਤਾਪਮਾਨ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਯੰਤਰ → ਮਾਤਰਾ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਥਰਮਾਮੀਟਰ, ਤਾਪਮਾਨ ਮਾਪਦਾ ਜਾਂ ਦਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਹਾਈਗ੍ਰੋਮੀਟਰ, ਨਮੀ ਮਾਪਦਾ ਜਾਂ ਦਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਨਮੀ ਠੀਕ ਹੈ; ਦਬਾਅ, ਦੂਰੀ, ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਕਰੰਟ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

Easy

ਸੌਖਾ

10.2 **Barometer : Pressure :: Ammeter : ?**

ਬੈਰੋਮੀਟਰ : ਦਬਾਅ :: ਐਮੀਟਰ : ?

A) Wind speed
ਹਵਾ ਦੀ ਗਤੀ

B) Heat
ਗਰਮੀ

C) Mass
ਪੁੰਜ

D) Electric current
ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਕਰੰਟ

Answer: D — Electric current

Quick method (≈20–40 sec)

The link is instrument → measured quantity: Barometer measures or records Pressure.

Apply it to Ammeter: Ammeter measures or records Electric current.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Barometer is the starting member and Pressure is the related member.
2. Name the exact relation: Instrument → measured quantity. The factual/meaning check is: Barometer measures or records Pressure.
3. Keep that direction for the target: Ammeter measures or records Electric current.
4. Substitute the options in "Ammeter measures or records ___". Only Electric current preserves this relation in the intended sense; Wind speed, Heat, Mass do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਯੰਤਰ → ਮਾਤਰਾ ਹੈ। ਬੈਰੋਮੀਟਰ, ਦਬਾਅ ਮਾਪਦਾ ਜਾਂ ਦਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਐਮੀਟਰ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਐਮੀਟਰ, ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਕਰੰਟ ਮਾਪਦਾ ਜਾਂ ਦਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਬੈਰੋਮੀਟਰ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਦਬਾਅ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਯੰਤਰ → ਮਾਤਰਾ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਬੈਰੋਮੀਟਰ, ਦਬਾਅ ਮਾਪਦਾ ਜਾਂ ਦਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਐਮੀਟਰ, ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਕਰੰਟ ਮਾਪਦਾ ਜਾਂ ਦਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਕਰੰਟ ਠੀਕ ਹੈ; ਹਵਾ ਦੀ ਗਤੀ, ਗਰਮੀ, ਪੁੰਜ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

Medium

ਦਰਮਿਆਨਾ

10.3 **Odometer : Distance :: Speedometer : ?**

ਓਡੋਮੀਟਰ : ਦੂਰੀ :: ਸਪੀਡੋਮੀਟਰ : ?

A) Time
ਸਮਾਂ

B) Speed
ਗਤੀ

C) Fuel
ਬਾਲਣ

D) Weight
ਭਾਰ

Answer: B — Speed

Quick method (≈20–40 sec)

The link is instrument → measured quantity: Odometer measures or records Distance.

Apply it to Speedometer: Speedometer measures or records Speed.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Odometer is the starting member and Distance is the related member.
2. Name the exact relation: Instrument → measured quantity. The factual/meaning check is: Odometer measures or records Distance.
3. Keep that direction for the target: Speedometer measures or records Speed.
4. Substitute the options in “Speedometer measures or records ___”. Only Speed preserves this relation in the intended sense; Time, Fuel, Weight do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਯੰਤਰ → ਮਾਤਰਾ ਹੈ। ਓਡੋਮੀਟਰ, ਦੂਰੀ ਮਾਪਦਾ ਜਾਂ ਦਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਸਪੀਡੋਮੀਟਰ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਸਪੀਡੋਮੀਟਰ, ਗਤੀ ਮਾਪਦਾ ਜਾਂ ਦਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਓਡੋਮੀਟਰ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਦੂਰੀ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਯੰਤਰ → ਮਾਤਰਾ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਓਡੋਮੀਟਰ, ਦੂਰੀ ਮਾਪਦਾ ਜਾਂ ਦਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਸਪੀਡੋਮੀਟਰ, ਗਤੀ ਮਾਪਦਾ ਜਾਂ ਦਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਗਤੀ ਠੀਕ ਹੈ; ਸਮਾਂ, ਬਾਲਣ, ਭਾਰ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

Medium

ਦਰਮਿਆਨਾ

10.4 **Seismograph : Ground vibrations :: Anemometer : ?**

ਸੀਸਮੋਗ੍ਰਾਫ : ਧਰਤੀ ਦੀਆਂ ਕੰਪਨਾਂ :: ਐਨੀਮੋਮੀਟਰ : ?

A) Rainfall
ਮੀਂਹ ਦੀ ਮਾਤਰਾ

B) Humidity
ਨਮੀ

C) Wind speed
ਹਵਾ ਦੀ ਗਤੀ

D) Pressure
ਦਬਾਅ

Answer: C — Wind speed

Quick method (≈20–40 sec)

The link is instrument → measured quantity: Seismograph measures or records Ground vibrations.

Apply it to Anemometer: Anemometer measures or records Wind speed.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Seismograph is the starting member and Ground vibrations is the related member.
2. Name the exact relation: Instrument → measured quantity. The factual/meaning check is: Seismograph measures or records Ground vibrations.
3. Keep that direction for the target: Anemometer measures or records Wind speed.
4. Substitute the options in "Anemometer measures or records ___". Only Wind speed preserves this relation in the intended sense; Rainfall, Humidity, Pressure do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਯੰਤਰ → ਮਾਤਰਾ ਹੈ। ਸੀਸਮੋਗ੍ਰਾਫ, ਧਰਤੀ ਦੀਆਂ ਕੰਪਨਾਂ ਮਾਪਦਾ ਜਾਂ ਦਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਐਨੀਮੋਮੀਟਰ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਐਨੀਮੋਮੀਟਰ, ਹਵਾ ਦੀ ਗਤੀ ਮਾਪਦਾ ਜਾਂ ਦਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਸੀਸਮੋਗ੍ਰਾਫ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਧਰਤੀ ਦੀਆਂ ਕੰਪਨਾਂ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਯੰਤਰ → ਮਾਤਰਾ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਸੀਸਮੋਗ੍ਰਾਫ, ਧਰਤੀ ਦੀਆਂ ਕੰਪਨਾਂ ਮਾਪਦਾ ਜਾਂ ਦਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਐਨੀਮੋਮੀਟਰ, ਹਵਾ ਦੀ ਗਤੀ ਮਾਪਦਾ ਜਾਂ ਦਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਹਵਾ ਦੀ ਗਤੀ ਠੀਕ ਹੈ; ਮੀਂਹ ਦੀ ਮਾਤਰਾ, ਨਮੀ, ਦਬਾਅ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

Medium

ਦਰਮਿਆਨਾ

10.5 **Sphygmomanometer : Blood pressure :: Screw gauge : ?**

ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਯੰਤਰ : ਖ਼ੂਨ ਦਾ ਦਬਾਅ :: ਸਕ੍ਰੂ ਗੇਜ : ?

A) Small thickness/diameter
ਛੋਟੀ ਮੋਟਾਈ/ਵਿਆਸ

B) Electric current
ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਕਰੰਟ

C) Temperature
ਤਾਪਮਾਨ

D) Sound
ਆਵਾਜ਼

Answer: A — Small thickness/diameter

Quick method (≈20–40 sec)

The link is instrument → measured quantity: Sphygmomanometer measures or records Blood pressure.

Apply it to Screw gauge: Screw gauge measures or records Small thickness/diameter.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Sphygmomanometer is the starting member and Blood pressure is the related member.
2. Name the exact relation: Instrument → measured quantity. The factual/meaning check is: Sphygmomanometer measures or records Blood pressure.
3. Keep that direction for the target: Screw gauge measures or records Small thickness/diameter.
4. Substitute the options in "Screw gauge measures or records ___". Only Small thickness/diameter preserves this relation in the intended sense; Electric current, Temperature, Sound do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਯੰਤਰ → ਮਾਤਰਾ ਹੈ। ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਯੰਤਰ, ਖੂਨ ਦਾ ਦਬਾਅ ਮਾਪਦਾ ਜਾਂ ਦਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਸਕ੍ਰੂ ਗੇਜ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਸਕ੍ਰੂ ਗੇਜ, ਛੋਟੀ ਮੋਟਾਈ/ਵਿਆਸ ਮਾਪਦਾ ਜਾਂ ਦਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਯੰਤਰ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਖੂਨ ਦਾ ਦਬਾਅ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਯੰਤਰ → ਮਾਤਰਾ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਯੰਤਰ, ਖੂਨ ਦਾ ਦਬਾਅ ਮਾਪਦਾ ਜਾਂ ਦਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਸਕ੍ਰੂ ਗੇਜ, ਛੋਟੀ ਮੋਟਾਈ/ਵਿਆਸ ਮਾਪਦਾ ਜਾਂ ਦਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਛੋਟੀ ਮੋਟਾਈ/ਵਿਆਸ ਠੀਕ ਹੈ; ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਕਰੰਟ, ਤਾਪਮਾਨ, ਆਵਾਜ਼ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

Hard

ਔਖਾ

10.6 Hydrometer : Relative density of liquids :: Lactometer : ?

ਹਾਈਡ੍ਰੋਮੀਟਰ : ਤਰਲਾਂ ਦੀ relative density :: ਲੈਕਟੋਮੀਟਰ : ?

A) Milk temperature
ਦੁੱਧ ਦਾ ਤਾਪਮਾਨ

B) Milk volume
ਦੁੱਧ ਦਾ ਆਇਤਨ

C) Humidity
ਨਮੀ

D) Relative density of milk
ਦੁੱਧ ਦੀ relative density

Answer: D — Relative density of milk

Quick method (≈20–40 sec)

The link is instrument → measured quantity: Hydrometer measures or records Relative density of liquids.

Apply it to Lactometer: Lactometer measures or records Relative density of milk.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Hydrometer is the starting member and Relative density of liquids is the related member.
2. Name the exact relation: Instrument → measured quantity. The factual/meaning check is: Hydrometer measures or records Relative density of liquids.
3. Keep that direction for the target: Lactometer measures or records Relative density of milk.
4. Substitute the options in "Lactometer measures or records ___". Only Relative density of milk preserves this relation in the intended sense; Milk temperature, Milk volume, Humidity do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਯੰਤਰ → ਮਾਤਰਾ ਹੈ। ਹਾਈਡ੍ਰੋਮੀਟਰ, ਤਰਲਾਂ ਦੀ relative density ਮਾਪਦਾ ਜਾਂ ਦਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਲੈਕਟੋਮੀਟਰ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਲੈਕਟੋਮੀਟਰ, ਦੁੱਧ ਦੀ relative density ਮਾਪਦਾ ਜਾਂ ਦਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਹਾਈਡ੍ਰੋਮੀਟਰ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਤਰਲਾਂ ਦੀ relative density ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਯੰਤਰ → ਮਾਤਰਾ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਹਾਈਡ੍ਰੋਮੀਟਰ, ਤਰਲਾਂ ਦੀ relative density ਮਾਪਦਾ ਜਾਂ ਦਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ।

3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਲੈਕਟੋਮੀਟਰ, ਦੁੱਧ ਦੀ relative density ਮਾਪਦਾ ਜਾਂ ਦਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਦੁੱਧ ਦੀ relative density ਠੀਕ ਹੈ; ਦੁੱਧ ਦਾ ਤਾਪਮਾਨ, ਦੁੱਧ ਦਾ ਆਇਤਨ, ਨਮੀ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

Hard

ਔਖਾ

10.7 **Rain gauge : Rainfall :: Barometer : ?**

ਰੇਨ ਗੇਜ : ਮੀਂਹ ਦੀ ਮਾਤਰਾ :: ਬੈਰੋਮੀਟਰ : ?

A) Wind speed
ਹਵਾ ਦੀ ਗਤੀ

B) Distance
ਦੂਰੀ

C) Mass
ਪੁੰਜ

D) Pressure
ਦਬਾਅ

Answer: D — Pressure

Quick method (≈20–40 sec)

The link is instrument → measured quantity: Rain gauge measures or records Rainfall.

Apply it to Barometer: Barometer measures or records Pressure.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Rain gauge is the starting member and Rainfall is the related member.
2. Name the exact relation: Instrument → measured quantity. The factual/meaning check is: Rain gauge measures or records Rainfall.
3. Keep that direction for the target: Barometer measures or records Pressure.
4. Substitute the options in “Barometer measures or records ___”. Only Pressure preserves this relation in the intended sense; Wind speed, Distance, Mass do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਯੰਤਰ → ਮਾਤਰਾ ਹੈ। ਰੇਨ ਗੇਜ, ਮੀਂਹ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਮਾਪਦਾ ਜਾਂ ਦਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਬੈਰੋਮੀਟਰ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਬੈਰੋਮੀਟਰ, ਦਬਾਅ ਮਾਪਦਾ ਜਾਂ ਦਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਰੇਨ ਗੇਜ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਮੀਂਹ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਯੰਤਰ → ਮਾਤਰਾ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਰੇਨ ਗੇਜ, ਮੀਂਹ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਮਾਪਦਾ ਜਾਂ ਦਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਬੈਰੋਮੀਟਰ, ਦਬਾਅ ਮਾਪਦਾ ਜਾਂ ਦਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਦਬਾਅ ਠੀਕ ਹੈ; ਹਵਾ ਦੀ ਗਤੀ, ਦੂਰੀ, ਪੁੰਜ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

SSC CHSL pattern (original practice)

ਪੇਪਰ ਦੇ ਢੰਗ ਦਾ ਸਵਾਲ · SSC CHSL pattern (original practice)

10.8 Ammeter : Electric current :: Voltmeter : ?

ਐਮੀਟਰ : ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਕਰੰਟ :: ਵੋਲਟਮੀਟਰ : ?

A) Resistance
ਰੋਧ

B) Power
ਸ਼ਕਤੀ

C) Potential difference
ਵਿਭਵ ਅੰਤਰ

D) Energy
ਊਰਜਾ

Answer: C — Potential difference

Quick method (≈20–40 sec)

The link is instrument → measured quantity: Ammeter measures or records Electric current.

Apply it to Voltmeter: Voltmeter measures or records Potential difference.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Ammeter is the starting member and Electric current is the related member.
2. Name the exact relation: Instrument → measured quantity. The factual/meaning check is: Ammeter measures or records Electric current.
3. Keep that direction for the target: Voltmeter measures or records Potential difference.
4. Substitute the options in "Voltmeter measures or records ___". Only Potential difference preserves this relation in the intended sense; Resistance, Power, Energy do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਯੰਤਰ → ਮਾਤਰਾ ਹੈ। ਐਮੀਟਰ, ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਕਰੰਟ ਮਾਪਦਾ ਜਾਂ ਦਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਵੋਲਟਮੀਟਰ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਵੋਲਟਮੀਟਰ, ਵਿਭਵ ਅੰਤਰ ਮਾਪਦਾ ਜਾਂ ਦਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਐਮੀਟਰ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਕਰੰਟ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਯੰਤਰ → ਮਾਤਰਾ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਐਮੀਟਰ, ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਕਰੰਟ ਮਾਪਦਾ ਜਾਂ ਦਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਵੋਲਟਮੀਟਰ, ਵਿਭਵ ਅੰਤਰ ਮਾਪਦਾ ਜਾਂ ਦਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਵਿਭਵ ਅੰਤਰ ਠੀਕ ਹੈ; ਰੋਧ, ਸ਼ਕਤੀ, ਊਰਜਾ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

7. Common mistakes ਆਮ ਗਲਤੀਆਂ

COMMON MISTAKES · ਆਮ ਗਲਤੀਆਂ

1. Confusing hygrometer (humidity) and hydrometer (relative density of liquids).
   Hygrometer (ਨਮੀ) ਅਤੇ hydrometer (ਤਰਲ ਦੀ relative density) ਰਲਾ ਦੇਣਾ।
2. Selecting ampere when electric current is required.
   ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਕਰੰਟ ਚਾਹੀਦਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ampere ਚੁਣ ਲੈਣਾ।

8. Exam tip ਪੇਪਰ ਲਈ ਸੁਝਾਅ

EXAM TIP · ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸੁਝਾਅ

A standard science-linked word relation. Spend 20–30 seconds; eliminate units such as joule or pascal when a quantity is needed.

ਵਿਗਿਆਨ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਆਮ ਸ਼ਬਦੀ ਸੰਬੰਧ ਹੈ। 20–30 ਸਕਿੰਟ ਲਵੋ; ਮਾਤਰਾ ਚਾਹੀਦੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ joule ਜਾਂ pascal ਵਰਗੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਕੱਟੋ।

TYPE 11 Quantity and unit

ਮਾਤਰਾ ਅਤੇ ਇਕਾਈ

1. What is it? ਇਹ ਕੀ ਹੈ?

Length is measured in metres and mass in kilograms. A unit is the agreed size used to state a measurement: 5 metres means five units of length.

ਲੰਬਾਈ metre ਅਤੇ ਪੁੰਜ kilogram ਵਿੱਚ ਮਾਪਦੇ ਹਾਂ। ਇਕਾਈ ਮਾਪ ਲਿਖਣ ਦਾ ਮੰਨਿਆ ਹੋਇਆ ਪੈਮਾਨਾ ਹੈ: 5 metre ਦਾ ਮਤਲਬ ਲੰਬਾਈ ਦੀਆਂ ਪੰਜ ਇਕਾਈਆਂ ਹੈ।

2. Recognise it in the exam ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਪਛਾਣੀਏ?

One word is a physical quantity, the other a unit. A reverse question may put the unit first. Watch for the word SI.

ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਭੌਤਿਕ ਮਾਤਰਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਇਕਾਈ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਲਟ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਇਕਾਈ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। SI ਸ਼ਬਦ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵੇਖੋ।

3. Build the concept from zero ਮੁੱਢ ਤੋਂ ਸਮਝੋ

KEY IDEA · ਮੁੱਖ ਗੱਲ

The SI base units include metre, kilogram, second, ampere, kelvin, mole and candela. Derived units include newton for force and joule for energy. Area's SI unit is square metre; hectare is a non-SI unit accepted for use with SI. Conductance uses siemens; mho is an older equivalent name. Litre is accepted with SI, while cubic metre is the coherent SI volume unit.

SI ਦੀਆਂ ਮੁੱਢਲੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ metre, kilogram, second, ampere, kelvin, mole ਅਤੇ candela ਹਨ। ਬਲ ਲਈ newton ਅਤੇ ਊਰਜਾ ਲਈ joule ਬਣੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਹਨ। ਖੇਤਰਫਲ ਦੀ SI ਇਕਾਈ square metre ਹੈ; hectare SI ਨਾਲ ਵਰਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ non-SI ਇਕਾਈ ਹੈ। Conductance ਲਈ siemens ਹੈ; mho ਪੁਰਾਣਾ ਬਰਾਬਰ ਨਾਂ ਹੈ। Litre SI ਨਾਲ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ ਪਰ coherent SI ਆਇਤਨ ਇਕਾਈ cubic metre ਹੈ।

Clue / link · ਇਸ਼ਾਰਾ / ਸੰਬੰਧ	Small worked model · ਛੋਟਾ ਮਾਡਲ
Force ਬਲ	Newton ਨਿਊਟਨ
Power ਸ਼ਕਤੀ	Watt ਵਾਟ
Conductance ਚਾਲਕਤਾ	Siemens; older name mho ਸੀਮੈਂਸ; ਪੁਰਾਣਾ ਨਾਂ mho

4. Standard method ਹਰ ਵਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਦਮ

1. Mark which member is quantity and which is unit.
   ਮਾਤਰਾ ਅਤੇ ਇਕਾਈ ਪਛਾਣੋ।
2. Check whether SI, a common unit or a historical term is requested.
   ਵੇਖੋ SI, ਆਮ ਇਕਾਈ ਜਾਂ ਪੁਰਾਣਾ ਨਾਂ ਪੁੱਛਿਆ ਹੈ।
3. Apply the same direction and verify the quantity belongs to that unit.
   ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ ਲਗਾਓ ਅਤੇ ਇਕਾਈ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਪੱਕੀ ਕਰੋ।

5. One-minute shortcut / fastest method ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਦਾ shortcut / ਸਭ ਤੋਂ ਤੇਜ਼ ਤਰੀਕਾ

SHORTCUT · ਸ਼ਾਰਟਕੱਟ

Learn linked chains: force–newton, energy–joule, power–watt, pressure–pascal.

ਜੋੜੇ ਯਾਦ ਕਰੋ: ਬਲ–newton, ਊਰਜਾ–joule, ਸ਼ਕਤੀ–watt, ਦਬਾਅ–pascal।

Why it works: Direct pair recall avoids re-deriving dimensions during an analogy question.

ਕਿਉਂ ਚੱਲਦਾ ਹੈ: ਸਿੱਧਾ ਜੋੜਾ ਯਾਦ ਹੋਣ ਨਾਲ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਇਕਾਈ ਮੁੜ ਬਣਾਉਣੀ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ।

When it does not work: A quantity can have several units; SI wording and the model pair determine which one is required.

ਕਦੋਂ ਨਹੀਂ ਚੱਲਦਾ: ਮਾਤਰਾ ਦੀਆਂ ਕਈ ਇਕਾਈਆਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ; SI ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾ ਜੋੜਾ ਵੇਖਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

6. Graded solved examples ਸੌਖੇ ਤੋਂ ਔਖੇ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਸਵਾਲ

Easy

ਸੌਖਾ

11.1 **Force : Newton :: Pressure : ?**

ਬਲ : ਨਿਊਟਨ :: ਦਬਾਅ : ?

A) Pascal
ਪਾਸਕਲ

B) Joule
ਜੂਲ

C) Watt
ਵਾਟ

D) Metre
ਮੀਟਰ

Answer: A — Pascal

Quick method (≈20–40 sec)

The link is quantity → si unit: Force has the SI unit Newton.

Apply it to Pressure: Pressure has the SI unit Pascal.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Force is the starting member and Newton is the related member.
2. Name the exact relation: Quantity → SI unit. The factual/meaning check is: Force has the SI unit Newton.
3. Keep that direction for the target: Pressure has the SI unit Pascal.
4. Substitute the options in “Pressure has the SI unit ___”. Only Pascal preserves this relation in the intended sense; Joule, Watt, Metre do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਮਾਤਰਾ → SI ਇਕਾਈ ਹੈ। ਬਲ ਦੀ SI ਇਕਾਈ ਨਿਊਟਨ ਹੈ।

ਦਬਾਅ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਦਬਾਅ ਦੀ SI ਇਕਾਈ ਪਾਸਕਲ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਬਲ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਨਿਊਟਨ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਮਾਤਰਾ → SI ਇਕਾਈ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਬਲ ਦੀ SI ਇਕਾਈ ਨਿਊਟਨ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਦਬਾਅ ਦੀ SI ਇਕਾਈ ਪਾਸਕਲ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਪਾਸਕਲ ਠੀਕ ਹੈ; ਜੂਲ, ਵਾਟ, ਮੀਟਰ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

Easy

ਸੌਖਾ

11.2 **Energy : Joule :: Power : ?**

ਊਰਜਾ : ਜੂਲ :: ਸ਼ਕਤੀ : ?

A) Volt
ਵੋਲਟ

B) Ohm
ਓਮ

C) Kelvin
ਕੈਲਵਿਨ

D) Watt
ਵਾਟ

Answer: D — Watt

Quick method (≈20–40 sec)

The link is quantity → si unit: Energy has the SI unit Joule.

Apply it to Power: Power has the SI unit Watt.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Energy is the starting member and Joule is the related member.
2. Name the exact relation: Quantity → SI unit. The factual/meaning check is: Energy has the SI unit Joule.
3. Keep that direction for the target: Power has the SI unit Watt.
4. Substitute the options in "Power has the SI unit ___". Only Watt preserves this relation in the intended sense; Volt, Ohm, Kelvin do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਮਾਤਰਾ → SI ਇਕਾਈ ਹੈ। ਊਰਜਾ ਦੀ SI ਇਕਾਈ ਜੂਲ ਹੈ।

ਸ਼ਕਤੀ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ SI ਇਕਾਈ ਵਾਟ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਊਰਜਾ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਜੂਲ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਮਾਤਰਾ → SI ਇਕਾਈ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਊਰਜਾ ਦੀ SI ਇਕਾਈ ਜੂਲ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ SI ਇਕਾਈ ਵਾਟ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਵਾਟ ਠੀਕ ਹੈ; ਵੋਲਟ, ਓਮ, ਕੈਲਵਿਨ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

Medium

ਦਰਮਿਆਨਾ

11.3 **Length : Metre :: Mass : ?**

ਲੰਬਾਈ : ਮੀਟਰ :: ਪੁੰਜ : ?

A) Second
ਸਕਿੰਟ

B) Kilogram
ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ

C) Ampere
ਐਂਪੀਅਰ

D) Mole
ਮੋਲ

Answer: B — Kilogram

Quick method (≈20–40 sec)

The link is quantity → si unit: Length has the SI unit Metre.

Apply it to Mass: Mass has the SI unit Kilogram.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Length is the starting member and Metre is the related member.
2. Name the exact relation: Quantity → SI unit. The factual/meaning check is: Length has the SI unit Metre.
3. Keep that direction for the target: Mass has the SI unit Kilogram.
4. Substitute the options in "Mass has the SI unit ___". Only Kilogram preserves this relation in the intended sense; Second, Ampere, Mole do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਮਾਤਰਾ → SI ਇਕਾਈ ਹੈ। ਲੰਬਾਈ ਦੀ SI ਇਕਾਈ ਮੀਟਰ ਹੈ।

ਪੁੰਜ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਪੁੰਜ ਦੀ SI ਇਕਾਈ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਲੰਬਾਈ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਮੀਟਰ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਮਾਤਰਾ → SI ਇਕਾਈ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਲੰਬਾਈ ਦੀ SI ਇਕਾਈ ਮੀਟਰ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਪੁੰਜ ਦੀ SI ਇਕਾਈ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਠੀਕ ਹੈ; ਸਕਿੰਟ, ਐਂਪੀਅਰ, ਮੋਲ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

Medium

ਦਰਮਿਆਨਾ

11.4 **Frequency : Hertz :: Resistance : ?**

ਆਵ੍ਰਿਤੀ : ਹਰਟਜ਼ :: ਰੋਧ : ?

A) Volt
ਵੋਲਟ

B) Ohm
ਓਮ

C) Watt
ਵਾਟ

D) Pascal
ਪਾਸਕਲ

Answer: B — Ohm

Quick method (≈20–40 sec)

The link is quantity → si unit: Frequency has the SI unit Hertz.

Apply it to Resistance: Resistance has the SI unit Ohm.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Frequency is the starting member and Hertz is the related member.
2. Name the exact relation: Quantity → SI unit. The factual/meaning check is: Frequency has the SI unit Hertz.
3. Keep that direction for the target: Resistance has the SI unit Ohm.
4. Substitute the options in "Resistance has the SI unit ___". Only Ohm preserves this relation in the intended sense; Volt, Watt, Pascal do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਮਾਤਰਾ → SI ਇਕਾਈ ਹੈ। ਆਵ੍ਰਿਤੀ ਦੀ SI ਇਕਾਈ ਹਰਟਜ਼ ਹੈ।

ਰੋਧ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਰੋਧ ਦੀ SI ਇਕਾਈ ਓਮ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਆਵ੍ਰਿਤੀ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਹਰਟਜ਼ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਮਾਤਰਾ → SI ਇਕਾਈ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਆਵ੍ਰਿਤੀ ਦੀ SI ਇਕਾਈ ਹਰਟਜ਼ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਰੋਧ ਦੀ SI ਇਕਾਈ ਓਮ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਓਮ ਠੀਕ ਹੈ; ਵੋਲਟ, ਵਾਟ, ਪਾਸਕਲ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

Medium

ਦਰਮਿਆਨਾ

11.5 **Potential difference : Volt :: Electric current : ?**

ਵਿਭਵ ਅੰਤਰ : ਵੋਲਟ :: ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਕਰੰਟ : ?

A) Ampere
ਐਂਪੀਅਰ

B) Watt
ਵਾਟ

C) Coulomb
ਕੂਲੰਬ

D) Joule
ਜੂਲ

Answer: A — Ampere

Quick method (≈20–40 sec)

The link is quantity → si unit: Potential difference has the SI unit Volt.

Apply it to Electric current: Electric current has the SI unit Ampere.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Potential difference is the starting member and Volt is the related member.
2. Name the exact relation: Quantity → SI unit. The factual/meaning check is: Potential difference has the SI unit Volt.
3. Keep that direction for the target: Electric current has the SI unit Ampere.
4. Substitute the options in “Electric current has the SI unit ___”. Only Ampere preserves this relation in the intended sense; Watt, Coulomb, Joule do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਮਾਤਰਾ → SI ਇਕਾਈ ਹੈ। ਵਿਭਵ ਅੰਤਰ ਦੀ SI ਇਕਾਈ ਵੋਲਟ ਹੈ।

ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਕਰੰਟ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਕਰੰਟ ਦੀ SI ਇਕਾਈ ਐਂਪੀਅਰ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਵਿਭਵ ਅੰਤਰ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਵੋਲਟ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਮਾਤਰਾ → SI ਇਕਾਈ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਵਿਭਵ ਅੰਤਰ ਦੀ SI ਇਕਾਈ ਵੋਲਟ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਕਰੰਟ ਦੀ SI ਇਕਾਈ ਐਂਪੀਅਰ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਐਂਪੀਅਰ ਠੀਕ ਹੈ; ਵਾਟ, ਕੂਲੰਬ, ਜੂਲ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

Hard

ਔਖਾ

11.6 **Resistance : Ohm :: Conductance : ?**

ਰੋਧ : ਓਮ :: ਚਾਲਕਤਾ : ?

A) Hertz
ਹਰਟਜ਼

B) Pascal
ਪਾਸਕਲ

C) Newton
ਨਿਊਟਨ

D) Siemens
ਸੀਮੈਂਸ

Answer: D — Siemens

Quick method (≈20–40 sec)

The link is quantity → si unit: Resistance has the SI unit Ohm.

Apply it to Conductance: Conductance has the SI unit Siemens.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Resistance is the starting member and Ohm is the related member.
2. Name the exact relation: Quantity → SI unit. The factual/meaning check is: Resistance has the SI unit Ohm.
3. Keep that direction for the target: Conductance has the SI unit Siemens.
4. Substitute the options in "Conductance has the SI unit ___". Only Siemens preserves this relation in the intended sense; Hertz, Pascal, Newton do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਮਾਤਰਾ → SI ਇਕਾਈ ਹੈ। ਰੋਧ ਦੀ SI ਇਕਾਈ ਓਮ ਹੈ।

ਚਾਲਕਤਾ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਚਾਲਕਤਾ ਦੀ SI ਇਕਾਈ ਸੀਮੈਂਸ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਰੋਧ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਓਮ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਮਾਤਰਾ → SI ਇਕਾਈ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਰੋਧ ਦੀ SI ਇਕਾਈ ਓਮ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਚਾਲਕਤਾ ਦੀ SI ਇਕਾਈ ਸੀਮੈਂਸ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਸੀਮੈਂਸ ਠੀਕ ਹੈ; ਹਰਟਜ਼, ਪਾਸਕਲ, ਨਿਊਟਨ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

Hard

ਔਖਾ

11.7 **Area : Square metre :: Volume : ?**

ਖੇਤਰਫਲ : ਵਰਗ ਮੀਟਰ :: ਆਇਤਨ : ?

A) Cubic metre
ਘਣ ਮੀਟਰ

B) Hectare
ਹੈਕਟੇਅਰ

C) Litre
ਲੀਟਰ

D) Metre
ਮੀਟਰ

Answer: A — Cubic metre

Quick method (≈20–40 sec)

The link is quantity → si unit: Area has the SI unit Square metre.

Apply it to Volume: Volume has the SI unit Cubic metre.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Area is the starting member and Square metre is the related member.
2. Name the exact relation: Quantity → SI unit. The factual/meaning check is: Area has the SI unit Square metre.
3. Keep that direction for the target: Volume has the SI unit Cubic metre.
4. Substitute the options in "Volume has the SI unit ___". Only Cubic metre preserves this relation in the intended sense; Hectare, Litre, Metre do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਮਾਤਰਾ → SI ਇਕਾਈ ਹੈ। ਖੇਤਰਫਲ ਦੀ SI ਇਕਾਈ ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਹੈ।

ਆਇਤਨ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਆਇਤਨ ਦੀ SI ਇਕਾਈ ਘਣ ਮੀਟਰ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਖੇਤਰਫਲ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਮਾਤਰਾ → SI ਇਕਾਈ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਖੇਤਰਫਲ ਦੀ SI ਇਕਾਈ ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਆਇਤਨ ਦੀ SI ਇਕਾਈ ਘਣ ਮੀਟਰ ਹੈ।

4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਘਣ ਮੀਟਰ ਠੀਕ ਹੈ; ਹੈਕਟੇਅਰ, ਲੀਟਰ, ਮੀਟਰ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

SSC CHSL pattern (original practice)

ਪੇਪਰ ਦੇ ਢੰਗ ਦਾ ਸਵਾਲ · SSC CHSL pattern (original practice)

11.8 **Kelvin : Temperature :: Candela : ?**

ਕੈਲਵਿਨ : ਤਾਪਮਾਨ :: ਕੈਂਡੇਲਾ : ?

A) Mass
ਪੁੰਜ

B) Power
ਸ਼ਕਤੀ

C) Energy
ਊਰਜਾ

D) Luminous intensity
ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਤੀਬਰਤਾ

Answer: D — Luminous intensity

Quick method (≈20–40 sec)

The link is si unit → quantity: Kelvin is the SI unit of Temperature.

Apply it to Candela: Candela is the SI unit of Luminous intensity.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Kelvin is the starting member and Temperature is the related member.
2. Name the exact relation: SI unit → quantity. The factual/meaning check is: Kelvin is the SI unit of Temperature.
3. Keep that direction for the target: Candela is the SI unit of Luminous intensity.
4. Substitute the options in "Candela is the SI unit of ___". Only Luminous intensity preserves this relation in the intended sense; Mass, Power, Energy do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ SI ਇਕਾਈ → ਮਾਤਰਾ ਹੈ। ਕੈਲਵਿਨ, ਤਾਪਮਾਨ ਦੀ SI ਇਕਾਈ ਹੈ।

ਕੈਂਡੇਲਾ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਕੈਂਡੇਲਾ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਤੀਬਰਤਾ ਦੀ SI ਇਕਾਈ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਕੈਲਵਿਨ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਤਾਪਮਾਨ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ SI ਇਕਾਈ → ਮਾਤਰਾ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਕੈਲਵਿਨ, ਤਾਪਮਾਨ ਦੀ SI ਇਕਾਈ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਕੈਂਡੇਲਾ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਤੀਬਰਤਾ ਦੀ SI ਇਕਾਈ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਤੀਬਰਤਾ ਠੀਕ ਹੈ; ਪੁੰਜ, ਸ਼ਕਤੀ, ਊਰਜਾ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

7. Common mistakes ਆਮ ਗਲਤੀਆਂ

COMMON MISTAKES · ਆਮ ਗਲਤੀਆਂ

1. Calling kilogram the SI unit of force instead of mass.
   Kilogram ਨੂੰ ਪੁੰਜ ਦੀ ਥਾਂ ਬਲ ਦੀ SI ਇਕਾਈ ਕਹਿਣਾ।
2. Calling hectare the coherent SI unit of area.
   Hectare ਨੂੰ ਖੇਤਰਫਲ ਦੀ coherent SI ਇਕਾਈ ਕਹਿਣਾ।

8. Exam tip ਪੇਪਰ ਲਈ ਸੁਝਾਅ

EXAM TIP · ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸੁਝਾਅ

Useful for science-linked factual analogies. Aim for 15–25 seconds; reject instruments when the question asks units.

ਵਿਗਿਆਨ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਤੱਥਾਂ ਵਾਲੇ ਸਵਾਲਾਂ ਲਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੈ। 15–25 ਸਕਿੰਟ ਲਵੋ; ਇਕਾਈ ਪੁੱਛੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਯੰਤਰ ਕੱਟੋ।

TYPE 12 Cause, function, degree and classification

ਕਾਰਨ, ਕੰਮ, ਤੀਬਰਤਾ ਅਤੇ ਕਿਸਮ

1. What is it? ਇਹ ਕੀ ਹੈ?

Rain can cause wet ground; a knife is used for cutting; warm is less intense than hot. These pairs connect ideas without necessarily sharing a meaning. A rose is a kind of flower, not a part of one.

ਮੀਂਹ ਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨ ਗਿੱਲੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ; ਚਾਕੂ ਕੱਟਣ ਲਈ ਹੈ; warm ਨਾਲੋਂ hot ਵੱਧ ਗਰਮ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਹਨ, ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਅਰਥ ਇੱਕੋ ਹੋਣ। ਗੁਲਾਬ ਫੁੱਲ ਦੀ ਕਿਸਮ ਹੈ, ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ।

2. Recognise it in the exam ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਪਛਾਣੀਏ?

Look for events and outcomes, objects and functions, weak/strong adjectives, stages, properties or category examples.

ਘਟਨਾ–ਨਤੀਜਾ, ਚੀਜ਼–ਕੰਮ, ਘੱਟ/ਵੱਧ ਤੀਬਰ ਗੁਣ, ਅਵਸਥਾ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਜਾਂ ਕਿਸਮ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਹੋਣਗੇ।

3. Build the concept from zero ਮੁੱਢ ਤੋਂ ਸਮਝੋ

KEY IDEA · ਮੁੱਖ ਗੱਲ

Cause → effect means one event produces an outcome; function tells the intended use. Degree keeps the quality but changes strength: warm → hot. Sequence changes stage: seed → plant. Class membership reads “A is a kind of B”. Property reads “A typically has B”. A conventional symbol can represent an idea, such as dove → peace. A cause need not always produce an effect; use the ordinary stated context.

ਕਾਰਨ → ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਘਟਨਾ ਨਾਲ ਨਤੀਜਾ ਬਣਦਾ ਹੈ; function ਚੀਜ਼ ਦਾ ਕੰਮ ਦੱਸਦਾ ਹੈ। Degree ਵਿੱਚ ਗੁਣ ਉਹੀ ਪਰ ਤੀਬਰਤਾ ਬਦਲਦੀ ਹੈ: warm → hot। ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਅਵਸਥਾ ਬਦਲਦੀ ਹੈ: ਬੀਜ → ਪੌਦਾ। ਕਿਸਮ ਵਿੱਚ A, B ਦੀ ਕਿਸਮ ਹੈ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਵਿੱਚ A ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ B ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਚਿੰਨ੍ਹ ਵਿਚਾਰ ਦੱਸ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਘੁੱਗੀ → ਸ਼ਾਂਤੀ। ਕਾਰਨ ਹਰ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ; ਆਮ ਦਿੱਤਾ ਸੰਦਰਭ ਲਵੋ।

Clue / link · ਇਸ਼ਾਰਾ / ਸੰਬੰਧ	Small worked model · ਛੋਟਾ ਮਾਡਲ
Cause → effect ਕਾਰਨ → ਪ੍ਰਭਾਵ	Friction → Heat ਰਗੜ → ਗਰਮੀ
Degree rises ਤੀਬਰਤਾ ਵਧਦੀ ਹੈ	Warm → Hot ਕੋਸਾ → ਗਰਮ
Class membership ਕਿਸਮ ਦੀ ਮੈਂਬਰੀ	Rose → Flower ਗੁਲਾਬ → ਫੁੱਲ

Clue / link · ਇਸ਼ਾਰਾ / ਸੰਬੰਧ	Small worked model · ਛੋਟਾ ਮਾਡਲ
Symbol → idea ਚਿੰਨ੍ਹ → ਭਾਵ	Dove → Peace ਘੁੱਗੀ → ਸ਼ਾਂਤੀ

4. Standard method ਹਰ ਵਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਦਮ

1. Name the narrow relation: causes, used for, stronger than, grows into, type of or symbol of.
   ਸਹੀ ਨਾਂ ਦਿਓ: ਕਾਰਨ, ਵਰਤੋਂ, ਵੱਧ ਤੀਬਰ, ਵੱਡਾ ਹੋ ਕੇ, ਕਿਸਮ ਜਾਂ ਚਿੰਨ੍ਹ।
2. Check whether intensity rises/falls or cause/effect is reversed.
   ਵੇਖੋ ਤੀਬਰਤਾ ਵਧਦੀ/ਘਟਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕਾਰਨ–ਨਤੀਜਾ ਉਲਟ ਹੈ।
3. Apply the same relation and reject mere associations.
   ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ ਲਗਾ ਕੇ ਸਿਰਫ਼ ਜੁੜੇ ਸ਼ਬਦ ਕੱਟੋ।

5. One-minute shortcut / fastest method ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਦਾ shortcut / ਸਭ ਤੋਂ ਤੇਜ਼ ਤਰੀਕਾ

SHORTCUT · ਸ਼ਾਰਟਕੱਟ

Use one precise verb and, for degree, add ↑ or ↓ mentally.

ਇੱਕ ਸਹੀ ਕਿਰਿਆ ਲਵੋ ਅਤੇ ਤੀਬਰਤਾ ਲਈ ਮਨ ਵਿੱਚ ↑ ਜਾਂ ↓ ਲਗਾਓ।

Why it works: A fixed verb and direction distinguish causation, purpose and intensity.

ਕਿਉਂ ਚੱਲਦਾ ਹੈ: ਪੱਕੀ ਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਨਾਲ ਕਾਰਨ, ਕੰਮ ਅਤੇ ਤੀਬਰਤਾ ਵੱਖ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

When it does not work: Two events occurring together do not prove that one causes the other; no universal shortcut replaces understanding.

ਕਦੋਂ ਨਹੀਂ ਚੱਲਦਾ: ਦੋ ਘਟਨਾਵਾਂ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ ਨਾਲ ਇੱਕ ਦੂਜੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਬਣਦੀ; ਸਮਝ ਦੀ ਥਾਂ ਕੋਈ ਹਰ ਵਾਰ ਚੱਲਣ ਵਾਲਾ shortcut ਨਹੀਂ।

6. Graded solved examples ਸੌਖੇ ਤੋਂ ਔਖੇ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਸਵਾਲ

Easy
ਸੌਖਾ

12.1 **Warm : Hot :: Cool : ?**

ਕੋਸਾ : ਗਰਮ :: ਠੰਢਾ ਜਿਹਾ : ?

A) Lukewarm
ਹਲਕਾ ਕੋਸਾ

B) Warm
ਕੋਸਾ

C) Boiling
ਉਬਲਦਾ

D) Freezing
ਜਮਾਉਣ ਵਾਲਾ ਠੰਢਾ

Answer: D — Freezing

Quick method (≈20–40 sec)

The link is increasing intensity: Warm increases in intensity to Hot.

Apply it to Cool: Cool increases in intensity to Freezing.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Warm is the starting member and Hot is the related member.
2. Name the exact relation: Increasing intensity. The factual/meaning check is: Warm increases in intensity to Hot.
3. Keep that direction for the target: Cool increases in intensity to Freezing.
4. Substitute the options in “Cool increases in intensity to ___”. Only Freezing preserves this relation in the intended sense; Lukewarm, Warm, Boiling do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਵਧਦੀ ਤੀਬਰਤਾ ਹੈ। ਕੋਸਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤੀਬਰ ਰੂਪ ਗਰਮ ਹੈ।

ਠੰਢਾ ਜਿਹਾ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਠੰਢਾ ਜਿਹਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤੀਬਰ ਰੂਪ ਜਮਾਉਣ ਵਾਲਾ ਠੰਢਾ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਕੋਸਾ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਗਰਮ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਵਧਦੀ ਤੀਬਰਤਾ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਕੋਸਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤੀਬਰ ਰੂਪ ਗਰਮ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਠੰਢਾ ਜਿਹਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤੀਬਰ ਰੂਪ ਜਮਾਉਣ ਵਾਲਾ ਠੰਢਾ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਜਮਾਉਣ ਵਾਲਾ ਠੰਢਾ ਠੀਕ ਹੈ; ਹਲਕਾ ਕੋਸਾ, ਕੋਸਾ, ਉਬਲਦਾ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

Easy

ਸੌਖਾ

12.2 **Friction : Heat :: Exercise : ?**

ਰਗੜ : ਗਰਮੀ :: ਕਸਰਤ : ?

A) Rest
ਆਰਾਮ

B) Sleep
ਨੀਂਦ

C) Fatigue
ਥਕਾਵਟ

D) School
ਸਕੂਲ

Answer: C — Fatigue

Quick method (≈20–40 sec)

The link is cause → effect: Friction can produce the effect Heat.

Apply it to Exercise: Exercise can produce the effect Fatigue.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Friction is the starting member and Heat is the related member.
2. Name the exact relation: Cause → effect. The factual/meaning check is: Friction can produce the effect Heat.
3. Keep that direction for the target: Exercise can produce the effect Fatigue.
4. Substitute the options in “Exercise can produce the effect ___”. Only Fatigue preserves this relation in the intended sense; Rest, Sleep, School do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਕਾਰਨ → ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ। ਰਗੜ ਨਾਲ ਗਰਮੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕਸਰਤ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਕਸਰਤ ਨਾਲ ਥਕਾਵਟ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਰਗੜ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਗਰਮੀ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਕਾਰਨ → ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਰਗੜ ਨਾਲ ਗਰਮੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਕਸਰਤ ਨਾਲ ਥਕਾਵਟ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਥਕਾਵਟ ਠੀਕ ਹੈ; ਆਰਾਮ, ਨੀਂਦ, ਸਕੂਲ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

Medium

ਦਰਮਿਆਨਾ

12.3 **Knife : Cutting :: Needle : ?**

ਚਾਕੂ : ਕੱਟਣਾ :: ਸੂਈ : ?

A) Sewing
ਸਿਊਣਾ

B) Measuring
ਮਾਪਣਾ

C) Drawing
ਚਿੱਤਰ ਬਣਾਉਣਾ

D) Cutting
ਕੱਟਣਾ

Answer: A — Sewing

Quick method (≈20–40 sec)

The link is object → function: Knife is used for Cutting.

Apply it to Needle: Needle is used for Sewing.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Knife is the starting member and Cutting is the related member.
2. Name the exact relation: Object → function. The factual/meaning check is: Knife is used for Cutting.
3. Keep that direction for the target: Needle is used for Sewing.
4. Substitute the options in "Needle is used for ___". Only Sewing preserves this relation in the intended sense; Measuring, Drawing, Cutting do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਚੀਜ਼ → ਕੰਮ ਹੈ। ਚਾਕੂ ਦਾ ਕੰਮ ਕੱਟਣਾ ਹੈ।

ਸੂਈ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਸੂਈ ਦਾ ਕੰਮ ਸਿਊਣਾ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਚਾਕੂ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਕੱਟਣਾ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਚੀਜ਼ → ਕੰਮ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਚਾਕੂ ਦਾ ਕੰਮ ਕੱਟਣਾ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਸੂਈ ਦਾ ਕੰਮ ਸਿਊਣਾ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਸਿਊਣਾ ਠੀਕ ਹੈ; ਮਾਪਣਾ, ਚਿੱਤਰ ਬਣਾਉਣਾ, ਕੱਟਣਾ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

Medium

ਦਰਮਿਆਨਾ

12.4 **Seed : Plant :: Egg : ?**

ਬੀਜ : ਪੌਦਾ :: ਅੰਡਾ : ?

A) Shell
ਛਿਲਕਾ

B) Feather
ਖੰਭ

C) Chicken
ਮੁਰਗੀ ਦਾ ਜੀਵ

D) Nest
ਆਲ੍ਹਣਾ

Answer: C — Chicken

Quick method (≈20–40 sec)

The link is earlier → later stage: Seed develops into Plant.

Apply it to Egg: Egg develops into Chicken.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Seed is the starting member and Plant is the related member.
2. Name the exact relation: Earlier → later stage. The factual/meaning check is: Seed develops into Plant.
3. Keep that direction for the target: Egg develops into Chicken.
4. Substitute the options in "Egg develops into ___". Only Chicken preserves this relation in the intended sense; Shell, Feather, Nest do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਪਹਿਲੀ → ਅਗਲੀ ਅਵਸਥਾ ਹੈ। ਬੀਜ ਤੋਂ ਅਗਲੀ ਅਵਸਥਾ ਪੌਦਾ ਬਣਦੀ ਹੈ।

ਅੰਡਾ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਅੰਡਾ ਤੋਂ ਅਗਲੀ ਅਵਸਥਾ ਮੁਰਗੀ ਦਾ ਜੀਵ ਬਣਦੀ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਬੀਜ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਪੌਦਾ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਪਹਿਲੀ → ਅਗਲੀ ਅਵਸਥਾ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਬੀਜ ਤੋਂ ਅਗਲੀ ਅਵਸਥਾ ਪੌਦਾ ਬਣਦੀ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਅੰਡਾ ਤੋਂ ਅਗਲੀ ਅਵਸਥਾ ਮੁਰਗੀ ਦਾ ਜੀਵ ਬਣਦੀ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਮੁਰਗੀ ਦਾ ਜੀਵ ਠੀਕ ਹੈ; ਛਿਲਕਾ, ਖੰਭ, ਆਲ੍ਹਣਾ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

Medium

ਦਰਮਿਆਨਾ

12.5 Rose : Flower :: Mango : ?

ਗੁਲਾਬ : ਫੁੱਲ :: ਅੰਬ : ?

A) Fruit
ਫਲ

B) Sweet
ਮਿੱਠਾ

C) Yellow
ਪੀਲਾ

D) Juicy
ਰਸਦਾਰ

Answer: A — Fruit

Quick method (≈20–40 sec)

The link is example → class: Rose is a kind of Flower.

Apply it to Mango: Mango is a kind of Fruit.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Rose is the starting member and Flower is the related member.
2. Name the exact relation: Example → class. The factual/meaning check is: Rose is a kind of Flower.
3. Keep that direction for the target: Mango is a kind of Fruit.
4. Substitute the options in "Mango is a kind of ___". Only Fruit preserves this relation in the intended sense; Sweet, Yellow, Juicy do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਨਮੂਨਾ → ਕਿਸਮ ਹੈ। ਗੁਲਾਬ, ਫੁੱਲ ਦੀ ਕਿਸਮ ਹੈ।

ਅੰਬ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਅੰਬ, ਫਲ ਦੀ ਕਿਸਮ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਗੁਲਾਬ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਫੁੱਲ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਨਮੂਨਾ → ਕਿਸਮ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਗੁਲਾਬ, ਫੁੱਲ ਦੀ ਕਿਸਮ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਅੰਬ, ਫਲ ਦੀ ਕਿਸਮ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਫਲ ਠੀਕ ਹੈ; ਮਿੱਠਾ, ਪੀਲਾ, ਰਸਦਾਰ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

Hard

ਔਖਾ

12.6 **Whisper : Shout :: Drizzle : ?**

ਘੁਸਰ-ਮੁਸਰ : ਉੱਚੀ ਆਵਾਜ਼ ਨਾਲ ਬੋਲਣਾ :: ਕਿਣਮਿਣ : ?

A) Drought
ਸੋਕਾ

B) Cloud
ਬੱਦਲ

C) Downpour
ਮੋਹਲੇਧਾਰ ਮੀਂਹ

D) Wind
ਹਵਾ

Answer: C — Downpour

Quick method (≈20–40 sec)

The link is increasing intensity: Whisper increases in intensity to Shout.

Apply it to Drizzle: Drizzle increases in intensity to Downpour.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Whisper is the starting member and Shout is the related member.
2. Name the exact relation: Increasing intensity. The factual/meaning check is: Whisper increases in intensity to Shout.
3. Keep that direction for the target: Drizzle increases in intensity to Downpour.
4. Substitute the options in "Drizzle increases in intensity to ___". Only Downpour preserves this relation in the intended sense; Drought, Cloud, Wind do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਵਧਦੀ ਤੀਬਰਤਾ ਹੈ। ਘੁਸਰ-ਮੁਸਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤੀਬਰ ਰੂਪ ਉੱਚੀ ਆਵਾਜ਼ ਨਾਲ ਬੋਲਣਾ ਹੈ।

ਕਿਣਮਿਣ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਕਿਣਮਿਣ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤੀਬਰ ਰੂਪ ਮੋਹਲੇਧਾਰ ਮੀਂਹ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਘੁਸਰ-ਮੁਸਰ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਉੱਚੀ ਆਵਾਜ਼ ਨਾਲ ਬੋਲਣਾ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਵਧਦੀ ਤੀਬਰਤਾ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਘੁਸਰ-ਮੁਸਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤੀਬਰ ਰੂਪ ਉੱਚੀ ਆਵਾਜ਼ ਨਾਲ ਬੋਲਣਾ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਕਿਣਮਿਣ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤੀਬਰ ਰੂਪ ਮੋਹਲੇਧਾਰ ਮੀਂਹ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਮੋਹਲੇਧਾਰ ਮੀਂਹ ਠੀਕ ਹੈ; ਸੋਕਾ, ਬੱਦਲ, ਹਵਾ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

Hard

ਔਖਾ

12.7 **Dove : Peace :: White flag : ?**

ਘੁੱਗੀ : ਸ਼ਾਂਤੀ :: ਚਿੱਟਾ ਝੰਡਾ : ?

A) Surrender
ਸਮਰਪਣ

B) Danger
ਖ਼ਤਰਾ

C) Victory symbol
ਜਿੱਤ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ

D) Justice
ਇਨਸਾਫ਼

Answer: A — Surrender

Quick method (≈20–40 sec)

The link is symbol → idea: Dove conventionally represents Peace.

Apply it to White flag: White flag conventionally represents Surrender.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Dove is the starting member and Peace is the related member.
2. Name the exact relation: Symbol → idea. The factual/meaning check is: Dove conventionally represents Peace.
3. Keep that direction for the target: White flag conventionally represents Surrender.
4. Substitute the options in "White flag conventionally represents ___". Only Surrender preserves this relation in the intended sense; Danger, Victory symbol, Justice do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਚਿੰਨ੍ਹ → ਭਾਵ ਹੈ। ਘੁੱਗੀ ਦਾ ਰਵਾਇਤੀ ਭਾਵ ਸ਼ਾਂਤੀ ਹੈ।

ਚਿੱਟਾ ਝੰਡਾ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਚਿੱਟਾ ਝੰਡਾ ਦਾ ਰਵਾਇਤੀ ਭਾਵ ਸਮਰਪਣ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਘੁੱਗੀ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਸ਼ਾਂਤੀ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਚਿੰਨ੍ਹ → ਭਾਵ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਘੁੱਗੀ ਦਾ ਰਵਾਇਤੀ ਭਾਵ ਸ਼ਾਂਤੀ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਚਿੱਟਾ ਝੰਡਾ ਦਾ ਰਵਾਇਤੀ ਭਾਵ ਸਮਰਪਣ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਸਮਰਪਣ ਠੀਕ ਹੈ; ਖ਼ਤਰਾ, ਜਿੱਤ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ, ਇਨਸਾਫ਼ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

SSC CHSL pattern (original practice)

ਪੇਪਰ ਦੇ ਢੰਗ ਦਾ ਸਵਾਲ · SSC CHSL pattern (original practice)

12.8 **Salt : Salty :: Sugar : ?**

ਲੂਣ : ਨਮਕੀਨ :: ਖੰਡ : ?

A) Bitter
ਕੌੜਾ

B) Sweet
ਮਿੱਠਾ

C) Sour
ਖੱਟਾ

D) Pungent
ਤਿੱਖਾ

Answer: B — Sweet

Quick method (≈20–40 sec)

The link is object → characteristic: Salt has the characteristic taste Salty.

Apply it to Sugar: Sugar has the characteristic taste Sweet.

Full method

1. Identify the roles of the first pair: Salt is the starting member and Salty is the related member.
2. Name the exact relation: Object → characteristic. The factual/meaning check is: Salt has the characteristic taste Salty.
3. Keep that direction for the target: Sugar has the characteristic taste Sweet.
4. Substitute the options in "Sugar has the characteristic taste ___". Only Sweet preserves this relation in the intended sense; Bitter, Sour, Pungent do not.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਸੰਬੰਧ ਚੀਜ਼ → ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ। ਲੂਣ ਦਾ ਆਮ ਸੁਆਦ ਨਮਕੀਨ ਹੈ।

ਖੰਡ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਖੰਡ ਦਾ ਆਮ ਸੁਆਦ ਮਿੱਠਾ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਲੂਣ ਅਤੇ ਜੁੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਨਮਕੀਨ ਹੈ।
2. ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਚੀਜ਼ → ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ। ਤੱਥ/ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ: ਲੂਣ ਦਾ ਆਮ ਸੁਆਦ ਨਮਕੀਨ ਹੈ।
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਦਿਸ਼ਾ: ਖੰਡ ਦਾ ਆਮ ਸੁਆਦ ਮਿੱਠਾ ਹੈ।
4. ਚਾਰੇ options ਇਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ। ਮਿੱਠਾ ਠੀਕ ਹੈ; ਕੌੜਾ, ਖੱਟਾ, ਤਿੱਖਾ ਇਸੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

7. Common mistakes ਆਮ ਗਲਤੀਆਂ

COMMON MISTAKES · ਆਮ ਗਲਤੀਆਂ

1. Matching increased intensity to decreased intensity.
   ਵਧਦੀ ਤੀਬਰਤਾ ਨਾਲ ਘਟਦੀ ਤੀਬਰਤਾ ਮਿਲਾਉਣਾ।
2. Treating seed → plant as a synonym or part–whole relation.
   ਬੀਜ → ਪੌਦਾ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਅਰਥ ਜਾਂ ਹਿੱਸਾ–ਪੂਰਾ ਮੰਨਣਾ।

8. Exam tip ਪੇਪਰ ਲਈ ਸੁਝਾਅ

EXAM TIP · ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸੁਝਾਅ

An important relationship-recognition form; counts vary by paper. Aim for 25–40 seconds. Eliminate options that change the verb or intensity direction.

ਸੰਬੰਧ ਪਛਾਣਨ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਰੂਪ ਹੈ; ਗਿਣਤੀ ਪੇਪਰ ਨਾਲ ਬਦਲਦੀ ਹੈ। 25–40 ਸਕਿੰਟ ਲਵੋ। ਕਿਰਿਆ ਜਾਂ ਤੀਬਰਤਾ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਬਦਲਦੇ options ਕੱਟੋ।

TYPE 13 Choosing word pairs and completing linked groups

ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਜੋੜਾ ਚੁਣਨਾ ਅਤੇ ਜੁੜੇ ਸਮੂਹ ਪੂਰੇ ਕਰਨਾ

1. What is it? ਇਹ ਕੀ ਹੈ?

Sometimes all four options are pairs instead of single words. You must choose the pair that follows the reference relationship. A triple can contain two links that both need to match.

ਕਈ ਵਾਰ ਚਾਰੇ options ਇਕੱਲੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਜੋੜੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਵਰਗਾ ਸੰਬੰਧ ਵਾਲਾ ਜੋੜਾ ਚੁਣਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਤਿੰਨ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋ ਸੰਬੰਧ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ; ਦੋਵੇਂ ਮਿਲਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

2. Recognise it in the exam ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਪਛਾਣੀਏ?

The instruction says “select the similarly related pair/set” or supplies two blanks. The options themselves contain colons or ordered groups.

ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਸੰਬੰਧ ਵਾਲਾ ਜੋੜਾ/ਸੈੱਟ ਚੁਣੋ ਜਾਂ ਦੋ ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। Options ਵਿੱਚ ਵੀ colon ਜਾਂ ਕ੍ਰਮ ਵਾਲੇ ਸਮੂਹ ਹੋਣਗੇ।

3. Build the concept from zero ਮੁੱਢ ਤੋਂ ਸਮਝੋ

KEY IDEA · ਮੁੱਖ ਗੱਲ

Treat each option as a miniature reference question. For A : B : C, identify A → B and B → C, or a shared category if that is the model. Do not accept a pair merely because its two words are related. For two blanks, insert both supplied words before deciding.

ਹਰ option ਨੂੰ ਛੋਟਾ ਵੱਖ ਸਵਾਲ ਮੰਨੋ। A : B : C ਵਿੱਚ A → B ਅਤੇ B → C ਵੇਖੋ ਜਾਂ ਮਾਡਲ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਂਝੀ ਕਿਸਮ ਵੇਖੋ। ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਸ਼ਬਦ ਜੁੜੇ ਹੋਣ ਨਾਲ ਜੋੜਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ। ਦੋ ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋਵੇਂ ਸ਼ਬਦ ਰੱਖ ਕੇ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕਰੋ।

Clue / link · ਇਸ਼ਾਰਾ / ਸੰਬੰਧ	Small worked model · ਛੋਟਾ ਮਾਡਲ
Pair ਜੋੜਾ	Doctor : Patient
Matching direction ਮਿਲਦੀ ਦਿਸ਼ਾ	Lawyer : Client
Chain ਲੜੀ	Worker : Tool : Task ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ : ਸਾਧਨ : ਕੰਮ

4. Standard method ਹਰ ਵਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਦਮ

1. Turn the reference into an exact sentence or chain.
   ਪਹਿਲੇ ਜੋੜੇ ਦਾ ਸਹੀ ਵਾਕ ਜਾਂ ਲੜੀ ਬਣਾਓ।
2. Substitute every option into that same sentence in its printed order.
   ਹਰ option ਨੂੰ ਛਪੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ।
3. For triples/two blanks, check the second link as well as the first.
   ਤਿੰਨ ਸ਼ਬਦਾਂ ਜਾਂ ਦੋ ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਲਈ ਦੂਜਾ ਸੰਬੰਧ ਵੀ ਜਾਂਚੋ।

5. One-minute shortcut / fastest method ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਦਾ shortcut / ਸਭ ਤੋਂ ਤੇਜ਼ ਤਰੀਕਾ

SHORTCUT · ਸ਼ਾਰਟਕੱਟ

Eliminate by relation category first; then check direction on the survivors.

ਪਹਿਲਾਂ ਸੰਬੰਧ ਦੀ ਕਿਸਮ ਨਾਲ options ਕੱਟੋ; ਬਚਿਆਂ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵੇਖੋ।

Why it works: Most distractors fail one of these two independent checks.

ਕਿਉਂ ਚੱਲਦਾ ਹੈ: ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਗਲਤ options ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਜਾਂਚਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

When it does not work: A triple can be a chain or a shared set; read the whole model before choosing a structure.

ਕਦੋਂ ਨਹੀਂ ਚੱਲਦਾ: ਤਿੰਨ ਸ਼ਬਦ ਲੜੀ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਇੱਕੋ ਕਿਸਮ ਦਾ ਸਮੂਹ ਵੀ; ਪਹਿਲਾਂ ਪੂਰਾ ਮਾਡਲ ਪੜ੍ਹੋ।

6. Graded solved examples ਸੌਖੇ ਤੋਂ ਔਖੇ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਸਵਾਲ

Easy

ਸੌਖਾ

13.1 **Select the similarly related pair/set: Doctor : Patient**

ਉਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਾਲਾ ਜੋੜਾ/ਸੈੱਟ ਚੁਣੋ: ਡਾਕਟਰ : ਮਰੀਜ਼

A) Lawyer : Client
ਵਕੀਲ : ਮੁਵੱਕਲ

B) Court : Judge
ਅਦਾਲਤ : ਜੱਜ

C) Teacher : School
ਅਧਿਆਪਕ : ਸਕੂਲ

D) Carpenter : Saw
ਤਰਖਾਣ : ਆਰਾ

Answer: A — Lawyer : Client

Quick method (≈20–40 sec)

Professional → person served

A lawyer serves a client; the distractors are reverse workplace, workplace and tool.

Full method

1. Read the reference in its printed order. A doctor treats a patient.
2. The relationship to preserve is: Professional → person served
3. Test the candidate in the same order. A lawyer serves a client; the distractors are reverse workplace, workplace and tool.
4. The other choices fail a category, direction or a required second link; choose Lawyer : Client.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਪੇਸ਼ਾਵਰ → ਸੇਵਾ ਲੈਣ ਵਾਲਾ

ਵਕੀਲ ਮੁਵੱਕਲ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਬਾਕੀ ਉਲਟੀ ਥਾਂ, ਥਾਂ ਅਤੇ ਸਾਧਨ ਹਨ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਮਾਡਲ ਛਪੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹੋ। ਡਾਕਟਰ ਮਰੀਜ਼ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਦਾ ਹੈ।
2. ਰੱਖਣਾ ਵਾਲਾ ਸੰਬੰਧ: ਪੇਸ਼ਾਵਰ → ਸੇਵਾ ਲੈਣ ਵਾਲਾ
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਕ੍ਰਮ ਜਾਂਚੋ। ਵਕੀਲ ਮੁਵੱਕਲ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਬਾਕੀ ਉਲਟੀ ਥਾਂ, ਥਾਂ ਅਤੇ ਸਾਧਨ ਹਨ।
4. ਹੋਰ options ਦੀ ਕਿਸਮ, ਦਿਸ਼ਾ ਜਾਂ ਦੂਜਾ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ; ਜਵਾਬ ਵਕੀਲ : ਮੁਵੱਕਲ ਹੈ।

Easy

ਸੌਖਾ

13.2 Select the similarly related pair/set: Wheel : Car

ਉਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਾਲਾ ਜੋੜਾ/ਸੈੱਟ ਚੁਣੋ: ਪਹੀਆ : ਕਾਰ

A) Library : Book
ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ : ਕਿਤਾਬ

B) Page : Book
ਸਫ਼ਾ : ਕਿਤਾਬ

C) Rose : Flower
ਗੁਲਾਬ : ਫੁੱਲ

D) Pen : Ink
ਕਲਮ : ਸਿਆਹੀ

Answer: B — Page : Book

Quick method (≈20–40 sec)

Physical part → whole

A page is part of a book; library is storage, rose is a kind and ink is a working material.

Full method

1. Read the reference in its printed order. A wheel is part of a car.
2. The relationship to preserve is: Physical part → whole
3. Test the candidate in the same order. A page is part of a book; library is storage, rose is a kind and ink is a working material.
4. The other choices fail a category, direction or a required second link; choose Page : Book.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਅਸਲੀ ਹਿੱਸਾ → ਪੂਰਾ

ਸਫ਼ਾ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ; ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਥਾਂ, ਗੁਲਾਬ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸਿਆਹੀ ਵਰਤੀ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਮਾਡਲ ਛਪੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹੋ। ਪਹੀਆ ਕਾਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।
2. ਰੱਖਣਾ ਵਾਲਾ ਸੰਬੰਧ: ਅਸਲੀ ਹਿੱਸਾ → ਪੂਰਾ

3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਕ੍ਰਮ ਜਾਂਚੋ। ਸਫ਼ਾ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ; ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਥਾਂ, ਗੁਲਾਬ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸਿਆਹੀ ਵਰਤੀ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ।
4. ਹੋਰ options ਦੀ ਕਿਸਮ, ਦਿਸ਼ਾ ਜਾਂ ਦੂਜਾ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ; ਜਵਾਬ ਸਫ਼ਾ : ਕਿਤਾਬ ਹੈ।

Medium

ਦਰਮਿਆਨਾ

13.3 Select the similarly related pair/set: Calf : Cow

ਉਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਾਲਾ ਜੋੜਾ/ਸੈੱਟ ਚੁਣੋ: ਵੱਛਾ : ਗਾਂ

A) Horse : Foal
ਘੋੜਾ : ਘੋੜੇ ਦਾ ਬੱਚਾ

B) Fox : Vixen
ਲੂੰਬੜ : ਮਾਦਾ ਲੂੰਬੜੀ

C) Cygnet : Swan
ਹੰਸ ਦਾ ਬੱਚਾ : ਹੰਸ

D) Sheep : Flock
ਭੇਡ : ਭੇਡਾਂ/ਪੰਛੀਆਂ ਦਾ ਝੁੰਡ

Answer: C — Cygnet : Swan

Quick method (≈20–40 sec)

Young → adult

Cygnet is a young swan; horse–foal reverses direction, fox–vixen is gender, sheep–flock is group.

Full method

1. Read the reference in its printed order. Calf is the young form; cow is the adult.
2. The relationship to preserve is: Young → adult
3. Test the candidate in the same order. Cygnet is a young swan; horse–foal reverses direction, fox–vixen is gender, sheep–flock is group.
4. The other choices fail a category, direction or a required second link; choose Cygnet : Swan.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਬੱਚਾ → ਵੱਡਾ

ਹੰਸ ਦਾ ਬੱਚਾ ਹੰਸ ਦਾ ਬੱਚਾ ਹੈ; ਹੋਰ ਜੋੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਲਟੀ ਦਿਸ਼ਾ, ਲਿੰਗ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਹਨ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਮਾਡਲ ਛਪੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹੋ। ਵੱਛਾ ਬੱਚਾ ਅਤੇ ਗਾਂ ਵੱਡੀ ਹੈ।
2. ਰੱਖਣਾ ਵਾਲਾ ਸੰਬੰਧ: ਬੱਚਾ → ਵੱਡਾ
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਕ੍ਰਮ ਜਾਂਚੋ। ਹੰਸ ਦਾ ਬੱਚਾ ਹੰਸ ਦਾ ਬੱਚਾ ਹੈ; ਹੋਰ ਜੋੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਲਟੀ ਦਿਸ਼ਾ, ਲਿੰਗ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਹਨ।
4. ਹੋਰ options ਦੀ ਕਿਸਮ, ਦਿਸ਼ਾ ਜਾਂ ਦੂਜਾ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ; ਜਵਾਬ ਹੰਸ ਦਾ ਬੱਚਾ : ਹੰਸ ਹੈ।

Medium

ਦਰਮਿਆਨਾ

13.4 Select the similarly related pair/set: Carpenter : Saw : Cutting

ਉਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਾਲਾ ਜੋੜਾ/ਸੈੱਟ ਚੁਣੋ: ਤਰਖਾਣ : ਆਰਾ : ਕੱਟਣਾ

A) Doctor : Hospital : Patient
ਡਾਕਟਰ : ਹਸਪਤਾਲ : ਮਰੀਜ਼

B) Farmer : Field : Plough
Farmer : Field : ਹਲ

C) Tailor : Needle : Sewing
ਦਰਜ਼ੀ : ਸੂਈ : ਸਿਊਣਾ

D) Painter : Painting : Brush
ਚਿੱਤਰਕਾਰ : ਚਿੱਤਰ ਬਣਾਉਣਾ : ਬਰੱਸ਼

Answer: C — Tailor : Needle : Sewing

Quick method (≈20–40 sec)

Worker → tool → task

Tailor uses a needle for sewing. Each distractor breaks the tool/task order.

Full method

1. Read the reference in its printed order. Carpenter uses a saw for cutting.
2. The relationship to preserve is: Worker → tool → task
3. Test the candidate in the same order. Tailor uses a needle for sewing. Each distractor breaks the tool/task order.
4. The other choices fail a category, direction or a required second link; choose Tailor : Needle : Sewing.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ → ਸਾਧਨ → ਕੰਮ

ਦਰਜ਼ੀ ਸੂਈ ਨਾਲ ਸਿਉਂਦਾ ਹੈ। ਬਾਕੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਾਧਨ/ਕੰਮ ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਮਾਡਲ ਛਪੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹੋ। ਤਰਖਾਣ ਆਰੇ ਨਾਲ ਕੱਟਦਾ ਹੈ।
2. ਰੱਖਣਾ ਵਾਲਾ ਸੰਬੰਧ: ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ → ਸਾਧਨ → ਕੰਮ
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਕ੍ਰਮ ਜਾਂਚੋ। ਦਰਜ਼ੀ ਸੂਈ ਨਾਲ ਸਿਉਂਦਾ ਹੈ। ਬਾਕੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਾਧਨ/ਕੰਮ ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ।
4. ਹੋਰ options ਦੀ ਕਿਸਮ, ਦਿਸ਼ਾ ਜਾਂ ਦੂਜਾ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ; ਜਵਾਬ ਦਰਜ਼ੀ : ਸੂਈ : ਸਿਉਣਾ ਹੈ।

Medium

ਦਰਮਿਆਨਾ

13.5 Select the similarly related pair/set: Hot : Cold

ਉਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਾਲਾ ਜੋੜਾ/ਸੈੱਟ ਚੁਣੋ: ਗਰਮ : ਠੰਢਾ

A) Victory : Defeat
ਜਿੱਤ : ਹਾਰ

B) Rapid : Fast
ਤੇਜ਼ : ਤੇਜ਼

C) Doctor : Patient
ਡਾਕਟਰ : ਮਰੀਜ਼

D) Warm : Hot
ਕੋਸਾ : ਗਰਮ

Answer: A — Victory : Defeat

Quick method (≈20–40 sec)

Opposite meanings

Victory and defeat are antonyms; the others are synonym, service and degree.

Full method

1. Read the reference in its printed order. Hot and cold are antonyms.
2. The relationship to preserve is: Opposite meanings
3. Test the candidate in the same order. Victory and defeat are antonyms; the others are synonym, service and degree.
4. The other choices fail a category, direction or a required second link; choose Victory : Defeat.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਉਲਟ ਅਰਥ

ਜਿੱਤ ਅਤੇ ਹਾਰ ਉਲਟ ਹਨ; ਹੋਰ ਮਿਲਦਾ ਅਰਥ, ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਤੀਬਰਤਾ ਹਨ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਮਾਡਲ ਛਪੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹੋ। ਗਰਮ ਅਤੇ ਠੰਢਾ ਉਲਟ ਹਨ।
2. ਰੱਖਣਾ ਵਾਲਾ ਸੰਬੰਧ: ਉਲਟ ਅਰਥ

3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਕ੍ਰਮ ਜਾਂਚੋ। ਜਿੱਤ ਅਤੇ ਹਾਰ ਉਲਟ ਹਨ; ਹੋਰ ਮਿਲਦਾ ਅਰਥ, ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਤੀਬਰਤਾ ਹਨ।
4. ਹੋਰ options ਦੀ ਕਿਸਮ, ਦਿਸ਼ਾ ਜਾਂ ਦੂਜਾ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ; ਜਵਾਬ ਜਿੱਤ : ਹਾਰ ਹੈ।

Hard

ਔਖਾ

13.6 Select the similarly related pair/set: ___ : Hive :: Horse : ___

ਉਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਾਲਾ ਜੋੜਾ/ਸੈੱਟ ਚੁਣੋ: ___ : ਛੱਤਾ :: ਘੋੜਾ : ___

A) Honey ; Foal
ਸ਼ਹਿਦ ; ਘੋੜੇ ਦਾ ਬੱਚਾ

B) Swarm ; Mare
ਕੀੜਿਆਂ ਦਾ ਝੁੰਡ ; ਘੋੜੀ

C) Bee ; Stable
ਮਧੂਮੱਖੀ ; ਅਸਤਬਲ

D) Bee ; Gallop
ਮਧੂਮੱਖੀ ; ਸਰਪਟ ਦੌੜਨਾ

Answer: C — Bee ; Stable

Quick method (≈20–40 sec)

Animal → dwelling in both pairs

Bee lives in a hive; horse is kept in a stable. Foal, mare and gallop are not homes.

Full method

1. Read the reference in its printed order. Hive must be the first animal's home, and the last blank must be the horse's home.
2. The relationship to preserve is: Animal → dwelling in both pairs
3. Test the candidate in the same order. Bee lives in a hive; horse is kept in a stable. Foal, mare and gallop are not homes.
4. The other choices fail a category, direction or a required second link; choose Bee ; Stable.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਦੋਵੇਂ ਜੋੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਨਵਰ → ਘਰ

ਮਧੂਮੱਖੀ ਛੱਤੇ ਅਤੇ ਘੋੜਾ ਅਸਤਬਲ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਘੋੜੇ ਦਾ ਬੱਚਾ, mare ਅਤੇ gallop ਘਰ ਨਹੀਂ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਮਾਡਲ ਛਪੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹੋ। ਛੱਤਾ ਪਹਿਲੇ ਜਾਨਵਰ ਦਾ ਘਰ ਅਤੇ ਆਖਰੀ ਥਾਂ ਘੋੜੇ ਦਾ ਘਰ ਹੋਵੇ।
2. ਰੱਖਣਾ ਵਾਲਾ ਸੰਬੰਧ: ਦੋਵੇਂ ਜੋੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਨਵਰ → ਘਰ
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਕ੍ਰਮ ਜਾਂਚੋ। ਮਧੂਮੱਖੀ ਛੱਤੇ ਅਤੇ ਘੋੜਾ ਅਸਤਬਲ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਘੋੜੇ ਦਾ ਬੱਚਾ, mare ਅਤੇ gallop ਘਰ ਨਹੀਂ।
4. ਹੋਰ options ਦੀ ਕਿਸਮ, ਦਿਸ਼ਾ ਜਾਂ ਦੂਜਾ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ; ਜਵਾਬ ਮਧੂਮੱਖੀ ; ਅਸਤਬਲ ਹੈ।

Hard

ਔਖਾ

13.7 Select the similarly related pair/set: Thermometer : Temperature : Kelvin

ਉਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਾਲਾ ਜੋੜਾ/ਸੈੱਟ ਚੁਣੋ: ਥਰਮਾਮੀਟਰ : ਤਾਪਮਾਨ : ਕੈਲਵਿਨ

A) Barometer : Pascal : Pressure
ਬੈਰੋਮੀਟਰ : ਪਾਸਕਲ : ਦਬਾਅ

B) Speedometer : Distance : Metre
ਸਪੀਡੋਮੀਟਰ : ਦੂਰੀ : ਮੀਟਰ

C) Ammeter : Electric current : Ampere
ਐਮੀਟਰ : ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਕਰੰਟ : ਐਂਪੀਅਰ

D) Voltmeter : Power : Watt
ਵੋਲਟਮੀਟਰ : ਸ਼ਕਤੀ : ਵਾਟ

Answer: C — Ammeter : Electric current : Ampere

Quick method (≈20–40 sec)

Instrument → quantity → SI unit

Ammeter measures current in amperes. Other options reverse quantity/unit or name the wrong measured quantity.

Full method

1. Read the reference in its printed order. Thermometer measures temperature, whose SI unit is kelvin.
2. The relationship to preserve is: Instrument → quantity → SI unit
3. Test the candidate in the same order. Ammeter measures current in amperes. Other options reverse quantity/unit or name the wrong measured quantity.
4. The other choices fail a category, direction or a required second link; choose Ammeter : Electric current : Ampere.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਯੰਤਰ → ਮਾਤਰਾ → SI ਇਕਾਈ

ਐਮੀਟਰ ਕਰੰਟ ਮਾਪਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਇਕਾਈ ampere ਹੈ। ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਮ ਜਾਂ ਮਾਤਰਾ ਗਲਤ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਮਾਡਲ ਛਪੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹੋ। ਥਰਮਾਮੀਟਰ ਤਾਪਮਾਨ ਮਾਪਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੀ SI ਇਕਾਈ kelvin ਹੈ।
2. ਰੱਖਣਾ ਵਾਲਾ ਸੰਬੰਧ: ਯੰਤਰ → ਮਾਤਰਾ → SI ਇਕਾਈ
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਕ੍ਰਮ ਜਾਂਚੋ। ਐਮੀਟਰ ਕਰੰਟ ਮਾਪਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਇਕਾਈ ampere ਹੈ। ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਮ ਜਾਂ ਮਾਤਰਾ ਗਲਤ ਹੈ।
4. ਹੋਰ options ਦੀ ਕਿਸਮ, ਦਿਸ਼ਾ ਜਾਂ ਦੂਜਾ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ; ਜਵਾਬ ਐਮੀਟਰ : ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਕਰੰਟ : ਐਂਪੀਅਰ ਹੈ।

SSC CHSL pattern (original practice)

ਪੇਪਰ ਦੇ ਢੰਗ ਦਾ ਸਵਾਲ · SSC CHSL pattern (original practice)

13.8 Select the similarly related pair/set: Paper : Pulp

ਉਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਾਲਾ ਜੋੜਾ/ਸੈੱਟ ਚੁਣੋ: ਕਾਗਜ਼ : ਗੁੱਦਾ

A) Clay : Pottery
ਮਿੱਟੀ : ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਭਾਂਡੇ

B) Furniture : Wood
ਫਰਨੀਚਰ : ਲੱਕੜ

C) Needle : Thread
ਸੂਈ : ਧਾਗਾ

D) Bee : Honey
ਮਧੂਮੱਖੀ : ਸ਼ਹਿਦ

Answer: B — Furniture : Wood

Quick method (≈20–40 sec)

Product → raw material

Furniture can be made from wood. Clay–pottery reverses direction; needle–thread is tool/material; bee–honey is source/product.

Full method

1. Read the reference in its printed order. Paper can be made from pulp.
2. The relationship to preserve is: Product → raw material
3. Test the candidate in the same order. Furniture can be made from wood. Clay–pottery reverses direction; needle–thread is tool/material; bee–honey is source/product.
4. The other choices fail a category, direction or a required second link; choose Furniture : Wood.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਬਣੀ ਚੀਜ਼ → ਮਾਲ

ਫਰਨੀਚਰ ਲੱਕੜ ਤੋਂ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਉਲਟੀ ਦਿਸ਼ਾ, ਸਾਧਨ/ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਸਰੋਤ/ਚੀਜ਼ ਹਨ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਮਾਡਲ ਛਪੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹੋ। ਕਾਗਜ਼ ਗੁੱਦੇ ਤੋਂ ਬਣਦਾ ਹੈ।
2. ਰੱਖਣਾ ਵਾਲਾ ਸੰਬੰਧ: ਬਣੀ ਚੀਜ਼ → ਮਾਲ
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਕ੍ਰਮ ਜਾਂਚੋ। ਫਰਨੀਚਰ ਲੱਕੜ ਤੋਂ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਉਲਟੀ ਦਿਸ਼ਾ, ਸਾਧਨ/ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਸਰੋਤ/ਚੀਜ਼ ਹਨ।
4. ਹੋਰ options ਦੀ ਕਿਸਮ, ਦਿਸ਼ਾ ਜਾਂ ਦੂਜਾ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ; ਜਵਾਬ ਫਰਨੀਚਰ : ਲੱਕੜ ਹੈ।

7. Common mistakes ਆਮ ਗਲਤੀਆਂ

COMMON MISTAKES · ਆਮ ਗਲਤੀਆਂ

1. Accepting a reversed pair without checking direction.
   ਦਿਸ਼ਾ ਵੇਖੇ ਬਿਨਾਂ ਉਲਟ ਜੋੜਾ ਚੁਣਨਾ।
2. Checking only one blank or the first two members of a triple.
   ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਖਾਲੀ ਥਾਂ ਜਾਂ ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂਚਣਾ।

8. Exam tip ਪੇਪਰ ਲਈ ਸੁਝਾਅ

EXAM TIP · ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸੁਝਾਅ

A format used across verbal analogy practice. Allow 30–45 seconds; eliminate reversed or wrong-category options before testing detailed facts.

ਸ਼ਬਦੀ analogy ਅਭਿਆਸ ਦਾ ਰੂਪ ਹੈ। 30–45 ਸਕਿੰਟ ਲਵੋ; ਪਹਿਲਾਂ ਉਲਟ ਜਾਂ ਗਲਤ ਕਿਸਮ ਵਾਲੇ ਜੋੜੇ ਕੱਟੋ।

TYPE 14

Basic number operations

ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁੱਢਲੀਆਂ ਕਿਰਿਆਵਾਂ

1. What is it? ਇਹ ਕੀ ਹੈ?

Numbers can be connected by adding, subtracting, multiplying or dividing by the same fixed value. If one packet costs ₹5, 3 packets cost ₹15 and 7 cost ₹35: multiply by 5.

ਅੰਕਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਗਿਣਤੀ ਜੋੜੀ, ਘਟਾਈ, ਗੁਣਾ ਜਾਂ ਵੰਡੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਪੈਕੇਟ ₹5 ਦਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ 3 ਦੇ ₹15 ਅਤੇ 7 ਦੇ ₹35: 5 ਨਾਲ ਗੁਣਾ।

2. Recognise it in the exam ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਪਛਾਣੀਏ?

The outputs are near the inputs or simple multiples/fractions of them.

ਨਤੀਜੇ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੌਖੇ ਗੁਣਜ/ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ।

3. Build the concept from zero ਮੁੱਢ ਤੋਂ ਸਮਝੋ

KEY IDEA · ਮੁੱਖ ਗੱਲ

For a → b, difference d=b−a suggests +d; ratio r=b/a suggests ×r. One reference pair can fit several rules, so use all references, instructions and options. There is no mathematically valid universal rule that multiplication must beat addition. BODMAS applies to a combined expression.

a → b ਲਈ ਫ਼ਰਕ d=b−a ਨਾਲ +d ਅਤੇ ਅਨੁਪਾਤ r=b/a ਨਾਲ ×r ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਜੋੜੇ ਉੱਤੇ ਕਈ ਨਿਯਮ ਲੱਗ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਸਾਰੇ ਮਾਡਲ, ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਤੇ options ਵਰਤੋ। ਗੁਣਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਜੋੜ ਨਾਲੋਂ ਸਹੀ ਹੋਵੇ, ਅਜਿਹਾ ਪੱਕਾ ਗਣਿਤੀ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ। ਮਿਲੀ ਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ BODMAS ਲਗਦਾ ਹੈ।

Clue / link · ਇਸ਼ਾਰਾ / ਸੰਬੰਧ	Small worked model · ਛੋਟਾ ਮਾਡਲ
Difference ਫ਼ਰਕ	b−a
Ratio ਅਨੁਪਾਤ	b÷a
Inverse check ਉਲਟ ਜਾਂਚ	Subtract what was added; divide by the multiplier ਜੋੜਿਆ ਅੰਕ ਘਟਾਓ; ਗੁਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅੰਕ ਨਾਲ ਭਾਗ ਕਰੋ

4. Standard method ਹਰ ਵਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਦਮ

1. Write the reference inputs and outputs without changing their order.
   ਮਾਡਲ ਦੇ input ਅਤੇ output ਬਿਨਾਂ ਕ੍ਰਮ ਬਦਲੇ ਲਿਖੋ।
2. Test the candidate rule against every available reference.
   ਸੰਭਵ ਨਿਯਮ ਹਰ ਦਿੱਤੇ ਮਾਡਲ ਨਾਲ ਜਾਂਚੋ।
3. Apply the same operations to the target or each option.
   ਉਹੀ ਕਿਰਿਆ ਨਵੇਂ ਅੰਕ ਜਾਂ ਹਰ option ਉੱਤੇ ਲਗਾਓ।
4. Recheck by an inverse operation, substitution or independent calculation.
   ਉਲਟ ਕਿਰਿਆ, ਅੰਕ ਰੱਖ ਕੇ ਜਾਂ ਵੱਖ ਗਿਣਤੀ ਨਾਲ ਮੁੜ ਜਾਂਚੋ।

5. One-minute shortcut / fastest method ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਦਾ shortcut / ਸਭ ਤੋਂ ਤੇਜ਼ ਤਰੀਕਾ

SHORTCUT · ਸ਼ਾਰਟਕੱਟ

Check difference and ratio; test the simple candidate against every supplied pair.
ਫ਼ਰਕ ਅਤੇ ਅਨੁਪਾਤ ਵੇਖੋ; ਸੌਖਾ ਸੰਭਵ ਨਿਯਮ ਹਰ ਦਿੱਤੇ ਜੋੜੇ ਉੱਤੇ ਜਾਂਚੋ।

Why it works: These calculations take only one operation, so they are the cheapest candidates to test.
ਕਿਉਂ ਚੱਲਦਾ ਹੈ: ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਿਰਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਜਾਂਚਣ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਸਮਾਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।

When it does not work: The first rule that fits one pair is not proof; reject it if another reference contradicts it.
ਕਦੋਂ ਨਹੀਂ ਚੱਲਦਾ: ਇੱਕ ਜੋੜੇ ਉੱਤੇ ਪਹਿਲਾ ਲੱਗਿਆ ਨਿਯਮ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ; ਦੂਜਾ ਮਾਡਲ ਨਾ ਮਿਲੇ ਤਾਂ ਛੱਡ ਦਿਓ।

6. Graded solved examples ਸੌਖੇ ਤੋਂ ਔਖੇ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਸਵਾਲ

Easy
ਸੌਖਾ

14.1 **15 : 20 :: 22 : 27 :: 32 : ?**

15 : 20 :: 22 : 27 :: 32 : ?

A) 37 B) 38 C) 40 D) 35

Answer: A — 37

Quick method (≈20–40 sec)

Test Add 5: 15+5=20; 22+5=27.

For the target, 32+5=37. Select 37.

Full method

1. First reference: 20−15=5. This suggests Add 5.
2. Confirm with the second reference independently: 22+5=27. The same rule fits.
3. Apply the rule to 32, preserving operation order: 32+5=37.
4. Independent check by an equivalent calculation or inverse relation gives 37. The distractors 38, 40, 35 do not equal this result.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

5 ਜੋੜੋ ਜਾਂਚੋ: 15+5=20; 22+5=27।

ਨਵੇਂ ਅੰਕ ਲਈ 32+5=37। ਜਵਾਬ 37 ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲਾ ਮਾਡਲ: 20−15=5। ਇਸ ਤੋਂ 5 ਜੋੜੋ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਹੈ।
2. ਦੂਜੇ ਮਾਡਲ ਨਾਲ ਪੱਕਾ ਕਰੋ: 22+5=27। ਉਹੀ ਨਿਯਮ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।
3. 32 ਲਈ ਕਿਰਿਆ ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਰੱਖ ਕੇ: 32+5=37।
4. ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਵੱਖ ਗਿਣਤੀ ਜਾਂ ਉਲਟ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ 37 ਆਉਂਦਾ ਹੈ। 38, 40, 35 ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

Easy

ਸੌਖਾ

14.2 **25 : 18 :: 31 : 24 :: 40 : ?**

25 : 18 :: 31 : 24 :: 40 : ?

A) 34 B) 36 C) 31 D) 33

Answer: D — 33

Quick method (≈20–40 sec)

Test Subtract 7: 25−7=18; 31−7=24.

For the target, 40−7=33. Select 33.

Full method

1. First reference: 25−18=7. This suggests Subtract 7.
2. Confirm with the second reference independently: 31−7=24. The same rule fits.
3. Apply the rule to 40, preserving operation order: 40−7=33.
4. Independent check by an equivalent calculation or inverse relation gives 33. The distractors 34, 36, 31 do not equal this result.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

7 ਘਟਾਓ ਜਾਂਚੋ: 25−7=18; 31−7=24।

ਨਵੇਂ ਅੰਕ ਲਈ 40−7=33। ਜਵਾਬ 33 ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲਾ ਮਾਡਲ: 25−18=7। ਇਸ ਤੋਂ 7 ਘਟਾਓ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਹੈ।
2. ਦੂਜੇ ਮਾਡਲ ਨਾਲ ਪੱਕਾ ਕਰੋ: 31−7=24। ਉਹੀ ਨਿਯਮ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।
3. 40 ਲਈ ਕਿਰਿਆ ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਰੱਖ ਕੇ: 40−7=33।
4. ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਵੱਖ ਗਿਣਤੀ ਜਾਂ ਉਲਟ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ 33 ਆਉਂਦਾ ਹੈ। 34, 36, 31 ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

Medium

ਦਰਮਿਆਨਾ

14.3 **8 : 40 :: 9 : 45 :: 11 : ?**

8 : 40 :: 9 : 45 :: 11 : ?

A) 56 **B)** 58 **C)** 55 **D)** 53

Answer: C — 55

Quick method (≈20–40 sec)

Test Multiply by 5: 8×5=40; 9×5=45.

For the target, 11×5=55. Select 55.

Full method

1. First reference: 40÷8=5. This suggests Multiply by 5.
2. Confirm with the second reference independently: 9×5=45. The same rule fits.
3. Apply the rule to 11, preserving operation order: 11×5=55.
4. Independent check by an equivalent calculation or inverse relation gives 55. The distractors 56, 58, 53 do not equal this result.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

5 ਨਾਲ ਗੁਣਾ ਜਾਂਚੋ: 8×5=40; 9×5=45।

ਨਵੇਂ ਅੰਕ ਲਈ 11×5=55। ਜਵਾਬ 55 ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲਾ ਮਾਡਲ: 40÷8=5। ਇਸ ਤੋਂ 5 ਨਾਲ ਗੁਣਾ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਹੈ।
2. ਦੂਜੇ ਮਾਡਲ ਨਾਲ ਪੱਕਾ ਕਰੋ: 9×5=45। ਉਹੀ ਨਿਯਮ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।
3. 11 ਲਈ ਕਿਰਿਆ ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਰੱਖ ਕੇ: 11×5=55।
4. ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਵੱਖ ਗਿਣਤੀ ਜਾਂ ਉਲਟ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ 55 ਆਉਂਦਾ ਹੈ। 56, 58, 53 ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

Medium

ਦਰਮਿਆਨਾ

14.4 **28 : 7 :: 44 : 11 :: 68 : ?**

28 : 7 :: 44 : 11 :: 68 : ?

A) 18 **B)** 20 **C)** 17 **D)** 15

Answer: C — 17

Quick method (≈20–40 sec)

Test Divide by 4: 28÷4=7; 44÷4=11.

For the target, 68÷4=17. Select 17.

Full method

1. First reference: 28÷7=4. This suggests Divide by 4.
2. Confirm with the second reference independently: 44÷4=11. The same rule fits.
3. Apply the rule to 68, preserving operation order: 68÷4=17.
4. Independent check by an equivalent calculation or inverse relation gives 17. The distractors 18, 20, 15 do not equal this result.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

4 ਨਾਲ ਭਾਗ ਜਾਂਚੋ: 28÷4=7; 44÷4=11।

ਨਵੇਂ ਅੰਕ ਲਈ 68÷4=17। ਜਵਾਬ 17 ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲਾ ਮਾਡਲ: 28÷7=4। ਇਸ ਤੋਂ 4 ਨਾਲ ਭਾਗ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਹੈ।
2. ਦੂਜੇ ਮਾਡਲ ਨਾਲ ਪੱਕਾ ਕਰੋ: 44÷4=11। ਉਹੀ ਨਿਯਮ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।
3. 68 ਲਈ ਕਿਰਿਆ ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਰੱਖ ਕੇ: 68÷4=17।
4. ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਵੱਖ ਗਿਣਤੀ ਜਾਂ ਉਲਟ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ 17 ਆਉਂਦਾ ਹੈ। 18, 20, 15 ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

Medium

ਦਰਮਿਆਨਾ

14.5 **8 : 12 :: 14 : 21 :: 22 : ?**

8 : 12 :: 14 : 21 :: 22 : ?

A) 34 **B)** 33 **C)** 36 **D)** 31

Answer: B — 33

Quick method (≈20–40 sec)

Test Multiply by 3/2: (8÷2)×3=12; (14÷2)×3=21.

For the target, (22÷2)×3=33. Select 33.

Full method

1. First reference: 12/8=3/2. This suggests Multiply by 3/2.
2. Confirm with the second reference independently: (14÷2)×3=21. The same rule fits.
3. Apply the rule to 22, preserving operation order: (22÷2)×3=33.
4. Independent check by an equivalent calculation or inverse relation gives 33. The distractors 34, 36, 31 do not equal this result.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

3/2 ਨਾਲ ਗੁਣਾ ਜਾਂਚੋ: (8÷2)×3=12; (14÷2)×3=21।

ਨਵੇਂ ਅੰਕ ਲਈ (22÷2)×3=33। ਜਵਾਬ 33 ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲਾ ਮਾਡਲ: 12/8=3/2। ਇਸ ਤੋਂ 3/2 ਨਾਲ ਗੁਣਾ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਹੈ।
2. ਦੂਜੇ ਮਾਡਲ ਨਾਲ ਪੱਕਾ ਕਰੋ: (14÷2)×3=21। ਉਹੀ ਨਿਯਮ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।
3. 22 ਲਈ ਕਿਰਿਆ ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਰੱਖ ਕੇ: (22÷2)×3=33।
4. ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਵੱਖ ਗਿਣਤੀ ਜਾਂ ਉਲਟ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ 33 ਆਉਂਦਾ ਹੈ। 34, 36, 31 ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

Hard

ਔਖਾ

14.6 **36 : 53 :: 58 : 75 :: 79 : ?**

36 : 53 :: 58 : 75 :: 79 : ?

A) 97 **B)** 99 **C)** 94 **D)** 96

Answer: D — 96

Quick method (≈20–40 sec)

Test Add 17: 36+17=53; 58+17=75.

For the target, 79+17=96. Select 96.

Full method

1. First reference: 53−36=17. This suggests Add 17.
2. Confirm with the second reference independently: 58+17=75. The same rule fits.
3. Apply the rule to 79, preserving operation order: 79+17=96.
4. Independent check by an equivalent calculation or inverse relation gives 96. The distractors 97, 99, 94 do not equal this result.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

17 ਜੋੜੋ ਜਾਂਚੋ: 36+17=53; 58+17=75।

ਨਵੇਂ ਅੰਕ ਲਈ 79+17=96। ਜਵਾਬ 96 ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲਾ ਮਾਡਲ: 53−36=17। ਇਸ ਤੋਂ 17 ਜੋੜੋ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਹੈ।
2. ਦੂਜੇ ਮਾਡਲ ਨਾਲ ਪੱਕਾ ਕਰੋ: 58+17=75। ਉਹੀ ਨਿਯਮ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।
3. 79 ਲਈ ਕਿਰਿਆ ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਰੱਖ ਕੇ: 79+17=96।
4. ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਵੱਖ ਗਿਣਤੀ ਜਾਂ ਉਲਟ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ 96 ਆਉਂਦਾ ਹੈ। 97, 99, 94 ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

Hard

ਔਖਾ

14.7 **47 : 34 :: 63 : 50 :: 92 : ?**

47 : 34 :: 63 : 50 :: 92 : ?

A) 80 **B)** 82 **C)** 77 **D)** 79

Answer: D — 79

Quick method (≈20–40 sec)

Test Subtract 13: 47−13=34; 63−13=50.

For the target, 92−13=79. Select 79.

Full method

1. First reference: 47−34=13. This suggests Subtract 13.
2. Confirm with the second reference independently: 63−13=50. The same rule fits.
3. Apply the rule to 92, preserving operation order: 92−13=79.
4. Independent check by an equivalent calculation or inverse relation gives 79. The distractors 80, 82, 77 do not equal this result.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

13 ਘਟਾਓ ਜਾਂਚੋ: 47−13=34; 63−13=50।

ਨਵੇਂ ਅੰਕ ਲਈ 92−13=79। ਜਵਾਬ 79 ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲਾ ਮਾਡਲ: 47−34=13। ਇਸ ਤੋਂ 13 ਘਟਾਓ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਹੈ।
2. ਦੂਜੇ ਮਾਡਲ ਨਾਲ ਪੱਕਾ ਕਰੋ: 63−13=50। ਉਹੀ ਨਿਯਮ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।
3. 92 ਲਈ ਕਿਰਿਆ ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਰੱਖ ਕੇ: 92−13=79।
4. ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਵੱਖ ਗਿਣਤੀ ਜਾਂ ਉਲਟ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ 79 ਆਉਂਦਾ ਹੈ। 80, 82, 77 ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

SSC CGL pattern (original practice)

ਪੇਪਰ ਦੇ ਢੰਗ ਦਾ ਸਵਾਲ · SSC CGL pattern (original practice)

14.8 **13 : 91 :: 17 : 119 :: 19 : ?**

13 : 91 :: 17 : 119 :: 19 : ?

A) 134 **B)** 133 **C)** 136 **D)** 131

Answer: B — 133

Quick method (≈20–40 sec)

Test Multiply by 7: 13×7=91; 17×7=119.

For the target, 19×7=133. Select 133.

Full method

1. First reference: 91÷13=7. This suggests Multiply by 7.
2. Confirm with the second reference independently: 17×7=119. The same rule fits.
3. Apply the rule to 19, preserving operation order: 19×7=133.
4. Independent check by an equivalent calculation or inverse relation gives 133. The distractors 134, 136, 131 do not equal this result.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

7 ਨਾਲ ਗੁਣਾ ਜਾਂਚੋ: 13×7=91; 17×7=119।

ਨਵੇਂ ਅੰਕ ਲਈ 19×7=133। ਜਵਾਬ 133 ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲਾ ਮਾਡਲ: 91÷13=7। ਇਸ ਤੋਂ 7 ਨਾਲ ਗੁਣਾ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਹੈ।
2. ਦੂਜੇ ਮਾਡਲ ਨਾਲ ਪੱਕਾ ਕਰੋ: 17×7=119। ਉਹੀ ਨਿਯਮ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।
3. 19 ਲਈ ਕਿਰਿਆ ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਰੱਖ ਕੇ: 19×7=133।
4. ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਵੱਖ ਗਿਣਤੀ ਜਾਂ ਉਲਟ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ 133 ਆਉਂਦਾ ਹੈ। 134, 136, 131 ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

7. Common mistakes ਆਮ ਗਲਤੀਆਂ

COMMON MISTAKES · ਆਮ ਗਲਤੀਆਂ

1. Changing the constant between the two pairs.
   ਦੋ ਜੋੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜੋੜਨ/ਗੁਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਗਿਣਤੀ ਬਦਲ ਦੇਣਾ।
2. Doing addition before multiplication in 3n+2.
   3n+2 ਵਿੱਚ ਗੁਣਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੋੜ ਕਰਨਾ।

8. Exam tip ਪੇਪਰ ਲਈ ਸੁਝਾਅ

EXAM TIP · ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸੁਝਾਅ

A core numerical-analogy practice form for SSC and Railway preparation, also useful for state/banking aptitude. Counts depend on the paper. Target 25–40 seconds, up to 60 for sets; reject an option as soon as the fixed rule fails.

SSC ਅਤੇ Railway ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਵਾਲੀ ਤਿਆਰੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਰੂਪ ਹੈ; ਰਾਜ ਅਤੇ banking aptitude ਲਈ ਵੀ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੈ। ਗਿਣਤੀ ਪੇਪਰ ਉੱਤੇ ਹੈ। 25–40 ਸਕਿੰਟ ਅਤੇ ਔਖੇ ਸੈੱਟ ਲਈ 60 ਸਕਿੰਟ ਤੱਕ ਲਵੋ; ਪੱਕਾ ਨਿਯਮ ਨਾ ਮਿਲੇ ਤਾਂ option ਕੱਟੋ।

TYPE 15 Squares, cubes and roots

ਵਰਗ, ਘਣ ਅਤੇ ਮੂਲ

1. What is it? ਇਹ ਕੀ ਹੈ?

A square multiplies a number by itself: $6^2=36$. A cube uses three equal factors: $4^3=64$. A root reverses that operation.

ਵਰਗ ਵਿੱਚ ਅੰਕ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਗੁਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ: $6^2=36$। ਘਣ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਇੱਕੋ ਗੁਣਕ ਹਨ: $4^3=64$। ਮੂਲ ਇਸ ਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਉਲਟ ਕਰਦਾ ਹੈ।

2. Recognise it in the exam ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਪਛਾਣੀਏ?

Outputs grow much faster than inputs, or a large perfect power becomes a small number.

ਨਤੀਜਾ ਅੰਕ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਵਧਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਵੱਡਾ ਪੂਰਾ ਵਰਗ/ਘਣ ਛੋਟੇ ਅੰਕ ਵਿੱਚ ਬਦਲਦਾ ਹੈ।

3. Build the concept from zero ਮੁੱਢ ਤੋਂ ਸਮਝੋ

KEY IDEA · ਮੁੱਖ ਗੱਲ

$n^2=n\times n$; $n^3=n\times n\times n$. $\sqrt{49}=7$ because $7\times7=49$; $\sqrt[3]{125}=5$ because $5\times5\times5=125$. Use positive roots for the positive-number questions here. Between consecutive squares, the difference is $2n+1$: $12^2-11^2=23$.

$n^2=n\times n$; $n^3=n\times n\times n$। $\sqrt{49}=7$ ਕਿਉਂਕਿ $7\times7=49$; $\sqrt[3]{125}=5$ ਕਿਉਂਕਿ $5\times5\times5=125$। ਇੱਥੇ ਧਨ ਅੰਕਾਂ ਲਈ ਧਨ ਮੂਲ ਲਵੋ। ਲਗਾਤਾਰ ਵਰਗਾਂ ਦਾ ਫ਼ਰਕ $2n+1$ ਹੈ: $12^2-11^2=23$।

Clue / link · ਇਸ਼ਾਰਾ / ਸੰਬੰਧ	Small worked model · ਛੋਟਾ ਮਾਡਲ
Square ਵਰਗ	n^2
Cube ਘਣ	n^3
Roots ਮੂਲ	$\sqrt{(n^2)}=n$; $\sqrt[3]{(n^3)}=n$ for positive n ਧਨ n ਲਈ $\sqrt{(n^2)}=n$; $\sqrt[3]{(n^3)}=n$

4. Standard method ਹਰ ਵਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਦਮ

1. Write the reference inputs and outputs without changing their order.
   ਮਾਡਲ ਦੇ input ਅਤੇ output ਬਿਨਾਂ ਕ੍ਰਮ ਬਦਲੇ ਲਿਖੋ।
2. Test the candidate rule against every available reference.

ਸੰਭਵ ਨਿਯਮ ਹਰ ਦਿੱਤੇ ਮਾਡਲ ਨਾਲ ਜਾਂਚੋ।

3. Apply the same operations to the target or each option.
   ਉਹੀ ਕਿਰਿਆ ਨਵੇਂ ਅੰਕ ਜਾਂ ਹਰ option ਉੱਤੇ ਲਗਾਓ।
4. Recheck by an inverse operation, substitution or independent calculation.
   ਉਲਟ ਕਿਰਿਆ, ਅੰਕ ਰੱਖ ਕੇ ਜਾਂ ਵੱਖ ਗਿਣਤੀ ਨਾਲ ਮੁੜ ਜਾਂਚੋ।

5. One-minute shortcut / fastest method ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਦਾ shortcut / ਸਭ ਤੋਂ ਤੇਜ਼ ਤਰੀਕਾ

SHORTCUT · ਸ਼ਾਰਟਕੱਟ

Recognise the square/cube table and verify by multiplying once; for roots, reverse the check.

ਵਰਗ/ਘਣ ਦਾ ਟੇਬਲ ਪਛਾਣੋ ਅਤੇ ਗੁਣਾ ਨਾਲ ਪੱਕਾ ਕਰੋ; ਮੂਲ ਲਈ ਉਲਟ ਜਾਂਚ ਕਰੋ।

Why it works: Recall avoids repeated long multiplication and inverse checking catches memory slips.

ਕਿਉਂ ਚੱਲਦਾ ਹੈ: ਯਾਦ ਨਾਲ ਲੰਬਾ ਗੁਣਾ ਬਚਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਲਟ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਯਾਦ ਦੀ ਗਲਤੀ ਫੜੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

When it does not work: A number near a square may use $n^2 \pm k$; do not force an exact square.

ਕਦੋਂ ਨਹੀਂ ਚੱਲਦਾ: ਵਰਗ ਦੇ ਨੇੜੇ ਨਤੀਜਾ $n^2 \pm k$ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਪੂਰਾ ਵਰਗ ਨਾ ਮੰਨੋ।

6. Graded solved examples ਸੌਖੇ ਤੋਂ ਔਖੇ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਸਵਾਲ

Easy
ਸੌਖਾ

15.1 **9 : 81 :: 11 : 121 :: 12 : ?**

9 : 81 :: 11 : 121 :: 12 : ?

A) 145 **B)** 144 **C)** 147 **D)** 142

Answer: B — 144

Quick method (≈20–40 sec)

Test Square: $9^2=9\times9=81$; $11^2=11\times11=121$.

For the target, $12^2=12\times12=144$. Select 144.

Full method

1. First reference: $9\times9=81$. This suggests Square.
2. Confirm with the second reference independently: $11^2=11\times11=121$. The same rule fits.
3. Apply the rule to 12, preserving operation order: $12^2=12\times12=144$.
4. Independent check by an equivalent calculation or inverse relation gives 144. The distractors 145, 147, 142 do not equal this result.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਵਰਗ ਜਾਂਚੋ: $9^2=9\times9=81$; $11^2=11\times11=121$।

ਨਵੇਂ ਅੰਕ ਲਈ $12^2=12\times12=144$। ਜਵਾਬ 144 ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲਾ ਮਾਡਲ: $9\times9=81$। ਇਸ ਤੋਂ ਵਰਗ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਹੈ।
2. ਦੂਜੇ ਮਾਡਲ ਨਾਲ ਪੱਕਾ ਕਰੋ: $11^2=11\times11=121$। ਉਹੀ ਨਿਯਮ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।
3. 12 ਲਈ ਕਿਰਿਆ ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਰੱਖ ਕੇ: $12^2=12\times12=144$।

4. ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਵੱਖ ਗਿਣਤੀ ਜਾਂ ਉਲਟ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ 144 ਆਉਂਦਾ ਹੈ। 145, 147, 142 ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

Easy

ਸੌਖਾ

15.2 **4 : 64 :: 6 : 216 :: 5 : ?**

4 : 64 :: 6 : 216 :: 5 : ?

A) 125 **B)** 126 **C)** 128 **D)** 123

Answer: A — 125

Quick method (≈20–40 sec)

Test Cube: $4^3=4\times4\times4=64$; $6^3=6\times6\times6=216$.

For the target, $5^3=5\times5\times5=125$. Select 125.

Full method

1. First reference: $4\times4\times4=64$. This suggests Cube.
2. Confirm with the second reference independently: $6^3=6\times6\times6=216$. The same rule fits.
3. Apply the rule to 5, preserving operation order: $5^3=5\times5\times5=125$.
4. Independent check by an equivalent calculation or inverse relation gives 125. The distractors 126, 128, 123 do not equal this result.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਘਣ ਜਾਂਚੋ: $4^3=4\times4\times4=64$; $6^3=6\times6\times6=216$।

ਨਵੇਂ ਅੰਕ ਲਈ $5^3=5\times5\times5=125$। ਜਵਾਬ 125 ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲਾ ਮਾਡਲ: $4\times4\times4=64$। ਇਸ ਤੋਂ ਘਣ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਹੈ।
2. ਦੂਜੇ ਮਾਡਲ ਨਾਲ ਪੱਕਾ ਕਰੋ: $6^3=6\times6\times6=216$। ਉਹੀ ਨਿਯਮ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।
3. 5 ਲਈ ਕਿਰਿਆ ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਰੱਖ ਕੇ: $5^3=5\times5\times5=125$।
4. ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਵੱਖ ਗਿਣਤੀ ਜਾਂ ਉਲਟ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ 125 ਆਉਂਦਾ ਹੈ। 126, 128, 123 ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

Medium

ਦਰਮਿਆਨਾ

15.3 **49 : 7 :: 121 : 11 :: 169 : ?**

49 : 7 :: 121 : 11 :: 169 : ?

A) 13 **B)** 14 **C)** 16 **D)** 11

Answer: A — 13

Quick method (≈20–40 sec)

Test Positive square root: $\sqrt{49}=7$ because $7\times7=49$; $\sqrt{121}=11$ because $11\times11=121$.

For the target, $\sqrt{169}=13$ because $13\times13=169$. Select 13.

Full method

1. First reference: $7^2=49$. This suggests Positive square root.
2. Confirm with the second reference independently: $\sqrt{121}=11$ because $11\times11=121$. The same rule fits.
3. Apply the rule to 169, preserving operation order: $\sqrt{169}=13$ because $13\times13=169$.

4. Independent check by an equivalent calculation or inverse relation gives 13. The distractors 14, 16, 11 do not equal this result.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਧਨ ਵਰਗਮੂਲ ਜਾਂਚੋ: √49=7 ਕਿਉਂਕਿ 7×7=49; √121=11 ਕਿਉਂਕਿ 11×11=121।

ਨਵੇਂ ਅੰਕ ਲਈ √169=13 ਕਿਉਂਕਿ 13×13=169। ਜਵਾਬ 13 ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲਾ ਮਾਡਲ: $7^2=49$। ਇਸ ਤੋਂ ਧਨ ਵਰਗਮੂਲ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਹੈ।
2. ਦੂਜੇ ਮਾਡਲ ਨਾਲ ਪੱਕਾ ਕਰੋ: √121=11 ਕਿਉਂਕਿ 11×11=121। ਉਹੀ ਨਿਯਮ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।
3. 169 ਲਈ ਕਿਰਿਆ ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਰੱਖ ਕੇ: √169=13 ਕਿਉਂਕਿ 13×13=169।
4. ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਵੱਖ ਗਿਣਤੀ ਜਾਂ ਉਲਟ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ 13 ਆਉਂਦਾ ਹੈ। 14, 16, 11 ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

Medium

ਦਰਮਿਆਨਾ

15.4 **64 : 4 :: 216 : 6 :: 343 : ?**

64 : 4 :: 216 : 6 :: 343 : ?

A) 8 **B)** 10 **C)** 7 **D)** 5

Answer: C — 7

Quick method (≈20–40 sec)

Test Cube root: $\sqrt[3]{64}=4$ because $4^3=64$; $\sqrt[3]{216}=6$ because $6^3=216$.

For the target, $\sqrt[3]{343}=7$ because $7^3=343$. Select 7.

Full method

1. First reference: $4^3=64$. This suggests Cube root.
2. Confirm with the second reference independently: $\sqrt[3]{216}=6$ because $6^3=216$. The same rule fits.
3. Apply the rule to 343, preserving operation order: $\sqrt[3]{343}=7$ because $7^3=343$.
4. Independent check by an equivalent calculation or inverse relation gives 7. The distractors 8, 10, 5 do not equal this result.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਘਣਮੂਲ ਜਾਂਚੋ: $\sqrt[3]{64}=4$ ਕਿਉਂਕਿ $4^3=64$; $\sqrt[3]{216}=6$ ਕਿਉਂਕਿ $6^3=216$।

ਨਵੇਂ ਅੰਕ ਲਈ $\sqrt[3]{343}=7$ ਕਿਉਂਕਿ $7^3=343$। ਜਵਾਬ 7 ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲਾ ਮਾਡਲ: $4^3=64$। ਇਸ ਤੋਂ ਘਣਮੂਲ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਹੈ।
2. ਦੂਜੇ ਮਾਡਲ ਨਾਲ ਪੱਕਾ ਕਰੋ: $\sqrt[3]{216}=6$ ਕਿਉਂਕਿ $6^3=216$। ਉਹੀ ਨਿਯਮ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।
3. 343 ਲਈ ਕਿਰਿਆ ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਰੱਖ ਕੇ: $\sqrt[3]{343}=7$ ਕਿਉਂਕਿ $7^3=343$।
4. ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਵੱਖ ਗਿਣਤੀ ਜਾਂ ਉਲਟ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ 7 ਆਉਂਦਾ ਹੈ। 8, 10, 5 ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

Medium

ਦਰਮਿਆਨਾ

15.5 **17 : 289 :: 19 : 361 :: 23 : ?**

17 : 289 :: 19 : 361 :: 23 : ?

A) 530 **B)** 532 **C)** 527 **D)** 529

Answer: D — 529

Quick method (≈20–40 sec)

Test Square: $17^2=17\times17=289$; $19^2=19\times19=361$.

For the target, $23^2=23\times23=529$. Select 529.

Full method

1. First reference: 17×17=289. This suggests Square.
2. Confirm with the second reference independently: $19^2=19\times19=361$. The same rule fits.
3. Apply the rule to 23, preserving operation order: $23^2=23\times23=529$.
4. Independent check by an equivalent calculation or inverse relation gives 529. The distractors 530, 532, 527 do not equal this result.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਵਰਗ ਜਾਂਚੋ: $17^2=17\times17=289$; $19^2=19\times19=361$।

ਨਵੇਂ ਅੰਕ ਲਈ $23^2=23\times23=529$। ਜਵਾਬ 529 ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲਾ ਮਾਡਲ: 17×17=289। ਇਸ ਤੋਂ ਵਰਗ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਹੈ।
2. ਦੂਜੇ ਮਾਡਲ ਨਾਲ ਪੱਕਾ ਕਰੋ: $19^2=19\times19=361$। ਉਹੀ ਨਿਯਮ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।
3. 23 ਲਈ ਕਿਰਿਆ ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਰੱਖ ਕੇ: $23^2=23\times23=529$।
4. ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਵੱਖ ਗਿਣਤੀ ਜਾਂ ਉਲਟ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ 529 ਆਉਂਦਾ ਹੈ। 530, 532, 527 ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

Hard

ਔਖਾ

15.6 **7 : 343 :: 8 : 512 :: 9 : ?**

7 : 343 :: 8 : 512 :: 9 : ?

A) 729 **B)** 730 **C)** 732 **D)** 727

Answer: A — 729

Quick method (≈20–40 sec)

Test Cube: $7^3=7\times7\times7=343$; $8^3=8\times8\times8=512$.

For the target, $9^3=9\times9\times9=729$. Select 729.

Full method

1. First reference: 7×7×7=343. This suggests Cube.
2. Confirm with the second reference independently: $8^3=8\times8\times8=512$. The same rule fits.
3. Apply the rule to 9, preserving operation order: $9^3=9\times9\times9=729$.
4. Independent check by an equivalent calculation or inverse relation gives 729. The distractors 730, 732, 727 do not equal this result.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਘਣ ਜਾਂਚੋ: $7^3=7\times7\times7=343$; $8^3=8\times8\times8=512$।

ਨਵੇਂ ਅੰਕ ਲਈ $9^3=9\times9\times9=729$। ਜਵਾਬ 729 ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲਾ ਮਾਡਲ: 7×7×7=343। ਇਸ ਤੋਂ ਘਣ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਹੈ।
2. ਦੂਜੇ ਮਾਡਲ ਨਾਲ ਪੱਕਾ ਕਰੋ: 8^3=8×8×8=512। ਉਹੀ ਨਿਯਮ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।
3. 9 ਲਈ ਕਿਰਿਆ ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਰੱਖ ਕੇ: 9^3=9×9×9=729।
4. ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਵੱਖ ਗਿਣਤੀ ਜਾਂ ਉਲਟ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ 729 ਆਉਂਦਾ ਹੈ। 730, 732, 727 ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

Hard

ਔਖਾ

15.7 **256 : 16 :: 400 : 20 :: 576 : ?**

256 : 16 :: 400 : 20 :: 576 : ?

A) 25 **B)** 27 **C)** 22 **D)** 24

Answer: D — 24

Quick method (≈20–40 sec)

Test Positive square root: √256=16 because 16×16=256; √400=20 because 20×20=400.

For the target, √576=24 because 24×24=576. Select 24.

Full method

1. First reference: 16^2=256. This suggests Positive square root.
2. Confirm with the second reference independently: √400=20 because 20×20=400. The same rule fits.
3. Apply the rule to 576, preserving operation order: √576=24 because 24×24=576.
4. Independent check by an equivalent calculation or inverse relation gives 24. The distractors 25, 27, 22 do not equal this result.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਧਨ ਵਰਗਮੂਲ ਜਾਂਚੋ: √256=16 ਕਿਉਂਕਿ 16×16=256; √400=20 ਕਿਉਂਕਿ 20×20=400।

ਨਵੇਂ ਅੰਕ ਲਈ √576=24 ਕਿਉਂਕਿ 24×24=576। ਜਵਾਬ 24 ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲਾ ਮਾਡਲ: 16^2=256। ਇਸ ਤੋਂ ਧਨ ਵਰਗਮੂਲ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਹੈ।
2. ਦੂਜੇ ਮਾਡਲ ਨਾਲ ਪੱਕਾ ਕਰੋ: √400=20 ਕਿਉਂਕਿ 20×20=400। ਉਹੀ ਨਿਯਮ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।
3. 576 ਲਈ ਕਿਰਿਆ ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਰੱਖ ਕੇ: √576=24 ਕਿਉਂਕਿ 24×24=576।
4. ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਵੱਖ ਗਿਣਤੀ ਜਾਂ ਉਲਟ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ 24 ਆਉਂਦਾ ਹੈ। 25, 27, 22 ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

RRB NTPC pattern (original practice)

ਪੇਪਰ ਦੇ ਢੰਗ ਦਾ ਸਵਾਲ · RRB NTPC pattern (original practice)

15.8 **512 : 8 :: 729 : 9 :: 1331 : ?**

512 : 8 :: 729 : 9 :: 1331 : ?

A) 12 **B)** 11 **C)** 14 **D)** 9

Answer: B — 11

Quick method (≈20–40 sec)

Test Cube root: $\sqrt[3]{512}$=8 because 8^3=512; $\sqrt[3]{729}$=9 because 9^3=729.

For the target, $\sqrt[3]{1331}$=11 because 11^3=1331. Select 11.

Full method

1. First reference: $8^3=512$. This suggests Cube root.
2. Confirm with the second reference independently: $\sqrt[3]{729}=9$ because $9^3=729$. The same rule fits.
3. Apply the rule to 1331, preserving operation order: $\sqrt[3]{1331}=11$ because $11^3=1331$.
4. Independent check by an equivalent calculation or inverse relation gives 11. The distractors 12, 14, 9 do not equal this result.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਘਣਮੂਲ ਜਾਂਚੋ: $\sqrt[3]{512}=8$ ਕਿਉਂਕਿ $8^3=512$; $\sqrt[3]{729}=9$ ਕਿਉਂਕਿ $9^3=729$।

ਨਵੇਂ ਅੰਕ ਲਈ $\sqrt[3]{1331}=11$ ਕਿਉਂਕਿ $11^3=1331$। ਜਵਾਬ 11 ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲਾ ਮਾਡਲ: $8^3=512$। ਇਸ ਤੋਂ ਘਣਮੂਲ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਹੈ।
2. ਦੂਜੇ ਮਾਡਲ ਨਾਲ ਪੱਕਾ ਕਰੋ: $\sqrt[3]{729}=9$ ਕਿਉਂਕਿ $9^3=729$। ਉਹੀ ਨਿਯਮ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।
3. 1331 ਲਈ ਕਿਰਿਆ ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਰੱਖ ਕੇ: $\sqrt[3]{1331}=11$ ਕਿਉਂਕਿ $11^3=1331$।
4. ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਵੱਖ ਗਿਣਤੀ ਜਾਂ ਉਲਟ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ 11 ਆਉਂਦਾ ਹੈ। 12, 14, 9 ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

7. Common mistakes ਆਮ ਗਲਤੀਆਂ

COMMON MISTAKES · ਆਮ ਗਲਤੀਆਂ

1. Confusing 5^3 with 5×3.

   5^3 ਨੂੰ 5×3 ਮੰਨਣਾ।

2. Using square instead of square root when direction is reversed.

   ਦਿਸ਼ਾ ਉਲਟ ਹੋਣ ਉੱਤੇ ਮੂਲ ਦੀ ਥਾਂ ਵਰਗ ਕਰਨਾ।

8. Exam tip ਪੇਪਰ ਲਈ ਸੁਝਾਅ

EXAM TIP · ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸੁਝਾਅ

A core numerical-analogy practice form for SSC and Railway preparation, also useful for state/banking aptitude. Counts depend on the paper. Target 25–40 seconds, up to 60 for sets; reject an option as soon as the fixed rule fails.

SSC ਅਤੇ Railway ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਵਾਲੀ ਤਿਆਰੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਰੂਪ ਹੈ; ਰਾਜ ਅਤੇ banking aptitude ਲਈ ਵੀ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੈ। ਗਿਣਤੀ ਪੇਪਰ ਉੱਤੇ ਹੈ। 25–40 ਸਕਿੰਟ ਅਤੇ ਔਖੇ ਸੈੱਟ ਲਈ 60 ਸਕਿੰਟ ਤੱਕ ਲਵੋ; ਪੱਕਾ ਨਿਯਮ ਨਾ ਮਿਲੇ ਤਾਂ option ਕੱਟੋ।

TYPE 16 Combined number rules

ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਦੇ ਮਿਲੇ-ਜੁਲੇ ਨਿਯਮ

1. What is it? ਇਹ ਕੀ ਹੈ?

Some machines perform two operations: multiply by 3, then add 2. Number analogies can similarly use a power followed by an adjustment.

ਕੋਈ ਮਸ਼ੀਨ ਦੋ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ: 3 ਨਾਲ ਗੁਣਾ, ਫਿਰ 2 ਜੋੜਨਾ। ਸੰਖਿਆ ਵਾਲੇ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਵੀ ਘਾਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੁਝ ਜੋੜਿਆ ਜਾਂ ਘਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

2. Recognise it in the exam ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਪਛਾਣੀਏ?

Simple difference/ratio fails across references, but outputs sit near a square, cube or fixed multiple.

ਸਾਰੇ ਮਾਡਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸੌਖਾ ਫ਼ਰਕ/ਅਨੁਪਾਤ ਨਾ ਚੱਲੇ ਪਰ ਨਤੀਜੇ ਵਰਗ, ਘਣ ਜਾਂ ਗੁਣਜ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੋਣ।

3. Build the concept from zero ਮੁੱਢ ਤੋਂ ਸਮਝੋ

KEY IDEA · ਮੁੱਖ ਗੱਲ

Common forms are $an+b$, $an-b$, $n^2\pm k$, $n^3\pm k$ and $n^2\pm n$. Notice $n^2+n=n(n+1)$ and $n^2-n=n(n-1)$: the products use consecutive numbers. n^2+1 and $(n+1)^2$ are different. Write brackets before calculating; powers precede multiplication, which precedes addition.

ਆਮ ਰੂਪ $an+b$, $an-b$, $n^2\pm k$, $n^3\pm k$ ਅਤੇ $n^2\pm n$ ਹਨ। $n^2+n=n(n+1)$ ਅਤੇ $n^2-n=n(n-1)$: ਲਗਾਤਾਰ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਗੁਣਨਫਲ ਹਨ। n^2+1 ਅਤੇ $(n+1)^2$ ਵੱਖ ਹਨ। ਗਿਣਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ brackets ਲਿਖੋ; ਪਹਿਲਾਂ ਘਾਤ, ਫਿਰ ਗੁਣਾ, ਫਿਰ ਜੋੜ।

Clue / link · ਇਸ਼ਾਰਾ / ਸੰਬੰਧ	Small worked model · ਛੋਟਾ ਮਾਡਲ
Consecutive product ਲਗਾਤਾਰ ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਗੁਣਾ	$n^2+n=n(n+1)$
Previous consecutive product ਪਿਛਲੇ ਲਗਾਤਾਰ ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਗੁਣਾ	$n^2-n=n(n-1)$
Order matters ਕ੍ਰਮ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ	$3n+2 \neq 3(n+2)$

4. Standard method ਹਰ ਵਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਦਮ

1. Write the reference inputs and outputs without changing their order.
   ਮਾਡਲ ਦੇ input ਅਤੇ output ਬਿਨਾਂ ਕ੍ਰਮ ਬਦਲੇ ਲਿਖੋ।
2. Test the candidate rule against every available reference.
   ਸੰਭਵ ਨਿਯਮ ਹਰ ਦਿੱਤੇ ਮਾਡਲ ਨਾਲ ਜਾਂਚੋ।
3. Apply the same operations to the target or each option.
   ਉਹੀ ਕਿਰਿਆ ਨਵੇਂ ਅੰਕ ਜਾਂ ਹਰ option ਉੱਤੇ ਲਗਾਓ।
4. Recheck by an inverse operation, substitution or independent calculation.
   ਉਲਟ ਕਿਰਿਆ, ਅੰਕ ਰੱਖ ਕੇ ਜਾਂ ਵੱਖ ਗਿਣਤੀ ਨਾਲ ਮੁੜ ਜਾਂਚੋ।

5. One-minute shortcut / fastest method ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਦਾ shortcut / ਸਭ ਤੋਂ ਤੇਜ਼ ਤਰੀਕਾ

SHORTCUT · ਸ਼ਾਰਟਕੱਟ

Find the output's difference from n^2 or n^3; for $n^2\pm n$ use $n(n\pm1)$.

ਨਤੀਜੇ ਦਾ n^2 ਜਾਂ n^3 ਤੋਂ ਫ਼ਰਕ ਲੱਭੋ; $n^2\pm n$ ਲਈ $n(n\pm1)$ ਕਰੋ।

Why it works: Factoring replaces a power plus adjustment with one short product.

ਕਿਉਂ ਚੱਲਦਾ ਹੈ: ਗੁਣਨਖੰਡ ਕਰਨ ਨਾਲ ਘਾਤ ਅਤੇ ਜੋੜ/ਘਟਾਓ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਗੁਣਾ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

When it does not work: An adjustment must stay fixed or follow a clearly supported n-based rule; do not invent changing constants.

ਕਦੋਂ ਨਹੀਂ ਚੱਲਦਾ: ਸੋਧ ਪੱਕੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ n ਨਾਲ ਸਾਫ਼ ਨਿਯਮ ਬਣੇ; ਹਰ ਜੋੜੇ ਲਈ ਵੱਖ ਗਿਣਤੀ ਨਾ ਬਣਾਓ।

6. Graded solved examples ਸੌਖੇ ਤੋਂ ਔਖੇ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਸਵਾਲ

Easy

ਸੌਖਾ

16.1 **4 : 20 :: 6 : 42 :: 9 : ?**

4 : 20 :: 6 : 42 :: 9 : ?

A) 90 **B)** 91 **C)** 93 **D)** 88

Answer: A — 90

Quick method (≈20–40 sec)

Test $n^2+n = n(n+1)$: $4^2+4=16+4=20$; $6^2+6=36+6=42$.

For the target, $9^2+9=81+9=90$. Select 90.

Full method

1. First reference: 20−16=4: the adjustment equals the input. This suggests $n^2+n = n(n+1)$.
2. Confirm with the second reference independently: $6^2+6=36+6=42$. The same rule fits.
3. Apply the rule to 9, preserving operation order: $9^2+9=81+9=90$.
4. Independent check by an equivalent calculation or inverse relation gives 90. The distractors 91, 93, 88 do not equal this result.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

$n^2+n = n(n+1)$ ਜਾਂਚੋ: $4^2+4=16+4=20$; $6^2+6=36+6=42$।

ਨਵੇਂ ਅੰਕ ਲਈ $9^2+9=81+9=90$। ਜਵਾਬ 90 ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲਾ ਮਾਡਲ: 20−16=4: ਸੋਧ input ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ $n^2+n = n(n+1)$ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਹੈ।
2. ਦੂਜੇ ਮਾਡਲ ਨਾਲ ਪੱਕਾ ਕਰੋ: $6^2+6=36+6=42$। ਉਹੀ ਨਿਯਮ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।
3. 9 ਲਈ ਕਿਰਿਆ ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਰੱਖ ਕੇ: $9^2+9=81+9=90$।
4. ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਵੱਖ ਗਿਣਤੀ ਜਾਂ ਉਲਟ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ 90 ਆਉਂਦਾ ਹੈ। 91, 93, 88 ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

Easy

ਸੌਖਾ

16.2 **5 : 20 :: 7 : 42 :: 11 : ?**

5 : 20 :: 7 : 42 :: 11 : ?

A) 110 **B)** 111 **C)** 113 **D)** 108

Answer: A — 110

Quick method (≈20–40 sec)

Test $n^2-n = n(n-1)$: $5^2-5=25-5=20$; $7^2-7=49-7=42$.

For the target, $11^2-11=121-11=110$. Select 110.

Full method

1. First reference: 25−20=5: the adjustment equals the input. This suggests $n^2-n = n(n-1)$.

2. Confirm with the second reference independently: $7^2-7=49-7=42$. The same rule fits.
3. Apply the rule to 11, preserving operation order: $11^2-11=121-11=110$.
4. Independent check by an equivalent calculation or inverse relation gives 110. The distractors 111, 113, 108 do not equal this result.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

$n^2-n = n(n-1)$ ਜਾਂਚੋ: $5^2-5=25-5=20$; $7^2-7=49-7=42$।

ਨਵੇਂ ਅੰਕ ਲਈ $11^2-11=121-11=110$। ਜਵਾਬ 110 ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲਾ ਮਾਡਲ: $25-20=5$: ਸੋਧ input ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ $n^2-n = n(n-1)$ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਹੈ।
2. ਦੂਜੇ ਮਾਡਲ ਨਾਲ ਪੱਕਾ ਕਰੋ: $7^2-7=49-7=42$। ਉਹੀ ਨਿਯਮ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।
3. 11 ਲਈ ਕਿਰਿਆ ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਰੱਖ ਕੇ: $11^2-11=121-11=110$।
4. ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਵੱਖ ਗਿਣਤੀ ਜਾਂ ਉਲਟ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ 110 ਆਉਂਦਾ ਹੈ। 111, 113, 108 ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

Medium

ਦਰਮਿਆਨਾ

16.3 **6 : 39 :: 8 : 67 :: 13 : ?**

6 : 39 :: 8 : 67 :: 13 : ?

A) 173 **B)** 175 **C)** 170 **D)** 172

Answer: D — 172

Quick method (≈20–40 sec)

Test n^2+3: $6^2+3=36+3=39$; $8^2+3=64+3=67$.

For the target, $13^2+3=169+3=172$. Select 172.

Full method

1. First reference: $39-36=3$. This suggests n^2+3.
2. Confirm with the second reference independently: $8^2+3=64+3=67$. The same rule fits.
3. Apply the rule to 13, preserving operation order: $13^2+3=169+3=172$.
4. Independent check by an equivalent calculation or inverse relation gives 172. The distractors 173, 175, 170 do not equal this result.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

n^2+3 ਜਾਂਚੋ: $6^2+3=36+3=39$; $8^2+3=64+3=67$।

ਨਵੇਂ ਅੰਕ ਲਈ $13^2+3=169+3=172$। ਜਵਾਬ 172 ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲਾ ਮਾਡਲ: $39-36=3$। ਇਸ ਤੋਂ n^2+3 ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਹੈ।
2. ਦੂਜੇ ਮਾਡਲ ਨਾਲ ਪੱਕਾ ਕਰੋ: $8^2+3=64+3=67$। ਉਹੀ ਨਿਯਮ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।
3. 13 ਲਈ ਕਿਰਿਆ ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਰੱਖ ਕੇ: $13^2+3=169+3=172$।
4. ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਵੱਖ ਗਿਣਤੀ ਜਾਂ ਉਲਟ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ 172 ਆਉਂਦਾ ਹੈ। 173, 175, 170 ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

Medium

ਦਰਮਿਆਨਾ

16.4 **3 : 26 :: 4 : 63 :: 7 : ?**

3 : 26 :: 4 : 63 :: 7 : ?

A) 343 **B)** 345 **C)** 342 **D)** 340

Answer: C — 342

Quick method (≈20–40 sec)

Test n^3-1: $3^3-1=27-1=26$; $4^3-1=64-1=63$.

For the target, $7^3-1=343-1=342$. Select 342.

Full method

1. First reference: 27−26=1. This suggests n^3-1.
2. Confirm with the second reference independently: $4^3-1=64-1=63$. The same rule fits.
3. Apply the rule to 7, preserving operation order: $7^3-1=343-1=342$.
4. Independent check by an equivalent calculation or inverse relation gives 342. The distractors 343, 345, 340 do not equal this result.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

n^3-1 ਜਾਂਚੋ: $3^3-1=27-1=26$; $4^3-1=64-1=63$।

ਨਵੇਂ ਅੰਕ ਲਈ $7^3-1=343-1=342$। ਜਵਾਬ 342 ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲਾ ਮਾਡਲ: 27−26=1। ਇਸ ਤੋਂ n^3-1 ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਹੈ।
2. ਦੂਜੇ ਮਾਡਲ ਨਾਲ ਪੱਕਾ ਕਰੋ: $4^3-1=64-1=63$। ਉਹੀ ਨਿਯਮ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।
3. 7 ਲਈ ਕਿਰਿਆ ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਰੱਖ ਕੇ: $7^3-1=343-1=342$।
4. ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਵੱਖ ਗਿਣਤੀ ਜਾਂ ਉਲਟ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ 342 ਆਉਂਦਾ ਹੈ। 343, 345, 340 ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

Medium

ਦਰਮਿਆਨਾ

16.5 **7 : 23 :: 11 : 35 :: 16 : ?**

7 : 23 :: 11 : 35 :: 16 : ?

A) 51 **B)** 50 **C)** 53 **D)** 48

Answer: B — 50

Quick method (≈20–40 sec)

Test 3n+2: 3×7+2=21+2=23; 3×11+2=33+2=35.

For the target, 3×16+2=48+2=50. Select 50.

Full method

1. First reference: (23−2)÷7=3. This suggests 3n+2.
2. Confirm with the second reference independently: 3×11+2=33+2=35. The same rule fits.
3. Apply the rule to 16, preserving operation order: 3×16+2=48+2=50.
4. Independent check by an equivalent calculation or inverse relation gives 50. The distractors 51, 53, 48 do not equal this result.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

3n+2 ਜਾਂਚੋ: 3×7+2=21+2=23; 3×11+2=33+2=35।

ਨਵੇਂ ਅੰਕ ਲਈ 3×16+2=48+2=50। ਜਵਾਬ 50 ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲਾ ਮਾਡਲ: (23−2)÷7=3। ਇਸ ਤੋਂ 3n+2 ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਹੈ।
2. ਦੂਜੇ ਮਾਡਲ ਨਾਲ ਪੱਕਾ ਕਰੋ: 3×11+2=33+2=35। ਉਹੀ ਨਿਯਮ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।
3. 16 ਲਈ ਕਿਰਿਆ ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਰੱਖ ਕੇ: 3×16+2=48+2=50।
4. ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਵੱਖ ਗਿਣਤੀ ਜਾਂ ਉਲਟ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ 50 ਆਉਂਦਾ ਹੈ। 51, 53, 48 ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

Hard

ਔਖਾ

16.6 **4 : 29 :: 6 : 69 :: 9 : ?**

4 : 29 :: 6 : 69 :: 9 : ?

A) 160 **B)** 162 **C)** 159 **D)** 157

Answer: C — 159

Quick method (≈20–40 sec)

Test $2n^2-3$: $2\times4^2-3=2\times16-3=29$; $2\times6^2-3=2\times36-3=69$.

For the target, $2\times9^2-3=2\times81-3=159$. Select 159.

Full method

1. First reference: $(29+3)\div16=2$. This suggests $2n^2-3$.
2. Confirm with the second reference independently: $2\times6^2-3=2\times36-3=69$. The same rule fits.
3. Apply the rule to 9, preserving operation order: $2\times9^2-3=2\times81-3=159$.
4. Independent check by an equivalent calculation or inverse relation gives 159. The distractors 160, 162, 157 do not equal this result.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

$2n^2-3$ ਜਾਂਚੋ: $2\times4^2-3=2\times16-3=29$; $2\times6^2-3=2\times36-3=69$।

ਨਵੇਂ ਅੰਕ ਲਈ $2\times9^2-3=2\times81-3=159$। ਜਵਾਬ 159 ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲਾ ਮਾਡਲ: $(29+3)\div16=2$। ਇਸ ਤੋਂ $2n^2-3$ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਹੈ।
2. ਦੂਜੇ ਮਾਡਲ ਨਾਲ ਪੱਕਾ ਕਰੋ: $2\times6^2-3=2\times36-3=69$। ਉਹੀ ਨਿਯਮ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।
3. 9 ਲਈ ਕਿਰਿਆ ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਰੱਖ ਕੇ: $2\times9^2-3=2\times81-3=159$।
4. ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਵੱਖ ਗਿਣਤੀ ਜਾਂ ਉਲਟ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ 159 ਆਉਂਦਾ ਹੈ। 160, 162, 157 ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

Hard

ਔਖਾ

16.7 **2 : 27 :: 4 : 125 :: 6 : ?**

2 : 27 :: 4 : 125 :: 6 : ?

A) 344 **B)** 343 **C)** 346 **D)** 341

Answer: B — 343

Quick method (≈20–40 sec)

Test $(n+1)^3$: $(2+1)^3=3^3=27$; $(4+1)^3=5^3=125$.

For the target, $(6+1)^3=7^3=343$. Select 343.

Full method

1. First reference: $\sqrt[3]{27}=3=2+1$. This suggests $(n+1)^3$.
2. Confirm with the second reference independently: $(4+1)^3=5^3=125$. The same rule fits.
3. Apply the rule to 6, preserving operation order: $(6+1)^3=7^3=343$.
4. Independent check by an equivalent calculation or inverse relation gives 343. The distractors 344, 346, 341 do not equal this result.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

$(n+1)^3$ ਜਾਂਚੋ: $(2+1)^3=3^3=27$; $(4+1)^3=5^3=125$।

ਨਵੇਂ ਅੰਕ ਲਈ $(6+1)^3=7^3=343$। ਜਵਾਬ 343 ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲਾ ਮਾਡਲ: $\sqrt[3]{27}=3=2+1$। ਇਸ ਤੋਂ $(n+1)^3$ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਹੈ।
2. ਦੂਜੇ ਮਾਡਲ ਨਾਲ ਪੱਕਾ ਕਰੋ: $(4+1)^3=5^3=125$। ਉਹੀ ਨਿਯਮ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।
3. 6 ਲਈ ਕਿਰਿਆ ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਰੱਖ ਕੇ: $(6+1)^3=7^3=343$।
4. ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਵੱਖ ਗਿਣਤੀ ਜਾਂ ਉਲਟ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ 343 ਆਉਂਦਾ ਹੈ। 344, 346, 341 ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

SSC CGL pattern (original practice)

ਪੇਪਰ ਦੇ ਢੰਗ ਦਾ ਸਵਾਲ · SSC CGL pattern (original practice)

16.8 **3 : 30 :: 5 : 130 :: 8 : ?**

3 : 30 :: 5 : 130 :: 8 : ?

A) 521 **B)** 523 **C)** 518 **D)** 520

Answer: D — 520

Quick method (≈20–40 sec)

Test n^3+n: $3^3+3=27+3=30$; $5^3+5=125+5=130$.

For the target, $8^3+8=512+8=520$. Select 520.

Full method

1. First reference: $30-27=3$. This suggests n^3+n.
2. Confirm with the second reference independently: $5^3+5=125+5=130$. The same rule fits.
3. Apply the rule to 8, preserving operation order: $8^3+8=512+8=520$.
4. Independent check by an equivalent calculation or inverse relation gives 520. The distractors 521, 523, 518 do not equal this result.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

n^3+n ਜਾਂਚੋ: $3^3+3=27+3=30$; $5^3+5=125+5=130$।

ਨਵੇਂ ਅੰਕ ਲਈ $8^3+8=512+8=520$। ਜਵਾਬ 520 ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲਾ ਮਾਡਲ: $30-27=3$। ਇਸ ਤੋਂ n^3+n ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਹੈ।
2. ਦੂਜੇ ਮਾਡਲ ਨਾਲ ਪੱਕਾ ਕਰੋ: $5^3+5=125+5=130$। ਉਹੀ ਨਿਯਮ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।
3. 8 ਲਈ ਕਿਰਿਆ ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਰੱਖ ਕੇ: $8^3+8=512+8=520$।
4. ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਵੱਖ ਗਿਣਤੀ ਜਾਂ ਉਲਟ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ 520 ਆਉਂਦਾ ਹੈ। 521, 523, 518 ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

7. Common mistakes ਆਮ ਗਲਤੀਆਂ

COMMON MISTAKES · ਆਮ ਗਲਤੀਆਂ

1. Treating n^2+1 as $(n+1)^2$.
   n^2+1 ਨੂੰ $(n+1)^2$ ਮੰਨਣਾ।
2. Multiplying the adjustment before squaring.
   ਵਰਗ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗਲਤ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੋਧ ਗੁਣਾ ਕਰਨਾ।

8. Exam tip ਪੇਪਰ ਲਈ ਸੁਝਾਅ

EXAM TIP · ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸੁਝਾਅ

A core numerical-analogy practice form for SSC and Railway preparation, also useful for state/banking aptitude. Counts depend on the paper. Target 25–40 seconds, up to 60 for sets; reject an option as soon as the fixed rule fails.

SSC ਅਤੇ Railway ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਵਾਲੀ ਤਿਆਰੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਰੂਪ ਹੈ; ਰਾਜ ਅਤੇ banking aptitude ਲਈ ਵੀ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੈ। ਗਿਣਤੀ ਪੇਪਰ ਉੱਤੇ ਹੈ। 25–40 ਸਕਿੰਟ ਅਤੇ ਔਖੇ ਸੈੱਟ ਲਈ 60 ਸਕਿੰਟ ਤੱਕ ਲਵੋ; ਪੱਕਾ ਨਿਯਮ ਨਾ ਮਿਲੇ ਤਾਂ option ਕੱਟੋ।

TYPE 17 Digit-based number analogy

ਅੰਕਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਕੇ ਬਣਦਾ ਸੰਬੰਧ

1. What is it? ਇਹ ਕੀ ਹੈ?

A two-digit number such as 47 has digits 4 and 7. A rule may use their sum 11, product 28 or reversed number 74 instead of treating 47 as one whole number.

47 ਦੇ ਦੋ digits 4 ਅਤੇ 7 ਹਨ। ਨਿਯਮ ਪੂਰੇ 47 ਦੀ ਥਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜੋੜ 11, ਗੁਣਾ 28 ਜਾਂ ਉਲਟ ਅੰਕ 74 ਵਰਤ ਸਕਦਾ ਹੈ।

2. Recognise it in the exam ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਪਛਾਣੀਏ?

Outputs resemble reversals, small digit totals or sums of digit powers. Read instructions: some SSC questions explicitly prohibit splitting numbers into digits.

ਨਤੀਜੇ ਉਲਟ ਅੰਕ, digits ਦੇ ਛੋਟੇ ਜੋੜ ਜਾਂ ਘਾਤਾਂ ਦੇ ਜੋੜ ਵਰਗੇ ਹੋਣਗੇ। ਹਦਾਇਤ ਪੜ੍ਹੋ: ਕੁਝ SSC ਸਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚ digits ਵਿੱਚ ਤੋੜਨ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

3. Build the concept from zero ਮੁੱਢ ਤੋਂ ਸਮਝੋ

KEY IDEA · ਮੁੱਖ ਗੱਲ

For digits a,b: sum=a+b; product=ab; difference=$|a-b|$; reversed value=10b+a; squared-digit sum=a^2+b^2. For three digits, reverse hundreds and units while keeping tens. Ordinary reversal drops a leading zero, so 120 becomes 21 unless a fixed-width code requires 021.

Digits a,b ਲਈ ਜੋੜ=a+b; ਗੁਣਾ=ab; ਫ਼ਰਕ=$|a-b|$; ਉਲਟ ਅੰਕ=10b+a; ਵਰਗਾਂ ਦਾ ਜੋੜ=a^2+b^2। ਤਿੰਨ digits ਵਿੱਚ ਸੈਂਕੜਾ ਅਤੇ ਇਕਾਈ ਬਦਲੋ, ਦਹਾਈ ਉਹੀ ਰਹੇ। ਆਮ ਅੰਕ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਦਾ zero ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ, ਇਸ ਲਈ 120 ਦਾ ਉਲਟ 21 ਹੈ; fixed-width Code ਵਿੱਚ 021 ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

Clue / link · ਇਸ਼ਾਰਾ / ਸੰਬੰਧ	Small worked model · ਛੋਟਾ ਮਾਡਲ
47	Sum 11; product 28; reverse 74 ਜੋੜ 11; ਗੁਣਾ 28; ਉਲਟ 74
38	$3^2+8^2=73$
123	Reverse 321 ਉਲਟ 321

4. Standard method ਹਰ ਵਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਦਮ

1. Write the reference inputs and outputs without changing their order.
   ਮਾਡਲ ਦੇ input ਅਤੇ output ਬਿਨਾਂ ਕ੍ਰਮ ਬਦਲੇ ਲਿਖੋ।
2. Test the candidate rule against every available reference.
   ਸੰਭਵ ਨਿਯਮ ਹਰ ਦਿੱਤੇ ਮਾਡਲ ਨਾਲ ਜਾਂਚੋ।
3. Apply the same operations to the target or each option.
   ਉਹੀ ਕਿਰਿਆ ਨਵੇਂ ਅੰਕ ਜਾਂ ਹਰ option ਉੱਤੇ ਲਗਾਓ।
4. Recheck by an inverse operation, substitution or independent calculation.
   ਉਲਟ ਕਿਰਿਆ, ਅੰਕ ਰੱਖ ਕੇ ਜਾਂ ਵੱਖ ਗਿਣਤੀ ਨਾਲ ਮੁੜ ਜਾਂਚੋ।

5. One-minute shortcut / fastest method ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਦਾ shortcut / ਸਭ ਤੋਂ ਤੇਜ਼ ਤਰੀਕਾ

SHORTCUT · ਸ਼ਾਰਟਕੱਟ

Check a+b and ab before testing squared/cubed digits; inspect the output for reversal.

Digits ਦੇ ਵਰਗ/ਘਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ a+b ਅਤੇ ab ਵੇਖੋ; ਉਲਟ ਅੰਕ ਦਾ ਰੂਪ ਵੀ ਜਾਂਚੋ।

Why it works: Small digit operations sharply reduce arithmetic effort when splitting is allowed.

ਕਿਉਂ ਚੱਲਦਾ ਹੈ: Digits ਵੱਖ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਛੋਟੇ ਅੰਕਾਂ ਨਾਲ ਗਿਣਤੀ ਸੌਖੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

When it does not work: Do not use any digit shortcut when whole-number operations are required by the question.

ਕਦੋਂ ਨਹੀਂ ਚੱਲਦਾ: ਸਵਾਲ ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਉੱਤੇ ਕਿਰਿਆ ਮੰਗੇ ਤਾਂ digits ਵਾਲਾ shortcut ਨਾ ਲਗਾਓ।

6. Graded solved examples ਸੌਖੇ ਤੋਂ ਔਖੇ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਸਵਾਲ

Easy
ਸੌਖਾ

17.1 **Digit operations are allowed. 47 : 11 :: 62 : 8 :: 83 : ?**

Digits ਵੱਖ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ। 47 : 11 :: 62 : 8 :: 83 : ?

A) 12 B) 11 C) 14 D) 9

Answer: B — 11

Quick method (≈20–40 sec)

Test Digit sum: 4+7=11; 6+2=8.

For the target, 8+3=11. Select 11.

Full method

1. First reference: 4+7=11. This suggests Digit sum.
2. Confirm with the second reference independently: 6+2=8. The same rule fits.
3. Apply the rule to 83, preserving operation order: 8+3=11.
4. Independent check by an equivalent calculation or inverse relation gives 11. The distractors 12, 14, 9 do not equal this result.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

Digits ਦਾ ਜੋੜ ਜਾਂਚੋ: 4+7=11; 6+2=8।

ਨਵੇਂ ਅੰਕ ਲਈ 8+3=11। ਜਵਾਬ 11 ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲਾ ਮਾਡਲ: 4+7=11। ਇਸ ਤੋਂ Digits ਦਾ ਜੋੜ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਹੈ।
2. ਦੂਜੇ ਮਾਡਲ ਨਾਲ ਪੱਕਾ ਕਰੋ: 6+2=8। ਉਹੀ ਨਿਯਮ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।
3. 83 ਲਈ ਕਿਰਿਆ ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਰੱਖ ਕੇ: 8+3=11।
4. ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਵੱਖ ਗਿਣਤੀ ਜਾਂ ਉਲਟ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ 11 ਆਉਂਦਾ ਹੈ। 12, 14, 9 ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

Easy

ਸੌਖਾ

17.2 **Digit operations are allowed. 36 : 18 :: 47 : 28 :: 58 : ?**

Digits ਵੱਖ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ। 36 : 18 :: 47 : 28 :: 58 : ?

A) 41 **B)** 43 **C)** 40 **D)** 38

Answer: C — 40

Quick method (≈20–40 sec)

Test Digit product: 3×6=18; 4×7=28.

For the target, 5×8=40. Select 40.

Full method

1. First reference: 3×6=18. This suggests Digit product.
2. Confirm with the second reference independently: 4×7=28. The same rule fits.
3. Apply the rule to 58, preserving operation order: 5×8=40.
4. Independent check by an equivalent calculation or inverse relation gives 40. The distractors 41, 43, 38 do not equal this result.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

Digits ਦਾ ਗੁਣਾ ਜਾਂਚੋ: 3×6=18; 4×7=28।

ਨਵੇਂ ਅੰਕ ਲਈ 5×8=40। ਜਵਾਬ 40 ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲਾ ਮਾਡਲ: 3×6=18। ਇਸ ਤੋਂ Digits ਦਾ ਗੁਣਾ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਹੈ।
2. ਦੂਜੇ ਮਾਡਲ ਨਾਲ ਪੱਕਾ ਕਰੋ: 4×7=28। ਉਹੀ ਨਿਯਮ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।
3. 58 ਲਈ ਕਿਰਿਆ ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਰੱਖ ਕੇ: 5×8=40।
4. ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਵੱਖ ਗਿਣਤੀ ਜਾਂ ਉਲਟ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ 40 ਆਉਂਦਾ ਹੈ। 41, 43, 38 ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

Medium

ਦਰਮਿਆਨਾ

17.3 **Digit operations are allowed. 42 : 24 :: 73 : 37 :: 96 : ?**

Digits ਵੱਖ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ। 42 : 24 :: 73 : 37 :: 96 : ?

A) 69 **B)** 70 **C)** 72 **D)** 67

Answer: A — 69

Quick method (≈20–40 sec)

Test Reverse digits: 10×2+4=24; 10×3+7=37.

For the target, 10×6+9=69. Select 69.

Full method

1. First reference: 10×2+4=24. This suggests Reverse digits.
2. Confirm with the second reference independently: 10×3+7=37. The same rule fits.
3. Apply the rule to 96, preserving operation order: 10×6+9=69.
4. Independent check by an equivalent calculation or inverse relation gives 69. The distractors 70, 72, 67 do not equal this result.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

Digits ਦਾ ਉਲਟ ਕ੍ਰਮ ਜਾਂਚੋ: 10×2+4=24; 10×3+7=37।

ਨਵੇਂ ਅੰਕ ਲਈ 10×6+9=69। ਜਵਾਬ 69 ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲਾ ਮਾਡਲ: 10×2+4=24। ਇਸ ਤੋਂ Digits ਦਾ ਉਲਟ ਕ੍ਰਮ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਹੈ।
2. ਦੂਜੇ ਮਾਡਲ ਨਾਲ ਪੱਕਾ ਕਰੋ: 10×3+7=37। ਉਹੀ ਨਿਯਮ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।
3. 96 ਲਈ ਕਿਰਿਆ ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਰੱਖ ਕੇ: 10×6+9=69।
4. ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਵੱਖ ਗਿਣਤੀ ਜਾਂ ਉਲਟ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ 69 ਆਉਂਦਾ ਹੈ। 70, 72, 67 ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

Medium

ਦਰਮਿਆਨਾ

17.4 **Digit operations are allowed. 34 : 25 :: 56 : 61 :: 78 : ?**

Digits ਵੱਖ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ। 34 : 25 :: 56 : 61 :: 78 : ?

A) 114 **B)** 116 **C)** 111 **D)** 113

Answer: D — 113

Quick method (≈20–40 sec)

Test Sum of squared digits: $3^2+4^2=9+16=25$; $5^2+6^2=25+36=61$.

For the target, $7^2+8^2=49+64=113$. Select 113.

Full method

1. First reference: $3^2+4^2=9+16=25$. This suggests Sum of squared digits.
2. Confirm with the second reference independently: $5^2+6^2=25+36=61$. The same rule fits.
3. Apply the rule to 78, preserving operation order: $7^2+8^2=49+64=113$.
4. Independent check by an equivalent calculation or inverse relation gives 113. The distractors 114, 116, 111 do not equal this result.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

Digits ਦੇ ਵਰਗਾਂ ਦਾ ਜੋੜ ਜਾਂਚੋ: $3^2+4^2=9+16=25$; $5^2+6^2=25+36=61$।

ਨਵੇਂ ਅੰਕ ਲਈ $7^2+8^2=49+64=113$। ਜਵਾਬ 113 ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲਾ ਮਾਡਲ: $3^2+4^2=9+16=25$। ਇਸ ਤੋਂ Digits ਦੇ ਵਰਗਾਂ ਦਾ ਜੋੜ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਹੈ।
2. ਦੂਜੇ ਮਾਡਲ ਨਾਲ ਪੱਕਾ ਕਰੋ: $5^2+6^2=25+36=61$। ਉਹੀ ਨਿਯਮ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।
3. 78 ਲਈ ਕਿਰਿਆ ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਰੱਖ ਕੇ: $7^2+8^2=49+64=113$।
4. ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਵੱਖ ਗਿਣਤੀ ਜਾਂ ਉਲਟ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ 113 ਆਉਂਦਾ ਹੈ। 114, 116, 111 ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

Medium

ਦਰਮਿਆਨਾ

17.5 Digit operations are allowed. 12 : 9 :: 23 : 35 :: 34 : ?

Digits ਵੱਖ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ। 12 : 9 :: 23 : 35 :: 34 : ?

A) 92 **B)** 91 **C)** 94 **D)** 89

Answer: B — 91

Quick method (≈20–40 sec)

Test Sum of cubed digits: $1^3+2^3=1+8=9$; $2^3+3^3=8+27=35$.

For the target, $3^3+4^3=27+64=91$. Select 91.

Full method

1. First reference: $1^3+2^3=1+8=9$. This suggests Sum of cubed digits.
2. Confirm with the second reference independently: $2^3+3^3=8+27=35$. The same rule fits.
3. Apply the rule to 34, preserving operation order: $3^3+4^3=27+64=91$.
4. Independent check by an equivalent calculation or inverse relation gives 91. The distractors 92, 94, 89 do not equal this result.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

Digits ਦੇ ਘਣਾਂ ਦਾ ਜੋੜ ਜਾਂਚੋ: $1^3+2^3=1+8=9$; $2^3+3^3=8+27=35$।

ਨਵੇਂ ਅੰਕ ਲਈ $3^3+4^3=27+64=91$। ਜਵਾਬ 91 ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲਾ ਮਾਡਲ: $1^3+2^3=1+8=9$। ਇਸ ਤੋਂ Digits ਦੇ ਘਣਾਂ ਦਾ ਜੋੜ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਹੈ।
2. ਦੂਜੇ ਮਾਡਲ ਨਾਲ ਪੱਕਾ ਕਰੋ: $2^3+3^3=8+27=35$। ਉਹੀ ਨਿਯਮ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।
3. 34 ਲਈ ਕਿਰਿਆ ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਰੱਖ ਕੇ: $3^3+4^3=27+64=91$।
4. ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਵੱਖ ਗਿਣਤੀ ਜਾਂ ਉਲਟ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ 91 ਆਉਂਦਾ ਹੈ। 92, 94, 89 ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

Hard

ਔਖਾ

17.6 Digit operations are allowed. 35 : 16 :: 47 : 22 :: 68 : ?

Digits ਵੱਖ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ। 35 : 16 :: 47 : 22 :: 68 : ?

A) 29 **B)** 31 **C)** 26 **D)** 28

Answer: D — 28

Quick method (≈20–40 sec)

Test Twice the digit sum: $2\times(3+5)=16$; $2\times(4+7)=22$.

For the target, 2×(6+8)=28. Select 28.

Full method

1. First reference: 2×(3+5)=16. This suggests Twice the digit sum.
2. Confirm with the second reference independently: 2×(4+7)=22. The same rule fits.
3. Apply the rule to 68, preserving operation order: 2×(6+8)=28.
4. Independent check by an equivalent calculation or inverse relation gives 28. The distractors 29, 31, 26 do not equal this result.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

Digits ਦੇ ਜੋੜ ਦਾ ਦੁੱਗਣਾ ਜਾਂਚੋ: 2×(3+5)=16; 2×(4+7)=22।

ਨਵੇਂ ਅੰਕ ਲਈ 2×(6+8)=28। ਜਵਾਬ 28 ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲਾ ਮਾਡਲ: 2×(3+5)=16। ਇਸ ਤੋਂ Digits ਦੇ ਜੋੜ ਦਾ ਦੁੱਗਣਾ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਹੈ।
2. ਦੂਜੇ ਮਾਡਲ ਨਾਲ ਪੱਕਾ ਕਰੋ: 2×(4+7)=22। ਉਹੀ ਨਿਯਮ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।
3. 68 ਲਈ ਕਿਰਿਆ ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਰੱਖ ਕੇ: 2×(6+8)=28।
4. ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਵੱਖ ਗਿਣਤੀ ਜਾਂ ਉਲਟ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ 28 ਆਉਂਦਾ ਹੈ। 29, 31, 26 ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

Hard

ਔਖਾ

17.7 Digit operations are allowed. 24 : 14 :: 35 : 23 :: 67 : ?

Digits ਵੱਖ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ। 24 : 14 :: 35 : 23 :: 67 : ?

A) 55 B) 56 C) 58 D) 53

Answer: A — 55

Quick method (≈20–40 sec)

Test Digit sum plus digit product: (2+4)+(2×4)=14; (3+5)+(3×5)=23.

For the target, (6+7)+(6×7)=55. Select 55.

Full method

1. First reference: (2+4)+(2×4)=14. This suggests Digit sum plus digit product.
2. Confirm with the second reference independently: (3+5)+(3×5)=23. The same rule fits.
3. Apply the rule to 67, preserving operation order: (6+7)+(6×7)=55.
4. Independent check by an equivalent calculation or inverse relation gives 55. The distractors 56, 58, 53 do not equal this result.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

Digits ਦਾ ਜੋੜ ਅਤੇ ਗੁਣਾ ਜੋੜੋ ਜਾਂਚੋ: (2+4)+(2×4)=14; (3+5)+(3×5)=23।

ਨਵੇਂ ਅੰਕ ਲਈ (6+7)+(6×7)=55। ਜਵਾਬ 55 ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲਾ ਮਾਡਲ: (2+4)+(2×4)=14। ਇਸ ਤੋਂ Digits ਦਾ ਜੋੜ ਅਤੇ ਗੁਣਾ ਜੋੜੋ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਹੈ।
2. ਦੂਜੇ ਮਾਡਲ ਨਾਲ ਪੱਕਾ ਕਰੋ: (3+5)+(3×5)=23। ਉਹੀ ਨਿਯਮ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।
3. 67 ਲਈ ਕਿਰਿਆ ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਰੱਖ ਕੇ: (6+7)+(6×7)=55।
4. ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਵੱਖ ਗਿਣਤੀ ਜਾਂ ਉਲਟ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ 55 ਆਉਂਦਾ ਹੈ। 56, 58, 53 ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

SSC CGL pattern (original practice)

ਪੇਪਰ ਦੇ ਢੰਗ ਦਾ ਸਵਾਲ · SSC CGL pattern (original practice)

17.8 Digit operations are allowed. 72 : 5 :: 63 : 3 :: 94 : ?

Digits ਵੱਖ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ। 72 : 5 :: 63 : 3 :: 94 : ?

A) 6 **B)** 8 **C)** 3 **D)** 5

Answer: D — 5

Quick method (≈20–40 sec)

Test Absolute digit difference: |7−2|=5; |6−3|=3.

For the target, |9−4|=5. Select 5.

Full method

1. First reference: |7−2|=5. This suggests Absolute digit difference.
2. Confirm with the second reference independently: |6−3|=3. The same rule fits.
3. Apply the rule to 94, preserving operation order: |9−4|=5.
4. Independent check by an equivalent calculation or inverse relation gives 5. The distractors 6, 8, 3 do not equal this result.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

Digits ਦਾ ਧਨ ਫ਼ਰਕ ਜਾਂਚੋ: |7−2|=5; |6−3|=3।

ਨਵੇਂ ਅੰਕ ਲਈ |9−4|=5। ਜਵਾਬ 5 ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲਾ ਮਾਡਲ: |7−2|=5। ਇਸ ਤੋਂ Digits ਦਾ ਧਨ ਫ਼ਰਕ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਹੈ।
2. ਦੂਜੇ ਮਾਡਲ ਨਾਲ ਪੱਕਾ ਕਰੋ: |6−3|=3। ਉਹੀ ਨਿਯਮ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।
3. 94 ਲਈ ਕਿਰਿਆ ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਰੱਖ ਕੇ: |9−4|=5।
4. ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਵੱਖ ਗਿਣਤੀ ਜਾਂ ਉਲਟ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ 5 ਆਉਂਦਾ ਹੈ। 6, 8, 3 ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

7. Common mistakes ਆਮ ਗਲਤੀਆਂ

COMMON MISTAKES · ਆਮ ਗਲਤੀਆਂ

1. Adding 47 as 4+7 despite an explicit no-splitting instruction.
   Digits ਵਿੱਚ ਤੋੜਨ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੋਣ ਉੱਤੇ ਵੀ 47 ਨੂੰ 4+7 ਕਰਨਾ।
2. Reversing digit order incorrectly or losing a required code zero.
   Digits ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਗਲਤ ਉਲਟਣਾ ਜਾਂ Code ਦਾ ਲੋੜੀਂਦਾ zero ਹਟਾ ਦੇਣਾ।

8. Exam tip ਪੇਪਰ ਲਈ ਸੁਝਾਅ

EXAM TIP · ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸੁਝਾਅ

A core numerical-analogy practice form for SSC and Railway preparation, also useful for state/banking aptitude. Counts depend on the paper. Target 25–40 seconds, up to 60 for sets; reject an option as soon as the fixed rule fails.

SSC ਅਤੇ Railway ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਵਾਲੀ ਤਿਆਰੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਰੂਪ ਹੈ; ਰਾਜ ਅਤੇ banking aptitude ਲਈ ਵੀ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੈ। ਗਿਣਤੀ ਪੇਪਰ ਉੱਤੇ ਹੈ। 25–40 ਸਕਿੰਟ ਅਤੇ ਔਖੇ ਸੈੱਟ ਲਈ 60 ਸਕਿੰਟ ਤੱਕ ਲਵੋ; ਪੱਕਾ ਨਿਯਮ ਨਾ ਮਿਲੇ ਤਾਂ option ਕੱਟੋ।

TYPE 18

Primes, ranks and special-number patterns

ਅਭਾਜ ਅੰਕ, Rank ਅਤੇ ਖਾਸ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ

1. What is it? ਇਹ ਕੀ ਹੈ?

Prime numbers have exactly two positive divisors: 1 and themselves. The next prime after 7 is 11. Some analogies move along a prime list or use a number's rank in that list.

Prime ਦੇ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਧਨ ਭਾਜਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ: 1 ਅਤੇ ਅੰਕ ਖੁਦ। 7 ਤੋਂ ਅਗਲਾ prime 11 ਹੈ। ਕਈ analogy ਵਿੱਚ prime ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ/ਪਿੱਛੇ ਜਾਣਾ ਜਾਂ ਉਸਦਾ Rank ਵਰਤਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

2. Recognise it in the exam ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਪਛਾਣੀਏ?

Numbers such as 2,3,5,7,11,13 occur; differences change but prime ranks move consistently. Small products may also suggest factorials.

2,3,5,7,11,13 ਆਉਣ; ਫ਼ਰਕ ਬਦਲੇ ਪਰ prime ਦੇ Rank ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਚਾਲ ਹੋਵੇ। ਛੋਟੇ ਗੁਣਨਫਲ factorial ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਵੀ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ।

3. Build the concept from zero ਮੁੱਢ ਤੋਂ ਸਮਝੋ

KEY IDEA · ਮੁੱਖ ਗੱਲ

1 is not prime; 2 is the only even prime. Prime rank counts from 2 as rank 1. Odd rank and prime rank are different: the fifth odd number is 9, while the fifth prime is 11. Factorial n!=1×2×…×n, so 4!=24; 0!=1 by definition. A special-number rule needs supporting references or an explicit instruction.

1 prime ਨਹੀਂ; 2 ਇਕੱਲਾ ਸਮ prime ਹੈ। Prime Rank ਵਿੱਚ 2 ਦਾ Rank 1 ਹੈ। ਵਿਸ਼ਮ Rank ਅਤੇ prime Rank ਵੱਖ ਹਨ: ਪੰਜਵਾਂ ਵਿਸ਼ਮ 9 ਹੈ, ਪੰਜਵਾਂ prime 11 ਹੈ। Factorial n!=1×2×…×n, ਇਸ ਲਈ 4!=24; ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਨੁਸਾਰ 0!=1। ਖਾਸ ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮ ਮਾਡਲਾਂ ਜਾਂ ਸਾਫ਼ ਹਦਾਇਤ ਨਾਲ ਪੱਕਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

Clue / link · ਇਸ਼ਾਰਾ / ਸੰਬੰਧ	Small worked model · ਛੋਟਾ ਮਾਡਲ
Primes ਅਭਾਜ ਅੰਕ	2,3,5,7,11,13,17,19
Odd rank ਵਿਸ਼ਮ ਅੰਕ ਦਾ Rank	nth odd=2n−1 nਵਾਂ ਵਿਸ਼ਮ=2n−1
Factorial	5!=120

4. Standard method ਹਰ ਵਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਦਮ

1. Write the reference inputs and outputs without changing their order.
   ਮਾਡਲ ਦੇ input ਅਤੇ output ਬਿਨਾਂ ਕ੍ਰਮ ਬਦਲੇ ਲਿਖੋ।
2. Test the candidate rule against every available reference.
   ਸੰਭਵ ਨਿਯਮ ਹਰ ਦਿੱਤੇ ਮਾਡਲ ਨਾਲ ਜਾਂਚੋ।
3. Apply the same operations to the target or each option.
   ਉਹੀ ਕਿਰਿਆ ਨਵੇਂ ਅੰਕ ਜਾਂ ਹਰ option ਉੱਤੇ ਲਗਾਓ।
4. Recheck by an inverse operation, substitution or independent calculation.
   ਉਲਟ ਕਿਰਿਆ, ਅੰਕ ਰੱਖ ਕੇ ਜਾਂ ਵੱਖ ਗਿਣਤੀ ਨਾਲ ਮੁੜ ਜਾਂਚੋ।

5. One-minute shortcut / fastest method ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਦਾ shortcut / ਸਭ ਤੋਂ ਤੇਜ਼ ਤਰੀਕਾ

SHORTCUT · ਸ਼ਾਰਟਕੱਟ

Write prime ranks or the short special-number list, then count the same number of places.

Prime Rank ਜਾਂ ਛੋਟੀ ਖਾਸ ਸੂਚੀ ਲਿਖ ਕੇ ਇੱਕੋ ਜਿੰਨੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਗਿਣੋ।

Why it works: Rank movement can stay constant even when numerical gaps do not.

ਕਿਉਂ ਚੱਲਦਾ ਹੈ: ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਫ਼ਰਕ ਬਦਲਣ ਉੱਤੇ ਵੀ Rank ਦੀ ਚਾਲ ਇੱਕੋ ਰਹਿ ਸਕਦੀ ਹੈ।

When it does not work: Merely containing primes does not prove a prime-rank rule; check all references.

ਕਦੋਂ ਨਹੀਂ ਚੱਲਦਾ: Prime ਆ ਜਾਣ ਨਾਲ ਹੀ prime Rank ਦਾ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ; ਸਾਰੇ ਮਾਡਲ ਜਾਂਚੋ।

6. Graded solved examples ਸੌਖੇ ਤੋਂ ਔਖੇ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਸਵਾਲ

Easy

ਸੌਖਾ

18.1 **7 : 11 :: 13 : 17 :: 23 : ?**

7 : 11 :: 13 : 17 :: 23 : ?

A) 30 **B)** 32 **C)** 29 **D)** 27

Answer: C — 29

Quick method (≈20–40 sec)

Test Move +1 place(s) in the prime list: Prime rank 4 +1 → rank 5, giving 11; Prime rank 6 +1 → rank 7, giving 17.

For the target, Prime rank 9 +1 → rank 10, giving 29. Select 29.

Full method

1. First reference: Prime ranks: 7 at 4, 11 at 5. This suggests Move +1 place(s) in the prime list.
2. Confirm with the second reference independently: Prime rank 6 +1 → rank 7, giving 17. The same rule fits.
3. Apply the rule to 23, preserving operation order: Prime rank 9 +1 → rank 10, giving 29.
4. Independent check by an equivalent calculation or inverse relation gives 29. The distractors 30, 32, 27 do not equal this result.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

Prime ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ +1 ਥਾਵਾਂ ਜਾਂਚੋ: Prime Rank 4 +1 → Rank 5; ਅੰਕ 11; Prime Rank 6 +1 → Rank 7; ਅੰਕ 17।

ਨਵੇਂ ਅੰਕ ਲਈ Prime Rank 9 +1 → Rank 10; ਅੰਕ 29। ਜਵਾਬ 29 ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲਾ ਮਾਡਲ: Prime Rank: 7 ਦੀ ਥਾਂ 4, 11 ਦੀ ਥਾਂ 5। ਇਸ ਤੋਂ Prime ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ +1 ਥਾਵਾਂ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਹੈ।
2. ਦੂਜੇ ਮਾਡਲ ਨਾਲ ਪੱਕਾ ਕਰੋ: Prime Rank 6 +1 → Rank 7; ਅੰਕ 17। ਉਹੀ ਨਿਯਮ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।
3. 23 ਲਈ ਕਿਰਿਆ ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਰੱਖ ਕੇ: Prime Rank 9 +1 → Rank 10; ਅੰਕ 29।
4. ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਵੱਖ ਗਿਣਤੀ ਜਾਂ ਉਲਟ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ 29 ਆਉਂਦਾ ਹੈ। 30, 32, 27 ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

Easy

ਸੌਖਾ

18.2 **11 : 7 :: 19 : 17 :: 31 : ?**

11 : 7 :: 19 : 17 :: 31 : ?

A) 30 **B)** 32 **C)** 29 **D)** 27

Answer: C — 29

Quick method (≈20–40 sec)

Test Move -1 place(s) in the prime list: Prime rank 5 -1 → rank 4, giving 7; Prime rank 8 -1 → rank 7, giving 17.

For the target, Prime rank 11 -1 → rank 10, giving 29. Select 29.

Full method

1. First reference: Prime ranks: 11 at 5, 7 at 4. This suggests Move -1 place(s) in the prime list.
2. Confirm with the second reference independently: Prime rank 8 -1 → rank 7, giving 17. The same rule fits.
3. Apply the rule to 31, preserving operation order: Prime rank 11 -1 → rank 10, giving 29.
4. Independent check by an equivalent calculation or inverse relation gives 29. The distractors 30, 32, 27 do not equal this result.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

Prime ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ -1 ਥਾਵਾਂ ਜਾਂਚੋ: Prime Rank 5 -1 → Rank 4; ਅੰਕ 7; Prime Rank 8 -1 → Rank 7; ਅੰਕ 17।

ਨਵੇਂ ਅੰਕ ਲਈ Prime Rank 11 -1 → Rank 10; ਅੰਕ 29। ਜਵਾਬ 29 ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲਾ ਮਾਡਲ: Prime Rank: 11 ਦੀ ਥਾਂ 5, 7 ਦੀ ਥਾਂ 4। ਇਸ ਤੋਂ Prime ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ -1 ਥਾਵਾਂ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਹੈ।
2. ਦੂਜੇ ਮਾਡਲ ਨਾਲ ਪੱਕਾ ਕਰੋ: Prime Rank 8 -1 → Rank 7; ਅੰਕ 17। ਉਹੀ ਨਿਯਮ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।
3. 31 ਲਈ ਕਿਰਿਆ ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਰੱਖ ਕੇ: Prime Rank 11 -1 → Rank 10; ਅੰਕ 29।
4. ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਵੱਖ ਗਿਣਤੀ ਜਾਂ ਉਲਟ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ 29 ਆਉਂਦਾ ਹੈ। 30, 32, 27 ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

Medium

ਦਰਮਿਆਨਾ

18.3 **Use prime-list ranks, starting at 1. 4 : 7 :: 6 : 13 :: 9 : ?**

Prime ਸੂਚੀ ਦੇ Rank 1 ਤੋਂ ਲਵੋ। 4 : 7 :: 6 : 13 :: 9 : ?

A) 24 **B)** 26 **C)** 21 **D)** 23

Answer: D — 23

Quick method (≈20–40 sec)

Test nth prime (rank starts at 1): Prime list begins 2,3,5,7,11,13,17,19,23,29,31,37; rank 4 gives 7; Prime list begins 2,3,5,7,11,13,17,19,23,29,31,37; rank 6 gives 13.

For the target, Prime list begins 2,3,5,7,11,13,17,19,23,29,31,37; rank 9 gives 23. Select 23.

Full method

1. First reference: The 4th prime is 7. This suggests nth prime (rank starts at 1).
2. Confirm with the second reference independently: Prime list begins 2,3,5,7,11,13,17,19,23,29,31,37; rank 6 gives 13. The same rule fits.
3. Apply the rule to 9, preserving operation order: Prime list begins 2,3,5,7,11,13,17,19,23,29,31,37; rank 9 gives 23.
4. Independent check by an equivalent calculation or inverse relation gives 23. The distractors 24, 26, 21 do not equal this result.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

nਵੇਂ Rank ਦਾ prime ਜਾਂਚੋ: Prime ਸੂਚੀ 2,3,5,7,11,13,17,19,23,29,31,37; Rank 4 ਉੱਤੇ 7; Prime ਸੂਚੀ 2,3,5,7,11,13,17,19,23,29,31,37; Rank 6 ਉੱਤੇ 13।

ਨਵੇਂ ਅੰਕ ਲਈ Prime ਸੂਚੀ 2,3,5,7,11,13,17,19,23,29,31,37; Rank 9 ਉੱਤੇ 23। ਜਵਾਬ 23 ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲਾ ਮਾਡਲ: 4ਵੇਂ Rank ਦਾ prime 7 ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ nਵੇਂ Rank ਦਾ prime ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਹੈ।
2. ਦੂਜੇ ਮਾਡਲ ਨਾਲ ਪੱਕਾ ਕਰੋ: Prime ਸੂਚੀ 2,3,5,7,11,13,17,19,23,29,31,37; Rank 6 ਉੱਤੇ 13। ਉਹੀ ਨਿਯਮ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।
3. 9 ਲਈ ਕਿਰਿਆ ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਰੱਖ ਕੇ: Prime ਸੂਚੀ 2,3,5,7,11,13,17,19,23,29,31,37; Rank 9 ਉੱਤੇ 23।
4. ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਵੱਖ ਗਿਣਤੀ ਜਾਂ ਉਲਟ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ 23 ਆਉਂਦਾ ਹੈ। 24, 26, 21 ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

Medium

ਦਰਮਿਆਨਾ

18.4 Outputs are ranks in the prime list. 11 : 5 :: 17 : 7 :: 29 : ?

Output prime ਸੂਚੀ ਦੇ Rank ਹਨ। 11 : 5 :: 17 : 7 :: 29 : ?

A) 11 **B)** 10 **C)** 13 **D)** 8

Answer: B — 10

Quick method (≈20–40 sec)

Test Rank of the prime: Count primes up to 11: 2,3,5,7,11; count=5; Count primes up to 17: 2,3,5,7,11,13,17; count=7.

For the target, Count primes up to 29: 2,3,5,7,11,13,17,19,23,29; count=10. Select 10.

Full method

1. First reference: 11 occupies prime position 5. This suggests Rank of the prime.
2. Confirm with the second reference independently: Count primes up to 17: 2,3,5,7,11,13,17; count=7. The same rule fits.
3. Apply the rule to 29, preserving operation order: Count primes up to 29: 2,3,5,7,11,13,17,19,23,29; count=10.
4. Independent check by an equivalent calculation or inverse relation gives 10. The distractors 11, 13, 8 do not equal this result.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

Prime ਦਾ Rank ਜਾਂਚੋ: 11 ਤੱਕ prime ਗਿਣੋ: 2,3,5,7,11; ਗਿਣਤੀ=5; 17 ਤੱਕ prime ਗਿਣੋ: 2,3,5,7,11,13,17; ਗਿਣਤੀ=7।

ਨਵੇਂ ਅੰਕ ਲਈ 29 ਤੱਕ prime ਗਿਣੋ: 2,3,5,7,11,13,17,19,23,29; ਗਿਣਤੀ=10। ਜਵਾਬ 10 ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲਾ ਮਾਡਲ: 11 ਦਾ prime Rank 5 ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ Prime ਦਾ Rank ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਹੈ।
2. ਦੂਜੇ ਮਾਡਲ ਨਾਲ ਪੱਕਾ ਕਰੋ: 17 ਤੱਕ prime ਗਿਣੋ: 2,3,5,7,11,13,17; ਗਿਣਤੀ=7। ਉਹੀ ਨਿਯਮ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।
3. 29 ਲਈ ਕਿਰਿਆ ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਰੱਖ ਕੇ: 29 ਤੱਕ prime ਗਿਣੋ: 2,3,5,7,11,13,17,19,23,29; ਗਿਣਤੀ=10।
4. ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਵੱਖ ਗਿਣਤੀ ਜਾਂ ਉਲਟ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ 10 ਆਉਂਦਾ ਹੈ। 11, 13, 8 ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

Medium

ਦਰਮਿਆਨਾ

18.5 Use ranks in the positive odd-number list. 4 : 7 :: 7 : 13 :: 11 : ?

ਧਨ ਵਿਸ਼ਮ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਦੇ Rank ਵਰਤੋ। 4 : 7 :: 7 : 13 :: 11 : ?

A) 22 **B)** 24 **C)** 21 **D)** 19

Answer: C — 21

Quick method (≈20–40 sec)

Test nth positive odd number: 2×4−1=7; 2×7−1=13.

For the target, 2×11−1=21. Select 21.

Full method

1. First reference: Odd rank 4 gives 7. This suggests nth positive odd number.
2. Confirm with the second reference independently: 2×7−1=13. The same rule fits.
3. Apply the rule to 11, preserving operation order: 2×11−1=21.
4. Independent check by an equivalent calculation or inverse relation gives 21. The distractors 22, 24, 19 do not equal this result.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

nਵਾਂ ਧਨ ਵਿਸ਼ਮ ਅੰਕ ਜਾਂਚੋ: 2×4−1=7; 2×7−1=13।

ਨਵੇਂ ਅੰਕ ਲਈ 2×11−1=21। ਜਵਾਬ 21 ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲਾ ਮਾਡਲ: ਵਿਸ਼ਮ Rank 4 ਉੱਤੇ 7। ਇਸ ਤੋਂ nਵਾਂ ਧਨ ਵਿਸ਼ਮ ਅੰਕ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਹੈ।
2. ਦੂਜੇ ਮਾਡਲ ਨਾਲ ਪੱਕਾ ਕਰੋ: 2×7−1=13। ਉਹੀ ਨਿਯਮ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।
3. 11 ਲਈ ਕਿਰਿਆ ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਰੱਖ ਕੇ: 2×11−1=21।
4. ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਵੱਖ ਗਿਣਤੀ ਜਾਂ ਉਲਟ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ 21 ਆਉਂਦਾ ਹੈ। 22, 24, 19 ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

Hard

ਔਖਾ

18.6 **5 : 11 :: 11 : 17 :: 19 : ?**

5 : 11 :: 11 : 17 :: 19 : ?

A) 30 **B)** 29 **C)** 32 **D)** 27

Answer: B — 29

Quick method (≈20–40 sec)

Test Move +2 place(s) in the prime list: Prime rank 3 +2 → rank 5, giving 11; Prime rank 5 +2 → rank 7, giving 17.

For the target, Prime rank 8 +2 → rank 10, giving 29. Select 29.

Full method

1. First reference: Prime ranks: 5 at 3, 11 at 5. This suggests Move +2 place(s) in the prime list.
2. Confirm with the second reference independently: Prime rank 5 +2 → rank 7, giving 17. The same rule fits.
3. Apply the rule to 19, preserving operation order: Prime rank 8 +2 → rank 10, giving 29.
4. Independent check by an equivalent calculation or inverse relation gives 29. The distractors 30, 32, 27 do not equal this result.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

Prime ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ +2 ਥਾਵਾਂ ਜਾਂਚੋ: Prime Rank 3 +2 → Rank 5; ਅੰਕ 11; Prime Rank 5 +2 → Rank 7; ਅੰਕ 17।

ਨਵੇਂ ਅੰਕ ਲਈ Prime Rank 8 +2 → Rank 10; ਅੰਕ 29। ਜਵਾਬ 29 ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲਾ ਮਾਡਲ: Prime Rank: 5 ਦੀ ਥਾਂ 3, 11 ਦੀ ਥਾਂ 5। ਇਸ ਤੋਂ Prime ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ +2 ਥਾਵਾਂ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਹੈ।
2. ਦੂਜੇ ਮਾਡਲ ਨਾਲ ਪੱਕਾ ਕਰੋ: Prime Rank 5 +2 → Rank 7; ਅੰਕ 17। ਉਹੀ ਨਿਯਮ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।
3. 19 ਲਈ ਕਿਰਿਆ ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਰੱਖ ਕੇ: Prime Rank 8 +2 → Rank 10; ਅੰਕ 29।

4. ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਵੱਖ ਗਿਣਤੀ ਜਾਂ ਉਲਟ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ 29 ਆਉਂਦਾ ਹੈ। 30, 32, 27 ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

Hard

ਔਖਾ

18.7 **Use the factorial family. 3 : 6 :: 4 : 24 :: 6 : ?**

Factorial ਵਾਲਾ ਨਿਯਮ ਵਰਤੋ। 3 : 6 :: 4 : 24 :: 6 : ?

A) 721 **B)** 723 **C)** 718 **D)** 720

Answer: D — 720

Quick method (≈20–40 sec)

Test Factorial n!: 1×2×3=6; 1×2×3×4=24.

For the target, 1×2×3×4×5×6=720. Select 720.

Full method

1. First reference: 3!=6. This suggests Factorial n!.
2. Confirm with the second reference independently: 1×2×3×4=24. The same rule fits.
3. Apply the rule to 6, preserving operation order: 1×2×3×4×5×6=720.
4. Independent check by an equivalent calculation or inverse relation gives 720. The distractors 721, 723, 718 do not equal this result.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

Factorial n! ਜਾਂਚੋ: 1×2×3=6; 1×2×3×4=24।

ਨਵੇਂ ਅੰਕ ਲਈ 1×2×3×4×5×6=720। ਜਵਾਬ 720 ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲਾ ਮਾਡਲ: 3!=6। ਇਸ ਤੋਂ Factorial n! ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਹੈ।
2. ਦੂਜੇ ਮਾਡਲ ਨਾਲ ਪੱਕਾ ਕਰੋ: 1×2×3×4=24। ਉਹੀ ਨਿਯਮ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।
3. 6 ਲਈ ਕਿਰਿਆ ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਰੱਖ ਕੇ: 1×2×3×4×5×6=720।
4. ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਵੱਖ ਗਿਣਤੀ ਜਾਂ ਉਲਟ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ 720 ਆਉਂਦਾ ਹੈ। 721, 723, 718 ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

RRB NTPC pattern (original practice)

ਪੇਪਰ ਦੇ ਢੰਗ ਦਾ ਸਵਾਲ · RRB NTPC pattern (original practice)

18.8 **17 : 11 :: 23 : 17 :: 41 : ?**

17 : 11 :: 23 : 17 :: 41 : ?

A) 31 **B)** 32 **C)** 34 **D)** 29

Answer: A — 31

Quick method (≈20–40 sec)

Test Move -2 place(s) in the prime list: Prime rank 7 -2 → rank 5, giving 11; Prime rank 9 -2 → rank 7, giving 17.

For the target, Prime rank 13 -2 → rank 11, giving 31. Select 31.

Full method

1. First reference: Prime ranks: 17 at 7, 11 at 5. This suggests Move -2 place(s) in the prime list.
2. Confirm with the second reference independently: Prime rank 9 -2 → rank 7, giving 17. The same rule fits.
3. Apply the rule to 41, preserving operation order: Prime rank 13 -2 → rank 11, giving 31.

4. Independent check by an equivalent calculation or inverse relation gives 31. The distractors 32, 34, 29 do not equal this result.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

Prime ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ -2 ਥਾਵਾਂ ਜਾਂਚੋ: Prime Rank 7 -2 → Rank 5; ਅੰਕ 11; Prime Rank 9 -2 → Rank 7; ਅੰਕ 17।

ਨਵੇਂ ਅੰਕ ਲਈ Prime Rank 13 -2 → Rank 11; ਅੰਕ 31। ਜਵਾਬ 31 ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲਾ ਮਾਡਲ: Prime Rank: 17 ਦੀ ਥਾਂ 7, 11 ਦੀ ਥਾਂ 5। ਇਸ ਤੋਂ Prime ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ -2 ਥਾਵਾਂ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਹੈ।
2. ਦੂਜੇ ਮਾਡਲ ਨਾਲ ਪੱਕਾ ਕਰੋ: Prime Rank 9 -2 → Rank 7; ਅੰਕ 17। ਉਹੀ ਨਿਯਮ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।
3. 41 ਲਈ ਕਿਰਿਆ ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਰੱਖ ਕੇ: Prime Rank 13 -2 → Rank 11; ਅੰਕ 31।
4. ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਵੱਖ ਗਿਣਤੀ ਜਾਂ ਉਲਟ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ 31 ਆਉਂਦਾ ਹੈ। 32, 34, 29 ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

7. Common mistakes ਆਮ ਗਲਤੀਆਂ

COMMON MISTAKES · ਆਮ ਗਲਤੀਆਂ

1. Starting the prime list at 1.
   Prime ਸੂਚੀ 1 ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ।
2. Confusing the nth prime with the next prime after n.
   nਵੇਂ prime ਨੂੰ n ਤੋਂ ਅਗਲਾ prime ਮੰਨਣਾ।

8. Exam tip ਪੇਪਰ ਲਈ ਸੁਝਾਅ

EXAM TIP · ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸੁਝਾਅ

A core numerical-analogy practice form for SSC and Railway preparation, also useful for state/banking aptitude. Counts depend on the paper. Target 25–40 seconds, up to 60 for sets; reject an option as soon as the fixed rule fails.

SSC ਅਤੇ Railway ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਵਾਲੀ ਤਿਆਰੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਰੂਪ ਹੈ; ਰਾਜ ਅਤੇ banking aptitude ਲਈ ਵੀ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੈ। ਗਿਣਤੀ ਪੇਪਰ ਉੱਤੇ ਹੈ। 25–40 ਸਕਿੰਟ ਅਤੇ ਔਖੇ ਸੈੱਟ ਲਈ 60 ਸਕਿੰਟ ਤੱਕ ਲਵੋ; ਪੱਕਾ ਨਿਯਮ ਨਾ ਮਿਲੇ ਤਾਂ option ਕੱਟੋ।

TYPE 19 Number pairs and number sets

ਸੰਖਿਆ ਜੋੜੇ ਅਤੇ ਸੰਖਿਆ ਸੈੱਟ

1. What is it? ਇਹ ਕੀ ਹੈ?

A question may give (3,5,16) and ask which other triple follows the same rule. Here (3+5)×2=16 is one candidate. A second reference or the options must support the intended rule.

ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ (3,5,16) ਦੇ ਕੇ ਉਸੇ ਨਿਯਮ ਵਾਲਾ ਹੋਰ ਸੈੱਟ ਪੁੱਛ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ (3+5)×2=16 ਇੱਕ ਸੰਭਵ ਨਿਯਮ ਹੈ। ਦੂਜਾ ਮਾਡਲ ਜਾਂ options ਨਾਲ ਉਹ ਪੱਕਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

2. Recognise it in the exam ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਪਛਾਣੀਏ?

Instructions say “similarly related pair/set”; options contain two or three numbers. Read whether splitting into digits is forbidden.

ਹਦਾਇਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਸੰਬੰਧ ਵਾਲਾ ਜੋੜਾ/ਸੈੱਟ ਚੁਣੋ ਹੋਵੇਗਾ; options ਵਿੱਚ ਦੋ ਜਾਂ ਤਿੰਨ ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ। Digits ਵਿੱਚ ਤੋੜਨ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਵੀ ਵੇਖੋ।

3. Build the concept from zero ਮੁੱਢ ਤੋਂ ਸਮਝੋ

KEY IDEA · ਮੁੱਖ ਗੱਲ

For a pair, use b=f(a). For a triple, use c=f(a,b): candidates include a+b, ab, a^2+b^2, a^2-b^2 and (a+b)k. The order of a and b matters for subtraction and division. A set is not automatically a sequence; its third number can be calculated from the first two.

ਜੋੜੇ ਲਈ b=f(a) ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਅੰਕਾਂ ਲਈ c=f(a,b) ਲਵੋ: a+b, ab, a^2+b^2, a^2-b^2 ਜਾਂ (a+b)k ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਘਟਾਓ ਅਤੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ a,b ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸੈੱਟ ਲਾਜ਼ਮੀ Series ਨਹੀਂ; ਤੀਜਾ ਅੰਕ ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਤੋਂ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ।

Clue / link · ਇਸ਼ਾਰਾ / ਸੰਬੰਧ	Small worked model · ਛੋਟਾ ਮਾਡਲ
Product plus constant ਗੁਣਾ ਵਿੱਚ ਪੱਕਾ ਅੰਕ ਜੋੜੋ	c=ab+2
Square sum ਵਰਗਾਂ ਦਾ ਜੋੜ	$c=a^2+b^2$
Square difference ਵਰਗਾਂ ਦਾ ਫ਼ਰਕ	c=(a−b)(a+b)

4. Standard method ਹਰ ਵਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਦਮ

1. Write the reference inputs and outputs without changing their order.
   ਮਾਡਲ ਦੇ input ਅਤੇ output ਬਿਨਾਂ ਕ੍ਰਮ ਬਦਲੇ ਲਿਖੋ।
2. Test the candidate rule against every available reference.
   ਸੰਭਵ ਨਿਯਮ ਹਰ ਦਿੱਤੇ ਮਾਡਲ ਨਾਲ ਜਾਂਚੋ।
3. Apply the same operations to the target or each option.
   ਉਹੀ ਕਿਰਿਆ ਨਵੇਂ ਅੰਕ ਜਾਂ ਹਰ option ਉੱਤੇ ਲਗਾਓ।
4. Recheck by an inverse operation, substitution or independent calculation.
   ਉਲਟ ਕਿਰਿਆ, ਅੰਕ ਰੱਖ ਕੇ ਜਾਂ ਵੱਖ ਗਿਣਤੀ ਨਾਲ ਮੁੜ ਜਾਂਚੋ।

5. One-minute shortcut / fastest method ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਦਾ shortcut / ਸਭ ਤੋਂ ਤੇਜ਼ ਤਰੀਕਾ

SHORTCUT · ਸ਼ਾਰਟਕੱਟ

Use the simplest pair/set formula supported by all references; test options by a quick invariant such as c−ab.

ਸਾਰੇ ਮਾਡਲਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਦਾ ਸੌਖਾ formula ਲਵੋ; c−ab ਵਰਗਾ ਪੱਕਾ ਫ਼ਰਕ options ਵਿੱਚ ਜਾਂਚੋ।

Why it works: An invariant reduces each option to one comparison instead of rediscovering the rule.

ਕਿਉਂ ਚੱਲਦਾ ਹੈ: ਪੱਕਾ ਫ਼ਰਕ ਹਰ option ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਨਿਯਮ ਲੱਭਣ ਦੀ ਥਾਂ ਇੱਕ ਤੁਲਨਾ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।

When it does not work: A formula fitting only one reference or one component is insufficient.

ਕਦੋਂ ਨਹੀਂ ਚੱਲਦਾ: ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਮਾਡਲ ਜਾਂ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਨਾਲ ਮਿਲਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ।

6. Graded solved examples ਸੌਖੇ ਤੋਂ ਔਖੇ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਸਵਾਲ

Easy

ਸੌਖਾ

19.1 **Choose the similarly related pair/set. Reference(s): (4, 16); (6, 36). Use whole numbers; do not split digits.**

ਉਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਾਲਾ ਜੋੜਾ/ਸੈੱਟ ਚੁਣੋ। ਮਾਡਲ: (4, 16); (6, 36)। ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਵਰਤੋ; digits ਵੱਖ ਨਾ ਕਰੋ।

A) (8, 63) **B)** (7, 49) **C)** (9, 80) **D)** (5, 24)

Answer: B — (7, 49)

Quick method (≈20–40 sec)

The references fit $b=a^2$.

Test the same expression: (7, 49) matches; the other printed outputs fail.

Full method

1. Reference (4, 16): substitute the inputs into $b=a^2$, giving 16.
2. Reference (6, 36): substitute the inputs into $b=a^2$, giving 36.
3. (7, 49): $b=a^2$ gives 49; printed output 49 → match
4. (8, 63): $b=a^2$ gives 64; printed output 63 → reject
5. (9, 80): $b=a^2$ gives 81; printed output 80 → reject
6. (5, 24): $b=a^2$ gives 25; printed output 24 → reject
7. Independent equivalent formula confirms (7, 49).

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਮਾਡਲਾਂ ਵਿੱਚ ਦੂਜਾ=ਪਹਿਲੇ ਦਾ ਵਰਗ ਹੈ।

ਉਹੀ ਗਿਣਤੀ ਨਾਲ (7, 49) ਮਿਲਦਾ ਹੈ; ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਆਖਰੀ ਅੰਕ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਮਾਡਲ (4, 16): $b=a^2$ ਵਿੱਚ ਅੰਕ ਰੱਖਣ ਨਾਲ 16।
2. ਮਾਡਲ (6, 36): $b=a^2$ ਵਿੱਚ ਅੰਕ ਰੱਖਣ ਨਾਲ 36।
3. (7, 49): $b=a^2$ ਨਾਲ 49; ਦਿੱਤਾ ਆਖਰੀ ਅੰਕ 49 → ਮਿਲਦਾ ਹੈ
4. (8, 63): $b=a^2$ ਨਾਲ 64; ਦਿੱਤਾ ਆਖਰੀ ਅੰਕ 63 → ਰੱਦ
5. (9, 80): $b=a^2$ ਨਾਲ 81; ਦਿੱਤਾ ਆਖਰੀ ਅੰਕ 80 → ਰੱਦ
6. (5, 24): $b=a^2$ ਨਾਲ 25; ਦਿੱਤਾ ਆਖਰੀ ਅੰਕ 24 → ਰੱਦ
7. ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਵੱਖ formula ਨਾਲ ਵੀ (7, 49) ਪੱਕਾ ਹੈ।

Easy

ਸੌਖਾ

19.2 **Choose the similarly related pair/set. Reference(s): (4, 20); (6, 42). Use whole numbers; do not split digits.**

ਉਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਾਲਾ ਜੋੜਾ/ਸੈੱਟ ਚੁਣੋ। ਮਾਡਲ: (4, 20); (6, 42)। ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਵਰਤੋ; digits ਵੱਖ ਨਾ ਕਰੋ।

A) (7, 48) **B)** (9, 82) **C)** (5, 31) **D)** (8, 72)

Answer: D — (8, 72)

Quick method (≈20–40 sec)

The references fit $b=a^2+a$.

Test the same expression: (8, 72) matches; the other printed outputs fail.

Full method

1. Reference (4, 20): substitute the inputs into $b=a^2+a$, giving 20.
2. Reference (6, 42): substitute the inputs into $b=a^2+a$, giving 42.
3. (7, 48): $b=a^2+a$ gives 56; printed output 48 → reject
4. (8, 72): $b=a^2+a$ gives 72; printed output 72 → match
5. (9, 82): $b=a^2+a$ gives 90; printed output 82 → reject
6. (5, 31): $b=a^2+a$ gives 30; printed output 31 → reject
7. Independent equivalent formula confirms (8, 72).

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਮਾਡਲਾਂ ਵਿੱਚ ਦੂਜਾ=ਪਹਿਲੇ ਦਾ ਵਰਗ+ਪਹਿਲਾ ਹੈ।

ਉਹੀ ਗਿਣਤੀ ਨਾਲ (8, 72) ਮਿਲਦਾ ਹੈ; ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਆਖਰੀ ਅੰਕ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਮਾਡਲ (4, 20): $b=a^2+a$ ਵਿੱਚ ਅੰਕ ਰੱਖਣ ਨਾਲ 20।
2. ਮਾਡਲ (6, 42): $b=a^2+a$ ਵਿੱਚ ਅੰਕ ਰੱਖਣ ਨਾਲ 42।
3. (7, 48): $b=a^2+a$ ਨਾਲ 56; ਦਿੱਤਾ ਆਖਰੀ ਅੰਕ 48 → ਰੱਦ
4. (8, 72): $b=a^2+a$ ਨਾਲ 72; ਦਿੱਤਾ ਆਖਰੀ ਅੰਕ 72 → ਮਿਲਦਾ ਹੈ
5. (9, 82): $b=a^2+a$ ਨਾਲ 90; ਦਿੱਤਾ ਆਖਰੀ ਅੰਕ 82 → ਰੱਦ
6. (5, 31): $b=a^2+a$ ਨਾਲ 30; ਦਿੱਤਾ ਆਖਰੀ ਅੰਕ 31 → ਰੱਦ
7. ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਵੱਖ formula ਨਾਲ ਵੀ (8, 72) ਪੱਕਾ ਹੈ।

Medium

ਦਰਮਿਆਨਾ

19.3 Choose the similarly related pair/set. Reference(s): (3, 5, 17); (4, 6, 26). Use whole numbers; do not split digits.

ਉਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਾਲਾ ਜੋੜਾ/ਸੈੱਟ ਚੁਣੋ। ਮਾਡਲ: (3, 5, 17); (4, 6, 26)। ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਵਰਤੋ; digits ਵੱਖ ਨਾ ਕਰੋ।

A) (5, 7, 35) **B)** (7, 9, 62) **C)** (8, 9, 75) **D)** (6, 8, 50)

Answer: D — (6, 8, 50)

Quick method (≈20–40 sec)

The references fit $c=ab+2$.

Test the same expression: (6, 8, 50) matches; the other printed outputs fail.

Full method

1. Reference (3, 5, 17): substitute the inputs into $c=ab+2$, giving 17.
2. Reference (4, 6, 26): substitute the inputs into $c=ab+2$, giving 26.
3. (5, 7, 35): $c=ab+2$ gives 37; printed output 35 → reject
4. (6, 8, 50): $c=ab+2$ gives 50; printed output 50 → match
5. (7, 9, 62): $c=ab+2$ gives 65; printed output 62 → reject
6. (8, 9, 75): $c=ab+2$ gives 74; printed output 75 → reject
7. Independent equivalent formula confirms (6, 8, 50).

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਮਾਡਲਾਂ ਵਿੱਚ ਤੀਜਾ=ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਦਾ ਗੁਣਾ+2 ਹੈ।

ਉਹੀ ਗਿਣਤੀ ਨਾਲ (6, 8, 50) ਮਿਲਦਾ ਹੈ; ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਆਖਰੀ ਅੰਕ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਮਾਡਲ (3, 5, 17): c=ab+2 ਵਿੱਚ ਅੰਕ ਰੱਖਣ ਨਾਲ 17।
2. ਮਾਡਲ (4, 6, 26): c=ab+2 ਵਿੱਚ ਅੰਕ ਰੱਖਣ ਨਾਲ 26।
3. (5, 7, 35): c=ab+2 ਨਾਲ 37; ਦਿੱਤਾ ਆਖਰੀ ਅੰਕ 35 → ਰੱਦ
4. (6, 8, 50): c=ab+2 ਨਾਲ 50; ਦਿੱਤਾ ਆਖਰੀ ਅੰਕ 50 → ਮਿਲਦਾ ਹੈ
5. (7, 9, 62): c=ab+2 ਨਾਲ 65; ਦਿੱਤਾ ਆਖਰੀ ਅੰਕ 62 → ਰੱਦ
6. (8, 9, 75): c=ab+2 ਨਾਲ 74; ਦਿੱਤਾ ਆਖਰੀ ਅੰਕ 75 → ਰੱਦ
7. ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਵੱਖ formula ਨਾਲ ਵੀ (6, 8, 50) ਪੱਕਾ ਹੈ।

Medium

ਦਰਮਿਆਨਾ

19.4 **Choose the similarly related pair/set. Reference(s): (3, 4, 25); (5, 6, 61). Use whole numbers; do not split digits.**

ਉਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਾਲਾ ਜੋੜਾ/ਸੈੱਟ ਚੁਣੋ। ਮਾਡਲ: (3, 4, 25); (5, 6, 61)। ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਵਰਤੋ; digits ਵੱਖ ਨਾ ਕਰੋ।

A) (7, 8, 113) **B)** (6, 7, 84) **C)** (4, 8, 82) **D)** (5, 9, 105)

Answer: A — (7, 8, 113)

Quick method (≈20–40 sec)

The references fit $c=a^2+b^2$.

Test the same expression: (7, 8, 113) matches; the other printed outputs fail.

Full method

1. Reference (3, 4, 25): substitute the inputs into $c=a^2+b^2$, giving 25.
2. Reference (5, 6, 61): substitute the inputs into $c=a^2+b^2$, giving 61.
3. (6, 7, 84): $c=a^2+b^2$ gives 85; printed output 84 → reject
4. (7, 8, 113): $c=a^2+b^2$ gives 113; printed output 113 → match
5. (4, 8, 82): $c=a^2+b^2$ gives 80; printed output 82 → reject
6. (5, 9, 105): $c=a^2+b^2$ gives 106; printed output 105 → reject
7. Independent equivalent formula confirms (7, 8, 113).

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਮਾਡਲਾਂ ਵਿੱਚ ਤੀਜਾ=ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਦੇ ਵਰਗਾਂ ਦਾ ਜੋੜ ਹੈ।

ਉਹੀ ਗਿਣਤੀ ਨਾਲ (7, 8, 113) ਮਿਲਦਾ ਹੈ; ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਆਖਰੀ ਅੰਕ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਮਾਡਲ (3, 4, 25): $c=a^2+b^2$ ਵਿੱਚ ਅੰਕ ਰੱਖਣ ਨਾਲ 25।
2. ਮਾਡਲ (5, 6, 61): $c=a^2+b^2$ ਵਿੱਚ ਅੰਕ ਰੱਖਣ ਨਾਲ 61।
3. (6, 7, 84): $c=a^2+b^2$ ਨਾਲ 85; ਦਿੱਤਾ ਆਖਰੀ ਅੰਕ 84 → ਰੱਦ
4. (7, 8, 113): $c=a^2+b^2$ ਨਾਲ 113; ਦਿੱਤਾ ਆਖਰੀ ਅੰਕ 113 → ਮਿਲਦਾ ਹੈ
5. (4, 8, 82): $c=a^2+b^2$ ਨਾਲ 80; ਦਿੱਤਾ ਆਖਰੀ ਅੰਕ 82 → ਰੱਦ
6. (5, 9, 105): $c=a^2+b^2$ ਨਾਲ 106; ਦਿੱਤਾ ਆਖਰੀ ਅੰਕ 105 → ਰੱਦ
7. ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਵੱਖ formula ਨਾਲ ਵੀ (7, 8, 113) ਪੱਕਾ ਹੈ।

Medium

ਦਰਮਿਆਨਾ

19.5 **Choose the similarly related pair/set. Reference(s): (7, 3, 40); (8, 5, 39). Use whole numbers; do not split digits.**

ਉਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਾਲਾ ਜੋੜਾ/ਸੈੱਟ ਚੁਣੋ। ਮਾਡਲ: (7, 3, 40); (8, 5, 39)। ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਵਰਤੋ; digits ਵੱਖ ਨਾ ਕਰੋ।

A) (10, 6, 63) **B)** (9, 4, 65) **C)** (11, 7, 73) **D)** (12, 8, 79)

Answer: B — (9, 4, 65)

Quick method (≈20–40 sec)

The references fit $c=a^2-b^2$.

Test the same expression: (9, 4, 65) matches; the other printed outputs fail.

Full method

1. Reference (7, 3, 40): substitute the inputs into $c=a^2-b^2$, giving 40.
2. Reference (8, 5, 39): substitute the inputs into $c=a^2-b^2$, giving 39.
3. (9, 4, 65): $c=a^2-b^2$ gives 65; printed output 65 → match
4. (10, 6, 63): $c=a^2-b^2$ gives 64; printed output 63 → reject
5. (11, 7, 73): $c=a^2-b^2$ gives 72; printed output 73 → reject
6. (12, 8, 79): $c=a^2-b^2$ gives 80; printed output 79 → reject
7. Independent equivalent formula confirms (9, 4, 65).

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਮਾਡਲਾਂ ਵਿੱਚ ਤੀਜਾ=ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਦੇ ਵਰਗਾਂ ਦਾ ਫ਼ਰਕ ਹੈ।

ਉਹੀ ਗਿਣਤੀ ਨਾਲ (9, 4, 65) ਮਿਲਦਾ ਹੈ; ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਆਖਰੀ ਅੰਕ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਮਾਡਲ (7, 3, 40): $c=a^2-b^2$ ਵਿੱਚ ਅੰਕ ਰੱਖਣ ਨਾਲ 40।
2. ਮਾਡਲ (8, 5, 39): $c=a^2-b^2$ ਵਿੱਚ ਅੰਕ ਰੱਖਣ ਨਾਲ 39।
3. (9, 4, 65): $c=a^2-b^2$ ਨਾਲ 65; ਦਿੱਤਾ ਆਖਰੀ ਅੰਕ 65 → ਮਿਲਦਾ ਹੈ
4. (10, 6, 63): $c=a^2-b^2$ ਨਾਲ 64; ਦਿੱਤਾ ਆਖਰੀ ਅੰਕ 63 → ਰੱਦ
5. (11, 7, 73): $c=a^2-b^2$ ਨਾਲ 72; ਦਿੱਤਾ ਆਖਰੀ ਅੰਕ 73 → ਰੱਦ
6. (12, 8, 79): $c=a^2-b^2$ ਨਾਲ 80; ਦਿੱਤਾ ਆਖਰੀ ਅੰਕ 79 → ਰੱਦ
7. ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਵੱਖ formula ਨਾਲ ਵੀ (9, 4, 65) ਪੱਕਾ ਹੈ।

Hard

ਔਖਾ

19.6 **Choose the similarly related pair/set. Reference(s): (3, 5, 16); (4, 7, 22). Use whole numbers; do not split digits.**

ਉਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਾਲਾ ਜੋੜਾ/ਸੈੱਟ ਚੁਣੋ। ਮਾਡਲ: (3, 5, 16); (4, 7, 22)। ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਵਰਤੋ; digits ਵੱਖ ਨਾ ਕਰੋ।

A) (8, 11, 38) **B)** (6, 8, 29) **C)** (7, 9, 31) **D)** (9, 12, 43)

Answer: A — (8, 11, 38)

Quick method (≈20–40 sec)

The references fit $c=2(a+b)$.

Test the same expression: (8, 11, 38) matches; the other printed outputs fail.

Full method

1. Reference (3, 5, 16): substitute the inputs into $c=2(a+b)$, giving 16.

2. Reference (4, 7, 22): substitute the inputs into c=2(a+b), giving 22.
3. (6, 8, 29): c=2(a+b) gives 28; printed output 29 → reject
4. (7, 9, 31): c=2(a+b) gives 32; printed output 31 → reject
5. (8, 11, 38): c=2(a+b) gives 38; printed output 38 → match
6. (9, 12, 43): c=2(a+b) gives 42; printed output 43 → reject
7. Independent equivalent formula confirms (8, 11, 38).

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਮਾਡਲਾਂ ਵਿੱਚ ਤੀਜਾ=ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਦੇ ਜੋੜ ਦਾ ਦੁੱਗਣਾ ਹੈ।

ਉਹੀ ਗਿਣਤੀ ਨਾਲ (8, 11, 38) ਮਿਲਦਾ ਹੈ; ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਆਖਰੀ ਅੰਕ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਮਾਡਲ (3, 5, 16): c=2(a+b) ਵਿੱਚ ਅੰਕ ਰੱਖਣ ਨਾਲ 16।
2. ਮਾਡਲ (4, 7, 22): c=2(a+b) ਵਿੱਚ ਅੰਕ ਰੱਖਣ ਨਾਲ 22।
3. (6, 8, 29): c=2(a+b) ਨਾਲ 28; ਦਿੱਤਾ ਆਖਰੀ ਅੰਕ 29 → ਰੱਦ
4. (7, 9, 31): c=2(a+b) ਨਾਲ 32; ਦਿੱਤਾ ਆਖਰੀ ਅੰਕ 31 → ਰੱਦ
5. (8, 11, 38): c=2(a+b) ਨਾਲ 38; ਦਿੱਤਾ ਆਖਰੀ ਅੰਕ 38 → ਮਿਲਦਾ ਹੈ
6. (9, 12, 43): c=2(a+b) ਨਾਲ 42; ਦਿੱਤਾ ਆਖਰੀ ਅੰਕ 43 → ਰੱਦ
7. ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਵੱਖ formula ਨਾਲ ਵੀ (8, 11, 38) ਪੱਕਾ ਹੈ।

Hard

ਔਖਾ

19.7 Choose the similarly related pair/set. Reference(s): (2, 3, 11); (3, 4, 19). Use whole numbers; do not split digits.

ਉਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਾਲਾ ਜੋੜਾ/ਸੈੱਟ ਚੁਣੋ। ਮਾਡਲ: (2, 3, 11); (3, 4, 19)। ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਵਰਤੋ; digits ਵੱਖ ਨਾ ਕਰੋ।

A) (4, 5, 28) **B)** (6, 7, 54) **C)** (5, 6, 41) **D)** (7, 8, 70)

Answer: C — (5, 6, 41)

Quick method (≈20–40 sec)

The references fit c=ab+a+b.

Test the same expression: (5, 6, 41) matches; the other printed outputs fail.

Full method

1. Reference (2, 3, 11): substitute the inputs into c=ab+a+b, giving 11.
2. Reference (3, 4, 19): substitute the inputs into c=ab+a+b, giving 19.
3. (4, 5, 28): c=ab+a+b gives 29; printed output 28 → reject
4. (5, 6, 41): c=ab+a+b gives 41; printed output 41 → match
5. (6, 7, 54): c=ab+a+b gives 55; printed output 54 → reject
6. (7, 8, 70): c=ab+a+b gives 71; printed output 70 → reject
7. Independent equivalent formula confirms (5, 6, 41).

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਮਾਡਲਾਂ ਵਿੱਚ ਤੀਜਾ=ਗੁਣਾ+ਪਹਿਲਾ+ਦੂਜਾ ਹੈ।

ਉਹੀ ਗਿਣਤੀ ਨਾਲ (5, 6, 41) ਮਿਲਦਾ ਹੈ; ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਆਖਰੀ ਅੰਕ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਮਾਡਲ (2, 3, 11): c=ab+a+b ਵਿੱਚ ਅੰਕ ਰੱਖਣ ਨਾਲ 11।
2. ਮਾਡਲ (3, 4, 19): c=ab+a+b ਵਿੱਚ ਅੰਕ ਰੱਖਣ ਨਾਲ 19।
3. (4, 5, 28): c=ab+a+b ਨਾਲ 29; ਦਿੱਤਾ ਆਖਰੀ ਅੰਕ 28 → ਰੱਦ

4. (5, 6, 41): c=ab+a+b ਨਾਲ 41; ਦਿੱਤਾ ਆਖਰੀ ਅੰਕ 41 → ਮਿਲਦਾ ਹੈ
5. (6, 7, 54): c=ab+a+b ਨਾਲ 55; ਦਿੱਤਾ ਆਖਰੀ ਅੰਕ 54 → ਰੱਦ
6. (7, 8, 70): c=ab+a+b ਨਾਲ 71; ਦਿੱਤਾ ਆਖਰੀ ਅੰਕ 70 → ਰੱਦ
7. ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਵੱਖ formula ਨਾਲ ਵੀ (5, 6, 41) ਪੱਕਾ ਹੈ।

RRB NTPC pattern (original practice)

ਪੇਪਰ ਦੇ ਢੰਗ ਦਾ ਸਵਾਲ · RRB NTPC pattern (original practice)

19.8 Choose the similarly related pair/set. Reference(s): (9, 16, 7); (25, 36, 11). Use whole numbers; do not split digits.

ਉਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਾਲਾ ਜੋੜਾ/ਸੈੱਟ ਚੁਣੋ। ਮਾਡਲ: (9, 16, 7); (25, 36, 11)। ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਵਰਤੋ; digits ਵੱਖ ਨਾ ਕਰੋ।

A) (49, 64, 14) **B)** (81, 100, 18) **C)** (100, 121, 22) **D)** (64, 81, 17)

Answer: D — (64, 81, 17)

Quick method (≈20–40 sec)

The references fit c=√a+√b.

Test the same expression: (64, 81, 17) matches; the other printed outputs fail.

Full method

1. Reference (9, 16, 7): substitute the inputs into c=√a+√b, giving 7.
2. Reference (25, 36, 11): substitute the inputs into c=√a+√b, giving 11.
3. (49, 64, 14): c=√a+√b gives 15; printed output 14 → reject
4. (64, 81, 17): c=√a+√b gives 17; printed output 17 → match
5. (81, 100, 18): c=√a+√b gives 19; printed output 18 → reject
6. (100, 121, 22): c=√a+√b gives 21; printed output 22 → reject
7. Independent equivalent formula confirms (64, 81, 17).

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਮਾਡਲਾਂ ਵਿੱਚ ਤੀਜਾ=ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਦੇ ਧਨ ਵਰਗਮੂਲਾਂ ਦਾ ਜੋੜ ਹੈ।

ਉਹੀ ਗਿਣਤੀ ਨਾਲ (64, 81, 17) ਮਿਲਦਾ ਹੈ; ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਆਖਰੀ ਅੰਕ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਮਾਡਲ (9, 16, 7): c=√a+√b ਵਿੱਚ ਅੰਕ ਰੱਖਣ ਨਾਲ 7।
2. ਮਾਡਲ (25, 36, 11): c=√a+√b ਵਿੱਚ ਅੰਕ ਰੱਖਣ ਨਾਲ 11।
3. (49, 64, 14): c=√a+√b ਨਾਲ 15; ਦਿੱਤਾ ਆਖਰੀ ਅੰਕ 14 → ਰੱਦ
4. (64, 81, 17): c=√a+√b ਨਾਲ 17; ਦਿੱਤਾ ਆਖਰੀ ਅੰਕ 17 → ਮਿਲਦਾ ਹੈ
5. (81, 100, 18): c=√a+√b ਨਾਲ 19; ਦਿੱਤਾ ਆਖਰੀ ਅੰਕ 18 → ਰੱਦ
6. (100, 121, 22): c=√a+√b ਨਾਲ 21; ਦਿੱਤਾ ਆਖਰੀ ਅੰਕ 22 → ਰੱਦ
7. ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਵੱਖ formula ਨਾਲ ਵੀ (64, 81, 17) ਪੱਕਾ ਹੈ।

7. Common mistakes ਆਮ ਗਲਤੀਆਂ

COMMON MISTAKES · ਆਮ ਗਲਤੀਆਂ

1. Reordering numbers in a set to make a preferred rule fit.
   ਮਨਪਸੰਦ ਨਿਯਮ ਲਈ ਸੈੱਟ ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਬਦਲ ਦੇਣਾ।
2. Checking only the first two numbers of a triple.

ਤਿੰਨ ਅੰਕਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਵੇਖਣਾ।

8. Exam tip ਪੇਪਰ ਲਈ ਸੁਝਾਅ

EXAM TIP · ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸੁਝਾਅ

A core numerical-analogy practice form for SSC and Railway preparation, also useful for state/banking aptitude. Counts depend on the paper. Target 25–40 seconds, up to 60 for sets; reject an option as soon as the fixed rule fails.

SSC ਅਤੇ Railway ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਵਾਲੀ ਤਿਆਰੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਰੂਪ ਹੈ; ਰਾਜ ਅਤੇ banking aptitude ਲਈ ਵੀ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੈ। ਗਿਣਤੀ ਪੇਪਰ ਉੱਤੇ ਹੈ। 25–40 ਸਕਿੰਟ ਅਤੇ ਔਖੇ ਸੈੱਟ ਲਈ 60 ਸਕਿੰਟ ਤੱਕ ਲਵੋ; ਪੱਕਾ ਨਿਯਮ ਨਾ ਮਿਲੇ ਤਾਂ option ਕੱਟੋ।

TYPE 20 Letter shifts

ਅੱਖਰਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ-ਪਿੱਛੇ ਕਰਨਾ

1. What is it? ਇਹ ਕੀ ਹੈ?

AB becomes CD when each letter moves two places forward. The same movement changes EF into GH. Think of moving along numbered alphabet boxes.

ਹਰ ਅੱਖਰ ਦੋ ਥਾਵਾਂ ਅੱਗੇ ਕਰੋ ਤਾਂ AB ਤੋਂ CD ਬਣਦਾ ਹੈ। ਉਹੀ ਚਾਲ EF ਨੂੰ GH ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅੱਖਰਾਂ ਦੇ ਨੰਬਰ ਵਾਲੇ ਖਾਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ-ਪਿੱਛੇ ਜਾਣਾ ਸੋਚੋ।

2. Recognise it in the exam ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਪਛਾਣੀਏ?

Both sides contain letter strings, often of equal length. The letters change while positions may stay fixed.

ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਅਕਸਰ ਇੱਕੋ ਲੰਬਾਈ ਦੇ ਅੱਖਰਾਂ ਦੇ ਗਰੁੱਪ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਖਾਨੇ ਉਹੀ ਰਹਿ ਕੇ ਅੱਖਰ ਬਦਲਦੇ ਹਨ।

3. Build the concept from zero ਮੁੱਢ ਤੋਂ ਸਮਝੋ

KEY IDEA · ਮੁੱਖ ਗੱਲ

Use A=1 through Z=26. Subtract input position from output position for each slot. A vector (+1,+2,+3) is different from a uniform +2. Alternating shifts can be (+2,−2,+2). In a cyclic alphabet Z+1=A and A−1=Z; normal position values themselves remain 1–26.

A=1 ਤੋਂ Z=26 ਲਵੋ। ਹਰ ਖਾਨੇ ਵਿੱਚ output ਦੀ ਥਾਂ ਵਿੱਚੋਂ input ਦੀ ਥਾਂ ਘਟਾਓ। (+1,+2,+3), ਹਰ ਥਾਂ +2 ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੈ। ਵਾਰੀ-ਵਾਰੀ ਚਾਲ (+2,−2,+2) ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਚੱਕਰੀ alphabet ਵਿੱਚ Z+1=A ਅਤੇ A−1=Z; ਅੱਖਰਾਂ ਦੀਆਂ ਅਸਲ ਥਾਵਾਂ 1–26 ਹੀ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ।

Clue / link · ਇਸ਼ਾਰਾ / ਸੰਬੰਧ	Small worked model · ਛੋਟਾ ਮਾਡਲ
Uniform ਇੱਕੋ ਚਾਲ	AB → CD: +2,+2
Increasing ਵਧਦੀ ਚਾਲ	ABC → BDF: +1,+2,+3
Cyclic ਚੱਕਰੀ ਚਾਲ	YZ → AB: +2,+2

4. Standard method ਹਰ ਵਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਦਮ

1. Record the input/output order, length and visible features.
   Input/output ਦਾ ਕ੍ਰਮ, ਲੰਬਾਈ ਅਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗੁਣ ਲਿਖੋ।
2. Write the shift, permutation, calculation or visual operation explicitly.
   Shift, ਕ੍ਰਮ, ਗਿਣਤੀ ਜਾਂ ਆਕਾਰ ਦੀ ਕਿਰਿਆ ਸਾਫ਼ ਲਿਖੋ।
3. Test the same rule on every reference and apply it to the target.
   ਉਹੀ ਨਿਯਮ ਹਰ ਮਾਡਲ ਉੱਤੇ ਜਾਂਚ ਕੇ ਨਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਉੱਤੇ ਲਗਾਓ।
4. Verify every component of the selected option, not just the first match.
   ਚੁਣੇ option ਦਾ ਹਰ ਹਿੱਸਾ ਜਾਂਚੋ, ਸਿਰਫ਼ ਪਹਿਲੀ ਮਿਲਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ।

5. One-minute shortcut / fastest method ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਦਾ shortcut / ਸਭ ਤੋਂ ਤੇਜ਼ ਤਰੀਕਾ

SHORTCUT · ਸ਼ਾਰਟਕੱਟ

Write the shift vector; use one unusual slot to eliminate options, then verify all slots.

Shift ਦੀ ਲੜੀ ਲਿਖੋ; ਇੱਕ ਖਾਸ ਖਾਨੇ ਨਾਲ options ਕੱਟੋ, ਫਿਰ ਸਾਰੇ ਖਾਨੇ ਜਾਂਚੋ।

Why it works: A vector preserves every position-specific shift and avoids applying one shift blindly.

ਕਿਉਂ ਚੱਲਦਾ ਹੈ: ਲੜੀ ਨਾਲ ਹਰ ਖਾਨੇ ਦੀ ਵੱਖ ਚਾਲ ਯਾਦ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕੋ ਚਾਲ ਅੰਨ੍ਹੇਵਾਹ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦੀ।

When it does not work: Checking one letter alone is only elimination, never final verification.

ਕਦੋਂ ਨਹੀਂ ਚੱਲਦਾ: ਇੱਕ ਅੱਖਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸਿਰਫ਼ option ਕੱਟਣ ਲਈ ਹੈ, ਅੰਤਿਮ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ।

6. Graded solved examples ਸੌਖੇ ਤੋਂ ਔਖੇ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਸਵਾਲ

Easy

ਸੌਖਾ

20.1 **AB : CD :: CD : EF :: EF : ?**

AB : CD :: CD : EF :: EF : ?

A) HI **B)** GH **C)** FG **D)** IJ

Answer: B — GH

Quick method (≈20–40 sec)

Rule: Position-wise alphabet shifts (+2). Check A(1) +2 → C; B(2) +2 → D; output=CD.

Apply to EF: E(5) +2 → G; F(6) +2 → H; output=GH.

Full method

1. Write the reference positions or slot order: A(1) +2 → C; B(2) +2 → D; output=CD.
2. Confirm the same transformation on the second reference: C(3) +2 → E; D(4) +2 → F; output=EF.
3. Apply it to every target component: E(5) +2 → G; F(6) +2 → H; output=GH.
4. Independent alphabet/slot calculation also gives GH. Compare the complete result with all options, not just the first letter.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਨਿਯਮ: ਹਰ ਖਾਨੇ ਦੀ alphabet shift (+2)। ਜਾਂਚ: A(1) +2 → C; B(2) +2 → D; output=CD।

EF ਲਈ: E(5) +2 → G; F(6) +2 → H; output=GH।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਮਾਡਲ ਦੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਜਾਂ ਕ੍ਰਮ ਲਿਖੋ: A(1) +2 → C; B(2) +2 → D; output=CD।
2. ਦੂਜੇ ਮਾਡਲ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਕਿਰਿਆ: C(3) +2 → E; D(4) +2 → F; output=EF।
3. ਨਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਹਰ ਖਾਨੇ ਉੱਤੇ ਕਿਰਿਆ: E(5) +2 → G; F(6) +2 → H; output=GH।
4. ਵੱਖ alphabet/ਖਾਨਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ GH ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਪੂਰਾ ਨਤੀਜਾ options ਨਾਲ ਮਿਲਾਓ, ਸਿਰਫ਼ ਪਹਿਲਾ ਅੱਖਰ ਨਹੀਂ।

Easy

ਸੌਖਾ

20.2 **FG : DE :: HI : FG :: LM : ?**

FG : DE :: HI : FG :: LM : ?

A) JK **B)** KL **C)** IJ **D)** LM

Answer: A — JK

Quick method (≈20–40 sec)

Rule: Position-wise alphabet shifts (-2). Check F(6) -2 → D; G(7) -2 → E; output=DE.

Apply to LM: L(12) -2 → J; M(13) -2 → K; output=JK.

Full method

1. Write the reference positions or slot order: F(6) -2 → D; G(7) -2 → E; output=DE.
2. Confirm the same transformation on the second reference: H(8) -2 → F; I(9) -2 → G; output=FG.
3. Apply it to every target component: L(12) -2 → J; M(13) -2 → K; output=JK.
4. Independent alphabet/slot calculation also gives JK. Compare the complete result with all options, not just the first letter.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਨਿਯਮ: ਹਰ ਖਾਨੇ ਦੀ alphabet shift (-2)। ਜਾਂਚ: F(6) -2 → D; G(7) -2 → E; output=DE।

LM ਲਈ: L(12) -2 → J; M(13) -2 → K; output=JK।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਮਾਡਲ ਦੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਜਾਂ ਕ੍ਰਮ ਲਿਖੋ: F(6) -2 → D; G(7) -2 → E; output=DE।
2. ਦੂਜੇ ਮਾਡਲ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਕਿਰਿਆ: H(8) -2 → F; I(9) -2 → G; output=FG।
3. ਨਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਹਰ ਖਾਨੇ ਉੱਤੇ ਕਿਰਿਆ: L(12) -2 → J; M(13) -2 → K; output=JK।
4. ਵੱਖ alphabet/ਖਾਨਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ JK ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਪੂਰਾ ਨਤੀਜਾ options ਨਾਲ ਮਿਲਾਓ, ਸਿਰਫ਼ ਪਹਿਲਾ ਅੱਖਰ ਨਹੀਂ।

Medium

ਦਰਮਿਆਨਾ

20.3 **ABC : BDF :: DEF : EGI :: GHI : ?**

ABC : BDF :: DEF : EGI :: GHI : ?

A) IKM **B)** GIK **C)** HJL **D)** JLN

Answer: C — HJL

Quick method (≈20–40 sec)

Rule: Position-wise alphabet shifts (+1,+2,+3). Check A(1) +1 → B; B(2) +2 → D; C(3) +3 → F; output=BDF.

Apply to GHI: G(7) +1 → H; H(8) +2 → J; I(9) +3 → L; output=HJL.

Full method

1. Write the reference positions or slot order: A(1) +1 → B; B(2) +2 → D; C(3) +3 → F; output=BDF.
2. Confirm the same transformation on the second reference: D(4) +1 → E; E(5) +2 → G; F(6) +3 → I; output=EGI.
3. Apply it to every target component: G(7) +1 → H; H(8) +2 → J; I(9) +3 → L; output=HJL.
4. Independent alphabet/slot calculation also gives HJL. Compare the complete result with all options, not just the first letter.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਨਿਯਮ: ਹਰ ਖਾਨੇ ਦੀ alphabet shift (+1,+2,+3)। ਜਾਂਚ: A(1) +1 → B; B(2) +2 → D; C(3) +3 → F; output=BDF।

GHI ਲਈ: G(7) +1 → H; H(8) +2 → J; I(9) +3 → L; output=HJL।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਮਾਡਲ ਦੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਜਾਂ ਕ੍ਰਮ ਲਿਖੋ: A(1) +1 → B; B(2) +2 → D; C(3) +3 → F; output=BDF।
2. ਦੂਜੇ ਮਾਡਲ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਕਿਰਿਆ: D(4) +1 → E; E(5) +2 → G; F(6) +3 → I; output=EGI।
3. ਨਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਹਰ ਖਾਨੇ ਉੱਤੇ ਕਿਰਿਆ: G(7) +1 → H; H(8) +2 → J; I(9) +3 → L; output=HJL।
4. ਵੱਖ alphabet/ਖਾਨਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ HJL ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਪੂਰਾ ਨਤੀਜਾ options ਨਾਲ ਮਿਲਾਓ, ਸਿਰਫ਼ ਪਹਿਲਾ ਅੱਖਰ ਨਹੀਂ।

Medium

ਦਰਮਿਆਨਾ

20.4 ACE : CAG :: GIK : IGM :: MOQ : ?

ACE : CAG :: GIK : IGM :: MOQ : ?

A) PNT **B)** OMS **C)** NLR **D)** QOU

Answer: B — OMS

Quick method (≈20–40 sec)

Rule: Position-wise alphabet shifts (+2,-2,+2). Check A(1) +2 → C; C(3) -2 → A; E(5) +2 → G; output=CAG.

Apply to MOQ: M(13) +2 → O; O(15) -2 → M; Q(17) +2 → S; output=OMS.

Full method

1. Write the reference positions or slot order: A(1) +2 → C; C(3) -2 → A; E(5) +2 → G; output=CAG.
2. Confirm the same transformation on the second reference: G(7) +2 → I; I(9) -2 → G; K(11) +2 → M; output=IGM.
3. Apply it to every target component: M(13) +2 → O; O(15) -2 → M; Q(17) +2 → S; output=OMS.
4. Independent alphabet/slot calculation also gives OMS. Compare the complete result with all options, not just the first letter.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਨਿਯਮ: ਹਰ ਖਾਨੇ ਦੀ alphabet shift (+2,-2,+2)। ਜਾਂਚ: A(1) +2 → C; C(3) -2 → A; E(5) +2 → G; output=CAG।

MOQ ਲਈ: M(13) +2 → O; O(15) -2 → M; Q(17) +2 → S; output=OMS।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਮਾਡਲ ਦੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਜਾਂ ਕ੍ਰਮ ਲਿਖੋ: A(1) +2 → C; C(3) -2 → A; E(5) +2 → G; output=CAG।
2. ਦੂਜੇ ਮਾਡਲ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਕਿਰਿਆ: G(7) +2 → I; I(9) -2 → G; K(11) +2 → M; output=IGM।
3. ਨਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਹਰ ਖਾਨੇ ਉੱਤੇ ਕਿਰਿਆ: M(13) +2 → O; O(15) -2 → M; Q(17) +2 → S; output=OMS।
4. ਵੱਖ alphabet/ਖਾਨਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ OMS ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਪੂਰਾ ਨਤੀਜਾ options ਨਾਲ ਮਿਲਾਓ, ਸਿਰਫ਼ ਪਹਿਲਾ ਅੱਖਰ ਨਹੀਂ।

Medium

ਦਰਮਿਆਨਾ

20.5 **XYZ : ABC :: ABC : DEF :: YZA : ?**

XYZ : ABC :: ABC : DEF :: YZA : ?

A) CDE **B)** ABC **C)** BCD **D)** DEF

Answer: C — BCD

Quick method (≈20–40 sec)

Rule: Position-wise alphabet shifts (+3). Check X(24) +3 → A; Y(25) +3 → B; Z(26) +3 → C; output=ABC.

Apply to YZA: Y(25) +3 → B; Z(26) +3 → C; A(1) +3 → D; output=BCD.

Full method

1. Write the reference positions or slot order: X(24) +3 → A; Y(25) +3 → B; Z(26) +3 → C; output=ABC.
2. Confirm the same transformation on the second reference: A(1) +3 → D; B(2) +3 → E; C(3) +3 → F; output=DEF.
3. Apply it to every target component: Y(25) +3 → B; Z(26) +3 → C; A(1) +3 → D; output=BCD.
4. Independent alphabet/slot calculation also gives BCD. Compare the complete result with all options, not just the first letter.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਨਿਯਮ: ਹਰ ਖਾਨੇ ਦੀ alphabet shift (+3)। ਜਾਂਚ: X(24) +3 → A; Y(25) +3 → B; Z(26) +3 → C; output=ABC।

YZA ਲਈ: Y(25) +3 → B; Z(26) +3 → C; A(1) +3 → D; output=BCD।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਮਾਡਲ ਦੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਜਾਂ ਕ੍ਰਮ ਲਿਖੋ: X(24) +3 → A; Y(25) +3 → B; Z(26) +3 → C; output=ABC।
2. ਦੂਜੇ ਮਾਡਲ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਕਿਰਿਆ: A(1) +3 → D; B(2) +3 → E; C(3) +3 → F; output=DEF।
3. ਨਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਹਰ ਖਾਨੇ ਉੱਤੇ ਕਿਰਿਆ: Y(25) +3 → B; Z(26) +3 → C; A(1) +3 → D; output=BCD।
4. ਵੱਖ alphabet/ਖਾਨਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ BCD ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਪੂਰਾ ਨਤੀਜਾ options ਨਾਲ ਮਿਲਾਓ, ਸਿਰਫ਼ ਪਹਿਲਾ ਅੱਖਰ ਨਹੀਂ।

Hard

ਔਖਾ

20.6 **DEF : ABC :: MNO : JKL :: BCD : ?**

DEF : ABC :: MNO : JKL :: BCD : ?

A) ZAB **B)** XYZ **C)** YZA **D)** ABC

Answer: C — YZA

Quick method (≈20–40 sec)

Rule: Position-wise alphabet shifts (-3). Check D(4) -3 → A; E(5) -3 → B; F(6) -3 → C; output=ABC.

Apply to BCD: B(2) -3 → Y; C(3) -3 → Z; D(4) -3 → A; output=YZA.

Full method

1. Write the reference positions or slot order: D(4) -3 → A; E(5) -3 → B; F(6) -3 → C; output=ABC.
2. Confirm the same transformation on the second reference: M(13) -3 → J; N(14) -3 → K; O(15) -3 → L; output=JKL.
3. Apply it to every target component: B(2) -3 → Y; C(3) -3 → Z; D(4) -3 → A; output=YZA.
4. Independent alphabet/slot calculation also gives YZA. Compare the complete result with all options, not just the first letter.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਨਿਯਮ: ਹਰ ਖਾਨੇ ਦੀ alphabet shift (-3)। ਜਾਂਚ: D(4) -3 → A; E(5) -3 → B; F(6) -3 → C; output=ABC।

BCD ਲਈ: B(2) -3 → Y; C(3) -3 → Z; D(4) -3 → A; output=YZA।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਮਾਡਲ ਦੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਜਾਂ ਕ੍ਰਮ ਲਿਖੋ: D(4) -3 → A; E(5) -3 → B; F(6) -3 → C; output=ABC।
2. ਦੂਜੇ ਮਾਡਲ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਕਿਰਿਆ: M(13) -3 → J; N(14) -3 → K; O(15) -3 → L; output=JKL।
3. ਨਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਹਰ ਖਾਨੇ ਉੱਤੇ ਕਿਰਿਆ: B(2) -3 → Y; C(3) -3 → Z; D(4) -3 → A; output=YZA।
4. ਵੱਖ alphabet/ਖਾਨਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ YZA ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਪੂਰਾ ਨਤੀਜਾ options ਨਾਲ ਮਿਲਾਓ, ਸਿਰਫ਼ ਪਹਿਲਾ ਅੱਖਰ ਨਹੀਂ।

Hard

ਔਖਾ

20.7 **BCD : CAG :: FGH : GEK :: KLM : ?**

BCD : CAG :: FGH : GEK :: KLM : ?

A) LJP **B)** MKQ **C)** KIO **D)** NLR

Answer: A — LJP

Quick method (≈20–40 sec)

Rule: Position-wise alphabet shifts (+1,-2,+3). Check B(2) +1 → C; C(3) -2 → A; D(4) +3 → G; output=CAG.

Apply to KLM: K(11) +1 → L; L(12) -2 → J; M(13) +3 → P; output=LJP.

Full method

1. Write the reference positions or slot order: B(2) +1 → C; C(3) -2 → A; D(4) +3 → G; output=CAG.
2. Confirm the same transformation on the second reference: F(6) +1 → G; G(7) -2 → E; H(8) +3 → K; output=GEK.
3. Apply it to every target component: K(11) +1 → L; L(12) -2 → J; M(13) +3 → P; output=LJP.
4. Independent alphabet/slot calculation also gives LJP. Compare the complete result with all options, not just the first letter.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਨਿਯਮ: ਹਰ ਖਾਨੇ ਦੀ alphabet shift (+1,-2,+3)। ਜਾਂਚ: B(2) +1 → C; C(3) -2 → A; D(4) +3 → G; output=CAG।

KLM ਲਈ: K(11) +1 → L; L(12) -2 → J; M(13) +3 → P; output=LJP।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਮਾਡਲ ਦੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਜਾਂ ਕ੍ਰਮ ਲਿਖੋ: B(2) +1 → C; C(3) -2 → A; D(4) +3 → G; output=CAG।
2. ਦੂਜੇ ਮਾਡਲ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਕਿਰਿਆ: F(6) +1 → G; G(7) -2 → E; H(8) +3 → K; output=GEK।
3. ਨਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਹਰ ਖਾਨੇ ਉੱਤੇ ਕਿਰਿਆ: K(11) +1 → L; L(12) -2 → J; M(13) +3 → P; output=LJP।
4. ਵੱਖ alphabet/ਖਾਨਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ LJP ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਪੂਰਾ ਨਤੀਜਾ options ਨਾਲ ਮਿਲਾਓ, ਸਿਰਫ਼ ਪਹਿਲਾ ਅੱਖਰ ਨਹੀਂ।

SSC CGL pattern (original practice)

ਪੇਪਰ ਦੇ ਢੰਗ ਦਾ ਸਵਾਲ · SSC CGL pattern (original practice)

20.8 PQRS : TUVW :: ABCD : EFGH :: WXYZ : ?

PQRS : TUVW :: ABCD : EFGH :: WXYZ : ?

A) BCDE **B)** ABCD **C)** ZABC **D)** CDEF

Answer: B — ABCD

Quick method (≈20–40 sec)

Rule: Position-wise alphabet shifts (+4). Check P(16) +4 → T; Q(17) +4 → U; R(18) +4 → V; S(19) +4 → W; output=TUVW.

Apply to WXYZ: W(23) +4 → A; X(24) +4 → B; Y(25) +4 → C; Z(26) +4 → D; output=ABCD.

Full method

1. Write the reference positions or slot order: P(16) +4 → T; Q(17) +4 → U; R(18) +4 → V; S(19) +4 → W; output=TUVW.
2. Confirm the same transformation on the second reference: A(1) +4 → E; B(2) +4 → F; C(3) +4 → G; D(4) +4 → H; output=EFGH.
3. Apply it to every target component: W(23) +4 → A; X(24) +4 → B; Y(25) +4 → C; Z(26) +4 → D; output=ABCD.
4. Independent alphabet/slot calculation also gives ABCD. Compare the complete result with all options, not just the first letter.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਨਿਯਮ: ਹਰ ਖਾਨੇ ਦੀ alphabet shift (+4)। ਜਾਂਚ: P(16) +4 → T; Q(17) +4 → U; R(18) +4 → V; S(19) +4 → W; output=TUVW।

WXYZ ਲਈ: W(23) +4 → A; X(24) +4 → B; Y(25) +4 → C; Z(26) +4 → D; output=ABCD।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਮਾਡਲ ਦੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਜਾਂ ਕ੍ਰਮ ਲਿਖੋ: P(16) +4 → T; Q(17) +4 → U; R(18) +4 → V; S(19) +4 → W; output=TUVW।
2. ਦੂਜੇ ਮਾਡਲ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਕਿਰਿਆ: A(1) +4 → E; B(2) +4 → F; C(3) +4 → G; D(4) +4 → H; output=EFGH।
3. ਨਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਹਰ ਖਾਨੇ ਉੱਤੇ ਕਿਰਿਆ: W(23) +4 → A; X(24) +4 → B; Y(25) +4 → C; Z(26) +4 → D; output=ABCD।
4. ਵੱਖ alphabet/ਖਾਨਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ ABCD ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਪੂਰਾ ਨਤੀਜਾ options ਨਾਲ ਮਿਲਾਓ, ਸਿਰਫ਼ ਪਹਿਲਾ ਅੱਖਰ ਨਹੀਂ।

7. Common mistakes ਆਮ ਗਲਤੀਆਂ

COMMON MISTAKES · ਆਮ ਗਲਤੀਆਂ

1. Applying the first letter's shift to all letters.
   ਪਹਿਲੇ ਅੱਖਰ ਦੀ ਚਾਲ ਸਾਰਿਆਂ ਉੱਤੇ ਲਗਾਉਣਾ।
2. Forgetting wrap-around at A/Z.
   A/Z ਉੱਤੇ ਚੱਕਰ ਭੁੱਲ ਜਾਣਾ।

8. Exam tip ਪੇਪਰ ਲਈ ਸੁਝਾਅ

EXAM TIP · ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸੁਝਾਅ

A standard coded/visual analogy practice form, especially relevant to SSC-style preparation; exact frequency varies. Aim for 25–40 seconds, or up to 60 for a multi-step code. Eliminate by one failed slot, but confirm all surviving slots.

ਖਾਸ ਕਰਕੇ SSC ਤਿਆਰੀ ਵਿੱਚ coded/visual analogy ਦਾ ਆਮ ਰੂਪ ਹੈ; ਪੱਕੀ ਗਿਣਤੀ ਬਦਲਦੀ ਹੈ। 25–40 ਸਕਿੰਟ ਜਾਂ ਕਈ ਕਦਮਾਂ ਲਈ 60 ਸਕਿੰਟ ਤੱਕ ਲਵੋ। ਇੱਕ ਗਲਤ ਖਾਨੇ ਨਾਲ option ਕੱਟੋ, ਪਰ ਬਚੇ option ਦੇ ਸਾਰੇ ਖਾਨੇ ਪੱਕੇ ਕਰੋ।

TYPE 21 Opposite letters and rearrangement

ਉਲਟ ਜੋੜੇ ਅਤੇ ਅੱਖਰਾਂ ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਬਦਲਣਾ

1. What is it? ਇਹ ਕੀ ਹੈ?

The opposite of A is Z, but reversing AB gives BA. Opposite replacement changes letter identities; reversal changes their order. A question may combine both.

A ਦਾ opposite Z ਹੈ ਪਰ AB ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਉਲਟਿਆਂ BA ਹੈ। Opposite ਵਿੱਚ ਅੱਖਰ ਬਦਲਦੇ ਹਨ; reverse ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਬਦਲਦੀ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਇਕੱਠੇ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

2. Recognise it in the exam ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਪਛਾਣੀਏ?

Outputs contain the same letters in another order or letters from the opposite end of the alphabet.

Output ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਅੱਖਰ ਹੋਰ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਜਾਂ alphabet ਦੇ ਦੂਜੇ ਸਿਰੇ ਵਾਲੇ ਅੱਖਰ ਹੋਣਗੇ।

3. Build the concept from zero ਮੁੱਢ ਤੋਂ ਸਮਝੋ

KEY IDEA · ਮੁੱਖ ਗੱਲ

Opposite position=27−p, so C(3)→X(24). Reverse order means last, second-last, ..., first. A rearrangement can also swap slots 1↔2 and 3↔4, or rotate the order. Check the input and output lengths and match repeated letters carefully. For independent per-letter opposite replacement, reversing and taking opposites commute; arbitrary shifts and rearrangements need not.

Opposite ਦੀ ਥਾਂ=27−p, ਇਸ ਲਈ C(3)→X(24)। Reverse ਵਿੱਚ ਆਖਰੀ, ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲਾ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਖਾਨੇ 1↔2 ਅਤੇ 3↔4 ਬਦਲ ਸਕਦੇ ਜਾਂ ਕ੍ਰਮ ਘੁੰਮ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਲੰਬਾਈ ਅਤੇ ਦੁਹਰਾਏ ਅੱਖਰ ਵੇਖੋ। ਹਰ ਅੱਖਰ ਦਾ opposite ਅਤੇ ਪੂਰਾ reverse ਕਿਸੇ ਵੀ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ; ਹੋਰ shifts ਵਿੱਚ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ।

Clue / link · ਇਸ਼ਾਰਾ / ਸੰਬੰਧ	Small worked model · ਛੋਟਾ ਮਾਡਲ
Opposite Opposite ਅੱਖਰ	ABC → ZYX
Reverse ਉਲਟ ਕ੍ਰਮ	ABC → CBA
Both ਦੋਵੇਂ	ABC → XYZ

4. Standard method ਹਰ ਵਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਦਮ

1. Record the input/output order, length and visible features.
   Input/output ਦਾ ਕ੍ਰਮ, ਲੰਬਾਈ ਅਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗੁਣ ਲਿਖੋ।
2. Write the shift, permutation, calculation or visual operation explicitly.
   Shift, ਕ੍ਰਮ, ਗਿਣਤੀ ਜਾਂ ਆਕਾਰ ਦੀ ਕਿਰਿਆ ਸਾਫ਼ ਲਿਖੋ।
3. Test the same rule on every reference and apply it to the target.

ਉਹੀ ਨਿਯਮ ਹਰ ਮਾਡਲ ਉੱਤੇ ਜਾਂਚ ਕੇ ਨਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਉੱਤੇ ਲਗਾਓ।

4. Verify every component of the selected option, not just the first match.
   ਚੁਣੇ option ਦਾ ਹਰ ਹਿੱਸਾ ਜਾਂਚੋ, ਸਿਰਫ਼ ਪਹਿਲੀ ਮਿਲਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ।

5. One-minute shortcut / fastest method ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਦਾ shortcut / ਸਭ ਤੋਂ ਤੇਜ਼ ਤਰੀਕਾ

SHORTCUT · ਸ਼ਾਰਟਕੱਟ

Check whether the letter inventory stays unchanged; if not, test opposite pairs using sum 27.

ਵੇਖੋ ਅੱਖਰ ਉਹੀ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ; ਬਦਲੇ ਹੋਣ ਤਾਂ 27 ਦੇ ਜੋੜ ਨਾਲ opposite ਜਾਂਚੋ।

Why it works: Unchanged letters point to rearrangement, while complementary positions point to opposites.

ਕਿਉਂ ਚੱਲਦਾ ਹੈ: ਉਹੀ ਅੱਖਰ ਕ੍ਰਮ ਬਦਲਣ ਦਾ ਅਤੇ ਪੂਰੀਆਂ 27 ਵਾਲੀਆਂ ਥਾਵਾਂ opposite ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਹਨ।

When it does not work: A matching first/last letter can be accidental; verify the entire transformation.

ਕਦੋਂ ਨਹੀਂ ਚੱਲਦਾ: ਪਹਿਲਾ/ਆਖਰੀ ਅੱਖਰ ਸੰਜੋਗ ਨਾਲ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਪੂਰਾ ਬਦਲਾਅ ਜਾਂਚੋ।

6. Graded solved examples ਸੌਖੇ ਤੋਂ ਔਖੇ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਸਵਾਲ

Easy
ਸੌਖਾ

21.1 **AB : ZY :: CD : XW :: EF : ?**

AB : ZY :: CD : XW :: EF : ?

A) WV **B)** VU **C)** UT **D)** XW

Answer: B — VU

Quick method (≈20–40 sec)

Rule: Opposite letters: 27−p. Check A:27−1=26→Z; B:27−2=25→Y; ZY.

Apply to EF: E:27−5=22→V; F:27−6=21→U; VU.

Full method

1. Write the reference positions or slot order: A:27−1=26→Z; B:27−2=25→Y; ZY.
2. Confirm the same transformation on the second reference: C:27−3=24→X; D:27−4=23→W; XW.
3. Apply it to every target component: E:27−5=22→V; F:27−6=21→U; VU.
4. Independent alphabet/slot calculation also gives VU. Compare the complete result with all options, not just the first letter.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਨਿਯਮ: Opposite ਅੱਖਰ: 27−p। ਜਾਂਚ: A:27−1=26→Z; B:27−2=25→Y; ZY।

EF ਲਈ: E:27−5=22→V; F:27−6=21→U; VU।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਮਾਡਲ ਦੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਜਾਂ ਕ੍ਰਮ ਲਿਖੋ: A:27−1=26→Z; B:27−2=25→Y; ZY।
2. ਦੂਜੇ ਮਾਡਲ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਕਿਰਿਆ: C:27−3=24→X; D:27−4=23→W; XW।
3. ਨਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਹਰ ਖਾਨੇ ਉੱਤੇ ਕਿਰਿਆ: E:27−5=22→V; F:27−6=21→U; VU।
4. ਵੱਖ alphabet/ਖਾਨਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ VU ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਪੂਰਾ ਨਤੀਜਾ options ਨਾਲ ਮਿਲਾਓ, ਸਿਰਫ਼ ਪਹਿਲਾ ਅੱਖਰ ਨਹੀਂ।

Easy

ਸੌਖਾ

21.2 **ABC : CBA :: GHI : IHG :: DEF : ?**

ABC : CBA :: GHI : IHG :: DEF : ?

A) GFE **B)** EDC **C)** HGF **D)** FED

Answer: D — FED

Quick method (≈20–40 sec)

Rule: Reverse string order. Check ABC: 3,2,1 → CBA.

Apply to DEF: DEF: 3,2,1 → FED.

Full method

1. Write the reference positions or slot order: ABC: 3,2,1 → CBA.
2. Confirm the same transformation on the second reference: GHI: 3,2,1 → IHG.
3. Apply it to every target component: DEF: 3,2,1 → FED.
4. Independent alphabet/slot calculation also gives FED. Compare the complete result with all options, not just the first letter.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਨਿਯਮ: ਗਰੁੱਪ ਦਾ ਉਲਟ ਕ੍ਰਮ। ਜਾਂਚ: ABC: 3,2,1 → CBA।

DEF ਲਈ: DEF: 3,2,1 → FED।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਮਾਡਲ ਦੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਜਾਂ ਕ੍ਰਮ ਲਿਖੋ: ABC: 3,2,1 → CBA।
2. ਦੂਜੇ ਮਾਡਲ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਕਿਰਿਆ: GHI: 3,2,1 → IHG।
3. ਨਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਹਰ ਖਾਨੇ ਉੱਤੇ ਕਿਰਿਆ: DEF: 3,2,1 → FED।
4. ਵੱਖ alphabet/ਖਾਨਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ FED ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਪੂਰਾ ਨਤੀਜਾ options ਨਾਲ ਮਿਲਾਓ, ਸਿਰਫ਼ ਪਹਿਲਾ ਅੱਖਰ ਨਹੀਂ।

Medium

ਦਰਮਿਆਨਾ

21.3 **ABCD : BADC :: EFGH : FEHG :: IJKL : ?**

ABCD : BADC :: EFGH : FEHG :: IJKL : ?

A) KJML **B)** JILK **C)** IHKJ **D)** LKNM

Answer: B — JILK

Quick method (≈20–40 sec)

Rule: Swap adjacent pairs of positions. Check ABCD; slot order 2,1,4,3 → BADC.

Apply to IJKL: IJKL; slot order 2,1,4,3 → JILK.

Full method

1. Write the reference positions or slot order: ABCD; slot order 2,1,4,3 → BADC.
2. Confirm the same transformation on the second reference: EFGH; slot order 2,1,4,3 → FEHG.
3. Apply it to every target component: IJKL; slot order 2,1,4,3 → JILK.
4. Independent alphabet/slot calculation also gives JILK. Compare the complete result with all options, not just the first letter.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਨਿਯਮ: ਨਾਲ-ਨਾਲ ਦੇ ਖਾਨੇ ਬਦਲੋ। ਜਾਂਚ: ABCD; ਖਾਨਿਆਂ ਦਾ ਕ੍ਰਮ 2,1,4,3 → BADC।

IJKL ਲਈ: IJKL; ਖਾਨਿਆਂ ਦਾ ਕ੍ਰਮ 2,1,4,3 → JILK।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਮਾਡਲ ਦੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਜਾਂ ਕ੍ਰਮ ਲਿਖੋ: ABCD; ਖਾਨਿਆਂ ਦਾ ਕ੍ਰਮ 2,1,4,3 → BADC।
2. ਦੂਜੇ ਮਾਡਲ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਕਿਰਿਆ: EFGH; ਖਾਨਿਆਂ ਦਾ ਕ੍ਰਮ 2,1,4,3 → FEHG।
3. ਨਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਹਰ ਖਾਨੇ ਉੱਤੇ ਕਿਰਿਆ: IJKL; ਖਾਨਿਆਂ ਦਾ ਕ੍ਰਮ 2,1,4,3 → JILK।
4. ਵੱਖ alphabet/ਖਾਨਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ JILK ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਪੂਰਾ ਨਤੀਜਾ options ਨਾਲ ਮਿਲਾਓ, ਸਿਰਫ਼ ਪਹਿਲਾ ਅੱਖਰ ਨਹੀਂ।

Medium

ਦਰਮਿਆਨਾ

21.4 **ABCD : BCDA :: EFGH : FGHE :: MNOP : ?**

ABCD : BCDA :: EFGH : FGHE :: MNOP : ?

A) OPQN **B)** MNOL **C)** NOPM **D)** PQRO

Answer: C — NOPM

Quick method (≈20–40 sec)

Rule: Rotate the string one place left. Check ABCD; slot order 2,3,4,1 → BCDA.

Apply to MNOP: MNOP; slot order 2,3,4,1 → NOPM.

Full method

1. Write the reference positions or slot order: ABCD; slot order 2,3,4,1 → BCDA.
2. Confirm the same transformation on the second reference: EFGH; slot order 2,3,4,1 → FGHE.
3. Apply it to every target component: MNOP; slot order 2,3,4,1 → NOPM.
4. Independent alphabet/slot calculation also gives NOPM. Compare the complete result with all options, not just the first letter.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਨਿਯਮ: ਗਰੁੱਪ ਇੱਕ ਖਾਨਾ ਖੱਬੇ ਘੁਮਾਓ। ਜਾਂਚ: ABCD; ਖਾਨਿਆਂ ਦਾ ਕ੍ਰਮ 2,3,4,1 → BCDA।

MNOP ਲਈ: MNOP; ਖਾਨਿਆਂ ਦਾ ਕ੍ਰਮ 2,3,4,1 → NOPM।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਮਾਡਲ ਦੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਜਾਂ ਕ੍ਰਮ ਲਿਖੋ: ABCD; ਖਾਨਿਆਂ ਦਾ ਕ੍ਰਮ 2,3,4,1 → BCDA।
2. ਦੂਜੇ ਮਾਡਲ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਕਿਰਿਆ: EFGH; ਖਾਨਿਆਂ ਦਾ ਕ੍ਰਮ 2,3,4,1 → FGHE।
3. ਨਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਹਰ ਖਾਨੇ ਉੱਤੇ ਕਿਰਿਆ: MNOP; ਖਾਨਿਆਂ ਦਾ ਕ੍ਰਮ 2,3,4,1 → NOPM।
4. ਵੱਖ alphabet/ਖਾਨਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ NOPM ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਪੂਰਾ ਨਤੀਜਾ options ਨਾਲ ਮਿਲਾਓ, ਸਿਰਫ਼ ਪਹਿਲਾ ਅੱਖਰ ਨਹੀਂ।

Medium

ਦਰਮਿਆਨਾ

21.5 **ABC : XYZ :: DEF : UVW :: GHI : ?**

ABC : XYZ :: DEF : UVW :: GHI : ?

A) RST **B)** STU **C)** QRS **D)** TUV

Answer: A — RST

Quick method (≈20–40 sec)

Rule: Opposite letters, then reverse order. Check ABC → ZYX → XYZ.

Apply to GHI: GHI → TSR → RST.

Full method

1. Write the reference positions or slot order: ABC → ZYX → XYZ.
2. Confirm the same transformation on the second reference: DEF → WVU → UVW.
3. Apply it to every target component: GHI → TSR → RST.
4. Independent alphabet/slot calculation also gives RST. Compare the complete result with all options, not just the first letter.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਨਿਯਮ: Opposite ਅੱਖਰ, ਫਿਰ ਕ੍ਰਮ ਉਲਟਾਓ। ਜਾਂਚ: ABC → ZYX → XYZ।

GHI ਲਈ: GHI → TSR → RST।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਮਾਡਲ ਦੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਜਾਂ ਕ੍ਰਮ ਲਿਖੋ: ABC → ZYX → XYZ।
2. ਦੂਜੇ ਮਾਡਲ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਕਿਰਿਆ: DEF → WVU → UVW।
3. ਨਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਹਰ ਖਾਨੇ ਉੱਤੇ ਕਿਰਿਆ: GHI → TSR → RST।
4. ਵੱਖ alphabet/ਖਾਨਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ RST ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਪੂਰਾ ਨਤੀਜਾ options ਨਾਲ ਮਿਲਾਓ, ਸਿਰਫ਼ ਪਹਿਲਾ ਅੱਖਰ ਨਹੀਂ।

Hard

ਔਖਾ

21.6 ABCD : DCBA :: JKLM : MLKJ :: PQRS : ?

ABCD : DCBA :: JKLM : MLKJ :: PQRS : ?

A) TSRQ **B)** RQPO **C)** SRQP **D)** UTSR

Answer: C — SRQP

Quick method (≈20–40 sec)

Rule: Reverse string order. Check ABCD: 4,3,2,1 → DCBA.

Apply to PQRS: PQRS: 4,3,2,1 → SRQP.

Full method

1. Write the reference positions or slot order: ABCD: 4,3,2,1 → DCBA.
2. Confirm the same transformation on the second reference: JKLM: 4,3,2,1 → MLKJ.
3. Apply it to every target component: PQRS: 4,3,2,1 → SRQP.
4. Independent alphabet/slot calculation also gives SRQP. Compare the complete result with all options, not just the first letter.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਨਿਯਮ: ਗਰੁੱਪ ਦਾ ਉਲਟ ਕ੍ਰਮ। ਜਾਂਚ: ABCD: 4,3,2,1 → DCBA।

PQRS ਲਈ: PQRS: 4,3,2,1 → SRQP।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਮਾਡਲ ਦੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਜਾਂ ਕ੍ਰਮ ਲਿਖੋ: ABCD: 4,3,2,1 → DCBA।
2. ਦੂਜੇ ਮਾਡਲ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਕਿਰਿਆ: JKLM: 4,3,2,1 → MLKJ।
3. ਨਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਹਰ ਖਾਨੇ ਉੱਤੇ ਕਿਰਿਆ: PQRS: 4,3,2,1 → SRQP।

4. ਵੱਖ alphabet/ਖਾਨਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ SRQP ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਪੂਰਾ ਨਤੀਜਾ options ਨਾਲ ਮਿਲਾਓ, ਸਿਰਫ਼ ਪਹਿਲਾ ਅੱਖਰ ਨਹੀਂ।

Hard

ਔਖਾ

21.7 ABCD : DBCA :: EFGH : HFGE :: MNOP : ?

ABCD : DBCA :: EFGH : HFGE :: MNOP : ?

A) QOPN **B)** OMNL **C)** RPQO **D)** PNOM

Answer: D — PNOM

Quick method (≈20–40 sec)

Rule: Swap only the first and last positions. Check ABCD; slot order 4,2,3,1 → DBCA.

Apply to MNOP: MNOP; slot order 4,2,3,1 → PNOM.

Full method

1. Write the reference positions or slot order: ABCD; slot order 4,2,3,1 → DBCA.
2. Confirm the same transformation on the second reference: EFGH; slot order 4,2,3,1 → HFGE.
3. Apply it to every target component: MNOP; slot order 4,2,3,1 → PNOM.
4. Independent alphabet/slot calculation also gives PNOM. Compare the complete result with all options, not just the first letter.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਨਿਯਮ: ਸਿਰਫ਼ ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਆਖਰੀ ਖਾਨਾ ਬਦਲੋ। ਜਾਂਚ: ABCD; ਖਾਨਿਆਂ ਦਾ ਕ੍ਰਮ 4,2,3,1 → DBCA।

MNOP ਲਈ: MNOP; ਖਾਨਿਆਂ ਦਾ ਕ੍ਰਮ 4,2,3,1 → PNOM।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਮਾਡਲ ਦੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਜਾਂ ਕ੍ਰਮ ਲਿਖੋ: ABCD; ਖਾਨਿਆਂ ਦਾ ਕ੍ਰਮ 4,2,3,1 → DBCA।
2. ਦੂਜੇ ਮਾਡਲ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਕਿਰਿਆ: EFGH; ਖਾਨਿਆਂ ਦਾ ਕ੍ਰਮ 4,2,3,1 → HFGE।
3. ਨਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਹਰ ਖਾਨੇ ਉੱਤੇ ਕਿਰਿਆ: MNOP; ਖਾਨਿਆਂ ਦਾ ਕ੍ਰਮ 4,2,3,1 → PNOM।
4. ਵੱਖ alphabet/ਖਾਨਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ PNOM ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਪੂਰਾ ਨਤੀਜਾ options ਨਾਲ ਮਿਲਾਓ, ਸਿਰਫ਼ ਪਹਿਲਾ ਅੱਖਰ ਨਹੀਂ।

SSC CGL pattern (original practice)

ਪੇਪਰ ਦੇ ਢੰਗ ਦਾ ਸਵਾਲ · SSC CGL pattern (original practice)

21.8 ABCD : CDAB :: EFGH : GHEF :: WXYZ : ?

ABCD : CDAB :: EFGH : GHEF :: WXYZ : ?

A) ZAXY **B)** XYVW **C)** ABYZ **D)** YZWX

Answer: D — YZWX

Quick method (≈20–40 sec)

Rule: Rotate the string two places left. Check ABCD; slot order 3,4,1,2 → CDAB.

Apply to WXYZ: WXYZ; slot order 3,4,1,2 → YZWX.

Full method

1. Write the reference positions or slot order: ABCD; slot order 3,4,1,2 → CDAB.
2. Confirm the same transformation on the second reference: EFGH; slot order 3,4,1,2 → GHEF.
3. Apply it to every target component: WXYZ; slot order 3,4,1,2 → YZWX.

4. Independent alphabet/slot calculation also gives YZWX. Compare the complete result with all options, not just the first letter.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਨਿਯਮ: ਗਰੁੱਪ ਦੋ ਖਾਨੇ ਖੱਬੇ ਘੁਮਾਓ। ਜਾਂਚ: ABCD; ਖਾਨਿਆਂ ਦਾ ਕ੍ਰਮ 3,4,1,2 → CDAB।

WXYZ ਲਈ: WXYZ; ਖਾਨਿਆਂ ਦਾ ਕ੍ਰਮ 3,4,1,2 → YZWX।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਮਾਡਲ ਦੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਜਾਂ ਕ੍ਰਮ ਲਿਖੋ: ABCD; ਖਾਨਿਆਂ ਦਾ ਕ੍ਰਮ 3,4,1,2 → CDAB।
2. ਦੂਜੇ ਮਾਡਲ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਕਿਰਿਆ: EFGH; ਖਾਨਿਆਂ ਦਾ ਕ੍ਰਮ 3,4,1,2 → GHEF।
3. ਨਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਹਰ ਖਾਨੇ ਉੱਤੇ ਕਿਰਿਆ: WXYZ; ਖਾਨਿਆਂ ਦਾ ਕ੍ਰਮ 3,4,1,2 → YZWX।
4. ਵੱਖ alphabet/ਖਾਨਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ YZWX ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਪੂਰਾ ਨਤੀਜਾ options ਨਾਲ ਮਿਲਾਓ, ਸਿਰਫ਼ ਪਹਿਲਾ ਅੱਖਰ ਨਹੀਂ।

7. Common mistakes ਆਮ ਗਲਤੀਆਂ

COMMON MISTAKES · ਆਮ ਗਲਤੀਆਂ

1. Confusing reverse alphabet with reverse string order.
   ਉਲਟੀ alphabet ਅਤੇ ਗਰੁੱਪ ਦਾ ਉਲਟ ਕ੍ਰਮ ਇੱਕ ਮੰਨਣਾ।
2. Using 26−p instead of 27−p.
   27−p ਦੀ ਥਾਂ 26−p ਕਰਨਾ।

8. Exam tip ਪੇਪਰ ਲਈ ਸੁਝਾਅ

EXAM TIP · ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸੁਝਾਅ

A standard coded/visual analogy practice form, especially relevant to SSC-style preparation; exact frequency varies. Aim for 25–40 seconds, or up to 60 for a multi-step code. Eliminate by one failed slot, but confirm all surviving slots.

ਖਾਸ ਕਰਕੇ SSC ਤਿਆਰੀ ਵਿੱਚ coded/visual analogy ਦਾ ਆਮ ਰੂਪ ਹੈ; ਪੱਕੀ ਗਿਣਤੀ ਬਦਲਦੀ ਹੈ। 25–40 ਸਕਿੰਟ ਜਾਂ ਕਈ ਕਦਮਾਂ ਲਈ 60 ਸਕਿੰਟ ਤੱਕ ਲਵੋ। ਇੱਕ ਗਲਤ ਖਾਨੇ ਨਾਲ option ਕੱਟੋ, ਪਰ ਬਚੇ option ਦੇ ਸਾਰੇ ਖਾਨੇ ਪੱਕੇ ਕਰੋ।

TYPE 22 Letter position arithmetic

ਅੱਖਰਾਂ ਦੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਨਾਲ ਗਿਣਤੀ

1. What is it? ਇਹ ਕੀ ਹੈ?

Letters can stand for numbers. CAT has positions 3,1,20, whose sum is 24. The word's meaning does not control this code.

ਅੱਖਰ ਅੰਕਾਂ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। CAT ਦੀਆਂ ਥਾਵਾਂ 3,1,20 ਹਨ; ਜੋੜ 24 ਹੈ। ਇਸ Code ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥ ਦਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ।

2. Recognise it in the exam ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਪਛਾਣੀਏ?

A letter or word is paired with a number; several coded words may be supplied.

ਅੱਖਰ ਜਾਂ ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ ਅੰਕ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇਗਾ; ਕਈ coded ਸ਼ਬਦ ਮਾਡਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

3. Build the concept from zero ਮੁੱਢ ਤੋਂ ਸਮਝੋ

KEY IDEA · ਮੁੱਖ ਗੱਲ

Convert letters using A=1,...,Z=26. Possible totals include sum, product, first–last difference, average or sum of squares. Sum ABC=6 differs from concatenating positions as 123. Reverse-position sum uses 27−p for each letter. A code may adjust the total; all references must confirm that adjustment.

A=1,...,Z=26 ਨਾਲ ਅੱਖਰ ਬਦਲੋ। ਜੋੜ, ਗੁਣਾ, ਪਹਿਲੇ–ਆਖਰੀ ਦਾ ਫ਼ਰਕ, ਔਸਤ ਜਾਂ ਵਰਗਾਂ ਦਾ ਜੋੜ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ABC ਦਾ ਜੋੜ 6 ਹੈ; ਥਾਵਾਂ ਜੋੜ ਕੇ ਲਿਖਿਆ Code 123 ਵੱਖ ਹੈ। ਉਲਟ ਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਹਰ ਅੱਖਰ ਲਈ 27−p ਲਵੋ। ਕੁੱਲ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਸੋਧ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਡਲਾਂ ਨਾਲ ਪੱਕੀ ਕਰੋ।

Clue / link · ਇਸ਼ਾਰਾ / ਸੰਬੰਧ	Small worked model · ਛੋਟਾ ਮਾਡਲ
Forward sum ਸਿੱਧੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਦਾ ਜੋੜ	CAT=3+1+20=24
Reverse sum ਉਲਟ ਥਾਵਾਂ ਦਾ ਜੋੜ	CAT=81−24=57
Product ਗੁਣਾ	BAD=2×1×4=8

4. Standard method ਹਰ ਵਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਦਮ

1. Record the input/output order, length and visible features.
   Input/output ਦਾ ਕ੍ਰਮ, ਲੰਬਾਈ ਅਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗੁਣ ਲਿਖੋ।
2. Write the shift, permutation, calculation or visual operation explicitly.
   Shift, ਕ੍ਰਮ, ਗਿਣਤੀ ਜਾਂ ਆਕਾਰ ਦੀ ਕਿਰਿਆ ਸਾਫ਼ ਲਿਖੋ।
3. Test the same rule on every reference and apply it to the target.
   ਉਹੀ ਨਿਯਮ ਹਰ ਮਾਡਲ ਉੱਤੇ ਜਾਂਚ ਕੇ ਨਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਉੱਤੇ ਲਗਾਓ।
4. Verify every component of the selected option, not just the first match.
   ਚੁਣੇ option ਦਾ ਹਰ ਹਿੱਸਾ ਜਾਂਚੋ, ਸਿਰਫ਼ ਪਹਿਲੀ ਮਿਲਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ।

5. One-minute shortcut / fastest method ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਦਾ shortcut / ਸਭ ਤੋਂ ਤੇਜ਼ ਤਰੀਕਾ

SHORTCUT · ਸ਼ਾਰਟਕੱਟ

Convert once and use grouped totals: sum reverse positions =27×letter count−forward sum.

ਇੱਕ ਵਾਰ ਥਾਵਾਂ ਲਿਖੋ; ਉਲਟ ਥਾਵਾਂ ਦਾ ਜੋੜ=27×ਅੱਖਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ−ਸਿੱਧੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਦਾ ਜੋੜ।

Why it works: Adding (27−p) across k letters gives 27k−Σp.

ਕਿਉਂ ਚੱਲਦਾ ਹੈ: k ਅੱਖਰਾਂ ਲਈ (27−p) ਜੋੜਨ ਨਾਲ 27k−Σp ਬਣਦਾ ਹੈ।

When it does not work: The grouped-total shortcut applies to sums, not products or concatenated codes.

ਕਦੋਂ ਨਹੀਂ ਚੱਲਦਾ: ਇਹ ਕੁੱਲ ਵਾਲਾ shortcut ਜੋੜ ਲਈ ਹੈ, ਗੁਣਾ ਜਾਂ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਲਿਖੇ Code ਲਈ ਨਹੀਂ।

6. Graded solved examples ਸੌਖੇ ਤੋਂ ਔਖੇ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਸਵਾਲ

Easy

ਸੌਖਾ

22.1 **CAT : 24 :: DOG : 26 :: HEN : ?**

CAT : 24 :: DOG : 26 :: HEN : ?

A) 27 **B)** 28 **C)** 30 **D)** 25

Answer: A — 27

Quick method (≈20–40 sec)

Rule: Sum of forward positions. Check CAT → 3,1,20; 3+1+20 = 24.

Apply to HEN: HEN → 8,5,14; 8+5+14 = 27.

Full method

1. Write the reference positions or slot order: CAT → 3,1,20; 3+1+20 = 24.
2. Confirm the same transformation on the second reference: DOG → 4,15,7; 4+15+7 = 26.
3. Apply it to every target component: HEN → 8,5,14; 8+5+14 = 27.
4. Independent alphabet/slot calculation also gives 27. Compare the complete result with all options, not just the first letter.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਨਿਯਮ: ਸਿੱਧੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਦਾ ਜੋੜ। ਜਾਂਚ: CAT → 3,1,20; 3+1+20 = 24।

HEN ਲਈ: HEN → 8,5,14; 8+5+14 = 27।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਮਾਡਲ ਦੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਜਾਂ ਕ੍ਰਮ ਲਿਖੋ: CAT → 3,1,20; 3+1+20 = 24।
2. ਦੂਜੇ ਮਾਡਲ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਕਿਰਿਆ: DOG → 4,15,7; 4+15+7 = 26।
3. ਨਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਹਰ ਖਾਨੇ ਉੱਤੇ ਕਿਰਿਆ: HEN → 8,5,14; 8+5+14 = 27।
4. ਵੱਖ alphabet/ਖਾਨਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ 27 ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਪੂਰਾ ਨਤੀਜਾ options ਨਾਲ ਮਿਲਾਓ, ਸਿਰਫ਼ ਪਹਿਲਾ ਅੱਖਰ ਨਹੀਂ।

Easy

ਸੌਖਾ

22.2 **BAD : 8 :: ACE : 15 :: BED : ?**

BAD : 8 :: ACE : 15 :: BED : ?

A) 41 **B)** 40 **C)** 43 **D)** 38

Answer: B — 40

Quick method (≈20–40 sec)

Rule: Product of forward positions. Check BAD → 2,1,4; 2×1×4 = 8.

Apply to BED: BED → 2,5,4; 2×5×4 = 40.

Full method

1. Write the reference positions or slot order: BAD → 2,1,4; 2×1×4 = 8.
2. Confirm the same transformation on the second reference: ACE → 1,3,5; 1×3×5 = 15.
3. Apply it to every target component: BED → 2,5,4; 2×5×4 = 40.

4. Independent alphabet/slot calculation also gives 40. Compare the complete result with all options, not just the first letter.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਨਿਯਮ: ਸਿੱਧੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਦਾ ਗੁਣਾ। ਜਾਂਚ: BAD → 2,1,4; 2×1×4 = 8।

BED ਲਈ: BED → 2,5,4; 2×5×4 = 40।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਮਾਡਲ ਦੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਜਾਂ ਕ੍ਰਮ ਲਿਖੋ: BAD → 2,1,4; 2×1×4 = 8।
2. ਦੂਜੇ ਮਾਡਲ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਕਿਰਿਆ: ACE → 1,3,5; 1×3×5 = 15।
3. ਨਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਹਰ ਖਾਨੇ ਉੱਤੇ ਕਿਰਿਆ: BED → 2,5,4; 2×5×4 = 40।
4. ਵੱਖ alphabet/ਖਾਨਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ 40 ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਪੂਰਾ ਨਤੀਜਾ options ਨਾਲ ਮਿਲਾਓ, ਸਿਰਫ਼ ਪਹਿਲਾ ਅੱਖਰ ਨਹੀਂ।

Medium

ਦਰਮਿਆਨਾ

22.3 CAT : 57 :: DOG : 55 :: HEN : ?

CAT : 57 :: DOG : 55 :: HEN : ?

A) 55 **B)** 54 **C)** 57 **D)** 52

Answer: B — 54

Quick method (≈20–40 sec)

Rule: Sum of reverse positions. Check CAT → 3,1,20; 24+26+7 = 57.

Apply to HEN: HEN → 8,5,14; 19+22+13 = 54.

Full method

1. Write the reference positions or slot order: CAT → 3,1,20; 24+26+7 = 57.
2. Confirm the same transformation on the second reference: DOG → 4,15,7; 23+12+20 = 55.
3. Apply it to every target component: HEN → 8,5,14; 19+22+13 = 54.
4. Independent alphabet/slot calculation also gives 54. Compare the complete result with all options, not just the first letter.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਨਿਯਮ: ਉਲਟ ਥਾਵਾਂ ਦਾ ਜੋੜ। ਜਾਂਚ: CAT → 3,1,20; 24+26+7 = 57।

HEN ਲਈ: HEN → 8,5,14; 19+22+13 = 54।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਮਾਡਲ ਦੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਜਾਂ ਕ੍ਰਮ ਲਿਖੋ: CAT → 3,1,20; 24+26+7 = 57।
2. ਦੂਜੇ ਮਾਡਲ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਕਿਰਿਆ: DOG → 4,15,7; 23+12+20 = 55।
3. ਨਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਹਰ ਖਾਨੇ ਉੱਤੇ ਕਿਰਿਆ: HEN → 8,5,14; 19+22+13 = 54।
4. ਵੱਖ alphabet/ਖਾਨਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ 54 ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਪੂਰਾ ਨਤੀਜਾ options ਨਾਲ ਮਿਲਾਓ, ਸਿਰਫ਼ ਪਹਿਲਾ ਅੱਖਰ ਨਹੀਂ।

Medium

ਦਰਮਿਆਨਾ

22.4 **AB : 5 :: CD : 25 :: EF : ?**

AB : 5 :: CD : 25 :: EF : ?

A) 62 **B)** 64 **C)** 61 **D)** 59

Answer: C — 61

Quick method (≈20–40 sec)

Rule: Sum of squared positions. Check AB → 1,2; $1^2+2^2 = 5$.

Apply to EF: EF → 5,6; $5^2+6^2 = 61$.

Full method

1. Write the reference positions or slot order: AB → 1,2; $1^2+2^2 = 5$.
2. Confirm the same transformation on the second reference: CD → 3,4; $3^2+4^2 = 25$.
3. Apply it to every target component: EF → 5,6; $5^2+6^2 = 61$.
4. Independent alphabet/slot calculation also gives 61. Compare the complete result with all options, not just the first letter.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਨਿਯਮ: ਥਾਵਾਂ ਦੇ ਵਰਗਾਂ ਦਾ ਜੋੜ। ਜਾਂਚ: AB → 1,2; $1^2+2^2 = 5$।

EF ਲਈ: EF → 5,6; $5^2+6^2 = 61$।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਮਾਡਲ ਦੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਜਾਂ ਕ੍ਰਮ ਲਿਖੋ: AB → 1,2; $1^2+2^2 = 5$।
2. ਦੂਜੇ ਮਾਡਲ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਕਿਰਿਆ: CD → 3,4; $3^2+4^2 = 25$।
3. ਨਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਹਰ ਖਾਨੇ ਉੱਤੇ ਕਿਰਿਆ: EF → 5,6; $5^2+6^2 = 61$।
4. ਵੱਖ alphabet/ਖਾਨਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ 61 ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਪੂਰਾ ਨਤੀਜਾ options ਨਾਲ ਮਿਲਾਓ, ਸਿਰਫ਼ ਪਹਿਲਾ ਅੱਖਰ ਨਹੀਂ।

Medium

ਦਰਮਿਆਨਾ

22.5 **AD : 3 :: BF : 4 :: CH : ?**

AD : 3 :: BF : 4 :: CH : ?

A) 6 **B)** 5 **C)** 8 **D)** 3

Answer: B — 5

Quick method (≈20–40 sec)

Rule: Absolute first–last position difference. Check AD → 1,4; $|1-4| = 3$.

Apply to CH: CH → 3,8; $|3-8| = 5$.

Full method

1. Write the reference positions or slot order: AD → 1,4; $|1-4| = 3$.
2. Confirm the same transformation on the second reference: BF → 2,6; $|2-6| = 4$.
3. Apply it to every target component: CH → 3,8; $|3-8| = 5$.
4. Independent alphabet/slot calculation also gives 5. Compare the complete result with all options, not just the first letter.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਨਿਯਮ: ਪਹਿਲੀ–ਆਖਰੀ ਥਾਂ ਦਾ ਧਨ ਫ਼ਰਕ। ਜਾਂਚ: AD → 1,4; $|1-4| = 3$।

CH ਲਈ: CH → 3,8; $|3-8| = 5$।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਮਾਡਲ ਦੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਜਾਂ ਕ੍ਰਮ ਲਿਖੋ: AD → 1,4; |1−4| = 3।
2. ਦੂਜੇ ਮਾਡਲ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਕਿਰਿਆ: BF → 2,6; |2−6| = 4।
3. ਨਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਹਰ ਖਾਨੇ ਉੱਤੇ ਕਿਰਿਆ: CH → 3,8; |3−8| = 5।
4. ਵੱਖ alphabet/ਖਾਨਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ 5 ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਪੂਰਾ ਨਤੀਜਾ options ਨਾਲ ਮਿਲਾਓ, ਸਿਰਫ਼ ਪਹਿਲਾ ਅੱਖਰ ਨਹੀਂ।

Hard

ਔਖਾ

22.6 **ACE : 3 :: BDF : 4 :: GIK : ?**

ACE : 3 :: BDF : 4 :: GIK : ?

A) 10 **B)** 12 **C)** 9 **D)** 7

Answer: C — 9

Quick method (≈20–40 sec)

Rule: Average of positions. Check ACE → 1,3,5; (1+3+5)÷3 = 3.

Apply to GIK: GIK → 7,9,11; (7+9+11)÷3 = 9.

Full method

1. Write the reference positions or slot order: ACE → 1,3,5; (1+3+5)÷3 = 3.
2. Confirm the same transformation on the second reference: BDF → 2,4,6; (2+4+6)÷3 = 4.
3. Apply it to every target component: GIK → 7,9,11; (7+9+11)÷3 = 9.
4. Independent alphabet/slot calculation also gives 9. Compare the complete result with all options, not just the first letter.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਨਿਯਮ: ਥਾਵਾਂ ਦੀ ਔਸਤ। ਜਾਂਚ: ACE → 1,3,5; (1+3+5)÷3 = 3।

GIK ਲਈ: GIK → 7,9,11; (7+9+11)÷3 = 9।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਮਾਡਲ ਦੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਜਾਂ ਕ੍ਰਮ ਲਿਖੋ: ACE → 1,3,5; (1+3+5)÷3 = 3।
2. ਦੂਜੇ ਮਾਡਲ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਕਿਰਿਆ: BDF → 2,4,6; (2+4+6)÷3 = 4।
3. ਨਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਹਰ ਖਾਨੇ ਉੱਤੇ ਕਿਰਿਆ: GIK → 7,9,11; (7+9+11)÷3 = 9।
4. ਵੱਖ alphabet/ਖਾਨਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ 9 ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਪੂਰਾ ਨਤੀਜਾ options ਨਾਲ ਮਿਲਾਓ, ਸਿਰਫ਼ ਪਹਿਲਾ ਅੱਖਰ ਨਹੀਂ।

Hard

ਔਖਾ

22.7 **Write position values consecutively without adding. ABC : 123 :: DEF : 456 :: GHI : ?**

ਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜੇ ਬਿਨਾਂ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਲਿਖੋ। ABC : 123 :: DEF : 456 :: GHI : ?

A) 790 **B)** 792 **C)** 787 **D)** 789

Answer: D — 789

Quick method (≈20–40 sec)

Rule: Concatenate forward positions. Check ABC → 1,2,3; 1 | 2 | 3 = 123.

Apply to GHI: GHI → 7,8,9; 7 | 8 | 9 = 789.

Full method

1. Write the reference positions or slot order: ABC → 1,2,3; 1 | 2 | 3 = 123.
2. Confirm the same transformation on the second reference: DEF → 4,5,6; 4 | 5 | 6 = 456.
3. Apply it to every target component: GHI → 7,8,9; 7 | 8 | 9 = 789.
4. Independent alphabet/slot calculation also gives 789. Compare the complete result with all options, not just the first letter.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਨਿਯਮ: ਸਿੱਧੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਲਿਖੋ। ਜਾਂਚ: ABC → 1,2,3; 1 | 2 | 3 = 123।

GHI ਲਈ: GHI → 7,8,9; 7 | 8 | 9 = 789।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਮਾਡਲ ਦੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਜਾਂ ਕ੍ਰਮ ਲਿਖੋ: ABC → 1,2,3; 1 | 2 | 3 = 123।
2. ਦੂਜੇ ਮਾਡਲ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਕਿਰਿਆ: DEF → 4,5,6; 4 | 5 | 6 = 456।
3. ਨਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਹਰ ਖਾਨੇ ਉੱਤੇ ਕਿਰਿਆ: GHI → 7,8,9; 7 | 8 | 9 = 789।
4. ਵੱਖ alphabet/ਖਾਨਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ 789 ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਪੂਰਾ ਨਤੀਜਾ options ਨਾਲ ਮਿਲਾਓ, ਸਿਰਫ਼ ਪਹਿਲਾ ਅੱਖਰ ਨਹੀਂ।

SSC CGL pattern (original practice)

ਪੇਪਰ ਦੇ ਢੰਗ ਦਾ ਸਵਾਲ · SSC CGL pattern (original practice)

22.8 **CAT : 27 :: DOG : 29 :: OWL : ?**

CAT : 27 :: DOG : 29 :: OWL : ?

A) 53 **B)** 54 **C)** 56 **D)** 51

Answer: A — 53

Quick method (≈20–40 sec)

Rule: Position sum plus letter count. Check CAT → 3,1,20; 3+1+20+3 = 27.

Apply to OWL: OWL → 15,23,12; 15+23+12+3 = 53.

Full method

1. Write the reference positions or slot order: CAT → 3,1,20; 3+1+20+3 = 27.
2. Confirm the same transformation on the second reference: DOG → 4,15,7; 4+15+7+3 = 29.
3. Apply it to every target component: OWL → 15,23,12; 15+23+12+3 = 53.
4. Independent alphabet/slot calculation also gives 53. Compare the complete result with all options, not just the first letter.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਨਿਯਮ: ਥਾਵਾਂ ਦਾ ਜੋੜ ਅਤੇ ਅੱਖਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਜੋੜੋ। ਜਾਂਚ: CAT → 3,1,20; 3+1+20+3 = 27।

OWL ਲਈ: OWL → 15,23,12; 15+23+12+3 = 53।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਮਾਡਲ ਦੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਜਾਂ ਕ੍ਰਮ ਲਿਖੋ: CAT → 3,1,20; 3+1+20+3 = 27।
2. ਦੂਜੇ ਮਾਡਲ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਕਿਰਿਆ: DOG → 4,15,7; 4+15+7+3 = 29।
3. ਨਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਹਰ ਖਾਨੇ ਉੱਤੇ ਕਿਰਿਆ: OWL → 15,23,12; 15+23+12+3 = 53।
4. ਵੱਖ alphabet/ਖਾਨਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ 53 ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਪੂਰਾ ਨਤੀਜਾ options ਨਾਲ ਮਿਲਾਓ, ਸਿਰਫ਼ ਪਹਿਲਾ ਅੱਖਰ ਨਹੀਂ।

7. Common mistakes ਆਮ ਗਲਤੀਆਂ

COMMON MISTAKES · ਆਮ ਗਲਤੀਆਂ

1. Reading a position code as a meaning-based analogy.
   ਥਾਵਾਂ ਵਾਲੇ Code ਨੂੰ ਅਰਥ ਵਾਲਾ ਜੋੜਾ ਮੰਨਣਾ।
2. Confusing 1+2+3 with 123.
   1+2+3 ਨੂੰ 123 ਮੰਨਣਾ।

8. Exam tip ਪੇਪਰ ਲਈ ਸੁਝਾਅ

EXAM TIP · ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸੁਝਾਅ

A standard coded/visual analogy practice form, especially relevant to SSC-style preparation; exact frequency varies. Aim for 25–40 seconds, or up to 60 for a multi-step code. Eliminate by one failed slot, but confirm all surviving slots.

ਖਾਸ ਕਰਕੇ SSC ਤਿਆਰੀ ਵਿੱਚ coded/visual analogy ਦਾ ਆਮ ਰੂਪ ਹੈ; ਪੱਕੀ ਗਿਣਤੀ ਬਦਲਦੀ ਹੈ। 25–40 ਸਕਿੰਟ ਜਾਂ ਕਈ ਕਦਮਾਂ ਲਈ 60 ਸਕਿੰਟ ਤੱਕ ਲਵੋ। ਇੱਕ ਗਲਤ ਖਾਨੇ ਨਾਲ option ਕੱਟੋ, ਪਰ ਬਚੇ option ਦੇ ਸਾਰੇ ਖਾਨੇ ਪੱਕੇ ਕਰੋ।

TYPE 23 Mixed letter–number analogy

ਅੱਖਰ ਅਤੇ ਅੰਕ ਮਿਲੇ ਹੋਏ

1. What is it? ਇਹ ਕੀ ਹੈ?

A code such as A3 may become C6: its letter moves +2 while its number doubles. Another code may make the number from its letters. Decide whether the tracks are independent or linked.

A3 ਤੋਂ C6 ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ: ਅੱਖਰ +2 ਅਤੇ ਅੰਕ ਦੁੱਗਣਾ। ਹੋਰ Code ਵਿੱਚ ਅੰਕ ਅੱਖਰਾਂ ਤੋਂ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਵੇਖੋ ਦੋਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਵੱਖ ਹਨ ਜਾਂ ਜੁੜੇ ਹਨ।

2. Recognise it in the exam ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਪਛਾਣੀਏ?

Each term contains both letters and digits, or letter groups are matched with numerical codes.

ਹਰ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਅੱਖਰ ਅਤੇ digits ਦੋਵੇਂ ਹੋਣਗੇ ਜਾਂ ਅੱਖਰਾਂ ਦੇ ਗਰੁੱਪ ਨਾਲ ਅੰਕਾਂ ਦਾ Code ਹੋਵੇਗਾ।

3. Build the concept from zero ਮੁੱਢ ਤੋਂ ਸਮਝੋ

KEY IDEA · ਮੁੱਖ ਗੱਲ

For independent tracks, write a letter rule and a number rule separately. For linked tracks, test alphabet values, digit-controlled shifts, sums or products. Maintain placement: 12AB and AB12 are different codes. Preserve leading zeros if the code uses fixed-width fields.

ਵੱਖ tracks ਲਈ ਅੱਖਰ ਦਾ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਅੰਕ ਦਾ ਨਿਯਮ ਵੱਖ ਲਿਖੋ। ਜੁੜੇ ਹੋਣ ਤਾਂ alphabet ਦੀਆਂ ਥਾਵਾਂ, ਅੰਕ ਨਾਲ shift, ਜੋੜ ਜਾਂ ਗੁਣਾ ਵੇਖੋ। ਥਾਂ ਰੱਖੋ: 12AB ਅਤੇ AB12 ਵੱਖ Code ਹਨ। ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਖਾਨਿਆਂ ਵਾਲੇ Code ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਦਾ zero ਰੱਖੋ।

Clue / link · ਇਸ਼ਾਰਾ / ਸੰਬੰਧ	Small worked model · ਛੋਟਾ ਮਾਡਲ
Independent ਵੱਖ ਨਿਯਮ	A3 → C6
Linked ਜੁੜਿਆ ਨਿਯਮ	AB → 3 from 1+2 AB → 1+2 ਨਾਲ 3
Order matters ਕ੍ਰਮ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ	AB12 ≠ 12AB

4. Standard method ਹਰ ਵਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਦਮ

1. Record the input/output order, length and visible features.
   Input/output ਦਾ ਕ੍ਰਮ, ਲੰਬਾਈ ਅਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗੁਣ ਲਿਖੋ।
2. Write the shift, permutation, calculation or visual operation explicitly.
   Shift, ਕ੍ਰਮ, ਗਿਣਤੀ ਜਾਂ ਆਕਾਰ ਦੀ ਕਿਰਿਆ ਸਾਫ਼ ਲਿਖੋ।
3. Test the same rule on every reference and apply it to the target.
   ਉਹੀ ਨਿਯਮ ਹਰ ਮਾਡਲ ਉੱਤੇ ਜਾਂਚ ਕੇ ਨਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਉੱਤੇ ਲਗਾਓ।
4. Verify every component of the selected option, not just the first match.
   ਚੁਣੇ option ਦਾ ਹਰ ਹਿੱਸਾ ਜਾਂਚੋ, ਸਿਰਫ਼ ਪਹਿਲੀ ਮਿਲਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ।

5. One-minute shortcut / fastest method ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਦਾ shortcut / ਸਭ ਤੋਂ ਤੇਜ਼ ਤਰੀਕਾ

SHORTCUT · ਸ਼ਾਰਟਕੱਟ

Eliminate by the easier track first, then verify the harder track in the surviving options.
ਸੌਖੇ ਹਿੱਸੇ ਨਾਲ ਪਹਿਲਾਂ options ਕੱਟੋ, ਫਿਰ ਬਚੇ options ਦਾ ਔਖਾ ਹਿੱਸਾ ਜਾਂਚੋ।

Why it works: A correct option must satisfy both tracks, so one failed track is enough for rejection.
ਕਿਉਂ ਚੱਲਦਾ ਹੈ: ਸਹੀ option ਵਿੱਚ ਦੋਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਮਿਲਣੇ ਹਨ; ਇੱਕ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋਣ ਨਾਲ option ਕੱਟ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

When it does not work: Do not assume independent tracks if the supplied numbers equal letter sums or control shifts.
ਕਦੋਂ ਨਹੀਂ ਚੱਲਦਾ: ਅੰਕ ਅੱਖਰਾਂ ਦੇ ਜੋੜ ਜਾਂ shift ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਜਾਂਚ ਵੱਖ ਨਾ ਮੰਨੋ।

6. Graded solved examples ਸੌਖੇ ਤੋਂ ਔਖੇ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਸਵਾਲ

Easy
ਸੌਖਾ

23.1 **A3 : C6 :: D5 : F10 :: G8 : ?**

A3 : C6 :: D5 : F10 :: G8 : ?

A) J16 **B)** I17 **C)** I16 **D)** I19

Answer: C — I16

Quick method (≈20–40 sec)

Separate tracks: letter shifts [2]; double the number for the number.

G → I; 2×8=16; I16. Both tracks match I16.

Full method

1. First reference: A → C; 2×3=6; C6.
2. Second reference: D → F; 2×5=10; F10. Both use the same two rules.
3. Target letter positions: G=[7]. Shift each by [2] → I.
4. Target number: 2×8=16. Keep letters before the number, producing I16.
5. Independent parsing and calculation gives I16. One distractor has wrong letters; the others have wrong numbers.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਦੋ ਹਿੱਸੇ ਵੱਖ ਕਰੋ: ਅੱਖਰਾਂ ਦੀ shift [2]; ਅੰਕ ਲਈ ਅੰਕ ਦੁੱਗਣਾ।

G → I; 2×8=16; I16। ਦੋਵੇਂ ਹਿੱਸੇ I16 ਨਾਲ ਮਿਲਦੇ ਹਨ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲਾ ਮਾਡਲ: A → C; 2×3=6; C6।
2. ਦੂਜਾ ਮਾਡਲ: D → F; 2×5=10; F10। ਦੋਵੇਂ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਦੋ ਨਿਯਮ ਹਨ।
3. ਨਵੇਂ ਅੱਖਰਾਂ ਦੀਆਂ ਥਾਵਾਂ: G=[7]। Shift [2] → I।
4. ਨਵਾਂ ਅੰਕ: 2×8=16। ਅੱਖਰ ਪਹਿਲਾਂ ਰੱਖ ਕੇ I16 ਬਣਦਾ ਹੈ।
5. ਵੱਖ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ I16 ਹੈ। ਇੱਕ ਗਲਤ option ਦੇ ਅੱਖਰ ਅਤੇ ਬਾਕੀਆਂ ਦੇ ਅੰਕ ਗਲਤ ਹਨ।

Easy

ਸੌਖਾ

23.2 **D4 : C7 :: G7 : F10 :: K9 : ?**

D4 : C7 :: G7 : F10 :: K9 : ?

A) K12 **B)** J13 **C)** J12 **D)** J15

Answer: C — J12

Quick method (≈20–40 sec)

Separate tracks: letter shifts [-1]; add 3 for the number.

K → J; 9+3=12; J12. Both tracks match J12.

Full method

1. First reference: D → C; 4+3=7; C7.
2. Second reference: G → F; 7+3=10; F10. Both use the same two rules.
3. Target letter positions: K=[11]. Shift each by [-1] → J.
4. Target number: 9+3=12. Keep letters before the number, producing J12.
5. Independent parsing and calculation gives J12. One distractor has wrong letters; the others have wrong numbers.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਦੋ ਹਿੱਸੇ ਵੱਖ ਕਰੋ: ਅੱਖਰਾਂ ਦੀ shift [-1]; ਅੰਕ ਲਈ 3 ਜੋੜੋ।

K → J; 9+3=12; J12। ਦੋਵੇਂ ਹਿੱਸੇ J12 ਨਾਲ ਮਿਲਦੇ ਹਨ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲਾ ਮਾਡਲ: D → C; 4+3=7; C7।
2. ਦੂਜਾ ਮਾਡਲ: G → F; 7+3=10; F10। ਦੋਵੇਂ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਦੋ ਨਿਯਮ ਹਨ।

3. ਨਵੇਂ ਅੱਖਰਾਂ ਦੀਆਂ ਥਾਵਾਂ: K=[11]। Shift [-1] → J।
4. ਨਵਾਂ ਅੰਕ: 9+3=12। ਅੱਖਰ ਪਹਿਲਾਂ ਰੱਖ ਕੇ J12 ਬਣਦਾ ਹੈ।
5. ਵੱਖ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ J12 ਹੈ। ਇੱਕ ਗਲਤ option ਦੇ ਅੱਖਰ ਅਤੇ ਬਾਕੀਆਂ ਦੇ ਅੰਕ ਗਲਤ ਹਨ।

Medium

ਦਰਮਿਆਨਾ

23.3 **AB4 : BC16 :: DE6 : EF36 :: GH8 : ?**

AB4 : BC16 :: DE6 : EF36 :: GH8 : ?

A) HI64 **B)** IJ64 **C)** HI65 **D)** HI67

Answer: A — HI64

Quick method (≈20–40 sec)

Separate tracks: letter shifts [1]; square for the number.

GH → HI; $8^2=8\times8=64$; HI64. Both tracks match HI64.

Full method

1. First reference: AB → BC; $4^2=4\times4=16$; BC16.
2. Second reference: DE → EF; $6^2=6\times6=36$; EF36. Both use the same two rules.
3. Target letter positions: GH=[7, 8]. Shift each by [1] → HI.
4. Target number: $8^2=8\times8=64$. Keep letters before the number, producing HI64.
5. Independent parsing and calculation gives HI64. One distractor has wrong letters; the others have wrong numbers.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਦੋ ਹਿੱਸੇ ਵੱਖ ਕਰੋ: ਅੱਖਰਾਂ ਦੀ shift [1]; ਅੰਕ ਲਈ ਵਰਗ।

GH → HI; $8^2=8\times8=64$; HI64। ਦੋਵੇਂ ਹਿੱਸੇ HI64 ਨਾਲ ਮਿਲਦੇ ਹਨ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲਾ ਮਾਡਲ: AB → BC; $4^2=4\times4=16$; BC16।
2. ਦੂਜਾ ਮਾਡਲ: DE → EF; $6^2=6\times6=36$; EF36। ਦੋਵੇਂ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਦੋ ਨਿਯਮ ਹਨ।
3. ਨਵੇਂ ਅੱਖਰਾਂ ਦੀਆਂ ਥਾਵਾਂ: GH=[7, 8]। Shift [1] → HI।
4. ਨਵਾਂ ਅੰਕ: $8^2=8\times8=64$। ਅੱਖਰ ਪਹਿਲਾਂ ਰੱਖ ਕੇ HI64 ਬਣਦਾ ਹੈ।
5. ਵੱਖ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ HI64 ਹੈ। ਇੱਕ ਗਲਤ option ਦੇ ਅੱਖਰ ਅਤੇ ਬਾਕੀਆਂ ਦੇ ਅੰਕ ਗਲਤ ਹਨ।

Medium

ਦਰਮਿਆਨਾ

23.4 **CD7 : AB12 :: GH11 : EF16 :: MN15 : ?**

CD7 : AB12 :: GH11 : EF16 :: MN15 : ?

A) LM20 **B)** KL20 **C)** KL21 **D)** KL23

Answer: B — KL20

Quick method (≈20–40 sec)

Separate tracks: letter shifts [-2]; add 5 for the number.

MN → KL; 15+5=20; KL20. Both tracks match KL20.

Full method

1. First reference: CD → AB; 7+5=12; AB12.
2. Second reference: GH → EF; 11+5=16; EF16. Both use the same two rules.
3. Target letter positions: MN=[13, 14]. Shift each by [-2] → KL.
4. Target number: 15+5=20. Keep letters before the number, producing KL20.
5. Independent parsing and calculation gives KL20. One distractor has wrong letters; the others have wrong numbers.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਦੋ ਹਿੱਸੇ ਵੱਖ ਕਰੋ: ਅੱਖਰਾਂ ਦੀ shift [-2]; ਅੰਕ ਲਈ 5 ਜੋੜੋ।

MN → KL; 15+5=20; KL20। ਦੋਵੇਂ ਹਿੱਸੇ KL20 ਨਾਲ ਮਿਲਦੇ ਹਨ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲਾ ਮਾਡਲ: CD → AB; 7+5=12; AB12।
2. ਦੂਜਾ ਮਾਡਲ: GH → EF; 11+5=16; EF16। ਦੋਵੇਂ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਦੋ ਨਿਯਮ ਹਨ।
3. ਨਵੇਂ ਅੱਖਰਾਂ ਦੀਆਂ ਥਾਵਾਂ: MN=[13, 14]। Shift [-2] → KL।
4. ਨਵਾਂ ਅੰਕ: 15+5=20। ਅੱਖਰ ਪਹਿਲਾਂ ਰੱਖ ਕੇ KL20 ਬਣਦਾ ਹੈ।
5. ਵੱਖ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ KL20 ਹੈ। ਇੱਕ ਗਲਤ option ਦੇ ਅੱਖਰ ਅਤੇ ਬਾਕੀਆਂ ਦੇ ਅੰਕ ਗਲਤ ਹਨ।

Medium

ਦਰਮਿਆਨਾ

23.5 **YZ4 : BC64 :: AB6 : DE216 :: WX9 : ?**

YZ4 : BC64 :: AB6 : DE216 :: WX9 : ?

A) AB729 **B)** ZA729 **C)** ZA730 **D)** ZA732

Answer: B — ZA729

Quick method (≈20–40 sec)

Separate tracks: letter shifts [3]; cube for the number.

WX → ZA; 9^3=9×9×9=729; ZA729. Both tracks match ZA729.

Full method

1. First reference: YZ → BC; 4^3=4×4×4=64; BC64.
2. Second reference: AB → DE; 6^3=6×6×6=216; DE216. Both use the same two rules.
3. Target letter positions: WX=[23, 24]. Shift each by [3] → ZA.
4. Target number: 9^3=9×9×9=729. Keep letters before the number, producing ZA729.
5. Independent parsing and calculation gives ZA729. One distractor has wrong letters; the others have wrong numbers.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਦੋ ਹਿੱਸੇ ਵੱਖ ਕਰੋ: ਅੱਖਰਾਂ ਦੀ shift [3]; ਅੰਕ ਲਈ ਘਣ।

WX → ZA; 9^3=9×9×9=729; ZA729। ਦੋਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ZA729 ਨਾਲ ਮਿਲਦੇ ਹਨ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲਾ ਮਾਡਲ: YZ → BC; 4^3=4×4×4=64; BC64।
2. ਦੂਜਾ ਮਾਡਲ: AB → DE; 6^3=6×6×6=216; DE216। ਦੋਵੇਂ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਦੋ ਨਿਯਮ ਹਨ।
3. ਨਵੇਂ ਅੱਖਰਾਂ ਦੀਆਂ ਥਾਵਾਂ: WX=[23, 24]। Shift [3] → ZA।
4. ਨਵਾਂ ਅੰਕ: 9^3=9×9×9=729। ਅੱਖਰ ਪਹਿਲਾਂ ਰੱਖ ਕੇ ZA729 ਬਣਦਾ ਹੈ।
5. ਵੱਖ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ ZA729 ਹੈ। ਇੱਕ ਗਲਤ option ਦੇ ਅੱਖਰ ਅਤੇ ਬਾਕੀਆਂ ਦੇ ਅੰਕ ਗਲਤ ਹਨ।

Hard

ਔਖਾ

23.6 **ABC5 : BDF30 :: DEF7 : EGI56 :: GHI9 : ?**

ABC5 : BDF30 :: DEF7 : EGI56 :: GHI9 : ?

A) HJL90 **B)** IJK90 **C)** HJL91 **D)** HJL93

Answer: A — HJL90

Quick method (≈20–40 sec)

Separate tracks: letter shifts [1, 2, 3]; $n^2+n = n(n+1)$ for the number.

GHI → HJL; $9^2+9=81+9=90$; HJL90. Both tracks match HJL90.

Full method

1. First reference: ABC → BDF; $5^2+5=25+5=30$; BDF30.
2. Second reference: DEF → EGI; $7^2+7=49+7=56$; EGI56. Both use the same two rules.
3. Target letter positions: GHI=[7, 8, 9]. Shift each by [1, 2, 3] → HJL.
4. Target number: $9^2+9=81+9=90$. Keep letters before the number, producing HJL90.
5. Independent parsing and calculation gives HJL90. One distractor has wrong letters; the others have wrong numbers.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਦੋ ਹਿੱਸੇ ਵੱਖ ਕਰੋ: ਅੱਖਰਾਂ ਦੀ shift [1, 2, 3]; ਅੰਕ ਲਈ $n^2+n = n(n+1)$।

GHI → HJL; $9^2+9=81+9=90$; HJL90। ਦੋਵੇਂ ਹਿੱਸੇ HJL90 ਨਾਲ ਮਿਲਦੇ ਹਨ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲਾ ਮਾਡਲ: ABC → BDF; $5^2+5=25+5=30$; BDF30।
2. ਦੂਜਾ ਮਾਡਲ: DEF → EGI; $7^2+7=49+7=56$; EGI56। ਦੋਵੇਂ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਦੋ ਨਿਯਮ ਹਨ।
3. ਨਵੇਂ ਅੱਖਰਾਂ ਦੀਆਂ ਥਾਵਾਂ: GHI=[7, 8, 9]। Shift [1, 2, 3] → HJL।
4. ਨਵਾਂ ਅੰਕ: $9^2+9=81+9=90$। ਅੱਖਰ ਪਹਿਲਾਂ ਰੱਖ ਕੇ HJL90 ਬਣਦਾ ਹੈ।
5. ਵੱਖ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ HJL90 ਹੈ। ਇੱਕ ਗਲਤ option ਦੇ ਅੱਖਰ ਅਤੇ ਬਾਕੀਆਂ ਦੇ ਅੰਕ ਗਲਤ ਹਨ।

Hard

ਔਖਾ

23.7 **AB : 3 :: CD : 7 :: EF : ?**

AB : 3 :: CD : 7 :: EF : ?

A) 11 **B)** 12 **C)** 14 **D)** 9

Answer: A — 11

Quick method (≈20–40 sec)

Rule: Sum of forward positions. Check AB → 1,2; 1+2 = 3.

Apply to EF: EF → 5,6; 5+6 = 11.

Full method

1. Write the reference positions or slot order: AB → 1,2; 1+2 = 3.
2. Confirm the same transformation on the second reference: CD → 3,4; 3+4 = 7.
3. Apply it to every target component: EF → 5,6; 5+6 = 11.

4. Independent alphabet/slot calculation also gives 11. Compare the complete result with all options, not just the first letter.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਨਿਯਮ: ਸਿੱਧੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਦਾ ਜੋੜ। ਜਾਂਚ: AB → 1,2; 1+2 = 3।

EF ਲਈ: EF → 5,6; 5+6 = 11।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਮਾਡਲ ਦੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਜਾਂ ਕ੍ਰਮ ਲਿਖੋ: AB → 1,2; 1+2 = 3।
2. ਦੂਜੇ ਮਾਡਲ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਕਿਰਿਆ: CD → 3,4; 3+4 = 7।
3. ਨਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਹਰ ਖਾਨੇ ਉੱਤੇ ਕਿਰਿਆ: EF → 5,6; 5+6 = 11।
4. ਵੱਖ alphabet/ਖਾਨਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ 11 ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਪੂਰਾ ਨਤੀਜਾ options ਨਾਲ ਮਿਲਾਓ, ਸਿਰਫ਼ ਪਹਿਲਾ ਅੱਖਰ ਨਹੀਂ।

SSC CGL pattern (original practice)

ਪੇਪਰ ਦੇ ਢੰਗ ਦਾ ਸਵਾਲ · SSC CGL pattern (original practice)

23.8 CAT : 57 :: DOG : 55 :: OWL : ?

CAT : 57 :: DOG : 55 :: OWL : ?

A) 32 **B)** 34 **C)** 29 **D)** 31

Answer: D — 31

Quick method (≈20–40 sec)

Rule: Sum of reverse positions. Check CAT → 3,1,20; 24+26+7 = 57.

Apply to OWL: OWL → 15,23,12; 12+4+15 = 31.

Full method

1. Write the reference positions or slot order: CAT → 3,1,20; 24+26+7 = 57.
2. Confirm the same transformation on the second reference: DOG → 4,15,7; 23+12+20 = 55.
3. Apply it to every target component: OWL → 15,23,12; 12+4+15 = 31.
4. Independent alphabet/slot calculation also gives 31. Compare the complete result with all options, not just the first letter.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਨਿਯਮ: ਉਲਟ ਥਾਵਾਂ ਦਾ ਜੋੜ। ਜਾਂਚ: CAT → 3,1,20; 24+26+7 = 57।

OWL ਲਈ: OWL → 15,23,12; 12+4+15 = 31।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਮਾਡਲ ਦੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਜਾਂ ਕ੍ਰਮ ਲਿਖੋ: CAT → 3,1,20; 24+26+7 = 57।
2. ਦੂਜੇ ਮਾਡਲ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਕਿਰਿਆ: DOG → 4,15,7; 23+12+20 = 55।
3. ਨਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਹਰ ਖਾਨੇ ਉੱਤੇ ਕਿਰਿਆ: OWL → 15,23,12; 12+4+15 = 31।
4. ਵੱਖ alphabet/ਖਾਨਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ 31 ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਪੂਰਾ ਨਤੀਜਾ options ਨਾਲ ਮਿਲਾਓ, ਸਿਰਫ਼ ਪਹਿਲਾ ਅੱਖਰ ਨਹੀਂ।

7. Common mistakes ਆਮ ਗਲਤੀਆਂ

COMMON MISTAKES · ਆਮ ਗਲਤੀਆਂ

1. Checking the number but not the letters.

   ਅੰਕ ਜਾਂਚ ਕੇ ਅੱਖਰ ਨਾ ਜਾਂਚਣਾ।

2. Changing the printed letter–number order.

ਛਪਿਆ ਅੱਖਰ–ਅੰਕ ਕ੍ਰਮ ਬਦਲਣਾ।

8. Exam tip ਪੇਪਰ ਲਈ ਸੁਝਾਅ

EXAM TIP · ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸੁਝਾਅ

A standard coded/visual analogy practice form, especially relevant to SSC-style preparation; exact frequency varies. Aim for 25–40 seconds, or up to 60 for a multi-step code. Eliminate by one failed slot, but confirm all surviving slots.

ਖਾਸ ਕਰਕੇ SSC ਤਿਆਰੀ ਵਿੱਚ coded/visual analogy ਦਾ ਆਮ ਰੂਪ ਹੈ; ਪੱਕੀ ਗਿਣਤੀ ਬਦਲਦੀ ਹੈ। 25–40 ਸਕਿੰਟ ਜਾਂ ਕਈ ਕਦਮਾਂ ਲਈ 60 ਸਕਿੰਟ ਤੱਕ ਲਵੋ। ਇੱਕ ਗਲਤ ਖਾਨੇ ਨਾਲ option ਕੱਟੋ, ਪਰ ਬਚੇ option ਦੇ ਸਾਰੇ ਖਾਨੇ ਪੱਕੇ ਕਰੋ।

TYPE 24 Complex codes and multiple references

ਮਿਲੇ-ਜੁਲੇ Code ਅਤੇ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਾਡਲ

1. What is it? ਇਹ ਕੀ ਹੈ?

A code can reverse a word and then shift letters. Two reference pairs help reveal which operation is intended. Like following two recipe steps, operation order can change the result.

Code ਸ਼ਬਦ ਉਲਟ ਕੇ ਫਿਰ ਅੱਖਰ ਅੱਗੇ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੋ ਮਾਡਲਾਂ ਨਾਲ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿਹੜੀ ਕਿਰਿਆ ਲੈਣੀ ਹੈ। ਪਕਵਾਨ ਦੇ ਦੋ ਕਦਮਾਂ ਵਾਂਗ ਕ੍ਰਮ ਬਦਲਣ ਨਾਲ ਨਤੀਜਾ ਬਦਲ ਸਕਦਾ ਹੈ।

2. Recognise it in the exam ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਪਛਾਣੀਏ?

The question supplies two mappings, multiple blanks or an output that cannot be explained by one simple shift.

ਦੋ mappings, ਕਈ ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਜਾਂ ਇੱਕ ਸੌਖੀ shift ਨਾਲ ਨਾ ਬਣਦਾ output ਹੋਵੇਗਾ।

3. Build the concept from zero ਮੁੱਢ ਤੋਂ ਸਮਝੋ

KEY IDEA · ਮੁੱਖ ਗੱਲ

Separate position permutation from letter replacement. Write a pipeline such as reverse → shifts (+1,+2,+3). Use the second reference to challenge the pipeline, not merely to repeat the first calculation. For numerical codes, two references can reject a tempting +constant rule in favour of a shared two-step formula.

ਖਾਨਿਆਂ ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਬਦਲਣਾ ਅਤੇ ਅੱਖਰ ਬਦਲਣਾ ਵੱਖ ਕਰੋ। ਲੜੀ ਲਿਖੋ: reverse → shifts (+1,+2,+3)। ਦੂਜੇ ਮਾਡਲ ਨਾਲ ਲੜੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੋ, ਸਿਰਫ਼ ਪਹਿਲੀ ਗਿਣਤੀ ਨਾ ਦੁਹਰਾਓ। ਅੰਕਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋ ਮਾਡਲ ਗਲਤ +constant ਦੀ ਥਾਂ ਸਾਂਝਾ ਦੋ ਕਦਮਾਂ ਵਾਲਾ formula ਪੱਕਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

Clue / link · ਇਸ਼ਾਰਾ / ਸੰਬੰਧ	Small worked model · ਛੋਟਾ ਮਾਡਲ
Pipeline ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ਲੜੀ	Reverse → shift ਪਹਿਲਾਂ reverse → ਫਿਰ shift
Two references ਦੋ ਮਾਡਲ	Both must fit one formula ਦੋਵੇਂ ਇੱਕ formula ਨਾਲ ਮਿਲਣ
Verification ਜਾਂਚ	Every slot and every blank ਹਰ ਖਾਨਾ ਅਤੇ ਹਰ ਖਾਲੀ ਥਾਂ

4. Standard method ਹਰ ਵਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਦਮ

1. Record the input/output order, length and visible features.
   Input/output ਦਾ ਕ੍ਰਮ, ਲੰਬਾਈ ਅਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗੁਣ ਲਿਖੋ।
2. Write the shift, permutation, calculation or visual operation explicitly.
   Shift, ਕ੍ਰਮ, ਗਿਣਤੀ ਜਾਂ ਆਕਾਰ ਦੀ ਕਿਰਿਆ ਸਾਫ਼ ਲਿਖੋ।
3. Test the same rule on every reference and apply it to the target.
   ਉਹੀ ਨਿਯਮ ਹਰ ਮਾਡਲ ਉੱਤੇ ਜਾਂਚ ਕੇ ਨਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਉੱਤੇ ਲਗਾਓ।
4. Verify every component of the selected option, not just the first match.
   ਚੁਣੇ option ਦਾ ਹਰ ਹਿੱਸਾ ਜਾਂਚੋ, ਸਿਰਫ਼ ਪਹਿਲੀ ਮਿਲਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ।

5. One-minute shortcut / fastest method ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਦਾ shortcut / ਸਭ ਤੋਂ ਤੇਜ਼ ਤਰੀਕਾ

SHORTCUT · ਸ਼ਾਰਟਕੱਟ

Use length, letter inventory and an unusual slot as filters; then run the entire pipeline.
ਲੰਬਾਈ, ਮੌਜੂਦ ਅੱਖਰ ਅਤੇ ਖਾਸ ਖਾਨੇ ਨਾਲ ਛਾਂਟੀ ਕਰੋ; ਫਿਰ ਪੂਰੀ ਲੜੀ ਚਲਾਓ।

Why it works: Independent filters cheaply reject options before a longer full transformation.
ਕਿਉਂ ਚੱਲਦਾ ਹੈ: ਵੱਖਰੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਜਾਂਚਾਂ ਲੰਬਾ ਬਦਲਾਅ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗਲਤ options ਕੱਟਦੀਆਂ ਹਨ।

When it does not work: A pattern that works only after changing the order between references is not one shared rule.
ਕਦੋਂ ਨਹੀਂ ਚੱਲਦਾ: ਦੋ ਮਾਡਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਰਿਆ ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਬਦਲਣਾ ਪਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਇੱਕ ਸਾਂਝਾ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ।

6. Graded solved examples ਸੌਖੇ ਤੋਂ ਔਖੇ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਸਵਾਲ

Easy
ਸੌਖਾ

24.1 **ABC : DCB :: DEF : GFE :: GHI : ?**

ABC : DCB :: DEF : GFE :: GHI : ?

A) KJI **B)** JIH **C)** IHG **D)** LKJ

Answer: B — JIH

Quick method (≈20–40 sec)

Rule: Reverse, then apply position-wise shifts. Check Reverse ABC → CBA; C(3) +1 → D; B(2) +1 → C; A(1) +1 → B; output=DCB.

Apply to GHI: Reverse GHI → IHG; I(9) +1 → J; H(8) +1 → I; G(7) +1 → H; output=JIH.

Full method

1. Write the reference positions or slot order: Reverse ABC → CBA; C(3) +1 → D; B(2) +1 → C; A(1) +1 → B; output=DCB.
2. Confirm the same transformation on the second reference: Reverse DEF → FED; F(6) +1 → G; E(5) +1 → F; D(4) +1 → E; output=GFE.
3. Apply it to every target component: Reverse GHI → IHG; I(9) +1 → J; H(8) +1 → I; G(7) +1 → H; output=JIH.

4. Independent alphabet/slot calculation also gives JIH. Compare the complete result with all options, not just the first letter.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਨਿਯਮ: ਪਹਿਲਾਂ reverse, ਫਿਰ ਖਾਨਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ shifts। ਜਾਂਚ: ABC ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਉਲਟਾਓ → CBA; C(3) +1 → D; B(2) +1 → C; A(1) +1 → B; output=DCB।

GHI ਲਈ: GHI ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਉਲਟਾਓ → IHG; I(9) +1 → J; H(8) +1 → I; G(7) +1 → H; output=JIH।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਮਾਡਲ ਦੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਜਾਂ ਕ੍ਰਮ ਲਿਖੋ: ABC ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਉਲਟਾਓ → CBA; C(3) +1 → D; B(2) +1 → C; A(1) +1 → B; output=DCB।
2. ਦੂਜੇ ਮਾਡਲ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਕਿਰਿਆ: DEF ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਉਲਟਾਓ → FED; F(6) +1 → G; E(5) +1 → F; D(4) +1 → E; output=GFE।
3. ਨਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਹਰ ਖਾਨੇ ਉੱਤੇ ਕਿਰਿਆ: GHI ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਉਲਟਾਓ → IHG; I(9) +1 → J; H(8) +1 → I; G(7) +1 → H; output=JIH।
4. ਵੱਖ alphabet/ਖਾਨਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ JIH ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਪੂਰਾ ਨਤੀਜਾ options ਨਾਲ ਮਿਲਾਓ, ਸਿਰਫ਼ ਪਹਿਲਾ ਅੱਖਰ ਨਹੀਂ।

Easy

ਸੌਖਾ

24.2 ABCD : FEDC :: EFGH : JIHG :: IJKL : ?

ABCD : FEDC :: EFGH : JIHG :: IJKL : ?

A) ONML B) MLKJ C) PONM D) NMLK

Answer: D — NMLK

Quick method (≈20–40 sec)

Rule: Reverse, then apply position-wise shifts. Check Reverse ABCD → DCBA; D(4) +2 → F; C(3) +2 → E; B(2) +2 → D; A(1) +2 → C; output=FEDC.

Apply to IJKL: Reverse IJKL → LKJI; L(12) +2 → N; K(11) +2 → M; J(10) +2 → L; I(9) +2 → K; output=NMLK.

Full method

1. Write the reference positions or slot order: Reverse ABCD → DCBA; D(4) +2 → F; C(3) +2 → E; B(2) +2 → D; A(1) +2 → C; output=FEDC.
2. Confirm the same transformation on the second reference: Reverse EFGH → HGFE; H(8) +2 → J; G(7) +2 → I; F(6) +2 → H; E(5) +2 → G; output=JIHG.
3. Apply it to every target component: Reverse IJKL → LKJI; L(12) +2 → N; K(11) +2 → M; J(10) +2 → L; I(9) +2 → K; output=NMLK.
4. Independent alphabet/slot calculation also gives NMLK. Compare the complete result with all options, not just the first letter.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਨਿਯਮ: ਪਹਿਲਾਂ reverse, ਫਿਰ ਖਾਨਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ shifts। ਜਾਂਚ: ABCD ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਉਲਟਾਓ → DCBA; D(4) +2 → F; C(3) +2 → E; B(2) +2 → D; A(1) +2 → C; output=FEDC।

IJKL ਲਈ: IJKL ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਉਲਟਾਓ → LKJI; L(12) +2 → N; K(11) +2 → M; J(10) +2 → L; I(9) +2 → K; output=NMLK।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਮਾਡਲ ਦੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਜਾਂ ਕ੍ਰਮ ਲਿਖੋ: ABCD ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਉਲਟਾਓ → DCBA; D(4) +2 → F; C(3) +2 → E; B(2) +2 → D; A(1) +2 → C; output=FEDC।
2. ਦੂਜੇ ਮਾਡਲ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਕਿਰਿਆ: EFGH ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਉਲਟਾਓ → HGFE; H(8) +2 → J; G(7) +2 → I; F(6) +2 → H; E(5) +2 → G; output=JIHG।
3. ਨਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਹਰ ਖਾਨੇ ਉੱਤੇ ਕਿਰਿਆ: IJKL ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਉਲਟਾਓ → LKJI; L(12) +2 → N; K(11) +2 → M; J(10) +2 → L; I(9) +2 → K; output=NMLK।

4. ਵੱਖ alphabet/ਖਾਨਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ NMLK ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਪੂਰਾ ਨਤੀਜਾ options ਨਾਲ ਮਿਲਾਓ, ਸਿਰਫ਼ ਪਹਿਲਾ ਅੱਖਰ ਨਹੀਂ।

Medium

ਦਰਮਿਆਨਾ

24.3 ABC : DDD :: DEF : GGG :: MNO : ?

ABC : DDD :: DEF : GGG :: MNO : ?

A) PPP B) QQQ C) OOO D) RRR

Answer: A — PPP

Quick method (≈20–40 sec)

Rule: Reverse, then apply position-wise shifts. Check Reverse ABC → CBA; C(3) +1 → D; B(2) +2 → D; A(1) +3 → D; output=DDD.

Apply to MNO: Reverse MNO → ONM; O(15) +1 → P; N(14) +2 → P; M(13) +3 → P; output=PPP.

Full method

1. Write the reference positions or slot order: Reverse ABC → CBA; C(3) +1 → D; B(2) +2 → D; A(1) +3 → D; output=DDD.
2. Confirm the same transformation on the second reference: Reverse DEF → FED; F(6) +1 → G; E(5) +2 → G; D(4) +3 → G; output=GGG.
3. Apply it to every target component: Reverse MNO → ONM; O(15) +1 → P; N(14) +2 → P; M(13) +3 → P; output=PPP.
4. Independent alphabet/slot calculation also gives PPP. Compare the complete result with all options, not just the first letter.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਨਿਯਮ: ਪਹਿਲਾਂ reverse, ਫਿਰ ਖਾਨਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ shifts। ਜਾਂਚ: ABC ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਉਲਟਾਓ → CBA; C(3) +1 → D; B(2) +2 → D; A(1) +3 → D; output=DDD।

MNO ਲਈ: MNO ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਉਲਟਾਓ → ONM; O(15) +1 → P; N(14) +2 → P; M(13) +3 → P; output=PPP।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਮਾਡਲ ਦੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਜਾਂ ਕ੍ਰਮ ਲਿਖੋ: ABC ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਉਲਟਾਓ → CBA; C(3) +1 → D; B(2) +2 → D; A(1) +3 → D; output=DDD।
2. ਦੂਜੇ ਮਾਡਲ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਕਿਰਿਆ: DEF ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਉਲਟਾਓ → FED; F(6) +1 → G; E(5) +2 → G; D(4) +3 → G; output=GGG।
3. ਨਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਹਰ ਖਾਨੇ ਉੱਤੇ ਕਿਰਿਆ: MNO ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਉਲਟਾਓ → ONM; O(15) +1 → P; N(14) +2 → P; M(13) +3 → P; output=PPP।
4. ਵੱਖ alphabet/ਖਾਨਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ PPP ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਪੂਰਾ ਨਤੀਜਾ options ਨਾਲ ਮਿਲਾਓ, ਸਿਰਫ਼ ਪਹਿਲਾ ਅੱਖਰ ਨਹੀਂ।

Medium

ਦਰਮਿਆਨਾ

24.4 PQRS : RSPQ :: ABCD : CDAB :: WXYZ : ?

PQRS : RSPQ :: ABCD : CDAB :: WXYZ : ?

A) ZAXY B) XYVW C) ABYZ D) YZWX

Answer: D — YZWX

Quick method (≈20–40 sec)

Rule: Reverse, then apply position-wise shifts. Check Reverse PQRS → SRQP; S(19) -1 → R; R(18) +1 → S; Q(17) -1 → P; P(16) +1 → Q; output=RSPQ.

Apply to WXYZ: Reverse WXYZ → ZYXW; Z(26) -1 → Y; Y(25) +1 → Z; X(24) -1 → W; W(23) +1 → X; output=YZWX.

Full method

1. Write the reference positions or slot order: Reverse PQRS → SRQP; S(19) -1 → R; R(18) +1 → S; Q(17) -1 → P; P(16) +1 → Q; output=RSPQ.
2. Confirm the same transformation on the second reference: Reverse ABCD → DCBA; D(4) -1 → C; C(3) +1 → D; B(2) -1 → A; A(1) +1 → B; output=CDAB.
3. Apply it to every target component: Reverse WXYZ → ZYXW; Z(26) -1 → Y; Y(25) +1 → Z; X(24) -1 → W; W(23) +1 → X; output=YZWX.
4. Independent alphabet/slot calculation also gives YZWX. Compare the complete result with all options, not just the first letter.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਨਿਯਮ: ਪਹਿਲਾਂ reverse, ਫਿਰ ਥਾਨਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ shifts। ਜਾਂਚ: PQRS ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਉਲਟਾਓ → SRQP; S(19) -1 → R; R(18) +1 → S; Q(17) -1 → P; P(16) +1 → Q; output=RSPQ।

WXYZ ਲਈ: WXYZ ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਉਲਟਾਓ → ZYXW; Z(26) -1 → Y; Y(25) +1 → Z; X(24) -1 → W; W(23) +1 → X; output=YZWX।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਮਾਡਲ ਦੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਜਾਂ ਕ੍ਰਮ ਲਿਖੋ: PQRS ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਉਲਟਾਓ → SRQP; S(19) -1 → R; R(18) +1 → S; Q(17) -1 → P; P(16) +1 → Q; output=RSPQ।
2. ਦੂਜੇ ਮਾਡਲ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਕਿਰਿਆ: ABCD ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਉਲਟਾਓ → DCBA; D(4) -1 → C; C(3) +1 → D; B(2) -1 → A; A(1) +1 → B; output=CDAB।
3. ਨਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਹਰ ਖਾਨੇ ਉੱਤੇ ਕਿਰਿਆ: WXYZ ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਉਲਟਾਓ → ZYXW; Z(26) -1 → Y; Y(25) +1 → Z; X(24) -1 → W; W(23) +1 → X; output=YZWX।
4. ਵੱਖ alphabet/ਖਾਨਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ YZWX ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਪੂਰਾ ਨਤੀਜਾ options ਨਾਲ ਮਿਲਾਓ, ਸਿਰਫ਼ ਪਹਿਲਾ ਅੱਖਰ ਨਹੀਂ।

Medium

ਦਰਮਿਆਨਾ

24.5 XYZ : BBB :: ABC : EEE :: UVW : ?

XYZ : BBB :: ABC : EEE :: UVW : ?

A) ZZZ B) XXX C) AAA D) YYY

Answer: D — YYY

Quick method (≈20–40 sec)

Rule: Reverse, then apply position-wise shifts. Check Reverse XYZ → ZYX; Z(26) +2 → B; Y(25) +3 → B; X(24) +4 → B; output=BBB.

Apply to UVW: Reverse UVW → WVU; W(23) +2 → Y; V(22) +3 → Y; U(21) +4 → Y; output=YYY.

Full method

1. Write the reference positions or slot order: Reverse XYZ → ZYX; Z(26) +2 → B; Y(25) +3 → B; X(24) +4 → B; output=BBB.
2. Confirm the same transformation on the second reference: Reverse ABC → CBA; C(3) +2 → E; B(2) +3 → E; A(1) +4 → E; output=EEE.
3. Apply it to every target component: Reverse UVW → WVU; W(23) +2 → Y; V(22) +3 → Y; U(21) +4 → Y; output=YYY.
4. Independent alphabet/slot calculation also gives YYY. Compare the complete result with all options, not just the first letter.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਨਿਯਮ: ਪਹਿਲਾਂ reverse, ਫਿਰ ਥਾਨਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ shifts। ਜਾਂਚ: XYZ ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਉਲਟਾਓ → ZYX; Z(26) +2 → B; Y(25) +3 → B; X(24) +4 → B; output=BBB।

UVW ਲਈ: UVW ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਉਲਟਾਓ → WVU; W(23) +2 → Y; V(22) +3 → Y; U(21) +4 → Y; output=YYY।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਮਾਡਲ ਦੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਜਾਂ ਕ੍ਰਮ ਲਿਖੋ: XYZ ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਉਲਟਾਓ → ZYX; Z(26) +2 → B; Y(25) +3 → B; X(24) +4 → B; output=BBB।
2. ਦੂਜੇ ਮਾਡਲ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਕਿਰਿਆ: ABC ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਉਲਟਾਓ → CBA; C(3) +2 → E; B(2) +3 → E; A(1) +4 → E; output=EEE।
3. ਨਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਹਰ ਖਾਨੇ ਉੱਤੇ ਕਿਰਿਆ: UVW ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਉਲਟਾਓ → WVU; W(23) +2 → Y; V(22) +3 → Y; U(21) +4 → Y; output=YYY।
4. ਵੱਖ alphabet/ਖਾਨਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ YYY ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਪੂਰਾ ਨਤੀਜਾ options ਨਾਲ ਮਿਲਾਓ, ਸਿਰਫ਼ ਪਹਿਲਾ ਅੱਖਰ ਨਹੀਂ।

Hard

ਔਖਾ

24.6 **7 : 23 :: 11 : 35 :: 19 : ?**

7 : 23 :: 11 : 35 :: 19 : ?

A) 60 **B)** 62 **C)** 59 **D)** 57

Answer: C — 59

Quick method (≈20–40 sec)

Test 3n+2: 3×7+2=21+2=23; 3×11+2=33+2=35.

For the target, 3×19+2=57+2=59. Select 59.

Full method

1. First reference: (23−2)÷7=3. This suggests 3n+2.
2. Confirm with the second reference independently: 3×11+2=33+2=35. The same rule fits.
3. Apply the rule to 19, preserving operation order: 3×19+2=57+2=59.
4. Independent check by an equivalent calculation or inverse relation gives 59. The distractors 60, 62, 57 do not equal this result.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

3n+2 ਜਾਂਚੋ: 3×7+2=21+2=23; 3×11+2=33+2=35।

ਨਵੇਂ ਅੰਕ ਲਈ 3×19+2=57+2=59। ਜਵਾਬ 59 ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲਾ ਮਾਡਲ: (23−2)÷7=3। ਇਸ ਤੋਂ 3n+2 ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਹੈ।
2. ਦੂਜੇ ਮਾਡਲ ਨਾਲ ਪੱਕਾ ਕਰੋ: 3×11+2=33+2=35। ਉਹੀ ਨਿਯਮ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।
3. 19 ਲਈ ਕਿਰਿਆ ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਰੱਖ ਕੇ: 3×19+2=57+2=59।
4. ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਵੱਖ ਗਿਣਤੀ ਜਾਂ ਉਲਟ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ 59 ਆਉਂਦਾ ਹੈ। 60, 62, 57 ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

Hard

ਔਖਾ

24.7 **5 : 47 :: 8 : 125 :: 12 : ?**

5 : 47 :: 8 : 125 :: 12 : ?

A) 286 **B)** 288 **C)** 285 **D)** 283

Answer: C — 285

Quick method (≈20–40 sec)

Test $2n^2-3$: $2\times5^2-3=2\times25-3=47$; $2\times8^2-3=2\times64-3=125$.

For the target, $2\times12^2-3=2\times144-3=285$. Select 285.

Full method

1. First reference: $(47+3)\div25=2$. This suggests $2n^2-3$.
2. Confirm with the second reference independently: $2\times8^2-3=2\times64-3=125$. The same rule fits.
3. Apply the rule to 12, preserving operation order: $2\times12^2-3=2\times144-3=285$.
4. Independent check by an equivalent calculation or inverse relation gives 285. The distractors 286, 288, 283 do not equal this result.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

$2n^2-3$ ਜਾਂਚੋ: $2\times5^2-3=2\times25-3=47$; $2\times8^2-3=2\times64-3=125$।

ਨਵੇਂ ਅੰਕ ਲਈ $2\times12^2-3=2\times144-3=285$। ਜਵਾਬ 285 ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲਾ ਮਾਡਲ: $(47+3)\div25=2$। ਇਸ ਤੋਂ $2n^2-3$ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਹੈ।
2. ਦੂਜੇ ਮਾਡਲ ਨਾਲ ਪੱਕਾ ਕਰੋ: $2\times8^2-3=2\times64-3=125$। ਉਹੀ ਨਿਯਮ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।
3. 12 ਲਈ ਕਿਰਿਆ ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਰੱਖ ਕੇ: $2\times12^2-3=2\times144-3=285$।
4. ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਵੱਖ ਗਿਣਤੀ ਜਾਂ ਉਲਟ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ 285 ਆਉਂਦਾ ਹੈ। 286, 288, 283 ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

SSC CGL pattern (original practice)

ਪੇਪਰ ਦੇ ਢੰਗ ਦਾ ਸਵਾਲ · SSC CGL pattern (original practice)

24.8 In the same code: ABC → DDD and DEF → GGG. Complete both: GHI → ___ ; JKL → ___ .

ਇੱਕੋ Code ਵਿੱਚ ABC → DDD ਅਤੇ DEF → GGG। ਦੋਵੇਂ ਪੂਰੇ ਕਰੋ: GHI → ___ ; JKL → ___।

A) JJJ ; MMM **B)** JJJ ; LLL **C)** III ; MMM **D)** KKK ; NNN

Answer: A — JJJ ; MMM

Quick method (≈20–40 sec)

Reverse → shifts (+1,+2,+3)

GHI→IHG→JJJ; JKL→LKJ→MMM. Both blanks must fit.

Full method

1. Read the reference in its printed order. ABC→CBA→DDD; DEF→FED→GGG.
2. The relationship to preserve is: Reverse → shifts (+1,+2,+3)
3. Test the candidate in the same order. GHI→IHG→JJJ; JKL→LKJ→MMM. Both blanks must fit.
4. The other choices fail a category, direction or a required second link; choose JJJ ; MMM.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਪਹਿਲਾਂ reverse, ਫਿਰ shifts (+1,+2,+3)

GHI→IHG→JJJ; JKL→LKJ→MMM। ਦੋਵੇਂ ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਮਿਲਣੀਆਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਮਾਡਲ ਛਪੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹੋ। ABC→CBA→DDD; DEF→FED→GGG।
2. ਰੱਖਣਾ ਵਾਲਾ ਸੰਬੰਧ: ਪਹਿਲਾਂ reverse, ਫਿਰ shifts (+1,+2,+3)
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਕ੍ਰਮ ਜਾਂਚੋ। GHI→IHG→JJJ; JKL→LKJ→MMM। ਦੋਵੇਂ ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਮਿਲਣੀਆਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ।
4. ਹੋਰ options ਦੀ ਕਿਸਮ, ਦਿਸ਼ਾ ਜਾਂ ਦੂਜਾ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ; ਜਵਾਬ JJJ ; MMM ਹੈ।

7. Common mistakes ਆਮ ਗਲਤੀਆਂ

COMMON MISTAKES · ਆਮ ਗਲਤੀਆਂ

1. Reversing after a position-specific shift when the model reverses first.
   ਮਾਡਲ ਪਹਿਲਾਂ reverse ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਖਾਸ shifts ਤੋਂ ਬਾਅਦ reverse ਕਰਨਾ।
2. Ignoring the second reference when it contradicts the guessed rule.
   ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਵਾਲਾ ਨਿਯਮ ਨਾ ਮਿਲੇ ਤਾਂ ਦੂਜਾ ਮਾਡਲ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨਾ।

8. Exam tip ਪੇਪਰ ਲਈ ਸੁਝਾਅ

EXAM TIP · ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸੁਝਾਅ

A standard coded/visual analogy practice form, especially relevant to SSC-style preparation; exact frequency varies. Aim for 25–40 seconds, or up to 60 for a multi-step code. Eliminate by one failed slot, but confirm all surviving slots.

ਖਾਸ ਕਰਕੇ SSC ਤਿਆਰੀ ਵਿੱਚ coded/visual analogy ਦਾ ਆਮ ਰੂਪ ਹੈ; ਪੱਕੀ ਗਿਣਤੀ ਬਦਲਦੀ ਹੈ। 25–40 ਸਕਿੰਟ ਜਾਂ ਕਈ ਕਦਮਾਂ ਲਈ 60 ਸਕਿੰਟ ਤੱਕ ਲਵੋ। ਇੱਕ ਗਲਤ ਖਾਨੇ ਨਾਲ option ਕੱਟੋ, ਪਰ ਬਚੇ option ਦੇ ਸਾਰੇ ਖਾਨੇ ਪੱਕੇ ਕਰੋ।

TYPE 25 Symbol and figure analogy

ਚਿੰਨ੍ਹ ਅਤੇ ਆਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸਮਰੂਪਤਾ

1. What is it? ਇਹ ਕੀ ਹੈ?

A picture can change by turning, reflecting, filling or changing the number of elements. If a marked card turns a quarter-turn clockwise, apply the same turn to the other card.

ਤਸਵੀਰ ਘੁੰਮ ਸਕਦੀ, ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਵਾਂਗ ਉਲਟ ਸਕਦੀ, ਭਰ ਸਕਦੀ ਜਾਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਬਦਲ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਨਿਸ਼ਾਨ ਵਾਲਾ ਕਾਰਡ ਘੜੀ ਵੱਲ ਚੌਥਾਈ ਚੱਕਰ ਘੁੰਮੇ ਤਾਂ ਦੂਜੇ ਕਾਰਡ ਨਾਲ ਵੀ ਉਹੀ ਕਰੋ।

2. Recognise it in the exam ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਪਛਾਣੀਏ?

A visual A→B change is followed by C→?. Options here are written descriptions, so all option text remains selectable.

ਤਸਵੀਰ ਵਿੱਚ A→B ਬਦਲਾਅ ਦੇ ਕੇ C→? ਪੁੱਛਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਇੱਥੇ options ਲਿਖਤੀ ਵਰਣਨ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਸਾਰਾ option text ਪੜ੍ਹਿਆ ਤੇ ਚੁਣਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

3. Build the concept from zero ਮੁੱਢ ਤੋਂ ਸਮਝੋ

KEY IDEA · ਮੁੱਖ ਗੱਲ

Track shape, count, position, direction and fill independently. A 90° clockwise rotation sends top→right→bottom→left. A vertical mirror swaps left/right but keeps top/bottom; a horizontal water reflection swaps top/bottom but keeps left/right. Use a fixed square and an off-centre marker to distinguish rotation from reflection. A dot placed exactly at the centre cannot reveal rotation.

ਆਕਾਰ, ਗਿਣਤੀ, ਥਾਂ, ਦਿਸ਼ਾ ਅਤੇ ਭਰਾਵ ਵੱਖ ਵੇਖੋ। 90° ਘੜੀ ਵੱਲ ਘੁੰਮਣ ਵਿੱਚ ਉੱਪਰ→ਸੱਜੇ→ਹੇਠਾਂ→ਖੱਬੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਖੜ੍ਹੇ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਖੱਬਾ/ਸੱਜਾ ਬਦਲਦਾ ਹੈ, ਉੱਪਰ/ਹੇਠਾਂ ਉਹੀ; ਪਾਣੀ ਵਾਲੇ ਉਲਟ ਵਿੱਚ ਉੱਪਰ/ਹੇਠਾਂ ਬਦਲਦਾ ਹੈ। ਘੁੰਮਣ ਅਤੇ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਦਾ ਫ਼ਰਕ ਵੇਖਣ ਲਈ ਵਰਗ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਤੋਂ ਹਟਿਆ ਨਿਸ਼ਾਨ ਵਰਤੋ। ਬਿਲਕੁਲ ਵਿਚਕਾਰਲਾ ਬਿੰਦੂ ਘੁੰਮਣ ਨਹੀਂ ਦੱਸ ਸਕਦਾ।

Clue / link · ਇਸ਼ਾਰਾ / ਸੰਬੰਧ	Small worked model · ਛੋਟਾ ਮਾਡਲ
Clockwise 90° 90° ਘੜੀ ਵੱਲ	Top → right ਉੱਪਰ → ਸੱਜੇ
Vertical mirror ਖੜ੍ਹਾ ਸ਼ੀਸ਼ਾ	Left ↔ right ਖੱਬੇ ↔ ਸੱਜੇ
Horizontal reflection ਲੇਟਵਾਂ ਉਲਟ	Top ↔ bottom ਉੱਪਰ ↔ ਹੇਠਾਂ

4. Standard method ਹਰ ਵਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਦਮ

1. Record the input/output order, length and visible features.
   Input/output ਦਾ ਕ੍ਰਮ, ਲੰਬਾਈ ਅਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗੁਣ ਲਿਖੋ।
2. Write the shift, permutation, calculation or visual operation explicitly.
   Shift, ਕ੍ਰਮ, ਗਿਣਤੀ ਜਾਂ ਆਕਾਰ ਦੀ ਕਿਰਿਆ ਸਾਫ਼ ਲਿਖੋ।
3. Test the same rule on every reference and apply it to the target.
   ਉਹੀ ਨਿਯਮ ਹਰ ਮਾਡਲ ਉੱਤੇ ਜਾਂਚ ਕੇ ਨਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਉੱਤੇ ਲਗਾਓ।
4. Verify every component of the selected option, not just the first match.
   ਚੁਣੇ option ਦਾ ਹਰ ਹਿੱਸਾ ਜਾਂਚੋ, ਸਿਰਫ਼ ਪਹਿਲੀ ਮਿਲਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ।

5. One-minute shortcut / fastest method ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਦਾ shortcut / ਸਭ ਤੋਂ ਤੇਜ਼ ਤਰੀਕਾ

SHORTCUT · ਸ਼ਾਰਟਕੱਟ

Track one distinctive marker first, then check orientation, count and fill.

ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਖਾਸ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦੀ ਚਾਲ ਵੇਖੋ, ਫਿਰ ਦਿਸ਼ਾ, ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਭਰਾਵ ਜਾਂਚੋ।

Why it works: A distinctive marker records movement while the other features confirm the operation.

ਕਿਉਂ ਚੱਲਦਾ ਹੈ: ਖਾਸ ਨਿਸ਼ਾਨ ਚਾਲ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਗੁਣ ਕਿਰਿਆ ਪੱਕੀ ਕਰਦੇ ਹਨ।

When it does not work: Symmetric figures can hide a transformation; the reference must include enough markers or an explicit operation.

ਕਦੋਂ ਨਹੀਂ ਚੱਲਦਾ: ਸਮਮਿਤ ਆਕਾਰ ਬਦਲਾਅ ਲੁਕਾ ਸਕਦੇ ਹਨ; ਮਾਡਲ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਨਿਸ਼ਾਨ ਜਾਂ ਸਾਫ਼ ਕਿਰਿਆ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

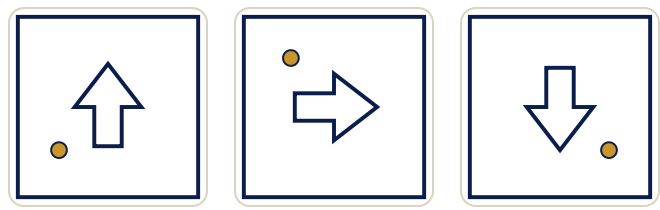
6. Graded solved examples ਸੌਖੇ ਤੋਂ ਔਖੇ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਸਵਾਲ

Easy

ਸੌਖਾ

25.1 **Choose the result for C using the same quarter-turn as A → B.**

A → B ਵਰਗਾ ਚੌਥਾਈ ਚੱਕਰ C ਉੱਤੇ ਲਗਾ ਕੇ ਨਤੀਜਾ ਚੁਣੋ।

A → B; apply the same change to C. A → B ਵਾਲਾ ਬਦਲਾਅ C ਉੱਤੇ ਲਗਾਓ।

A) Right-pointing outline arrow; dot lower-left
ਸੱਜੇ ਵੱਲ ਖਾਲੀ ਤੀਰ; ਬਿੰਦੂ ਹੇਠਾਂ ਖੱਬੇ

B) Left-pointing filled arrow; dot lower-left
ਖੱਬੇ ਵੱਲ ਭਰਿਆ ਤੀਰ; ਬਿੰਦੂ ਹੇਠਾਂ ਖੱਬੇ

C) Left-pointing outline arrow; dot lower-left
ਖੱਬੇ ਵੱਲ ਖਾਲੀ ਤੀਰ; ਬਿੰਦੂ ਹੇਠਾਂ ਖੱਬੇ

D) Left-pointing outline arrow; dot upper-right
ਖੱਬੇ ਵੱਲ ਖਾਲੀ ਤੀਰ; ਬਿੰਦੂ ਉੱਪਰ ਸੱਜੇ

Answer: C — Left-pointing outline arrow; dot lower-left

Quick method (≈20–40 sec)

Rotate 90° clockwise.

Down→left; C dot (25,22)→(−22,25), which is lower-left.

Full method

1. Compare A with B feature by feature. Up→right; dot (−25,22)→(−22,−25).
2. Preserve the rule: Rotate 90° clockwise.
3. Apply it to C. Down→left; C dot (25,22)→(−22,25), which is lower-left.
4. Confirm shape, orientation, dot position, count and fill wherever present. Only “Left-pointing outline arrow; dot lower-left” matches every changed and unchanged feature.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

90° ਘੜੀ ਵੱਲ ਘੁਮਾਓ।

ਹੇਠਾਂ→ਖੱਬੇ; C ਦਾ ਬਿੰਦੂ (25,22)→(−22,25), ਅਰਥਾਤ ਹੇਠਾਂ ਖੱਬੇ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

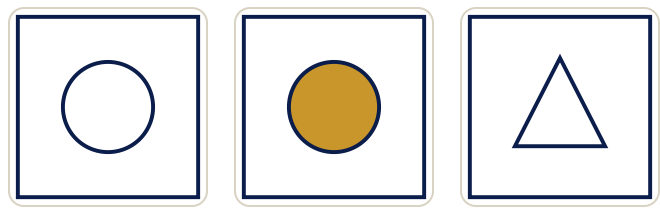
1. A ਅਤੇ B ਦਾ ਹਰ ਗੁਣ ਮਿਲਾਓ। ਉੱਪਰ→ਸੱਜੇ; ਬਿੰਦੂ (−25,22)→(−22,−25)।
2. ਉਹੀ ਨਿਯਮ ਰੱਖੋ: 90° ਘੜੀ ਵੱਲ ਘੁਮਾਓ।
3. C ਲਈ ਲਗਾਓ। ਹੇਠਾਂ→ਖੱਬੇ; C ਦਾ ਬਿੰਦੂ (25,22)→(−22,25), ਅਰਥਾਤ ਹੇਠਾਂ ਖੱਬੇ।
4. ਆਕਾਰ, ਦਿਸ਼ਾ, ਬਿੰਦੂ ਦੀ ਥਾਂ, ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਭਰਾਵ ਵੇਖੋ। “ਖੱਬੇ ਵੱਲ ਖਾਲੀ ਤੀਰ; ਬਿੰਦੂ ਹੇਠਾਂ ਖੱਬੇ” ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਬਦਲੇ ਅਤੇ ਨਾ ਬਦਲੇ ਗੁਣ ਮਿਲਦੇ ਹਨ।

Easy

ਸੌਖਾ

25.2 **Match the fill change.**

ਭਰਾਵ ਦਾ ਉਹੀ ਬਦਲਾਅ ਚੁਣੋ।

A → B; apply the same change to C. A → B ਵਾਲਾ ਬਦਲਾਅ C ਉੱਤੇ ਲਗਾਓ।

A) Outline triangle
ਖਾਲੀ ਤਿਕੋਣ

B) Filled circle
ਭਰਿਆ ਗੋਲ

C) Outline square
ਖਾਲੀ ਵਰਗ

D) Filled triangle
ਭਰਿਆ ਤਿਕੋਣ

Answer: D — Filled triangle

Quick method (≈20–40 sec)

Change outline to filled; keep the shape.

C is an outline triangle, so its result is a filled triangle.

Full method

1. Compare A with B feature by feature. Circle stays a circle but becomes filled.
2. Preserve the rule: Change outline to filled; keep the shape.
3. Apply it to C. C is an outline triangle, so its result is a filled triangle.
4. Confirm shape, orientation, dot position, count and fill wherever present. Only “Filled triangle” matches every changed and unchanged feature.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਖਾਲੀ ਆਕਾਰ ਭਰੋ; ਆਕਾਰ ਉਹੀ ਰੱਖੋ।

C ਖਾਲੀ ਤਿਕੋਣ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਭਰਿਆ ਤਿਕੋਣ ਬਣੇਗਾ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

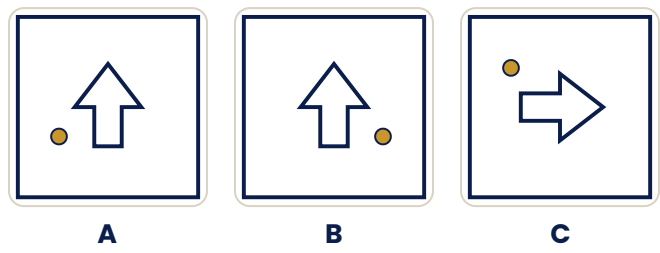
1. A ਅਤੇ B ਦਾ ਹਰ ਗੁਣ ਮਿਲਾਓ। ਗੋਲ ਉਹੀ ਹੈ ਪਰ ਭਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।
2. ਉਹੀ ਨਿਯਮ ਰੱਖੋ: ਖਾਲੀ ਆਕਾਰ ਭਰੋ; ਆਕਾਰ ਉਹੀ ਰੱਖੋ।
3. C ਲਈ ਲਗਾਓ। C ਖਾਲੀ ਤਿਕੋਣ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਭਰਿਆ ਤਿਕੋਣ ਬਣੇਗਾ।
4. ਆਕਾਰ, ਦਿਸ਼ਾ, ਬਿੰਦੂ ਦੀ ਥਾਂ, ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਭਰਾਵ ਵੇਖੋ। “ਭਰਿਆ ਤਿਕੋਣ” ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਬਦਲੇ ਅਤੇ ਨਾ ਬਦਲੇ ਗੁਣ ਮਿਲਦੇ ਹਨ।

Medium

ਦਰਮਿਆਨਾ

25.3 **Apply the same vertical-axis reflection to C.**

C ਨੂੰ ਵੀ ਖੜ੍ਹੇ ਧੁਰੇ ਤੋਂ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਵਾਂਗ ਉਲਟਾਓ।

A → B; apply the same change to C. A → B ਵਾਲਾ ਬਦਲਾਅ C ਉੱਤੇ ਲਗਾਓ।

A) Right-pointing outline arrow; dot upper-right
ਸੱਜੇ ਵੱਲ ਖਾਲੀ ਤੀਰ; ਬਿੰਦੂ ਉੱਪਰ ਸੱਜੇ

B) Left-pointing outline arrow; dot lower-right
ਖੱਬੇ ਵੱਲ ਖਾਲੀ ਤੀਰ; ਬਿੰਦੂ ਹੇਠਾਂ ਸੱਜੇ

C) Down-pointing outline arrow; dot upper-left
ਹੇਠਾਂ ਵੱਲ ਖਾਲੀ ਤੀਰ; ਬਿੰਦੂ ਉੱਪਰ ਖੱਬੇ

D) Left-pointing outline arrow; dot upper-right
ਖੱਬੇ ਵੱਲ ਖਾਲੀ ਤੀਰ; ਬਿੰਦੂ ਉੱਪਰ ਸੱਜੇ

Answer: D — Left-pointing outline arrow; dot upper-right

Quick method (≈20–40 sec)

Vertical mirror: (x,y)→(−x,y).

C right arrow becomes left; (−25,−20) becomes (25,−20), upper-right.

Full method

1. Compare A with B feature by feature. The upper-pointing arrow stays up; lower-left dot becomes lower-right.
2. Preserve the rule: Vertical mirror: (x,y)→(−x,y).
3. Apply it to C. C right arrow becomes left; (−25,−20) becomes (25,−20), upper-right.
4. Confirm shape, orientation, dot position, count and fill wherever present. Only “Left-pointing outline arrow; dot upper-right” matches every changed and unchanged feature.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਖੜ੍ਹਾ ਸ਼ੀਸ਼ਾ: (x,y)→(−x,y)।

C ਦਾ ਸੱਜਾ ਤੀਰ ਖੱਬਾ; (−25,−20) ਤੋਂ (25,−20), ਉੱਪਰ ਸੱਜੇ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

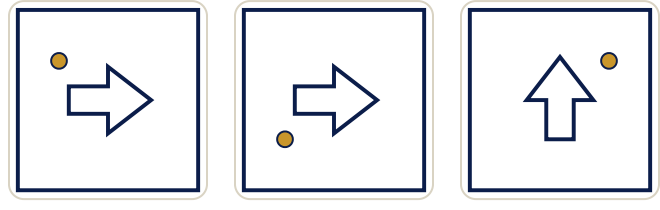
1. A ਅਤੇ B ਦਾ ਹਰ ਗੁਣ ਮਿਲਾਓ। ਉੱਪਰ ਵਾਲਾ ਤੀਰ ਉਹੀ; ਹੇਠਾਂ ਖੱਬੇ ਬਿੰਦੂ ਹੇਠਾਂ ਸੱਜੇ ਹੋ ਗਿਆ।
2. ਉਹੀ ਨਿਯਮ ਰੱਖੋ: ਖੜ੍ਹਾ ਸ਼ੀਸ਼ਾ: (x,y)→(−x,y)।
3. C ਲਈ ਲਗਾਓ। C ਦਾ ਸੱਜਾ ਤੀਰ ਖੱਬਾ; (−25,−20) ਤੋਂ (25,−20), ਉੱਪਰ ਸੱਜੇ।
4. ਆਕਾਰ, ਦਿਸ਼ਾ, ਬਿੰਦੂ ਦੀ ਥਾਂ, ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਭਰਾਵ ਵੇਖੋ। “ਖੱਬੇ ਵੱਲ ਖਾਲੀ ਤੀਰ; ਬਿੰਦੂ ਉੱਪਰ ਸੱਜੇ” ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਬਦਲੇ ਅਤੇ ਨਾ ਬਦਲੇ ਗੁਣ ਮਿਲਦੇ ਹਨ।

Medium

ਦਰਮਿਆਨਾ

25.4 Apply the same horizontal-axis reflection to C.

C ਨੂੰ ਵੀ ਲੇਟਵੇਂ ਧੁਰੇ ਤੋਂ ਪਾਣੀ ਵਾਲੇ ਉਲਟ ਵਾਂਗ ਬਦਲੋ।

A B C

A → B; apply the same change to C. A → B ਵਾਲਾ ਬਦਲਾਅ C ਉੱਤੇ ਲਗਾਓ।

A) Up-pointing outline arrow; dot lower-right
ਉੱਪਰ ਵੱਲ ਖਾਲੀ ਤੀਰ; ਬਿੰਦੂ ਹੇਠਾਂ ਸੱਜੇ

B) Down-pointing outline arrow; dot lower-right
ਹੇਠਾਂ ਵੱਲ ਖਾਲੀ ਤੀਰ; ਬਿੰਦੂ ਹੇਠਾਂ ਸੱਜੇ

C) Down-pointing outline arrow; dot upper-right
ਹੇਠਾਂ ਵੱਲ ਖਾਲੀ ਤੀਰ; ਬਿੰਦੂ ਉੱਪਰ ਸੱਜੇ

D) Down-pointing outline arrow; dot lower-left
ਹੇਠਾਂ ਵੱਲ ਖਾਲੀ ਤੀਰ; ਬਿੰਦੂ ਹੇਠਾਂ ਖੱਬੇ

Answer: B — Down-pointing outline arrow; dot lower-right

Quick method (≈20–40 sec)

Horizontal reflection: (x,y)→(x,−y).

C up arrow becomes down; (25,−20) becomes (25,20), lower-right.

Full method

1. Compare A with B feature by feature. Right arrow remains right; upper-left dot becomes lower-left.
2. Preserve the rule: Horizontal reflection: (x,y)→(x,−y).
3. Apply it to C. C up arrow becomes down; (25,−20) becomes (25,20), lower-right.
4. Confirm shape, orientation, dot position, count and fill wherever present. Only “Down-pointing outline arrow; dot lower-right” matches every changed and unchanged feature.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਲੇਟਵਾਂ ਉਲਟ: (x,y)→(x,−y)।

C ਦਾ ਉੱਪਰ ਤੀਰ ਹੇਠਾਂ; (25,−20) ਤੋਂ (25,20), ਹੇਠਾਂ ਸੱਜੇ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

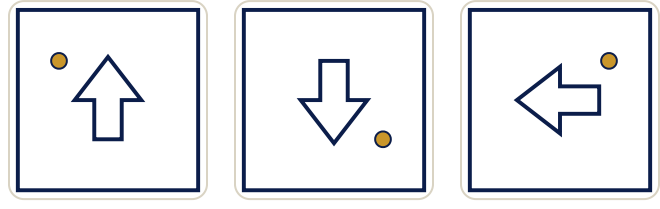
1. A ਅਤੇ B ਦਾ ਹਰ ਗੁਣ ਮਿਲਾਓ। ਸੱਜਾ ਤੀਰ ਉਹੀ; ਉੱਪਰ ਖੱਬੇ ਬਿੰਦੂ ਹੇਠਾਂ ਖੱਬੇ ਹੋ ਗਿਆ।
2. ਉਹੀ ਨਿਯਮ ਰੱਖੋ: ਲੇਟਵਾਂ ਉਲਟ: (x,y)→(x,−y)।
3. C ਲਈ ਲਗਾਓ। C ਦਾ ਉੱਪਰ ਤੀਰ ਹੇਠਾਂ; (25,−20) ਤੋਂ (25,20), ਹੇਠਾਂ ਸੱਜੇ।
4. ਆਕਾਰ, ਦਿਸ਼ਾ, ਬਿੰਦੂ ਦੀ ਥਾਂ, ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਭਰਾਵ ਵੇਖੋ। “ਹੇਠਾਂ ਵੱਲ ਖਾਲੀ ਤੀਰ; ਬਿੰਦੂ ਹੇਠਾਂ ਸੱਜੇ” ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਬਦਲੇ ਅਤੇ ਨਾ ਬਦਲੇ ਗੁਣ ਮਿਲਦੇ ਹਨ।

Medium

ਦਰਮਿਆਨਾ

25.5 **Use the same half-turn on C.**

C ਉੱਤੇ ਵੀ ਅੱਧਾ ਚੱਕਰ ਲਗਾਓ।

A → B; apply the same change to C. A → B ਵਾਲਾ ਬਦਲਾਅ C ਉੱਤੇ ਲਗਾਓ।

A) Right-pointing outline arrow; dot upper-right
ਸੱਜੇ ਵੱਲ ਖਾਲੀ ਤੀਰ; ਬਿੰਦੂ ਉੱਪਰ ਸੱਜੇ

B) Left-pointing outline arrow; dot lower-left
ਖੱਬੇ ਵੱਲ ਖਾਲੀ ਤੀਰ; ਬਿੰਦੂ ਹੇਠਾਂ ਖੱਬੇ

C) Up-pointing outline arrow; dot lower-left
ਉੱਪਰ ਵੱਲ ਖਾਲੀ ਤੀਰ; ਬਿੰਦੂ ਹੇਠਾਂ ਖੱਬੇ

D) Right-pointing outline arrow; dot lower-left
ਸੱਜੇ ਵੱਲ ਖਾਲੀ ਤੀਰ; ਬਿੰਦੂ ਹੇਠਾਂ ਖੱਬੇ

Answer: D — Right-pointing outline arrow; dot lower-left

Quick method (≈20–40 sec)

Rotate 180°: (x,y)→(−x,−y).

Left→right and upper-right→lower-left.

Full method

1. Compare A with B feature by feature. Up→down and upper-left→lower-right.
2. Preserve the rule: Rotate 180°: (x,y)→(−x,−y).
3. Apply it to C. Left→right and upper-right→lower-left.
4. Confirm shape, orientation, dot position, count and fill wherever present. Only “Right-pointing outline arrow; dot lower-left” matches every changed and unchanged feature.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

180° ਘੁਮਾਓ: (x,y)→(−x,−y)।

ਖੱਬੇ→ਸੱਜੇ ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਸੱਜੇ→ਹੇਠਾਂ ਖੱਬੇ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

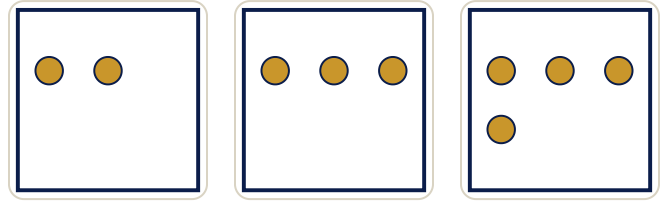
1. A ਅਤੇ B ਦਾ ਹਰ ਗੁਣ ਮਿਲਾਓ। ਉੱਪਰ→ਹੇਠਾਂ ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਖੱਬੇ→ਹੇਠਾਂ ਸੱਜੇ।
2. ਉਹੀ ਨਿਯਮ ਰੱਖੋ: 180° ਘੁਮਾਓ: (x,y)→(−x,−y)।
3. C ਲਈ ਲਗਾਓ। ਖੱਬੇ→ਸੱਜੇ ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਸੱਜੇ→ਹੇਠਾਂ ਖੱਬੇ।
4. ਆਕਾਰ, ਦਿਸ਼ਾ, ਬਿੰਦੂ ਦੀ ਥਾਂ, ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਭਰਾਵ ਵੇਖੋ। “ਸੱਜੇ ਵੱਲ ਖਾਲੀ ਤੀਰ; ਬਿੰਦੂ ਹੇਠਾਂ ਖੱਬੇ” ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਬਦਲੇ ਅਤੇ ਨਾ ਬਦਲੇ ਗੁਣ ਮਿਲਦੇ ਹਨ।

Hard

ਔਖਾ

25.6 **Use the same change in element count.**

ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਬਦਲਾਅ ਕਰੋ।

A → B; apply the same change to C. A → B ਵਾਲਾ ਬਦਲਾਅ C ਉੱਤੇ ਲਗਾਓ।

A) Three circles
ਤਿੰਨ ਗੋਲ

B) Four circles
ਚਾਰ ਗੋਲ

C) Six circles
ਛੇ ਗੋਲ

D) Five circles
ਪੰਜ ਗੋਲ

Answer: D — Five circles

Quick method (≈20–40 sec)

Increase the number of circles by one.

C has 4; 4+1=5. The element shape remains a circle.

Full method

1. Compare A with B feature by feature. A has 2 and B has 3: 3−2=1.
2. Preserve the rule: Increase the number of circles by one.
3. Apply it to C. C has 4; 4+1=5. The element shape remains a circle.
4. Confirm shape, orientation, dot position, count and fill wherever present. Only “Five circles” matches every changed and unchanged feature.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਗੋਲਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਇੱਕ ਵਧਾਓ।

C ਵਿੱਚ 4; 4+1=5। ਗੋਲ ਦਾ ਆਕਾਰ ਉਹੀ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

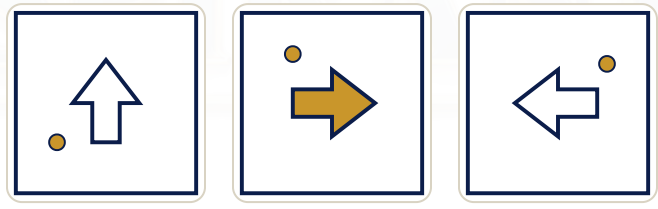
1. A ਅਤੇ B ਦਾ ਹਰ ਗੁਣ ਮਿਲਾਓ। A ਵਿੱਚ 2, B ਵਿੱਚ 3: ਫ਼ਰਕ 1।
2. ਉਹੀ ਨਿਯਮ ਰੱਖੋ: ਗੋਲਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਇੱਕ ਵਧਾਓ।
3. C ਲਈ ਲਗਾਓ। C ਵਿੱਚ 4; 4+1=5। ਗੋਲ ਦਾ ਆਕਾਰ ਉਹੀ ਹੈ।
4. ਆਕਾਰ, ਦਿਸ਼ਾ, ਬਿੰਦੂ ਦੀ ਥਾਂ, ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਭਰਾਵ ਵੇਖੋ। “ਪੰਜ ਗੋਲ” ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਬਦਲੇ ਅਤੇ ਨਾ ਬਦਲੇ ਗੁਣ ਮਿਲਦੇ ਹਨ।

Hard

ਔਖਾ

25.7 Apply both changes shown by A → B.

A → B ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਬਦਲਾਅ ਲਗਾਓ।

A → B; apply the same change to C. A → B ਵਾਲਾ ਬਦਲਾਅ C ਉੱਤੇ ਲਗਾਓ।

A) Up-pointing outline arrow; dot lower-right
ਉੱਪਰ ਵੱਲ ਖਾਲੀ ਤੀਰ; ਬਿੰਦੂ ਹੇਠਾਂ ਸੱਜੇ

B) Down-pointing filled arrow; dot lower-right
ਹੇਠਾਂ ਵੱਲ ਭਰਿਆ ਤੀਰ; ਬਿੰਦੂ ਹੇਠਾਂ ਸੱਜੇ

C) Up-pointing filled arrow; dot lower-right
ਉੱਪਰ ਵੱਲ ਭਰਿਆ ਤੀਰ; ਬਿੰਦੂ ਹੇਠਾਂ ਸੱਜੇ

D) Up-pointing filled arrow; dot upper-left
ਉੱਪਰ ਵੱਲ ਭਰਿਆ ਤੀਰ; ਬਿੰਦੂ ਉੱਪਰ ਖੱਬੇ

Answer: C — Up-pointing filled arrow; dot lower-right

Quick method (≈20–40 sec)

Rotate 90° clockwise and fill the arrow.

Left→up; (25,−20)→(20,25), lower-right; fill becomes solid.

Full method

1. Compare A with B feature by feature. Up→right, dot rotates and outline becomes filled.
2. Preserve the rule: Rotate 90° clockwise and fill the arrow.
3. Apply it to C. Left→up; (25,−20)→(20,25), lower-right; fill becomes solid.
4. Confirm shape, orientation, dot position, count and fill wherever present. Only “Up-pointing filled arrow; dot lower-right” matches every changed and unchanged feature.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

90° ਘੜੀ ਵੱਲ ਘੁਮਾਓ ਅਤੇ ਤੀਰ ਭਰੋ।

ਖੱਬੇ→ਉੱਪਰ; (25,−20)→(20,25), ਹੇਠਾਂ ਸੱਜੇ; ਤੀਰ ਭਰਿਆ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

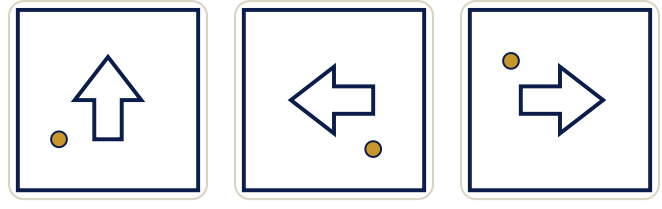
1. A ਅਤੇ B ਦਾ ਹਰ ਗੁਣ ਮਿਲਾਓ। ਉੱਪਰ→ਸੱਜੇ, ਬਿੰਦੂ ਘੁੰਮਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਲੀ ਤੀਰ ਭਰਦਾ ਹੈ।
2. ਉਹੀ ਨਿਯਮ ਰੱਖੋ: 90° ਘੜੀ ਵੱਲ ਘੁਮਾਓ ਅਤੇ ਤੀਰ ਭਰੋ।
3. C ਲਈ ਲਗਾਓ। ਖੱਬੇ→ਉੱਪਰ; (25,−20)→(20,25), ਹੇਠਾਂ ਸੱਜੇ; ਤੀਰ ਭਰਿਆ ਹੋਵੇਗਾ।
4. ਆਕਾਰ, ਦਿਸ਼ਾ, ਬਿੰਦੂ ਦੀ ਥਾਂ, ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਭਰਾਵ ਵੇਖੋ। “ਉੱਪਰ ਵੱਲ ਭਰਿਆ ਤੀਰ; ਬਿੰਦੂ ਹੇਠਾਂ ਸੱਜੇ” ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਬਦਲੇ ਅਤੇ ਨਾ ਬਦਲੇ ਗੁਣ ਮਿਲਦੇ ਹਨ।

SSC CGL pattern (original practice)

ਪੇਪਰ ਦੇ ਢੰਗ ਦਾ ਸਵਾਲ · SSC CGL pattern (original practice)

25.8 **Use the same counterclockwise quarter-turn.**

ਉਹੀ ਘੜੀ ਤੋਂ ਉਲਟ ਚੌਥਾਈ ਚੱਕਰ ਲਗਾਓ।

A → B; apply the same change to C. A → B ਵਾਲਾ ਬਦਲਾਅ C ਉੱਤੇ ਲਗਾਓ।

A) Up-pointing outline arrow; dot lower-left
ਉੱਪਰ ਵੱਲ ਖਾਲੀ ਤੀਰ; ਬਿੰਦੂ ਹੇਠਾਂ ਖੱਬੇ

B) Down-pointing outline arrow; dot lower-left
ਹੇਠਾਂ ਵੱਲ ਖਾਲੀ ਤੀਰ; ਬਿੰਦੂ ਹੇਠਾਂ ਖੱਬੇ

C) Up-pointing outline arrow; dot upper-right
ਉੱਪਰ ਵੱਲ ਖਾਲੀ ਤੀਰ; ਬਿੰਦੂ ਉੱਪਰ ਸੱਜੇ

D) Up-pointing filled arrow; dot lower-left
ਉੱਪਰ ਵੱਲ ਭਰਿਆ ਤੀਰ; ਬਿੰਦੂ ਹੇਠਾਂ ਖੱਬੇ

Answer: A — Up-pointing outline arrow; dot lower-left

Quick method (≈20–40 sec)

Rotate 90° counterclockwise: (x,y)→(y,−x).

Right→up; (−25,−20)→(−20,25), lower-left.

Full method

1. Compare A with B feature by feature. Up→left; (−25,20)→(20,25).
2. Preserve the rule: Rotate 90° counterclockwise: (x,y)→(y,−x).
3. Apply it to C. Right→up; (−25,−20)→(−20,25), lower-left.
4. Confirm shape, orientation, dot position, count and fill wherever present. Only “Up-pointing outline arrow; dot lower-left” matches every changed and unchanged feature.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

90° ਘੜੀ ਤੋਂ ਉਲਟ: (x,y)→(y,−x)।

ਸੱਜੇ→ਉੱਪਰ; (−25,−20)→(−20,25), ਹੇਠਾਂ ਖੱਬੇ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. A ਅਤੇ B ਦਾ ਹਰ ਗੁਣ ਮਿਲਾਓ। ਉੱਪਰ→ਖੱਬੇ; (−25,20)→(20,25)।
2. ਉਹੀ ਨਿਯਮ ਰੱਖੋ: 90° ਘੜੀ ਤੋਂ ਉਲਟ: (x,y)→(y,−x)।
3. C ਲਈ ਲਗਾਓ। ਸੱਜੇ→ਉੱਪਰ; (−25,−20)→(−20,25), ਹੇਠਾਂ ਖੱਬੇ।
4. ਆਕਾਰ, ਦਿਸ਼ਾ, ਬਿੰਦੂ ਦੀ ਥਾਂ, ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਭਰਾਵ ਵੇਖੋ। “ਉੱਪਰ ਵੱਲ ਖਾਲੀ ਤੀਰ; ਬਿੰਦੂ ਹੇਠਾਂ ਖੱਬੇ” ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਬਦਲੇ ਅਤੇ ਨਾ ਬਦਲੇ ਗੁਣ ਮਿਲਦੇ ਹਨ।

7. Common mistakes ਆਮ ਗਲਤੀਆਂ

COMMON MISTAKES · ਆਮ ਗਲਤੀਆਂ

1. Treating a mirror reflection as a rotation.
   ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਦੇ ਉਲਟ ਨੂੰ ਘੁੰਮਣਾ ਮੰਨਣਾ।
2. Checking the shape but ignoring marker direction or fill.
   ਆਕਾਰ ਵੇਖ ਕੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਜਾਂ ਭਰਾਵ ਨਾ ਵੇਖਣਾ।

8. Exam tip ਪੇਪਰ ਲਈ ਸੁਝਾਅ

EXAM TIP · ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸੁਝਾਅ

A standard coded/visual analogy practice form, especially relevant to SSC-style preparation; exact frequency varies. Aim for 25–40 seconds, or up to 60 for a multi-step code. Eliminate by one failed slot, but confirm all surviving slots.

ਖਾਸ ਕਰਕੇ SSC ਤਿਆਰੀ ਵਿੱਚ coded/visual analogy ਦਾ ਆਮ ਰੂਪ ਹੈ; ਪੱਕੀ ਗਿਣਤੀ ਬਦਲਦੀ ਹੈ। 25–40 ਸਕਿੰਟ ਜਾਂ ਕਈ ਕਦਮਾਂ ਲਈ 60 ਸਕਿੰਟ ਤੱਕ ਲਵੋ। ਇੱਕ ਗਲਤ ਖਾਨੇ ਨਾਲ option ਕੱਟੋ, ਪਰ ਬਚੇ option ਦੇ ਸਾਰੇ ਖਾਨੇ ਪੱਕੇ ਕਰੋ।

Mixed exam-level examples

ਮਿਲੇ-ਜੁਲੇ ਪੇਪਰ ਪੱਧਰ ਦੇ ਸਵਾਲ

Identify the family before calculating. These eight questions combine multiple checks. Try each within one minute, then read both solution methods.

ਗਿਣਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸਮ ਪਛਾਣੋ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅੱਠ ਸਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਗੱਲਾਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਜਾਂਚਣੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਵਿੱਚ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ, ਫਿਰ ਦੋਵੇਂ ਹੱਲ ਪੜ੍ਹੋ।

Hard · SSC / RRB exam-style original practice

ਔਖਾ · SSC / RRB exam-style original practice

M1 **4 : 68 :: 7 : 350 :: 9 : ?**

4 : 68 :: 7 : 350 :: 9 : ?

A) 739 **B)** 738 **C)** 741 **D)** 736

Answer: B — 738

Quick method (≈20–40 sec)

Test n^3+n: $4^3+4=64+4=68$; $7^3+7=343+7=350$.

For the target, $9^3+9=729+9=738$. Select 738.

Full method

1. First reference: 68−64=4. This suggests n^3+n.
2. Confirm with the second reference independently: $7^3+7=343+7=350$. The same rule fits.
3. Apply the rule to 9, preserving operation order: $9^3+9=729+9=738$.
4. Independent check by an equivalent calculation or inverse relation gives 738. The distractors 739, 741, 736 do not equal this result.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

n^3+n ਜਾਂਚੋ: $4^3+4=64+4=68$; $7^3+7=343+7=350$।

ਨਵੇਂ ਅੰਕ ਲਈ $9^3+9=729+9=738$। ਜਵਾਬ 738 ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲਾ ਮਾਡਲ: 68−64=4। ਇਸ ਤੋਂ n^3+n ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਹੈ।
2. ਦੂਜੇ ਮਾਡਲ ਨਾਲ ਪੱਕਾ ਕਰੋ: $7^3+7=343+7=350$। ਉਹੀ ਨਿਯਮ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।
3. 9 ਲਈ ਕਿਰਿਆ ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਰੱਖ ਕੇ: $9^3+9=729+9=738$।
4. ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਵੱਖ ਗਿਣਤੀ ਜਾਂ ਉਲਟ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ 738 ਆਉਂਦਾ ਹੈ। 739, 741, 736 ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

Hard · SSC / RRB exam-style original practice

ਔਖਾ · SSC / RRB exam-style original practice

M2 **Digit operations are allowed. 46 : 34 :: 57 : 47 :: 89 : ?**

Digits ਵੱਖ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ। 46 : 34 :: 57 : 47 :: 89 : ?

A) 89 **B)** 90 **C)** 92 **D)** 87

Answer: A — 89

Quick method (≈20–40 sec)

Test Digit sum plus digit product: (4+6)+(4×6)=34; (5+7)+(5×7)=47.

For the target, (8+9)+(8×9)=89. Select 89.

Full method

1. First reference: (4+6)+(4×6)=34. This suggests Digit sum plus digit product.
2. Confirm with the second reference independently: (5+7)+(5×7)=47. The same rule fits.
3. Apply the rule to 89, preserving operation order: (8+9)+(8×9)=89.
4. Independent check by an equivalent calculation or inverse relation gives 89. The distractors 90, 92, 87 do not equal this result.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

Digits ਦਾ ਜੋੜ ਅਤੇ ਗੁਣਾ ਜੋੜੋ ਜਾਂਚੋ: (4+6)+(4×6)=34; (5+7)+(5×7)=47।

ਨਵੇਂ ਅੰਕ ਲਈ (8+9)+(8×9)=89। ਜਵਾਬ 89 ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲਾ ਮਾਡਲ: (4+6)+(4×6)=34। ਇਸ ਤੋਂ Digits ਦਾ ਜੋੜ ਅਤੇ ਗੁਣਾ ਜੋੜੋ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਹੈ।
2. ਦੂਜੇ ਮਾਡਲ ਨਾਲ ਪੱਕਾ ਕਰੋ: (5+7)+(5×7)=47। ਉਹੀ ਨਿਯਮ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।
3. 89 ਲਈ ਕਿਰਿਆ ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਰੱਖ ਕੇ: (8+9)+(8×9)=89।
4. ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਵੱਖ ਗਿਣਤੀ ਜਾਂ ਉਲਟ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ 89 ਆਉਂਦਾ ਹੈ। 90, 92, 87 ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

Hard · SSC / RRB exam-style original practice

ਔਖਾ · SSC / RRB exam-style original practice

M3 **Choose the similarly related pair/set. Reference(s): (11, 5, 96); (12, 7, 95). Use whole numbers; do not split digits.**

ਉਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਾਲਾ ਜੋੜਾ/ਸੈੱਟ ਚੁਣੋ। ਮਾਡਲ: (11, 5, 96); (12, 7, 95)। ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਵਰਤੋ; digits ਵੱਖ ਨਾ ਕਰੋ।

A) (14, 9, 114) **B)** (15, 10, 126) **C)** (16, 11, 136) **D)** (13, 8, 105)

Answer: D — (13, 8, 105)

Quick method (≈20–40 sec)

The references fit $c=a^2-b^2$.

Test the same expression: (13, 8, 105) matches; the other printed outputs fail.

Full method

1. Reference (11, 5, 96): substitute the inputs into $c=a^2-b^2$, giving 96.
2. Reference (12, 7, 95): substitute the inputs into $c=a^2-b^2$, giving 95.
3. (13, 8, 105): $c=a^2-b^2$ gives 105; printed output 105 → match
4. (14, 9, 114): $c=a^2-b^2$ gives 115; printed output 114 → reject
5. (15, 10, 126): $c=a^2-b^2$ gives 125; printed output 126 → reject
6. (16, 11, 136): $c=a^2-b^2$ gives 135; printed output 136 → reject
7. Independent equivalent formula confirms (13, 8, 105).

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਮਾਡਲਾਂ ਵਿੱਚ ਤੀਜਾ=ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਦੇ ਵਰਗਾਂ ਦਾ ਫ਼ਰਕ ਹੈ।

ਉਹੀ ਗਿਣਤੀ ਨਾਲ (13, 8, 105) ਮਿਲਦਾ ਹੈ; ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਆਖਰੀ ਅੰਕ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਮਾਡਲ (11, 5, 96): $c=a^2-b^2$ ਵਿੱਚ ਅੰਕ ਰੱਖਣ ਨਾਲ 96।
2. ਮਾਡਲ (12, 7, 95): $c=a^2-b^2$ ਵਿੱਚ ਅੰਕ ਰੱਖਣ ਨਾਲ 95।
3. (13, 8, 105): $c=a^2-b^2$ ਨਾਲ 105; ਦਿੱਤਾ ਆਖਰੀ ਅੰਕ 105 → ਮਿਲਦਾ ਹੈ
4. (14, 9, 114): $c=a^2-b^2$ ਨਾਲ 115; ਦਿੱਤਾ ਆਖਰੀ ਅੰਕ 114 → ਰੱਦ
5. (15, 10, 126): $c=a^2-b^2$ ਨਾਲ 125; ਦਿੱਤਾ ਆਖਰੀ ਅੰਕ 126 → ਰੱਦ
6. (16, 11, 136): $c=a^2-b^2$ ਨਾਲ 135; ਦਿੱਤਾ ਆਖਰੀ ਅੰਕ 136 → ਰੱਦ
7. ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਵੱਖ formula ਨਾਲ ਵੀ (13, 8, 105) ਪੱਕਾ ਹੈ।

Hard · SSC / RRB exam-style original practice

ਔਖਾ · SSC / RRB exam-style original practice

M4 **ABCD : EBDY :: EFGH : IFHC :: MNOP : ?**

ABCD : EBDY :: EFGH : IFHC :: MNOP : ?

A) ROQL **B)** PMOJ **C)** QNPK **D)** SPRM

Answer: C — QNPK

Quick method (≈20–40 sec)

Rule: Reverse, then apply position-wise shifts. Check Reverse ABCD → DCBA; D(4) +1 → E; C(3) -1 → B; B(2) +2 → D; A(1) -2 → Y; output=EBDY.

Apply to MNOP: Reverse MNOP → PONM; P(16) +1 → Q; O(15) -1 → N; N(14) +2 → P; M(13) -2 → K; output=QNPK.

Full method

1. Write the reference positions or slot order: Reverse ABCD → DCBA; D(4) +1 → E; C(3) -1 → B; B(2) +2 → D; A(1) -2 → Y; output=EBDY.
2. Confirm the same transformation on the second reference: Reverse EFGH → HGFE; H(8) +1 → I; G(7) -1 → F; F(6) +2 → H; E(5) -2 → C; output=IFHC.
3. Apply it to every target component: Reverse MNOP → PONM; P(16) +1 → Q; O(15) -1 → N; N(14) +2 → P; M(13) -2 → K; output=QNPK.
4. Independent alphabet/slot calculation also gives QNPK. Compare the complete result with all options, not just the first letter.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਨਿਯਮ: ਪਹਿਲਾਂ reverse, ਫਿਰ ਥਾਨਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ shifts। ਜਾਂਚ: ABCD ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਉਲਟਾਓ → DCBA; D(4) +1 → E; C(3) -1 → B; B(2) +2 → D; A(1) -2 → Y; output=EBDY।

MNOP ਲਈ: MNOP ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਉਲਟਾਓ → PONM; P(16) +1 → Q; O(15) -1 → N; N(14) +2 → P; M(13) -2 → K; output=QNPK।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਮਾਡਲ ਦੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਜਾਂ ਕ੍ਰਮ ਲਿਖੋ: ABCD ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਉਲਟਾਓ → DCBA; D(4) +1 → E; C(3) -1 → B; B(2) +2 → D; A(1) -2 → Y; output=EBDY।
2. ਦੂਜੇ ਮਾਡਲ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਕਿਰਿਆ: EFGH ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਉਲਟਾਓ → HGFE; H(8) +1 → I; G(7) -1 → F; F(6) +2 → H; E(5) -2 → C; output=IFHC।
3. ਨਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਹਰ ਖਾਨੇ ਉੱਤੇ ਕਿਰਿਆ: MNOP ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਉਲਟਾਓ → PONM; P(16) +1 → Q; O(15) -1 → N; N(14) +2 → P; M(13) -2 → K; output=QNPK।

4. ਵੱਖ alphabet/ਖਾਨਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ QNPK ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਪੂਰਾ ਨਤੀਜਾ options ਨਾਲ ਮਿਲਾਓ, ਸਿਰਫ਼ ਪਹਿਲਾ ਅੱਖਰ ਨਹੀਂ।

Hard · SSC / RRB exam-style original practice

ਔਖਾ · SSC / RRB exam-style original practice

M5 **XYZ7 : ZXC42 :: ABC9 : CAF72 :: UVW11 : ?**

XYZ7 : ZXC42 :: ABC9 : CAF72 :: UVW11 : ?

A) XYZ110 **B)** WUZ111 **C)** WUZ113 **D)** WUZ110

Answer: D — WUZ110

Quick method (≈20–40 sec)

Separate tracks: letter shifts [2, -1, 3]; $n^2-n = n(n-1)$ for the number.

UVW → WUZ; $11^2-11=121-11=110$; WUZ110. Both tracks match WUZ110.

Full method

1. First reference: XYZ → ZXC; $7^2-7=49-7=42$; ZXC42.
2. Second reference: ABC → CAF; $9^2-9=81-9=72$; CAF72. Both use the same two rules.
3. Target letter positions: UVW=[21, 22, 23]. Shift each by [2, -1, 3] → WUZ.
4. Target number: $11^2-11=121-11=110$. Keep letters before the number, producing WUZ110.
5. Independent parsing and calculation gives WUZ110. One distractor has wrong letters; the others have wrong numbers.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਦੋ ਹਿੱਸੇ ਵੱਖ ਕਰੋ: ਅੱਖਰਾਂ ਦੀ shift [2, -1, 3]; ਅੰਕ ਲਈ $n^2-n = n(n-1)$।

UVW → WUZ; $11^2-11=121-11=110$; WUZ110। ਦੋਵੇਂ ਹਿੱਸੇ WUZ110 ਨਾਲ ਮਿਲਦੇ ਹਨ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲਾ ਮਾਡਲ: XYZ → ZXC; $7^2-7=49-7=42$; ZXC42।
2. ਦੂਜਾ ਮਾਡਲ: ABC → CAF; $9^2-9=81-9=72$; CAF72। ਦੋਵੇਂ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਦੋ ਨਿਯਮ ਹਨ।
3. ਨਵੇਂ ਅੱਖਰਾਂ ਦੀਆਂ ਥਾਵਾਂ: UVW=[21, 22, 23]। Shift [2, -1, 3] → WUZ।
4. ਨਵਾਂ ਅੰਕ: $11^2-11=121-11=110$। ਅੱਖਰ ਪਹਿਲਾਂ ਰੱਖ ਕੇ WUZ110 ਬਣਦਾ ਹੈ।
5. ਵੱਖ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ WUZ110 ਹੈ। ਇੱਕ ਗਲਤ option ਦੇ ਅੱਖਰ ਅਤੇ ਬਾਕੀਆਂ ਦੇ ਅੰਕ ਗਲਤ ਹਨ।

Hard · SSC / RRB exam-style original practice

ਔਖਾ · SSC / RRB exam-style original practice

M6 **Choose the same chain: Barometer : Pressure : Pascal.**

ਉਹੀ ਲੜੀ ਚੁਣੋ: ਬੈਰੋਮੀਟਰ : ਦਬਾਅ : ਪਾਸਕਲ।

A) Ammeter : Ampere : Current
ਐਮੀਟਰ : ਐਂਪੀਅਰ : ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਕਰੰਟ

B) Voltmeter : Potential difference : Volt
ਵੋਲਟਮੀਟਰ : ਵਿਭਵ ਅੰਤਰ : ਵੋਲਟ

C) Thermometer : Heat : Joule
ਥਰਮਾਮੀਟਰ : ਗਰਮੀ : ਜੂਲ

D) Odometer : Speed : Metre
ਓਡੋਮੀਟਰ : ਗਤੀ : ਮੀਟਰ

Answer: B — Voltmeter : Potential difference : Volt

Quick method (≈20–40 sec)

Instrument → quantity → SI unit

Voltmeter measures potential difference in volts. Option 1 reverses unit/quantity; option 2 confuses heat with temperature; option 3 confuses speed with distance.

Full method

1. Read the reference in its printed order. Barometer measures pressure, expressed in pascals.
2. The relationship to preserve is: Instrument → quantity → SI unit
3. Test the candidate in the same order. Voltmeter measures potential difference in volts. Option 1 reverses unit/quantity; option 2 confuses heat with temperature; option 3 confuses speed with distance.
4. The other choices fail a category, direction or a required second link; choose Voltmeter : Potential difference : Volt.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਯੰਤਰ → ਮਾਤਰਾ → SI ਇਕਾਈ

ਵੋਲਟਮੀਟਰ ਵਿਭਵ ਅੰਤਰ ਮਾਪਦਾ ਹੈ; ਇਕਾਈ volt ਹੈ। ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਕਾਈ/ਮਾਤਰਾ ਉਲਟ, ਤਾਪਮਾਨ/ਗਰਮੀ ਜਾਂ ਗਤੀ/ਦੂਰੀ ਦੀ ਗਲਤੀ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਮਾਡਲ ਛਪੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹੋ। ਬੈਰੋਮੀਟਰ ਦਬਾਅ ਮਾਪਦਾ ਹੈ; ਇਕਾਈ pascal ਹੈ।
2. ਰੱਖਣਾ ਵਾਲਾ ਸੰਬੰਧ: ਯੰਤਰ → ਮਾਤਰਾ → SI ਇਕਾਈ
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਕ੍ਰਮ ਜਾਂਚੋ। ਵੋਲਟਮੀਟਰ ਵਿਭਵ ਅੰਤਰ ਮਾਪਦਾ ਹੈ; ਇਕਾਈ volt ਹੈ। ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਕਾਈ/ਮਾਤਰਾ ਉਲਟ, ਤਾਪਮਾਨ/ਗਰਮੀ ਜਾਂ ਗਤੀ/ਦੂਰੀ ਦੀ ਗਲਤੀ ਹੈ।
4. ਹੋਰ options ਦੀ ਕਿਸਮ, ਦਿਸ਼ਾ ਜਾਂ ਦੂਜਾ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ; ਜਵਾਬ ਵੋਲਟਮੀਟਰ : ਵਿਭਵ ਅੰਤਰ : ਵੋਲਟ ਹੈ।

Hard · SSC / RRB exam-style original practice

ਔਖਾ · SSC / RRB exam-style original practice

M7 **Complete both blanks: ___ : Filly :: Gander : ___ .**

ਦੋਵੇਂ ਥਾਵਾਂ ਭਰੋ: ___ : ਮਾਦਾ ਘੋੜੇ ਦਾ ਬੱਚਾ :: ਨਰ ਹੰਸ/ਗੂਸ : ___।

A) Foal ; Duck
ਘੋੜੇ ਦਾ ਬੱਚਾ ; ਬਤਖ਼

B) Horse ; Cygnet
ਘੋੜਾ ; ਹੰਸ ਦਾ ਬੱਚਾ

C) Stag ; Swan
ਨਰ ਹਿਰਨ ; ਹੰਸ

D) Colt ; Goose
ਨਰ ਘੋੜੇ ਦਾ ਬੱਚਾ ; ਗੂਸ

Answer: D — Colt ; Goose

Quick method (≈20–40 sec)

Male → corresponding female

Colt→filly and gander→goose preserve gender direction. Foal has no fixed sex, and cygnet is a young one.

Full method

1. Read the reference in its printed order. Filly is a young female horse. Its same-age male counterpart is colt.
2. The relationship to preserve is: Male → corresponding female
3. Test the candidate in the same order. Colt→filly and gander→goose preserve gender direction. Foal has no fixed sex, and cygnet is a young one.
4. The other choices fail a category, direction or a required second link; choose Colt ; Goose.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਨਰ → ਉਸਦੀ ਮਾਦਾ

ਨਰ ਘੋੜੇ ਦਾ ਬੱਚਾ→filly ਅਤੇ gander→goose ਨਰ→ਮਾਦਾ ਹਨ। ਘੋੜੇ ਦਾ ਬੱਚਾ ਦਾ ਲਿੰਗ ਪੱਕਾ ਨਹੀਂ ਅਤੇ cygnet ਬੱਚਾ ਹੈ।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਮਾਡਲ ਛਪੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹੋ। ਮਾਦਾ ਘੋੜੇ ਦਾ ਬੱਚਾ ਮਾਦਾ ਘੋੜੇ ਦਾ ਬੱਚਾ ਹੈ; ਉਸੇ ਉਮਰ ਦਾ ਨਰ colt ਹੈ।
2. ਰੱਖਣਾ ਵਾਲਾ ਸੰਬੰਧ: ਨਰ → ਉਸਦੀ ਮਾਦਾ
3. ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਕ੍ਰਮ ਜਾਂਚੋ। ਨਰ ਘੋੜੇ ਦਾ ਬੱਚਾ→filly ਅਤੇ gander→goose ਨਰ→ਮਾਦਾ ਹਨ। ਘੋੜੇ ਦਾ ਬੱਚਾ ਦਾ ਲਿੰਗ ਪੱਕਾ ਨਹੀਂ ਅਤੇ cygnet ਬੱਚਾ ਹੈ।
4. ਹੋਰ options ਦੀ ਕਿਸਮ, ਦਿਸ਼ਾ ਜਾਂ ਦੂਜਾ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ; ਜਵਾਬ ਨਰ ਘੋੜੇ ਦਾ ਬੱਚਾ ; ਗੂਸ ਹੈ।

Hard · SSC / RRB exam-style original practice

ਔਖਾ · SSC / RRB exam-style original practice

M8 **BIRD : 75 :: FISH : 66 :: LION : ?**

BIRD : 75 :: FISH : 66 :: LION : ?

A) 58 **B)** 59 **C)** 61 **D)** 56

Answer: A — 58

Quick method (≈20–40 sec)

Rule: Sum of reverse positions. Check BIRD → 2,9,18,4; 25+18+9+23 = 75.

Apply to LION: LION → 12,9,15,14; 15+18+12+13 = 58.

Full method

1. Write the reference positions or slot order: BIRD → 2,9,18,4; 25+18+9+23 = 75.
2. Confirm the same transformation on the second reference: FISH → 6,9,19,8; 21+18+8+19 = 66.
3. Apply it to every target component: LION → 12,9,15,14; 15+18+12+13 = 58.
4. Independent alphabet/slot calculation also gives 58. Compare the complete result with all options, not just the first letter.

ਝਟਪਟ ਤਰੀਕਾ (ਲਗਭਗ 20–40 ਸਕਿੰਟ)

ਨਿਯਮ: ਉਲਟ ਥਾਵਾਂ ਦਾ ਜੋੜ। ਜਾਂਚ: BIRD → 2,9,18,4; 25+18+9+23 = 75।

LION ਲਈ: LION → 12,9,15,14; 15+18+12+13 = 58।

ਪੂਰਾ ਤਰੀਕਾ

1. ਪਹਿਲੇ ਮਾਡਲ ਦੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਜਾਂ ਕ੍ਰਮ ਲਿਖੋ: BIRD → 2,9,18,4; 25+18+9+23 = 75।
2. ਦੂਜੇ ਮਾਡਲ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਕਿਰਿਆ: FISH → 6,9,19,8; 21+18+8+19 = 66।
3. ਨਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਹਰ ਖਾਨੇ ਉੱਤੇ ਕਿਰਿਆ: LION → 12,9,15,14; 15+18+12+13 = 58।

4. ਵੱਖ alphabet/ਖਾਨਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੀ 58 ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਪੂਰਾ ਨਤੀਜਾ options ਨਾਲ ਮਿਲਾਓ, ਸਿਰਫ਼ ਪਹਿਲਾ ਅੱਖਰ ਨਹੀਂ।

Practice Set: 50 MCQs

ਅਭਿਆਸ ਸੈੱਟ: 50 ਬਹੁ-ਵਿਕਲਪੀ ਸਵਾਲ

Questions 1–15 are easy; 16–35 are medium; 36–50 are hard. Choose exactly one answer. Use the same rule throughout each question. A timer target is 30–40 seconds for routine items and at most one minute for longer ones.

ਸਵਾਲ 1–15 ਸੌਖੇ, 16–35 ਦਰਮਿਆਨੇ ਅਤੇ 36–50 ਔਖੇ ਹਨ। ਇੱਕੋ ਜਵਾਬ ਚੁਣੋ। ਹਰ ਸਵਾਲ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਨਿਯਮ ਵਰਤੋ। ਆਮ ਸਵਾਲ ਲਈ 30–40 ਸਕਿੰਟ ਅਤੇ ਲੰਬੇ ਲਈ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਦਾ ਟੀਚਾ ਰੱਖੋ।

1. **Diligent : Industrious :: Brave : ?**

ਮਿਹਨਤੀ : ਮਿਹਨਤੀ :: ਬਹਾਦਰ : ?

A) Weak
ਕਮਜ਼ੋਰ

B) Stingy
ਕੰਜੂਸ

C) Courageous
ਹਿੰਮਤੀ

D) Scarce
ਘੱਟ ਮਿਲਣ ਵਾਲਾ

---

2. **Tailor : Needle :: Carpenter : ?**

ਦਰਜ਼ੀ : ਸੂਈ :: ਤਰਖਾਣ : ?

A) Saw
ਆਰਾ

B) Wood
ਲੱਕੜ

C) Furniture
ਫਰਨੀਚਰ

D) Workshop
ਕਾਰਖਾਨਾ

---

3. **Clay : Pottery :: Pulp : ?**

ਮਿੱਟੀ : ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਭਾਂਡੇ :: ਕਾਗਜ਼ੀ ਗੁੱਦਾ : ?

A) Pen
ਕਲਮ

B) Ink
ਸਿਆਹੀ

C) Writer
ਲਿਖਾਰੀ

D) Paper
ਕਾਗਜ਼

---

4. **Page : Book :: Brick : ?**

ਸਫ਼ਾ : ਕਿਤਾਬ :: ਇੱਟ : ?

A) Clay
ਮਿੱਟੀ

B) Potter
ਘੁਮਿਆਰ

C) Saw
ਆਰਾ

D) Wall
ਕੰਧ

---

5. **Sheep : Lamb :: Horse : ?**

ਭੇਡ : ਲੇਲਾ :: ਘੋੜਾ : ?

A) Foal
ਘੋੜੇ ਦਾ ਬੱਚਾ

B) Mare
ਘੋੜੀ

C) Stag
ਨਰ ਹਿਰਨ

D) Drake
ਨਰ ਬਤਖ਼

---

6. **Crow : Caw :: Dog : ?**

ਕਾਂ : ਕਾਂ ਦੀ ਕਾਂ-ਕਾਂ :: ਕੁੱਤਾ : ?

A) Bark
ਭੌਂਕਣਾ

B) Hiss
ਫੁੰਕਾਰ

C) Quack
ਬਤਖ਼ ਦੀ ਕਵੈਕ

D) Bray
ਢੈਂਚੂ-ਢੈਂਚੂ

7. **Sailor : Crew :: Player : ?**

ਮਲਾਹ : ਜਹਾਜ਼ ਦਾ ਅਮਲਾ :: ਖਿਡਾਰੀ : ?

A) Court
ਖੇਡ ਦਾ ਕੋਰਟ

B) Team
ਟੀਮ

C) Ring
ਮੁੱਕੇਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਰਿੰਗ

D) Bat
ਬੱਲਾ

8. **Ornithology : Birds :: Entomology : ?**

ਪੰਛੀ ਵਿਗਿਆਨ : ਪੰਛੀ :: ਕੀਟ ਵਿਗਿਆਨ : ?

A) Fish
ਮੱਛੀਆਂ

B) Insects
ਕੀੜੇ

C) Stars
ਤਾਰੇ

D) Plants
ਪੌਦੇ

9. **Nepal : Kathmandu :: Bhutan : ?**

ਨੇਪਾਲ : ਕਾਠਮੰਡੂ :: ਭੂਟਾਨ : ?

A) Kabul
ਕਾਬੁਲ

B) Dhaka
ਢਾਕਾ

C) Thimphu
ਥਿੰਫੂ

D) Male
ਮਾਲੇ

10. **Speedometer : Speed :: Odometer : ?**

ਸਪੀਡੋਮੀਟਰ : ਗਤੀ :: ਓਡੋਮੀਟਰ : ?

A) Distance
ਦੂਰੀ

B) Time
ਸਮਾਂ

C) Fuel
ਬਾਲਣ

D) Power
ਸ਼ਕਤੀ

11. **Pressure : Pascal :: Force : ?**

ਦਬਾਅ : ਪਾਸਕਲ :: ਬਲ : ?

A) Joule
ਜੂਲ

B) Newton
ਨਿਊਟਨ

C) Watt
ਵਾਟ

D) Kelvin
ਕੈਲਵਿਨ

12. **Select the similarly related pair: Furniture : Wood.**

ਉਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਾਲਾ ਜੋੜਾ ਚੁਣੋ: ਫਰਨੀਚਰ : ਲੱਕੜ।

A) Bread : Flour
ਬਰੈੱਡ : ਆਟਾ

B) Pulp : Paper
ਕਾਗਜ਼ੀ ਗੁੱਦਾ : ਕਾਗਜ਼

C) Carpenter : Saw
ਤਰਖਾਣ : ਆਰਾ

D) Cow : Milk
ਗਾਂ : ਦੁੱਧ

---

13. **18 : 23 :: 29 : 34 :: 46 : ?**

18 : 23 :: 29 : 34 :: 46 : ?

A) 52 **B)** 54 **C)** 49 **D)** 51

---

14. **3 : 27 :: 5 : 125 :: 11 : ?**

3 : 27 :: 5 : 125 :: 11 : ?

A) 1332 **B)** 1331 **C)** 1334 **D)** 1329

---

15. **ABC : ZYX :: DEF : WVU :: JKL : ?**

ABC : ZYX :: DEF : WVU :: JKL : ?

A) QPO **B)** RQP **C)** PON **D)** SRQ

---

16. **Victory : Defeat :: Ancient : ?**

ਜਿੱਤ : ਹਾਰ :: ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਦਾ : ?

A) Old
ਪੁਰਾਣਾ

B) Historic
ਇਤਿਹਾਸਕ

C) Modern
ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦਾ

D) Former
ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲਾ

---

17. **Lawyer : Client :: Doctor : ?**

ਵਕੀਲ : ਮੁਵੱਕਲ :: ਡਾਕਟਰ : ?

A) Patient
ਮਰੀਜ਼

B) Hospital
ਹਸਪਤਾਲ

C) Stethoscope
ਸਟੈਥੋਸਕੋਪ

D) Surgery
ਸਰਜਰੀ

---

18. **Bread : Flour :: Furniture : ?**

ਬਰੈੱਡ : ਆਟਾ :: ਫਰਨੀਚਰ : ?

A) Saw
ਆਰਾ

B) Carpenter
ਤਰਖਾਣ

C) Workshop
ਕਾਰਖਾਨਾ

D) Wood
ਲੱਕੜ

---

19. **Tree : Branch :: Book : ?**

ਰੁੱਖ : ਟਾਹਣੀ :: ਕਿਤਾਬ : ?

A) Library
ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ

B) Shelf
ਸ਼ੈਲਫ਼

C) Chapter
ਅਧਿਆਇ

D) Author
ਲੇਖਕ

20. **Fox : Vixen :: Lion : ?**

ਲੂੰਬੜ : ਮਾਦਾ ਲੂੰਬੜੀ :: ਸ਼ੇਰ : ?

A) Cub
ਸ਼ੇਰ ਆਦਿ ਦਾ ਬੱਚਾ

B) Lioness
ਸ਼ੇਰਨੀ

C) Doe
ਹਿਰਨੀ

D) Filly
ਮਾਦਾ ਘੋੜੇ ਦਾ ਬੱਚਾ

21. **Rabbit : Burrow :: Dog : ?**

ਖਰਗੋਸ਼ : ਬਿੱਲ :: ਕੁੱਤਾ : ?

A) Hive
ਛੱਤਾ

B) Kennel
ਕੁੱਤੇ ਦਾ ਘਰ

C) Stable
ਅਸਤਬਲ

D) Sty
ਸੂਰ ਦਾ ਵਾੜਾ

22. **Singers : Chorus :: Ministers : ?**

ਗਾਇਕ : ਇਕੱਠੇ ਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਟੋਲੀ :: ਮੰਤਰੀ : ?

A) Crowd
ਭੀੜ

B) Swarm
ਕੀੜਿਆਂ ਦਾ ਝੁੰਡ

C) Council
ਕੌਂਸਲ

D) Bouquet
ਫੁੱਲਾਂ ਦਾ ਗੁਲਦਸਤਾ

23. **Boxing : Ring :: Tennis : ?**

ਮੁੱਕੇਬਾਜ਼ੀ : ਮੁੱਕੇਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਰਿੰਗ :: ਟੈਨਿਸ : ?

A) Racket
ਰੈਕੇਟ

B) Court
ਖੇਡ ਦਾ ਕੋਰਟ

C) Track
ਦੌੜ ਦਾ ਟਰੈਕ

D) Pitch
ਪਿੱਚ

24. **Thailand : Baht :: China : ?**

ਥਾਈਲੈਂਡ : ਬਾਤ :: ਚੀਨ : ?

A) Yen
ਯੇਨ

B) Won
ਵੋਨ

C) Taka
ਟਕਾ

D) Yuan
ਯੁਆਨ

25. **Hygrometer : Humidity :: Barometer : ?**

ਹਾਈਗ੍ਰੋਮੀਟਰ : ਨਮੀ :: ਬੈਰੋਮੀਟਰ : ?

A) Pressure
ਦਬਾਅ

B) Heat
ਗਰਮੀ

C) Mass
ਪੁੰਜ

D) Wind speed
ਹਵਾ ਦੀ ਗਤੀ

26. **Ohm : Resistance :: Hertz : ?**

ਓਮ : ਰੋਧ :: ਹਰਟਜ਼ : ?

A) Power
ਸ਼ਕਤੀ

B) Energy
ਊਰਜਾ

C) Time
ਸਮਾਂ

D) Frequency
ਆਵ੍ਰਿਤੀ

27. **Drizzle : Downpour :: Whisper : ?**

ਕਿਣਮਿਣ : ਮੋਹਲੇਧਾਰ ਮੀਂਹ :: ਘੁਸਰ-ਮੁਸਰ : ?

A) Quiet
ਖਾਮੋਸ਼

B) Silent
ਚੁੱਪ

C) Pause
ਰੁਕਣਾ

D) Shout
ਉੱਚੀ ਆਵਾਜ਼ ਨਾਲ ਬੋਲਣਾ

28. **Sugar : Sweet :: Salt : ?**

ਖੰਡ : ਮਿੱਠਾ :: ਲੂਣ : ?

A) Bitter
ਕੌੜਾ

B) Sour
ਖੱਟਾ

C) Salty
ਨਮਕੀਨ

D) Juicy
ਰਸਦਾਰ

29. **Select the same chain: Carpenter : Saw : Cutting.**

ਉਹੀ ਲੜੀ ਚੁਣੋ: ਤਰਖਾਣ : ਆਰਾ : ਕੱਟਣਾ।

A) Teacher : School : Chalk
ਅਧਿਆਪਕ : ਸਕੂਲ : ਚਾਕ

B) Tailor : Sewing : Needle
ਦਰਜ਼ੀ : ਸਿਊਣਾ : ਸੂਈ

C) Doctor : Patient : Hospital
ਡਾਕਟਰ : ਮਰੀਜ਼ : ਹਸਪਤਾਲ

D) Painter : Brush : Painting
ਚਿੱਤਰਕਾਰ : ਬਰੱਸ਼ : ਚਿੱਤਰ ਬਣਾਉਣਾ

30. **12 : 18 :: 18 : 27 :: 26 : ?**

12 : 18 :: 18 : 27 :: 26 : ?

A) 40 **B)** 42 **C)** 37 **D)** 39

31. **144 : 12 :: 225 : 15 :: 625 : ?**

144 : 12 :: 225 : 15 :: 625 : ?

A) 25 **B)** 26 **C)** 28 **D)** 23

32. **BCD : DEF :: EFG : GHI :: NOP : ?**

BCD : DEF :: EFG : GHI :: NOP : ?

A) QRS **B)** OPQ **C)** PQR **D)** RST

33. **DOG : 26 :: CAT : 24 :: COW : ?**

DOG : 26 :: CAT : 24 :: COW : ?

A) 42 **B)** 44 **C)** 41 **D)** 39

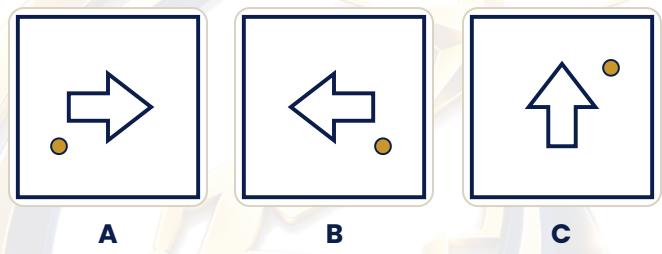
34. **AB5 : CD10 :: DE7 : FG14 :: JK9 : ?**

AB5 : CD10 :: DE7 : FG14 :: JK9 : ?

A) MN18 **B)** LM18 **C)** LM19 **D)** LM21

35. **Use the same vertical mirror change.**

ਉਹੀ ਖੜ੍ਹੇ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਵਾਲਾ ਬਦਲਾਅ ਕਰੋ।

A → B; apply the same change to C. A → B ਵਾਲਾ ਬਦਲਾਅ C ਉੱਤੇ ਲਗਾਓ।

A) Up-pointing outline arrow; dot upper-right
ਉੱਪਰ ਵੱਲ ਖਾਲੀ ਤੀਰ; ਬਿੰਦੂ ਉੱਪਰ ਸੱਜੇ

B) Down-pointing outline arrow; dot upper-left
ਹੇਠਾਂ ਵੱਲ ਖਾਲੀ ਤੀਰ; ਬਿੰਦੂ ਉੱਪਰ ਖੱਬੇ

C) Up-pointing outline arrow; dot lower-left
ਉੱਪਰ ਵੱਲ ਖਾਲੀ ਤੀਰ; ਬਿੰਦੂ ਹੇਠਾਂ ਖੱਬੇ

D) Up-pointing outline arrow; dot upper-left
ਉੱਪਰ ਵੱਲ ਖਾਲੀ ਤੀਰ; ਬਿੰਦੂ ਉੱਪਰ ਖੱਬੇ

36. **7 : 56 :: 10 : 110 :: 12 : ?**

7 : 56 :: 10 : 110 :: 12 : ?

A) 156 **B)** 157 **C)** 159 **D)** 154

37. **6 : 69 :: 9 : 159 :: 11 : ?**

6 : 69 :: 9 : 159 :: 11 : ?

A) 240 **B)** 239 **C)** 242 **D)** 237

38. **Digit operations are allowed. 23 : 13 :: 45 : 41 :: 69 : ?**

Digits ਵੱਖ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ। 23 : 13 :: 45 : 41 :: 69 : ?

A) 118 **B)** 117 **C)** 120 **D)** 115

39. **Digit operations are allowed. 34 : 19 :: 56 : 41 :: 78 : ?**

Digits ਵੱਖ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ। 34 : 19 :: 56 : 41 :: 78 : ?

A) 72 **B)** 74 **C)** 71 **D)** 69

40. **3 : 7 :: 13 : 19 :: 29 : ?**

3 : 7 :: 13 : 19 :: 29 : ?

A) 38 **B)** 40 **C)** 33 **D)** 37

41. **Use the factorial family. 3 : 6 :: 5 : 120 :: 7 : ?**

Factorial ਵਾਲਾ ਨਿਯਮ ਵਰਤੋ। 3 : 6 :: 5 : 120 :: 7 : ?

A) 5040 **B)** 5041 **C)** 5043 **D)** 5038

42. **Choose the similarly related pair/set. Reference(s): (4, 7, 30); (5, 8, 42). Use whole numbers; do not split digits.**

ਉਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਾਲਾ ਜੋੜਾ/ਸੈੱਟ ਚੁਣੋ। ਮਾਡਲ: (4, 7, 30); (5, 8, 42)। ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਵਰਤੋ; digits ਵੱਖ ਨਾ ਕਰੋ।

A) (7, 10, 72) **B)** (6, 9, 54) **C)** (8, 11, 91) **D)** (9, 12, 109)

43. **Choose the similarly related pair/set. Reference(s): (4, 5, 41); (6, 7, 85). Use whole numbers; do not split digits.**

ਉਸੇ ਸੰਬੰਧ ਵਾਲਾ ਜੋੜਾ/ਸੈੱਟ ਚੁਣੋ। ਮਾਡਲ: (4, 5, 41); (6, 7, 85)। ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਵਰਤੋ; digits ਵੱਖ ਨਾ ਕਰੋ।

A) (7, 9, 129) **B)** (8, 10, 164) **C)** (9, 11, 203) **D)** (10, 12, 243)

44. **ACE : BAH :: GIK : HGN :: TVX : ?**

ACE : BAH :: GIK : HGN :: TVX : ?

A) VUB **B)** TSZ **C)** UTA **D)** WVC

45. **ABCD : WXYZ :: EFGH : STUV :: QRST : ?**

ABCD : WXYZ :: EFGH : STUV :: QRST : ?

A) HIJK **B)** FGHI **C)** IJKL **D)** GHIJ

46. **FISH : 66 :: BIRD : 75 :: BEAR : ?**

FISH : 66 :: BIRD : 75 :: BEAR : ?

A) 83 **B)** 82 **C)** 85 **D)** 80

47. **ABC4 : BDF20 :: DEF6 : EGI42 :: XYZ8 : ?**

ABC4 : BDF20 :: DEF6 : EGI42 :: XYZ8 : ?

A) ZAB72 **B)** YAC73 **C)** YAC72 **D)** YAC75

48. **ABC : DDD :: DEF : GGG :: STU : ?**

ABC : DDD :: DEF : GGG :: STU : ?

A) WWW **B)** UUU **C)** VVV **D)** XXX

49. **4 : 68 :: 6 : 222 :: 11 : ?**

4 : 68 :: 6 : 222 :: 11 : ?

A) 1342 **B)** 1343 **C)** 1345 **D)** 1340

50. **Apply the same half-turn and fill change.**

ਉਹੀ ਅੱਧਾ ਚੱਕਰ ਅਤੇ ਭਰਾਵ ਬਦਲਾਅ ਕਰੋ।

A → B; apply the same change to C. A → B ਵਾਲਾ ਬਦਲਾਅ C ਉੱਤੇ ਲਗਾਓ।

A) Left-pointing outline arrow; dot upper-left
ਖੱਬੇ ਵੱਲ ਖਾਲੀ ਤੀਰ; ਬਿੰਦੂ ਉੱਪਰ ਖੱਬੇ

B) Left-pointing filled arrow; dot upper-left
ਖੱਬੇ ਵੱਲ ਭਰਿਆ ਤੀਰ; ਬਿੰਦੂ ਉੱਪਰ ਖੱਬੇ

C) Right-pointing filled arrow; dot upper-left
ਸੱਜੇ ਵੱਲ ਭਰਿਆ ਤੀਰ; ਬਿੰਦੂ ਉੱਪਰ ਖੱਬੇ

D) Left-pointing filled arrow; dot lower-right
ਖੱਬੇ ਵੱਲ ਭਰਿਆ ਤੀਰ; ਬਿੰਦੂ ਹੇਠਾਂ ਸੱਜੇ

Answer Key
ਉੱਤਰ ਕੁੰਜੀ

1 C	2 A	3 D	4 D	5 A	6 A	7 B	8 B	9 C	10 A
11 B	12 A	13 D	14 B	15 A	16 C	17 A	18 D	19 C	20 B
21 B	22 C	23 B	24 D	25 A	26 D	27 D	28 C	29 D	30 D
31 A	32 C	33 C	34 B	35 D	36 A	37 B	38 B	39 C	40 D
41 A	42 A	43 B	44 C	45 D	46 B	47 C	48 C	49 A	50 B

One-line explanations: name the rule ਇੱਕ ਲਾਈਨ ਦੇ ਹੱਲ: ਨਿਯਮ ਦਾ ਨਾਂ

1. C Synonym match: Apply it to Brave: Brave has nearly the same meaning as Courageous.
ਸੰਬੰਧ ਮਿਲਦਾ ਅਰਥ ਹੈ। ਮਿਹਨਤੀ ਅਤੇ ਮਿਹਨਤੀ ਦੇ ਅਰਥ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਬਹਾਦਰ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਬਹਾਦਰ ਅਤੇ ਹਿੰਮਤੀ ਦੇ ਅਰਥ ਮਿਲਦੇ ਹਨ।

2. A Worker–tool: Apply it to Carpenter: Carpenter uses the tool Saw.
ਸੰਬੰਧ ਪੇਸ਼ਾ–ਸਾਧਨ ਹੈ। ਦਰਜ਼ੀ, ਸੂਈ ਵਰਤਦਾ ਹੈ। ਤਰਖਾਣ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਤਰਖਾਣ, ਆਰਾ ਵਰਤਦਾ ਹੈ।

3. D Material → product: Apply it to Pulp: Pulp is used to make Paper.
ਸੰਬੰਧ ਮਾਲ → ਚੀਜ਼ ਹੈ। ਮਿੱਟੀ ਤੋਂ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਭਾਂਡੇ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਕਾਗਜ਼ੀ ਗੁੱਦਾ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਕਾਗਜ਼ੀ ਗੁੱਦਾ ਤੋਂ ਕਾਗਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ।

4. D Part → whole: Apply it to Brick: Brick is a component of Wall.
ਸੰਬੰਧ ਹਿੱਸਾ → ਪੂਰਾ ਹੈ। ਸਫ਼ਾ, ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਇੱਟ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਇੱਟ, ਕੰਧ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।

5. A Adult → young: Apply it to Horse: Horse has the young one Foal.
ਸੰਬੰਧ ਵੱਡਾ → ਬੱਚਾ ਹੈ। ਭੇਡ ਦੇ ਬੱਚੇ ਦਾ ਨਾਂ ਲੇਲਾ ਹੈ। ਘੋੜਾ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਘੋੜਾ ਦੇ ਬੱਚੇ ਦਾ ਨਾਂ ਘੋੜੇ ਦਾ ਬੱਚਾ ਹੈ।

6. A Animal/object → sound: Apply it to Dog: Dog makes the conventional sound Bark.
ਸੰਬੰਧ ਜਾਨਵਰ/ਚੀਜ਼ → ਆਵਾਜ਼ ਹੈ। ਕਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਕਾਂ ਦੀ ਕਾਂ-ਕਾਂ ਹੈ। ਕੁੱਤਾ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਕੁੱਤਾ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਭੌਂਕਣਾ ਹੈ।

7. B Individual → group: Apply it to Player: Player forms a group called Team.
ਸੰਬੰਧ ਮੈਂਬਰ → ਸਮੂਹ ਹੈ। ਮਲਾਹ ਦੇ ਸਮੂਹ ਦਾ ਨਾਂ ਜਹਾਜ਼ ਦਾ ਅਮਲਾ ਹੈ। ਖਿਡਾਰੀ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਖਿਡਾਰੀ ਦੇ ਸਮੂਹ ਦਾ ਨਾਂ ਟੀਮ ਹੈ।

8. B Study → subject matter: Apply it to Entomology: Entomology studies Insects.
ਸੰਬੰਧ ਅਧਿਐਨ → ਵਸਤੂ ਹੈ। ਪੰਛੀ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਪੰਛੀ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕੀਟ ਵਿਗਿਆਨ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਕੀਟ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕੀੜੇ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

9. C Place → capital: Apply it to Bhutan: Bhutan has the capital Thimphu.
ਸੰਬੰਧ ਦੇਸ਼/ਰਾਜ → ਰਾਜਧਾਨੀ ਹੈ। ਨੇਪਾਲ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਕਾਠਮੰਡੂ ਹੈ। ਭੂਟਾਨ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਭੂਟਾਨ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਥਿੰਫੂ ਹੈ।

10. A Instrument → measured quantity: Apply it to Odometer: Odometer measures or records Distance.
ਸੰਬੰਧ ਯੰਤਰ → ਮਾਤਰਾ ਹੈ। ਸਪੀਡੋਮੀਟਰ, ਗਤੀ ਮਾਪਦਾ ਜਾਂ ਦਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਓਡੋਮੀਟਰ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਓਡੋਮੀਟਰ, ਦੂਰੀ ਮਾਪਦਾ ਜਾਂ ਦਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ।

11. B Quantity → SI unit: Apply it to Force: Force has the SI unit Newton.
ਸੰਬੰਧ ਮਾਤਰਾ → SI ਇਕਾਈ ਹੈ। ਦਬਾਅ ਦੀ SI ਇਕਾਈ ਪਾਸਕਲ ਹੈ। ਬਲ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਬਲ ਦੀ SI ਇਕਾਈ ਨਿਊਟਨ ਹੈ।

12. A Product → material: Bread can be made from flour; the others are reverse material/product, worker/tool and source/product.
ਬਣੀ ਚੀਜ਼ → ਮਾਲ ਬਰੈੱਡ ਆਟੇ ਤੋਂ ਬਣਦੀ ਹੈ; ਬਾਕੀ ਉਲਟ ਮਾਲ/ਚੀਜ਼, ਕੰਮ/ਸਾਧਨ ਅਤੇ ਸਰੋਤ/ਚੀਜ਼ ਹਨ।

13. D Add 5: For the target, 46+5=51. Select 51.
5 ਜੋੜੋ ਜਾਂਚੋ: 18+5=23; 29+5=34। ਨਵੇਂ ਅੰਕ ਲਈ 46+5=51। ਜਵਾਬ 51 ਹੈ।

14. B Cube: For the target, $11^3=11\times11\times11=1331$. Select 1331.
ਘਣ ਜਾਂਚੋ: $3^3=3\times3\times3=27$; $5^3=5\times5\times5=125$। ਨਵੇਂ ਅੰਕ ਲਈ $11^3=11\times11\times11=1331$। ਜਵਾਬ 1331 ਹੈ।

15. A Opposite letters: 27−p: Apply to JKL: J:27−10=17→Q; K:27−11=16→P; L:27−12=15→O; QPO.
ਨਿਯਮ: Opposite ਅੱਖਰ: 27−p। ਜਾਂਚ: A:27−1=26→Z; B:27−2=25→Y; C:27−3=24→X; ZYX। JKL ਲਈ: J:27−10=17→Q; K:27−11=16→P; L:27−12=15→O; QPO।

16. C Antonym match: Apply it to Ancient: Ancient has the opposite meaning to Modern.
ਸੰਬੰਧ ਉਲਟ ਅਰਥ ਹੈ। ਜਿੱਤ ਅਤੇ ਹਾਰ ਦੇ ਅਰਥ ਉਲਟ ਹਨ। ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਅਤੇ ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਦੇ ਅਰਥ ਉਲਟ ਹਨ।

17. A Worker–person served: Apply it to Doctor: Doctor provides professional service to Patient.
ਸੰਬੰਧ ਪੇਸ਼ਾ–ਸੇਵਾ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਵਕੀਲ, ਮੁਵੱਕਲ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਸੇਵਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਡਾਕਟਰ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਡਾਕਟਰ, ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਸੇਵਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

18. D Product → material: Apply it to Furniture: Furniture is made from Wood.
ਸੰਬੰਧ ਚੀਜ਼ → ਮਾਲ ਹੈ। ਬਰੈੱਡ ਦਾ ਮਾਲ ਆਟਾ ਹੈ। ਫਰਨੀਚਰ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਫਰਨੀਚਰ ਦਾ ਮਾਲ ਲੱਕੜ ਹੈ।

19. C Whole → part: Apply it to Book: Book has the component Chapter.
ਸੰਬੰਧ ਪੂਰਾ → ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਰੁੱਖ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਟਾਹਣੀ ਹੈ। ਕਿਤਾਬ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਅਧਿਆਇ ਹੈ।

20. B Male → female: Apply it to Lion: Lion has the female counterpart Lioness.
ਸੰਬੰਧ ਨਰ → ਮਾਦਾ ਹੈ। ਲੂੰਬੜ ਦੀ ਮਾਦਾ ਮਾਦਾ ਲੂੰਬੜੀ ਹੈ। ਸ਼ੇਰ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਸ਼ੇਰ ਦੀ ਮਾਦਾ ਸ਼ੇਰਨੀ ਹੈ।

21. B Animal → home: Apply it to Dog: Dog has the conventional dwelling Kennel.
ਸੰਬੰਧ ਜਾਨਵਰ → ਘਰ ਹੈ। ਖਰਗੋਸ਼ ਦੀ ਰਹਿਣ ਦੀ ਥਾਂ ਬਿੱਲ ਹੈ। ਕੁੱਤਾ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਕੁੱਤਾ ਦੀ ਰਹਿਣ ਦੀ ਥਾਂ ਕੁੱਤੇ ਦਾ ਘਰ ਹੈ।

22. C Individual → group: Apply it to Ministers: Ministers forms a group called Council.
ਸੰਬੰਧ ਮੈਂਬਰ → ਸਮੂਹ ਹੈ। ਗਾਇਕ ਦੇ ਸਮੂਹ ਦਾ ਨਾਂ ਇਕੱਠੇ ਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਟੋਲੀ ਹੈ। ਮੰਤਰੀ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਸਮੂਹ ਦਾ ਨਾਂ ਕੌਂਸਲ ਹੈ।

23. B Sport → venue: Apply it to Tennis: Tennis is played at a Court.
ਸੰਬੰਧ ਖੇਡ → ਥਾਂ ਹੈ। ਮੁੱਕੇਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਥਾਂ ਮੁੱਕੇਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਰਿੰਗ ਹੈ। ਟੈਨਿਸ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਟੈਨਿਸ ਦੀ ਥਾਂ ਅਦਾਲਤ ਹੈ।

24. D Country → currency: Apply it to China: China uses the currency Yuan.
ਸੰਬੰਧ ਦੇਸ਼ → ਮੁਦਰਾ ਹੈ। ਥਾਈਲੈਂਡ ਦੀ ਮੁਦਰਾ ਬਾਤ ਹੈ। ਚੀਨ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਚੀਨ ਦੀ ਮੁਦਰਾ ਯੁਆਨ ਹੈ।

25. A Instrument → measured quantity: Apply it to Barometer: Barometer measures or records Pressure.
ਸੰਬੰਧ ਯੰਤਰ → ਮਾਤਰਾ ਹੈ। ਹਾਈਗ੍ਰੋਮੀਟਰ, ਨਮੀ ਮਾਪਦਾ ਜਾਂ ਦਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬੈਰੋਮੀਟਰ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਬੈਰੋਮੀਟਰ, ਦਬਾਅ ਮਾਪਦਾ ਜਾਂ ਦਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ।

26. D SI unit → quantity: Apply it to Hertz: Hertz is the SI unit of Frequency.
ਸੰਬੰਧ SI ਇਕਾਈ → ਮਾਤਰਾ ਹੈ। ਓਮ, ਰੋਧ ਦੀ SI ਇਕਾਈ ਹੈ। ਹਰਟਜ਼ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਹਰਟਜ਼, ਆਵ੍ਰਿਤੀ ਦੀ SI ਇਕਾਈ ਹੈ।

27. D Increasing intensity: Apply it to Whisper: Whisper increases in intensity to Shout.
ਸੰਬੰਧ ਵਧਦੀ ਤੀਬਰਤਾ ਹੈ। ਕਿਣਮਿਣ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤੀਬਰ ਰੂਪ ਮੋਹਲੇਧਾਰ ਮੀਂਹ ਹੈ। ਘੁਸਰ-ਮੁਸਰ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਘੁਸਰ-ਮੁਸਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤੀਬਰ ਰੂਪ ਉੱਚੀ ਆਵਾਜ਼ ਨਾਲ ਬੋਲਣਾ ਹੈ।

28. C Object → characteristic: Apply it to Salt: Salt has the characteristic taste Salty.
ਸੰਬੰਧ ਚੀਜ਼ → ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ। ਖੰਡ ਦਾ ਆਮ ਸੁਆਦ ਮਿੱਠਾ ਹੈ। ਲੂਣ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਲੂਣ ਦਾ ਆਮ ਸੁਆਦ ਨਮਕੀਨ ਹੈ।

29. D Worker → tool → task: A painter uses a brush for painting. Each other choice has a place or reverses the task/tool order.
ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ → ਸਾਧਨ → ਕੰਮ ਚਿੱਤਰਕਾਰ ਬਰੱਸ਼ ਨਾਲ ਚਿੱਤਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਥਾਂ ਹੈ ਜਾਂ ਕੰਮ/ਸਾਧਨ ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਉਲਟ ਹੈ।

30. D Multiply by 3/2: For the target, $(26\div2)\times3=39$. Select 39.
3/2 ਨਾਲ ਗੁਣਾ ਜਾਂਚੋ: $(12\div2)\times3=18$; $(18\div2)\times3=27$। ਨਵੇਂ ਅੰਕ ਲਈ $(26\div2)\times3=39$। ਜਵਾਬ 39 ਹੈ।

31. A Positive square root: For the target, $\sqrt{625}=25$ because $25\times25=625$. Select 25.
ਧਨ ਵਰਗਮੂਲ ਜਾਂਚੋ: $\sqrt{144}=12$ ਕਿਉਂਕਿ $12\times12=144$; $\sqrt{225}=15$ ਕਿਉਂਕਿ $15\times15=225$। ਨਵੇਂ ਅੰਕ ਲਈ $\sqrt{625}=25$ ਕਿਉਂਕਿ $25\times25=625$। ਜਵਾਬ 25 ਹੈ।

32. C Position-wise alphabet shifts (+2): Apply to NOP: N(14) +2 → P; O(15) +2 → Q; P(16) +2 → R; output=PQR.
ਨਿਯਮ: ਹਰ ਖਾਨੇ ਦੀ alphabet shift (+2)। ਜਾਂਚ: B(2) +2 → D; C(3) +2 → E; D(4) +2 → F; output=DEF। NOP ਲਈ: N(14) +2 → P; O(15) +2 → Q; P(16) +2 → R; output=PQR।

33. C Sum of forward positions: Apply to COW: COW → 3,15,23; 3+15+23 = 41.
ਨਿਯਮ: ਸਿੱਧੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਦਾ ਜੋੜ। ਜਾਂਚ: DOG → 4,15,7; 4+15+7 = 26। COW ਲਈ: COW → 3,15,23; 3+15+23 = 41।

34. B Letters shift [2]; number: Double the number: JK → LM; 2×9=18; LM18. Both tracks match LM18.
ਦੋ ਹਿੱਸੇ ਵੱਖ ਕਰੋ: ਅੱਖਰਾਂ ਦੀ shift [2]; ਅੰਕ ਲਈ ਅੰਕ ਦੁੱਗਣਾ। JK → LM; 2×9=18; LM18। ਦੋਵੇਂ ਹਿੱਸੇ LM18 ਨਾਲ ਮਿਲਦੇ ਹਨ।

35. D Vertical mirror: left/right reverse.: C up arrow stays up; upper-right dot becomes upper-left.
ਖੜ੍ਹਾ ਸ਼ੀਸ਼ਾ: ਖੱਬਾ/ਸੱਜਾ ਬਦਲਦਾ ਹੈ। C ਦਾ ਉੱਪਰ ਤੀਰ ਉਹੀ; ਉੱਪਰ ਸੱਜੇ ਬਿੰਦੂ ਉੱਪਰ ਖੱਬੇ।

36. A $n^2+n = n(n+1)$: For the target, $12^2+12=144+12=156$. Select 156.
$n^2+n = n(n+1)$ ਜਾਂਚੋ: $7^2+7=49+7=56$; $10^2+10=100+10=110$। ਨਵੇਂ ਅੰਕ ਲਈ $12^2+12=144+12=156$। ਜਵਾਬ 156 ਹੈ।

37. B $2n^2-3$: For the target, $2\times11^2-3=2\times121-3=239$. Select 239.
$2n^2-3$ ਜਾਂਚੋ: $2\times6^2-3=2\times36-3=69$; $2\times9^2-3=2\times81-3=159$। ਨਵੇਂ ਅੰਕ ਲਈ $2\times11^2-3=2\times121-3=239$। ਜਵਾਬ 239 ਹੈ।

38. B Sum of squared digits: For the target, $6^2+9^2=36+81=117$. Select 117.
Digits ਦੇ ਵਰਗਾਂ ਦਾ ਜੋੜ ਜਾਂਚੋ: $2^2+3^2=4+9=13$; $4^2+5^2=16+25=41$। ਨਵੇਂ ਅੰਕ ਲਈ $6^2+9^2=36+81=117$। ਜਵਾਬ 117 ਹੈ।

39. C Digit sum plus digit product: For the target, $(7+8)+(7\times8)=71$. Select 71.
Digits ਦਾ ਜੋੜ ਅਤੇ ਗੁਣਾ ਜੋੜੋ ਜਾਂਚੋ: $(3+4)+(3\times4)=19$; $(5+6)+(5\times6)=41$। ਨਵੇਂ ਅੰਕ ਲਈ $(7+8)+(7\times8)=71$। ਜਵਾਬ 71 ਹੈ।

40. D Each number jumps two places ahead in the prime list: 3 → (5) → 7, 13 → (17) → 19, so 29 → (31) → 37.
ਹਰ ਸੰਖਿਆ prime ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦੋ ਥਾਂ ਅੱਗੇ ਜਾਂਦੀ ਹੈ: 3 → (5) → 7, 13 → (17) → 19, ਇਸ ਲਈ 29 → (31) → 37।

41. A Factorial n!: For the target, $1\times2\times3\times4\times5\times6\times7=5040$. Select 5040.
Factorial n! ਜਾਂਚੋ: $1\times2\times3=6$; $1\times2\times3\times4\times5=120$। ਨਵੇਂ ਅੰਕ ਲਈ $1\times2\times3\times4\times5\times6\times7=5040$। ਜਵਾਬ 5040 ਹੈ।

42. A c=ab+2: Test the same expression: (7, 10, 72) matches; the other printed outputs fail.
ਮਾਡਲਾਂ ਵਿੱਚ ਤੀਜਾ=ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਦਾ ਗੁਣਾ+2 ਹੈ। ਉਹੀ ਗਿਣਤੀ ਨਾਲ (7, 10, 72) ਮਿਲਦਾ ਹੈ; ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਆਖਰੀ ਅੰਕ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

43. B $c=a^2+b^2$: Test the same expression: (8, 10, 164) matches; the other printed outputs fail.
ਮਾਡਲਾਂ ਵਿੱਚ ਤੀਜਾ=ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਦੇ ਵਰਗਾਂ ਦਾ ਜੋੜ ਹੈ। ਉਹੀ ਗਿਣਤੀ ਨਾਲ (8, 10, 164) ਮਿਲਦਾ ਹੈ; ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਆਖਰੀ ਅੰਕ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

44. C Position-wise alphabet shifts (+1,-2,+3): Apply to TVX: T(20) +1 → U; V(22) -2 → T; X(24) +3 → A; output=UTA.
ਨਿਯਮ: ਹਰ ਖਾਨੇ ਦੀ alphabet shift (+1,-2,+3)। ਜਾਂਚ: A(1) +1 → B; C(3) -2 → A; E(5) +3 → H; output=BAH। TVX ਲਈ: T(20) +1 → U; V(22) -2 → T; X(24) +3 → A; output=UTA।

45. D Opposite letters, then reverse order: Apply to QRST: QRST → JIHG → GHIJ.
ਨਿਯਮ: Opposite ਅੱਖਰ, ਫਿਰ ਕ੍ਰਮ ਉਲਟਾਓ। ਜਾਂਚ: ABCD → ZYXW → WXYZ। QRST ਲਈ: QRST → JIHG → GHIJ।

46. B Sum of reverse positions: Apply to BEAR: BEAR → 2,5,1,18; 25+22+26+9 = 82.
ਨਿਯਮ: ਉਲਟ ਥਾਵਾਂ ਦਾ ਜੋੜ। ਜਾਂਚ: FISH → 6,9,19,8; 21+18+8+19 = 66। BEAR ਲਈ: BEAR → 2,5,1,18; 25+22+26+9 = 82।

47. C Letters shift [1, 2, 3]; number: $n^2+n = n(n+1)$: XYZ → YAC; $8^2+8=64+8=72$; YAC72. Both tracks match YAC72.
ਦੋ ਹਿੱਸੇ ਵੱਖ ਕਰੋ: ਅੱਖਰਾਂ ਦੀ shift [1, 2, 3]; ਅੰਕ ਲਈ $n^2+n = n(n+1)$। XYZ → YAC; $8^2+8=64+8=72$; YAC72। ਦੋਵੇਂ ਹਿੱਸੇ YAC72 ਨਾਲ ਮਿਲਦੇ ਹਨ।

48. C Reverse, then apply position-wise shifts: Apply to STU: Reverse STU → UTS; U(21) +1 → V; T(20) +2 → V; S(19) +3 → V; output=VVV.
ਨਿਯਮ: ਪਹਿਲਾਂ reverse, ਫਿਰ ਖਾਨਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ shifts। ਜਾਂਚ: ABC ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਉਲਟਾਓ → CBA; C(3) +1 → D; B(2) +2 → D; A(1) +3 → D; output=DDD। STU ਲਈ: STU ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਉਲਟਾਓ → UTS; U(21) +1 → V; T(20) +2 → V; S(19) +3 → V; output=VVV।

49. A n^3+n: For the target, $11^3+11=1331+11=1342$. Select 1342.
n^3+n ਜਾਂਚੋ: $4^3+4=64+4=68$; $6^3+6=216+6=222$। ਨਵੇਂ ਅੰਕ ਲਈ $11^3+11=1331+11=1342$। ਜਵਾਬ 1342 ਹੈ।

50. B Rotate 180° and fill.: C right→left; (25,20)→(−25,−20), upper-left; arrow becomes filled.
180° ਘੁਮਾਓ ਅਤੇ ਭਰੋ। C ਸੱਜੇ→ਖੱਬੇ; (25,20)→(−25,−20), ਉੱਪਰ ਖੱਬੇ; ਤੀਰ ਭਰਿਆ।

QUICK REVISION · ਝਟਪਟ ਦੁਹਰਾਈ

- **Exact link:** name the relation; preserve direction; test every component.
  ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ: ਨਾਂ ਦਿਓ; ਦਿਸ਼ਾ ਰੱਖੋ; ਹਰ ਹਿੱਸਾ ਜਾਂਚੋ।
- **Words:** same/opposite meaning; tool/place/service; material/product; part/whole; young/gender/group.
  ਸ਼ਬਦ: ਮਿਲਦਾ/ਉਲਟ ਅਰਥ; ਸਾਧਨ/ਥਾਂ/ਸੇਵਾ; ਮਾਲ/ਚੀਜ਼; ਹਿੱਸਾ/ਪੂਰਾ; ਬੱਚਾ/ਲਿੰਗ/ਸਮੂਹ।
- **Facts:** separate sound/home/movement, capital/currency, instrument/quantity/unit.
  ਤੱਥ: ਆਵਾਜ਼/ਘਰ/ਚਾਲ, ਰਾਜਧਾਨੀ/ਮੁਦਰਾ, ਯੰਤਰ/ਮਾਤਰਾ/ਇਕਾਈ ਵੱਖ ਕਰੋ।
- **Numbers:** check difference and ratio; then powers/roots and supported combined rules.
  ਸੰਖਿਆ: ਫ਼ਰਕ ਅਤੇ ਅਨੁਪਾਤ; ਫਿਰ ਘਾਤ/ਮੂਲ ਅਤੇ ਪੱਕੇ ਮਿਲੇ ਨਿਯਮ।
- **Useful forms:** $n^2 \pm n = n(n \pm 1)$; $a^2 - b^2 = (a-b)(a+b)$; $(n+1)^2 = n^2 + 2n + 1$.
  ਲਾਭਦਾਇਕ ਰੂਪ: $n^2 \pm n = n(n \pm 1)$; $a^2 - b^2 = (a-b)(a+b)$; $(n+1)^2 = n^2 + 2n + 1$।
- **Digits:** sum, product, reverse, squared/cubed sums; use only when splitting is allowed.
  Digits: ਜੋੜ, ਗੁਣਾ, ਉਲਟ, ਵਰਗਾਂ/ਘਣਾਂ ਦੇ ਜੋੜ; ਤੋੜਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਹੀ।
- **Special numbers:** 1 is not prime; 2 is the only even prime; nth odd $= 2n-1$; $n! = 1 \times 2 \times \ldots \times n$.
  ਖਾਸ ਅੰਕ: 1 prime ਨਹੀਂ; 2 ਇਕੱਲਾ ਸਮ prime; nਵਾਂ ਵਿਸ਼ਮ $= 2n-1$; $n! = 1 \times 2 \times \ldots \times n$।
- **Letters:** EJOTY=5,10,15,20,25; opposite=27−p; reverse sum=27k−forward sum.
  ਅੱਖਰ: EJOTY=5,10,15,20,25; opposite=27−p; ਉਲਟ ਜੋੜ=27k−ਸਿੱਧਾ ਜੋੜ।
- **Codes/figures:** check both tracks; preserve operation order; track direction, count, fill and markers.
  Code/ਆਕਾਰ: ਦੋਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਜਾਂਚੋ; ਕਿਰਿਆ ਦਾ ਕ੍ਰਮ, ਦਿਸ਼ਾ, ਗਿਣਤੀ, ਭਰਾਵ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਵੇਖੋ।
- **Speed:** 30–40 sec routine; 60 sec longer items. Reject on one failure; accept only after all checks.
  ਤੇਜ਼ੀ: ਆਮ ਲਈ 30–40, ਲੰਬੇ ਲਈ 60 ਸਕਿੰਟ। ਇੱਕ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਕੱਟੋ; ਸਾਰਾ ਮਿਲੇ ਤਾਂ ਚੁਣੋ।